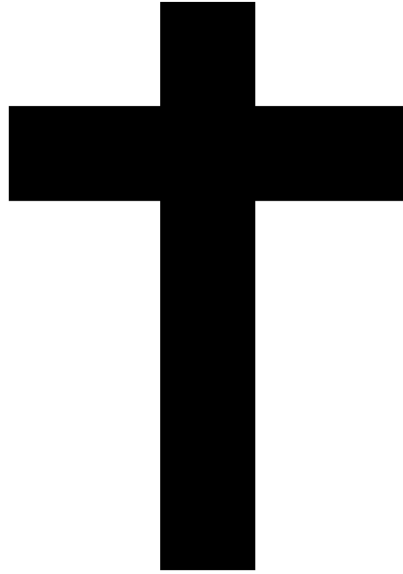

Glavda NT Portion

Portions of the New Testament in the Glavda language of
Nigeria

Glavda NT Portion

Portions of the New Testament in the Glavda languag of Nigeria

copyright © 2024 Luke Initiative for Scripture Translation

Language: (Glavda)

Contributor: Luke Initiative for Scripture Translation

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 9 May 2025 from source files dated 10 May 2025
2a8aae58-fd4b-5cef-8aad-aa54853515aa

Contents

MATA 1
MARKUS 58
1CO 94
2CO 117
GAL 134
COL 143

ƏLBƏG MARAW TƏDVAD MATA

Əlbəg təghər kə Yesu Kəristi

¹ Kakad təghər kə hulfa Yesu Kəristi, zəra Dauda kwa ghəravəan ndakwani zəra İbrahim.

² İbrahim wa yaa İshaku,
ya nə İshaku kə Yakuba,
ya nə Yakub kə Yahuda ard zaraabahaana.
³ Ya nə Yahuda kə Ferez ard Zera. Babbaatər Tamara.
Ya nə Ferez kə Hezron,
ya nə Hezron kə Aram,
⁴ ya nə Aram kə Amminadab,
ya nə Amminadab kə Nashon,
ya nə Nashon kə Salmon.
⁵ Ya nə Salmon kə Bowaz, daaga babbaan Rahab.
Ya nə Bowaz kə Obed, daaga babbaan Rut.
Ya nə Obed kə Yesse,
⁶ ya nə Yesse kə Tləkes Dauda.

Ya nə Dauda kə Saluman, daaga babbaan Betshaba, kwandza uusa Uri wura.

⁷ Ya nə Saluman kə Rehobowam,
ya nə Rehobowam kə Abija,
ya nə Abija kə Asa,
⁸ ya nə Asa kə Yehoshafat,
ya nə Yehoshafat kə Yoram,
ya nə Yoram kə Uzziya,
⁹ ya nə Uzziya kə Yotam,
ya nə Yotam kə Ahaz,
ya nə Ahaz kə Hezekaya,
¹⁰ ya nə Hezekaya kə Manasse,
ya nə Manasse kə Aman,
ya nə Aman kə Yosiya,
¹¹ ya nə Yosiya kə Yekoniya ard zaraabahaan sartakwa hutsavtəra nə uudah damma Babila kiyava εva.

¹² Təhalakwa lanngavtərda nə iitər damma Babila, kaa yigayig nə Yekoniya kə Shayeltiyel,

ya nə Shayeltiyel kə Zerubbabela,

¹³ ya nə Zerubbabel kə Abihud,

ya nə Abihud kə Eliyakim,

ya nə Eliyakim kə Azor,

¹⁴ ya nə Azor kə Zadok,

ya nə Zadok kə Akim,

ya nə Akim kə Eliyud,

¹⁵ ya nə Eliyud kə Eliyazar,

ya nə Eliyazar kə Mattan,

ya nə Mattan kə Yakub,

¹⁶ ya nə Yakub kə İsuvu zhiila Maryam,

Maryam wa yaayig kə Yesu kwa dahav də Kəristi.

¹⁷ Badəm nə hulfaatər ciigət tə Ibrahim dat Dauda, hulf kəlawə tar uufada, ciigət tə Dauda damma sarta kwa hutsavtəra nə yaa Izra'ila damma Babila kiyava əeva, hulf kəlawə tar uufada, ciigət ma sarta əevər ma Babila da tə sarta yiga Kəristi, hulf kəlaawa tar uufada.

Yiga Yesu Kəristi

¹⁸ Wan nə duuli yava nə Yesu Kəristi. Ma sartən ndza bəlghara nə Isuvu kə dzəgwambər kə Maryam babba Yesu. Lakuti kəsgaan kiyava uusa, kaa dləghəgadləghəg kə iin kə huf tədvd Shədəkwa Daadamazhigəla.

¹⁹ Nahabi nə Isuvu jambuwaan kə tsəgar zhəru mataataka uudah biya, adaba uuda jiirjiir nə iina. Kaa baa dabariya tagwav kə iin də vakaiy ma dɣamɣaməra.

²⁰ Masartən ba ndzəgaan nə iin ba dzamaghəra, kaa tləgaraatləg zərbəlga Yaazhigəl ma sənnga, aiyama taa kə iina, “Isuvu zəra Dauda, gədzbi kə kəssa Maryam kiyava uusagh biya, adaba huddən dəvakai nə iinna dəga Shidkwa Daadamazhigəla.

²¹ Da yigaan kə zəra, agha da farva kə daag Yesu, adaba iin wada katta uudahaan sagal ma haipahaatəra.”

²² Dzəghardzəg wanahaan badəm mbakyarvad righəvant nə dəgiti tagada nə Yaazhigəl tədvd tlayang taakiya,

²³ “Pakwara dəghwa da dləghgaan kə huuda, da ya kə zəra, da fəvarva daag Immanuela.”

Dəgiti tuuk vakai nə Immanuela, “Daadamazhigəl əmtad də kəmiyamma.”

²⁴ Ciyit ba nə Isuvu ma haara, kaa gatəgaan kə iin kə dəgiti taga nə zərbəlga Yaazhigəla. Kaa kəsguukəsəg nə Isuvu kə Maryam nal kə uusaana.

²⁵ Farabi kə dzaghər biya, bamma təhala kwa yaa nə iin kə zəraana, farva kə iin kə daag Yesu.

2

Nəghararaanəghəg nə lii sərgasərg kə dəgit kə Kəristi

¹ Təhalakwa yava nə Yesu ma kəssa Bitalahami ma larda Yahudiya ma zamana Tləkəs Hirudus, kaa sagat kə lii sərgasərg kə dəgit təghər kwadladl dagat damma Wurshalima.

² Kaa ndavəg kə iitər taakiya, “Mər nə tləksa Yahudahən kwa yavan ni? Adaba kəmənda nəghəga kwadladlaan sagat də səga, iin wa kəmaa sagau nəmənd sa bəgarnəs kwatnahəra.”

³ Cinngəba ba nə Tləkəs Hirudus əndkwana, kaa ba uushig kə ghərana, baz uudaha Wurshaliim badəmma.

⁴ Kaa dzahgantdzahəg kə iin kə maalmaaləh ma zhiila kəsuufah ard lii tsaga adzahadzaha Muusa, ndavtəru kə iin kə vakavaki da yaav də Kəristina.

⁵ Am nə iitər taa kə iina, “Ma kəsa Bitalahamiya, malarda Yahudiya. Adaba vinda bandkwah nə tlayanng taakiya,

⁶ “ ‘Kəgh Bitalahami ma larda Yahud ndakwani, agha ənkykwah bi nəng ma lii kwara Yahud biya.

Adaba da sagal ma kəgh nə dadda kwarga, kwada piya uudahar Izraila.’ ”

⁷ Kaa dəhtərətəfahəg kə Hirudus kə lii sərgasərg kə dəgitən damma dləmmaaba, kaa nəghəgaakanəghəg kə iin vakaatər kə kalkala sarti nəghara nə iitər kə kwadladləna.

⁸ Kaa ɓeltərətɓəlɛg kɛ iin damma Baitalahami amaa, “Damɗɛg ndan ndavamndavɛg bad hɛnkal kɛ vakavaki dɛ zɛriina, tɛhala kwama tlama-raatlɛga, am saas am tagɛwana, ghɛravar ndakwani ɛn dagal da ɓagarnɛs kwatnaha.”

⁹ Ghyɛngara ba nɛ iitɛr kɛ cinnga ɛlbɛga tlɛkɛsna, kaa dagalaatɛr kɛ iitɛra, dlaɓa ka dagal kɛ iitɛr gata kwadladlɛn nɛghara nɛ iitɛr tɛvuukwatɛra, tangw da vakavakɛn ghaca nɛ iin tɛghɛr kɛ zɛriina.

¹⁰ Nɛghara ba nɛ iitɛr kɛ kwadladlɛna, kaa hwaɗag kɛ iitɛr ba vaivaiya.

¹¹ Daragha ba nɛ iitɛr damma hɛnyahiina, kaa nɛghɛganɛghɛg kɛ iitɛr kɛ zɛriina ard babbaan Maryam, ar kɛla kɛ ghunj tɛvuukwana ar ɓaganɛs kɛ kwatnaha. Tɛhalakwaha, ar palna kɛ kadlangngahaatɛr ar vɛlar kɛ adawana ard tɛrshan lubban ard mur.

¹² Kaa gwiyaɗhɛra daas kɛ iitɛr damma kɛsaatɛr tɛ ɗuuli tlɛrna, aɗaba ɓɛlatɛraaɓɛlɛg nɛ Daadamazhigɛl kɛ magi ma sɛnng taakiya, aa gwiya darbi daa da vak Hirudus biya.

Ɛmndɛraraɛmndɛrɛg nɛ Isuvu ard Maryam damma Masara

¹³ Daral ba nɛ iitɛra, kaa tsɛgwatsug kɛ zɛrbɛlga Daadamazhigɛl vak Isuvu ma sɛnnga amaa, “Ciiga, kɛsantkɛsɛg kɛ zɛrna ard babbaana ɛmndɛramɛmndɛrɛg damma haaya Masara. Ndzamandzɛg vaakwaha, bamma tagankuratag lakuti am gwiyaɗhɛra saasa, aɗaba da gatɛgaan nɛ Hirudus kɛ zɛrɛn kiyava tsɛgaana.”

¹⁴ Kaa ciig kɛ Isuvu kavɛɗa, kɛsant kɛ zɛrna ard babbaana, kaa dagal kɛ iin damma haaya Masara.

¹⁵ Ndza kɛ iin vaakwaha tangwa damma sarta kwa ɛmɛtsa nɛ Hirudusa. Kwana dzɛghaar mbakyarvad righɛvant nɛ dɛgiti tagada nɛ Yaazhigɛl tɛɗvad tlayannng taakiya, “Dahanant saa ma Masar kɛ zɛrara.”

Ciɓavaciɓɛg nɛ zɛr zarhah ma larda Yahudiya

¹⁶ Nɛghaaka ba nɛ Hirudus taakiya, ɗyamɗyamɛr wa marararda lii sɛrga dɛgitna, kaa badza ɛrvidmahud kɛ iin ba vaivaiya. Kaa ba ɓɛlgantɓɛlg kɛ iin kɛ uudah da ciɓa zaraa ghwalvaha kwama Bitalahami baɗɛmma ard kɛsahaanɛn hɛrz dɛ iina, ciigɛt tɛ zɛr vuunj dat zɛra hɛi buwa, kalkal dɛ sartɛn tagarar nɛ lii sɛrgasɛrgɛn kɛ ɛlbɛg tɛghɛr kɛ zɛriina.

¹⁷ Ma sarta kwahiin wa righavant nɛ dɛgiti tagavda tɛɗvad tlayang Irmɛ taakiya,

¹⁸ “Cinngavacinng nɛ huulɛg ma Rama,
huulɛga badzɛga ɛrvidmahud ba vaivaiya,
kats Rahil wa tuug mbakyarvad zarhaana,
lawalɛg baz fa ɛrvidya
aɗaba zarhaani ɛmɛsaharaɛmɛsahɛga.”

Gwiyaɗhɛra saas ma Masar damma Nazaret

¹⁹ Tɛhala ɛmɛtsɛga Hirudusa, kaa tsugwatsug kɛ zɛrbɛlga Yaazhigɛl vak Isuvu ma sɛnng ma Masara,

²⁰ amaa, “Ciiga kɛsantkɛsant kɛ zɛrna ard babbaana, gwig da damma haaya Izraila, aɗaba lii gata tsa shifɛga zɛrna, ɛmɛsaharaɛmɛsahɛga.”

²¹ Kaa ba ciig kɛ iin kɛsant kɛ zɛrna ard babbaana, kaa daas kɛ iin damma Izraila.

²² Cinngaha ba nɛ iin taakiya Arkilayus zɛra Hirudus guyugwig kɛ dad-daana, kwara larda Yahuda, kaa gɛdzɛg kɛ gwuya daas da vaakwaha. Bɛlavara ba nɛ magi ma sɛnnga, kaa kyɛha daas kɛ iin damma Galili.

²³ Kaa dagal kɛ iin ndza ma kɛsiin kwa ɗahav dɛ Nazarata. Righavant ɛndkwan nɛ dɛgiti tagara nɛ tlayangah taakiya, “Da ɗahav dɛ uuda Nazarata.”

3

Əlbəg maraw tədvad Yuhwan dadda tsuufəga

¹ Ma hənngahaatsa, səghalsəg nə Yuhwan dadda tsuufəg da taa əlbəg maraw ma təghala ma larda Galili,

² taakiya, “Pəlampələg kə ghəra adaba tləksəra Daadamazhigəl ba hərza.”

³ Kwan wa ndza taga nə tlayang Ishay kə əlbəg təghərəna, taakiya, “Məng nə uud daag ma təghala, amaa,

“Badlamarna badləg kə duul kə Yaazhigəla, am badlarna kə duulaan ba ndədfa.”

⁴ Sədavi tsəguv nə Yuhwan bagava də guja adlugwama, dəga ndzəda hudaana bagava də həluwa. Dəgzəgaana ndza ayayuwa ard yuwa mamma.

⁵ Kaa ba sagau kə uudaha Wurshslim ard uudaha larda Yahudiya badəmma, baz lii ma lardən də Zaagha Judan da vakaana.

⁶ Kaa tagaan kə iitər kə haipahaatəra, bagtəra kə iin kə tsuufəg ma Zaagha Judan.

⁷ Nəgha ba nə iin kə Farisah ard Sadukiyah ba dyak da vakaan kiyava bagtər tsuufəga, kaa amaa taa kə iitəra, “Kuram fadəga ghavalahaan də gurna! Warwaa ghudkura harda ngədlgarwa kə dlada Daadamazhigələn sagauni?”

⁸ Bagaməbag kə dəgitahi da mardamarg taaki pəlamapələg kə ghəra.

⁹ Tsam bi kə kusəgh taakiya, ‘İbrahim nə daadamnd biya.’ Ən tagkurtaga, virdigaravirdig nə Daadamazhigəl kə zarh kə İbrahim də kwanahaan kə akuraha.

¹⁰ Bavətbəg nə hiil tə suuha uufa, badəm nə uufi lawaləg kə yazər marawa, ghudvars bələvdəm damma kaara.

¹¹ “Ən bagkur də yu nai kə tsuufəg kiyava mara taaki pəlamapələg kə ghəra, məng nə dadda kwa jakwaraajig də ndanngər da sagau tə halara, tlanalbi nai aandzu kə kəssa kimbakaan biya. Da bagkur də Shədkwa Daadamazhigəla, ard kaar nə iin kə tsuufəga.

¹² Kuwa bəgaan bamma dəvaana, da bəggrzha kə həiyaana, da hutsədaan kə həiyaan damma kuvəraana, da haars kə kaar kə hyahya də kaari maay əmtsəg biya.”

Bagavara bag tsuufəg kə Yesu

¹³ Sagha ma kwahiin kə sart nə Yesu saama Galili, kaa dagal kə iin damma zaagha Wurdən kwakyarvad bagara nə Yuhwan kə tsuufəga.

¹⁴ Naha tsəharvatsəg nə Yuhwana, amaa taa kə iina, “Kai ndakwi mana naa magha bagwi nəng kə tsuufəga, agha sagau ndar dlaə nəng sa vakari?”

¹⁵ Ngugharangu nə Yesu amaa, “Aandz bandkwah ndakwana, adaba kalkalaan righvant nə dəgiti naag nə Daadamazhigəla.” Kaa haigaranthaig kə Yuhwana.

¹⁶ Təhalakwa bagavara nə tsuufəg kə Yesu, bad sagalaan ma yuwa, kaa wurgətwurg kə ghərazhigəla, dlaəba kaa nəghəganəghəg kə Shidəkwa Daadamazhigəl saay da təghər kə iin band garava kakura.

¹⁷ Kaa cinngvacinnga nə ghai sii ma ghərazhigəl taakiya, “Kwana iin nə zərara, ən waigaana dlaəba ən cinngaan kə əmtakəraan ba vaivaiya.”

4

Fəshafəshig nə Shatanah kə Yesu

¹ Ngəl langaan nə Shidəkwa Daadamazhigəl kə Yesu damma təghala, kiyava fəshgaan kə Shatanaha.

² Təhala kəsgaana Yesu kə adəla həng kwul uufad ard vang kwul uufada. Təhalakwaha kaa njəkənjiig kə waiya.

³ Kaa sagau kə Shatanaha, amaa taa kə iina, “Magha ba zəra Daadamazhigəla, nədalnəg ci kə akurən kə bruudiya.”

⁴ Kaa ngwangug nə Yesu amaa, “Vindavavindəg ma kakad Daadamazhigəl taakiya,

“ ‘Dəgzəg kalti bi wa həkya shifəga uudbiya,
bamma əlbəgahi sagal vak Daadamazhigəl badəmma.’ ”

⁵ Kaa lanngaan kə Shatanah kə Yesu damma Wurshalima kəss dyak cac-cuwanacaccuwana. Ngal lanngdit dat ghəra vəgya Daadamazhigəla.

⁶ Aiyama taa kə iina, “Magha ba zəra Daadamazhigəla, dzəvəg ndan daaya. Adaba vindavavindəg taakiya,

“ ‘Da tagarta nə Daadamazhigəl kə zərbəlgahaan,
ar da tsəkəs kə dəv
haik kə tsəgaan kə shigahagh tə akura.’ ”

⁷ Ngugharangug nə Yesu, taa kə iina, “Vindavavindəg dlaḡ taakiya, ‘Fəsh bi kə Yaazhigəl Daadamazhigəlagh biya.’ ”

⁸ Ngal gwiya lanngaan nə Shatanah damma ghəra aghw ba kyakkwa, kaa margardmarg kə iin kə tləksəraha duni ard ndangərahaatər badəmma.

⁹ Aiyam nə shatanah taa kə iina, “Ən vələkvələg kə kwanahaan badəmma akwama kəlgəhəvələg kə ghəwunj təvuukwara, agha ḡəgwəs kə kwatnahəra.”

¹⁰ Ngugharangug nə Yesu amaa, “Yagh vaakwan Shatanaha, adaba vindavavindəg taakiya,

“ ‘Bagarḡəg kə kwatnahər kə Yaazhigəl Daadamazhigəlagha,
ba iin pall wagha da ḡəgarnəs nəng kə kwatnahəra.’ ”

¹¹ Kaa dagalaan kə Shatanaha, kaa sagau kə zarabəlgə ar məlaruwa.

Fəgharzhafəg nə Yesu kə ḡa tləraan ma Galili

¹² Cinngəha ba nə Yesu taaki viyavətviig nə Yuhwana, ngal dagal kə iin damma Galili.

¹³ Duwars kə iin kə Nazarat kaa dagal da ndzəga ma Kafarnahum, kwandza təvəgh kə yuwahaiya, tə ghaala də larda Zebulun ard Naftali.

¹⁴ Tədvadkwan kə ḡuul wa righəvant nə dəgiti tagada nə tlayang Ishai taakiya,

¹⁵ “Larda Zebulun ard larda Naftali ma Galili,
larda lii ar Yahudah biya.

Lardən hərz də yuwahayin
tangw damma gylga zaagha Wurduna.

¹⁶ Uudahi ar ndzəgama gurtla
nəgharanəghəg kə parakrakər ba vaivaiya,

lii ndzəga ma shidkwa əmtsəg dlaḡa,
səghawisəg nə parak da təghər kə iitəra.”

¹⁷ Ciigət tə kwahiin kə sart wa fəgharzhə nə Yesu kə taa əlbəg maraw taakiya, “Pələmpələg kə ghəra adaba tləkəsəra ghərazhigəl ba hərza.”

Dahatərətdahəg nə Yesu kə lii vaiya kilf uufada

¹⁸ Tə ḡuula dagal nə Yesu təvəgh kə Yuwahaiya Galili, kaa nəghəganəghəg kə iin kə zarha baabah buwa, Siman kwa dahav də Bitrusa, ard zəra babbaan Andrawusa, ar ḡəla amshiya vaiya kilfatər ma yuwahaiya, adaba ar lii vaiya kilf nə iitəra.

¹⁹ Am Yesu taa kə iitəra, “Gatamkwagətəga, ənda nəkurədnəg kə lii vaiya uudah da vakara.”

²⁰ Batwatsəra ar ḡuwars kə dəgəha vaiya kilfaatəra, kaa gata Yesu kə iitəra.

²¹ Təghərdəga dagala, kaa gwuya nəghəganəghəg kə iin kə zarha baabah buwa, Yakuba ard zəra babbaan Yuhwana zarha Zabadi. Ar ma pərayu əmtad də daddaatər Zabadi, ar ḡadla amshiya vaiya kilfatəra, kaa ḡəhtərət kə iina.

²² Batwatsëra kaa ðuugarsðuug kə iitər kə pərayuwaatər ard daddaatəra, kaa gata Yesu kə iitəra.

Məlatərumələg nə Yesu kə uudah ba ðyaka

²³ Gwaivagwaig nə Yesu ma Galili badəmma, tsagtər dəgit ma guda dzug-wazhigəla, dlaḅa taa əlbəg marawa tləkəsəra Daadamazhigəla, mbahəgaan dlaḅ aandzu hulfa kwar kə kuzaha, ard lii yang biya.

²⁴ Cinngalcinng nə əlbəg təghər kə iin badəmma ma haaya Suuriya. Kaa ba lanngaan kə uudah kə lii də kuzah badəmma, ard lii yangbiyah shahshaha, ard lii həḅa dlaḅa, ard makwayaha, ard lii ciḅəg nə Shatanah baz lii əmtsamtan nə vəgh mbahavtərambahəg badəmma.

²⁵ Kaa gatəgaan kə dzahava uudah ba ðyaka ma Galili, dlaḅa ard lii ma larda Dikafulis ard Wurshalima, ard lii ma larda Yahudiya baz lii gyilga zaagha Wurdəna.

5

Taa əlbəg maraw tə aghwaa

¹ Nəghgha ba nə Yesu kə dzahava uudah badyaka, kaa dagat kə iin damma ghwaa, cəhura kə iina. Kaa ba dagau kə mbərzahaan da vakaana.

² Ngal farzha kə iin tsagtər dəgita.

Barka

³ “Ar də bark nə lii sərgasərg kə hətsəgalhətsəgaatər ma gata Daadamazhigəla, adəba tləkəsəra ghərazhigəl dəgaatəra.

⁴ Ar də bark nə lii də badzəga rəvidmahuuda, adəba da tagəvtərtəg nə dzəgwagha.

⁵ Ar də bark kanadiyaha, adəba ar da gwigaaan kə duniya.

⁶ Ar də bark nə lii kəma ḅa dəgiti naag Daadamazhigəla, adəba ar da baghəga.

⁷ Ar də bark nə lii mara zhuwadaala, adəba da marvətərmərag nə zhuwadaala.

⁸ Ar də bark nə lii cadad nə ərvīdmahuda, adəba ar da nəghəganəhəg kə Daadamazhigəla.

⁹ Ar də bark nə lii fa gabəra, adəba da dāhvətərdāhəg də zarha Daadamazhigəla.

¹⁰ Ar də bark nə lii həḅa dlaḅ kwakyarvad ḅa hərəra, adəba tləkəsəra ghərazhigəla dəgaatəra.”

¹¹ “Am də bark nə uurama, akwama ar ḅaava kuram nə uudaha, ar vəlkur kə dlaḅa, dlaḅa ar ḅagkura kə dəga kəlaadərah shahshah mbakyarvad kaiya.

¹² Dlayamdlaiga am hwaḅag ba vaivaiya, mbakyarvad am da tləkənətləg kə dəghigaru badyak ma ghərazhigəla. Adəba vəlartər bandkwah nə uudah kə dlaḅ kə tlayanngahi sarəv lakuti kəskurama.

Iizha ard paraka

¹³ “Kuram nə iizha duniya. Akwama maadlai nashnash nə iizh biya, da gwiya gwivdaa ndar nə nashnashani? Maadlai tləraan biya, bamma dīvda dagala, hapəna nə uudaha.

¹⁴ “Kuram parak duniya. Akwama favafəg nə kəs tə gavala shiḅvəna biya.

¹⁵ Maay mbiyav nə kaara jahuramba humbvara kəghai biya, bamma hərtəvət tə dəga hərtəgaan vakavaki da ba parakrak kə uudahi hənnyah badəma.

¹⁶ Bandkwah dlaḅa, parakaruwa aandez ba pəripəri təvuukwa uudaha, kiyava nəghəganəghəg kə iitər kə dəgitah marawī am ḅag nə uurama, ar da fəgaarafəg kə Daadaruwi ma ghərazhigəla.

Tsag təghər kə adzahadzaha

¹⁷ “Tlatlam bi taakiya sanhi mbakyarvad ən kalarwut kə Adzahadzah Musa ard tsaga tlayannəgah nai biya, sanhi mbakyarvad ən righanta.

¹⁸ Ba jiirjiir wan tagkurtaga, lakuti ghyəng nə zhigəla ard haaya, maay nə dəgit aandezu ba hədikən ma vindəga Adzahadzaha Muus kwada nig biya, bamma righavantrighəg badəmma.

¹⁹ Mbakyarvad kwaha badəm daddakwa kəladakələg aandezu ba pal ma adzahadzahahaan hədikənna, tsagtəru dlaḅ kə kəla adzahadzahahaan kə uudaha, da dahav nə iin daddakwa ənkykwah ma tləkəsəra ghərazhigəla. Badəm nə daddakwa gatəgaan kə adzahadzahiina, dlaḅa tsagartsag kə uudaha, da dahav nə iin də uud maamal ma tləkəsəra ghərazhigəla.

²⁰ Ən tagkurtaga, akwama jamtəruubi kə lii tsaga adzahadzaha Muus ard Farisah də jiir biya, am dəgaa bi damma tləkəsəra ghərazhigəl biya.

Tsag təghər kə nguda ərvidya

²¹ “Cinngamacinng ndza tagavtərdətag kə daadijaharu taakiya, ‘Tsəbi kə shifəg biya, badəm daddakwa tsəga shifəga, da təvartəg nə shariya.’

²² Aiciya ən tagkurtaga, badəm nə daddakwa nguda ərvidmahud də zəraabaana, da təvartəg nə shariya. Daddakwa dahgarva zəraabaan taakiya maay nə dəgiti agha tuukvakai biya, da lanngav damma guda ta shariya, dlaḅa daddakwa dahgarva zəraabaan də dlaga, dlaiyaan bələvdəm damma kaara faiya.

²³ “Kwakyarvad kwaha, akwamagha diya baiku tə bagadiya kyuləga, kaa dzamnadzaməg kəskəgh taakiya həkyakahəkyig nə zəraabagh ma ərvidmahadaana,

²⁴ faffəg kə baikuwaghən təvuukwa bagadi ndana, dəga agha ḅaga kə gabərər də zəraabagh bazəngwa. Ka sagau kəskəgh da diya baikuwagha.

²⁵ “Akwama da diya ghunjagh nə uudana, ḅag kə gabərər də iin tə watswats təghərdəg lakuti damma guda ta shari. Akwama maay əndkwah biya, da langaklang davak alkali, alkali dlaḅa da langaklang davak yaa dela, ar bəlkadəm ma guda bərfina.

²⁶ Bak jiira wan tagaktaga, lakuti səkadasəg nə uud vaakwaha, bamma pəlgəpələg kə kwaḅi gatak nə uud badəmma.

Tsag təghər kə ḅa gwaragwara

²⁷ “Cinngamacinng ndza tagavdatag taakiya, ‘Bagam bi kə gwaragwar biya.’

²⁸ Aiciya ən tagkurtag, badəm nə daddakwa vazəna dəkhəra, dlaḅa kaa kəmgəan kə iina, ḅagaaḅag kə gwaragwar də vakai ma ərvidmahudaana.

²⁹ Akwama fəkaa kə ḅa haip nə gyiia dəvaakaffagha, tədatədəga agha bəldana. Nguləm maay ba nə uuḅiia vəghagh pal təghər kwada bələvdəm nə vəghagh badəm damma kaara faiya.

³⁰ Akwama fəkaa kə ḅa haip nə dəvaakaffagha, ghwudaghudəga agha bəldana. Nguləm maay ba nə uuḅiia vəghagh pal təghər kwada bələvdəm nə vəghagh badəm damma kaara faiya.

Tsag təghər kə tagwavəgh də uusa

³¹ “Tagavdatag dlaḅ taakiya, ‘Daddakwa tagwavatagw də uusaana, barari ghudara kə kakada tagwavəgh də iina.’

³² Aiciya dēgiti ən tagkurnaiya in taakiya, akwama tagwavatagw nə uu-dan də uusaan kwakyarvad haipa gwaragwar biya, fadəmfəg ma dūula 6a gwaragwara. Badəm daddakwa kəsguukəsəga, 6a ba gwaragwar də iina.

Tsag təghər kə zangwadəga

³³ “Gwaastaana, cinngamacing tagavtəratag kə daadijaharu taakiya, ‘Kəldabi kə lanngiyagh biya, bamma agha righant kə langiyi təghara nənng kə Yaazhigəla.’

³⁴ Aiciya dēgiti ən tagkurnaiya in taakiya, zambi kə ngwadəg ba linnnglinng biya, aandzu də ghərazhigəl biya adaba vaka ndzəgana Daadamazhigəla.

³⁵ Zambi dla6 kə ngwadəg də haay biya, adaba vaka fa shiga Daadamazhigəla, bi də Wurshalima adaba iin nə kəssa Tləkəs dyaaka.

³⁶ Zəbi dla6 kə ngwadəg də ghəragh biya adaba agha nədalbi kə guja ghəragh aandzu pall kə madukwa bi gyangw biya.

³⁷ Dēgiti 6agaabaga kə maraw kə taga iin taakiya, ‘Aana,’ bi ‘Əndkwah biya’, majuujig ma kwana, aasəgal vak shatanaha.

Tsag təghər kə 6agar hərrər kə tləghuma

³⁸ “Cinngamacinng tagavdatag taakiya, ‘Gyiya dlakulva gyiia, tlərd dla6a dlakulva tlərda.’

³⁹ Dēgiti ən tagkur naiya, akwama naa 6a dēgit ghwad nə uudan tə kəgha, 6agarbi kə uushav biya, ma 6əlakə6əlēg nə uudan kə mahupeng tə uuməla dəvaakaffa, agha guyarant ghyaba kwah palla.

⁴⁰ Akwama diyakaadiig nə uudan kə ghunnj kwakyarvad kəskava kə angyuwagha, agha vələr baz amugdiyagha.

⁴¹ Akwama fakaafəg nə gwarəd kə dagala mil palla, dēgdagal əmtəd də iin kə dəga mil buwa.

⁴² Akwama ghalaaghaləg nə uudan kə dēgit vakagha, agha vələr. Dla6a ma səghəvsəg nə uudan sa kəla gəmau vakagha, piyarda biya.

Waig kə tləghumagha

⁴³ “Cinngamacinng tagavdatag taakiya, ‘Waig kə zəraabagha, agha dūwant kə tləghumagha.’

⁴⁴ Aiciya, ən tagkurtaga, wayamwaig kə tləghumaharuwa, dzəgwamtərdzəgw kə zhiḡəl kə lii vəkur dla6a

⁴⁵ Təd vad 6akwan wam da nəg nə uuram kə zarha Daadaru kwama ghərazhigəla, kwa fəgara kə faci kə 6a parakrakər təghər kə yaa daddaha jiira ard lii 6a kəlaadəra, hyitərhyig dla6 kə yu kə yaa daddaha jira ard yaa daddaha kəlaadəra.

⁴⁶ Akwamam waiya ba lii waiya kuram nə uurama, auci nə dəgshigi am da tləkəna nə uurami? Aandzu lii dzaha hadam ndakwi ar 6agaan bandkwana.

⁴⁷ Akwamam tagtər bak zaraabaharu nə uuram kə uusa, auci gərgəraru də kyalma uudahi? Aandzu kərdiyah ndakwi ar 6agaan bandkwaha.

⁴⁸ Mbakyarvad kwaha, namalnəg kə yaa daddaha jiira band Daadaru kwama ghərazhigəla.

6

Tsag təghər kə dīya baiku

¹ “Fəmfəg kə hyəmiya aa nal bi nə gata Daadamazhigəlaru kə dəga nəgha gyi biya, adaba ma 6agama6ag əndkwaha, am da tləkna bi kə dəgshigaru vak Daadaruwi kwama ghərazhigəl biya.

² “Mbakyarvad kwaha, akwamagha da vəlgar dēgit kə uuda, kutbi ma ghai bandkwa 6ag nə muniyah ma guda dzəgwazhigəl ard də dūulah kiyava

dləbəvtərət biya, ba jiirjiira wan tagkurtaga, cauwaracaug kə dəgshigaatər ba ma kwahiina.

³ Akwma agha da məlgaru kə dadda kwa maay də vakai biya, aa sərabi nə dəvaa ghyabagh kə dəgiti bag nə dəvaa kafagh biya.

⁴ Adaba dəgaha jiirjiiri kwa bagha nəng shibashiḅana, nəghəganəghəg daadagh badəm kə dəgitah bagha nəng shibashiḅana, da vəlakhvələg kə dəgshəgagha.

Tsag təghər kə dzəgwazhigəla

⁵ “Akwamam da dzəgwazhigəla, bagam bi əndkwa bag nə muniyah biya, adaba ar naaba dzəgw vaka ghacgan kə zhigəla ma guda dzəgwazhigəla ard barama duula kiyava nəghtərnəghəg kə uudaha. Ba jiir wan tagkurtaga, tlarkənatləg kə dəgshigaatəra.

⁶ Akwamagha da dzəgwazhigəla, dəg daadama gudagha, agha hədarduwa. Agha dzəgwa kə zhigəl kə Daadaghi kwa nəghva biya, Daadaghi kwa nəghəganəghəg kə dəgiti bagav shibashiḅana, da vəlakhvələg kə dəgshigagha.

⁷ “Akwamam dzəgwazhigəla, gwayamars bi ənd lii sərgabi kə Daadamazhigəl biya, adaba ar tlatla taaki ma dzəgwaradzəgw kə zhigəl tladda da cinngtərnuu əndkwah nə Daadamazhigəla.

⁸ Bagam bi ənd dəgaatər biya, Adaba sərgasərg nə Daadaru kə dəgiti am naag nə uuram lakuti am ghalgaana.

⁹ “Dzəgwamdzəgw kə zhigəl əndkwana.

“ ‘Daadamnd kwama ghərazhigəla,
aa fəvaarafəg nə daagagha,

¹⁰ tləksəragha aasasəga, dəgiti agha naag nəng aa bagvənaḅag ma duni
bandkwa bagav ma ghərazhigəla.

¹¹ Vəlkhəmdvələg kə dəgzəg haniina dlaḅa ba kəlahənga.

¹² Bəshkəmdanaḅəshig kə haipahamnda,
bandkwa kəm bəstər nəmnd kə lii bagkəmd haipaha.

¹³ Langkəmd bi da vaka fəshig biya,
katkəmdkatəg vak Shatanaha.’

¹⁴ “Adaba ma bəshamtərnaḅəshig kə lii bagarkura haipa, Daadaruwi ma ghərazhigəl ndakwi da bəshkurnaḅəshiga.

¹⁵ Akwama bəshamtərnaa bi kə haipahaatər kə uudah biya, da bəshkurna bi dlaḅ nə Daadaru kə haipaharu biya.

Tsag təghər kə kəsa andəla

¹⁶ “Akwamam da kəsa andəla, badzam bi kə hufvəgaru ənd kwa bag muniyah biya, ar badzəda kə hufvəgaatər kiyav sərvan taakiya ar kəsa andəla, bak jiirjiira wan tagkur naiya, tlarkənatləg kə dəgshigahaatəra.

¹⁷ Akwamagha kəsa andəla, agha barda kə hufvəgagha, agha massa kə wal tə ghəragha,

¹⁸ adaba aa nəghvaakai taakiya agha kəsa andəl biya. Daadaghi kwa nəghəva biya, dlaḅa kwa nəghəganəghəg kə dəgəti bagav shibashiḅana, da vəlakhvələg kə dəgshigagha.

Tsag təghər kə dzaha alman ma ghərazhigəla

¹⁹ “Dzahamar bi kə alman kə ghəraru ma duni biya, vakavaki da badzədadadzəg nə agatla ard kwalaviyavi biya, dlaḅa ard vakavaki da dəgaadəg nə gəlah ar ghəluwa.

²⁰ Bammam dzaharu kə alman kə ghəraru ma ghərazhigəla, vakavaki da badzəda bi nə agatla ard kwalaviyavi biya, dlaḅa vakavaki da dəgaa bi nə gəlah ar da ghəlu biya.

²¹ Adaba vakavaki da almanagha, dzamaghəragh ndakwi ba vaakwaha.

Paraka vəgha

²² “Gyiya band kaara jahuramməb nə iin kə vəgha, akwama ba lapi nə gyiyahagh, badəm nə vəghagh da ba parak ba vaivaiya.

²³ Akwama yang bi nə gyiyahagh biya, badəm nə vəghagh ba gurtla. Akwama nalnəg nə paraka vəghagh kə gurtla, ba jiirjiira da ba dʸyak ba vaivai nə gurtlənə!

Bagar kwatnah kə Daadamazhigəla bi duniya

²⁴ “Maay wa ḅagarnəsḅag kə kwatnahər kə dadḅa hənyahah bu biya, bi dūwant kwa palla, nahant kwa palla, bi həkyina kə palla nenna kə palla, ḅaga bi taakiya am nahant kə Daadamazhigəla am nahant kə kwaḅ biya.

Ndavam biya

²⁵ “Mbakyarvad kwaha, ən tagkurtaga ndavam bi kə dəgiti am da zəgaru nə uuram kə shifəgaru biya, ard dəgiti am da həḅəg nə uuram biya, dlaḅa ard dūuli am da tləkəna nə uuram kə sədav dat vəgharu biya. Mbats juu bi nə shifəg kə dəgzəg biya? Nii juu bi ha nə vəgh kə sədavahi?

²⁶ Vazamvazəg kə diikah ndana, ar maay riig biya, ar maay ghuda həi biya, ar maay dlaḅ dzaagaan damma kuvər biya, bakəvakwaha gəltərgəlēg Daadaruwi kwama ghərazhigəla, jamtəru bi nə uuram kə iitər də ndangər biya?

²⁷ War ma kuram mbakyarvad dzama dəgiti tə ghəraan fəgarnaafəg kə hənngah aandzu ba hədikən kə ghəraani?

²⁸ “Aujilbəg kəskuram dzama sədavi am da ngudəg nə uurami? Vazamvazəg kə dūuli ghubarəg nə kwadladlah ndana, ar maay ḅa tləra aandzu haa sədav biya.

²⁹ Bakəvakwaha ən tagkurtaga, aandzu Saluman ma ndzəgana ndangəraan ndakwi tapghənai kə cadvacadəg ənd paləraatər biya

³⁰ Aitsaa, akwama cadnacadəg Daadamazhigəl kə kazhakwa təghal əndkwana, kwar mənəg haniina dlakadur ḅəlvətərdəm damma kaara, kyakadaava kuram ha wada vəkur bi nə iin kə sədav hi? Kuram lii hətsahətsan fadghəna.

³¹ “Mbakyarvad kwaha, ndavam bi taakiya, ‘Auwa kəm da zəg nəmndi?’ Bi ‘Auwa kəmnda həḅḅəg nəmndi?’ Bi ‘Auwa nə dəgiti kəmnda ngudəg nəmndi?’

³² Adabad kwaha lii sərga bi kə Daadamazhigəl biya, iitər lii gata kwana-haan kə dəgitah badəmma. Sərgasəreḅ nə Daadaru kwama ghərazhigəl taakiya am naagaan kə kwanahaan kə dəgitaha.

³³ Gatamgatəg kə tləkəsəra Daadamazhigəl ba zənngwa, ard dəgiti naag nə iina. Da vəkurvələg kə kwanahaan kə dəgitah badəmma.

³⁴ Mbakyarvad kwaha, ndavambi kə dlakadur biya, adaba dlakadur sagau bad dlaḅaana, dlaḅa hinan ndakwi tlətləg kwakyarvad haniina.

7

Tar bi kə shari kə uudah biya

¹ “Tar bi kə shari kə uudah biya. Akwama ḅaghiniḅaga, ar da taktəg nə uudaha kə shariya.

² Adaba hulfa shariyi am tɔgar nɔ uuram kɔ uudaha, da tɔkur bandkwah nɔ uud kɔ shariya, kuwɛn am kurgar nɔ uuram kɔ uudah dɔ vakaiya, da kurkur bad vakai nɔ uuda.

³ Aujillbɔg agha vaza zɔr afɛsafɛsa dɔga dakari ma gyiya zɔraabagh kwal fataad kɛskɛgh tɔ gugyɛmba dakari ma gyiyaghi?

⁴ Agha tagar ndar kɔ zɔraabagh taakiya, ‘Ɔn sɛkadasɛg kɔ zɔr afɛsafɛsa dɔga dakarɛn ma gyiyaghɛn,’ mbats kɛgh ndakwani gugyɛmba dakar wa ma gyiyaghi?

⁵ Kɛgh muunina, kɛsdakɛsɛg kɔ gugyɛmba dakarɛn ma gyiyaghɛn ndana, kiyava nɛghɛganɛghɛg kɛskɛgh ba cadadɔa lakuti agha da kɛsa zɔr afɛsagɛsa dɔga dakarɛn ma gyiya zɔraabaghɛna.

⁶ “Vɛlamtɔr bi kɔ ghɛgyah kɔ dɛgiti caccuwanacaccuwanan biya, adaba ar da gwiya ar takurdana. Vɛlamtɔr bi dlaɔ kɔ jindararu kɔ ghavzah biya, adaba ar da hapgaana.

Ghalamghalɔga, gatamgatɔga, ngadlamngadlɔga

⁷ “Ghalamghalɔga, da vɛlɛkurvɛlɔg nɔ uuda, gatamgatɔga, am da tlɛkɛnatlɔga, ngadlamngadlɔga, da wurkurwurɛg nɔ uud kɔ ghaiya wakyagha.

⁸ Aandzu kwar kɔ dadda ghalɔga vɛlvarvɛlɔga, aandzu kwar kɔ dadda gatɔga tlɛkɛnatlɔga, aandzu kwar kɔ dadda ngadla wakyagha da wurvarwurɛg nɔ wakyagha.

⁹ War ma kuram daadaha, akwama ghalaaghalɔg nɔ zɔraan kɔ bruudi, vɛlar kɔ akuri?.

¹⁰ Nii ma ghalaaghalɔg nɔ zɔran kɔ kilfa, vɛlar kɔ ghaval dlakulvaan hi?

¹¹ Akwama kurami dangw hudaharu am sɛrgasɛrɛg kɔ vɛlɔga dɛgit maraw kɔ zarharuwa, kyakadava daadaruwi ma ghɛrazhigɛli kaci wa da vɛltɔr bi kɔ dɛgitah maraw kɔ lii ghalɔgan biya!

¹² “Badɛm nɔ dɛgitahi am naag nɔ uuram ɓagkura nɔ uudaha, kuram ndakwani ɓagamtɔrɓaga. Adaba kwan wa tagada nɔ adzahadzaha Muus ard tlayanha.

Ghaiya wakyagh jɛghwa

¹³ “Tamtɔg kɔ ghaiya wakyaghɛn jɛghwana, adaba duula daas da vaka ɛmtsɔga ba bahahha, dlaɔa kwanɛn kɔ duula ba tsalalla. Lii tɔgaana ar ba dyaka.

¹⁴ Duula tlɛkɛna shifɔga. Ba jɛghwa nɔ iina, dlaɔa dladlad nɔ tɔgaana. Lii tɔgaana ar maay dɔyak biya.

Nɛghvaakanɛghɛg nɔ uuf tɔdvad zɔraana

¹⁵ “Famfɛg kɔ hyɛmmi tɔ tlayangaha fiidfiida kwar sahasagaw da vakaru dɔ garava tughaha, ma hudmahuda ar jagajagaan band ghɛgyaha tɔghala.

¹⁶ Am da nɛghɛtɛraakanɛghɛg tɔdvad tlɛrahaatɛra. Cagvacag nɔ zarha inabi tɔ uufa takka? Nii cagvacag ha nɔ zɔra ghɛgyiv tɔ zaz hi?

¹⁷ Bandkwah dlaɔ makwar kɔ uufi marawa yaa ba zɔr marawa, uufi ghwadɔ, ya zɔr ghwadɔ.

¹⁸ Maay nɔ uufi maraw ya zɔr ghwadɔ biya, dlaɔa uufi ghwadɔ yiga bi kɔ zɔr maraw biya.

¹⁹ Badɛm nɔ uufi maay ya zɔr maraw biya, aa ghudvarsghudɔga, ɓɛlvɔdɛm damma kaara.

²⁰ Mbakyarvad kwaha am da nɛghɛgaakanɛghɛg kɔ tlayanngaha fiidfiid tɔdvad tlɛrahaatɛra.

Ɔn sɛrkur biya

21 “Dēm bi dadda kwa taa kəskai ‘Yaazhigəl, Yaazhigəl’ da daas damma tləksəra ghərazhigəl biya, bamma dadda kwa ɓagaaɓag kə dɛgiti naag nɛ Daadar kwama ghərazhigəla.

22 Daghuvala ta shariya, ar da tagwatag nɛ uudaha badyak taakiya, ‘Yaazhigəl, Yaazhigəl, tagamnda bi kə əlbəg maraw ma daagagh biya? Lagwamndada bi kə shatanah ma daagagh biya? ‘Bagamda bi kə dɛgaha jappər badyak ma daagagh biya?’

23 Təhala kwaha, ənda tagtərtag taakiya, ‘Ən sərkur bi ba dēm biya. Yagham vakar kəlaadahaana.’

Yaa daddaha ndərɛg buwa

24 “Mbakyarvad kwaha badēm daddakwa cinnghacinng kə əlbəgara, dlaɓa ɓagaan kə tlər də vakaiya, da nɛg band dadda dabari kwa ndəraa vɛgyaan tɛ akurna.

25 Hyiyaa ba nɛ yuwa, kaa righətrighəg nɛ zaagha kəla saasa, fəd ndakwi tsa saas dat hənyahiina, bakəvakwaha dləghana biya, adaba ndərava tɛ akura.

26 “Badēm daddakwa cinnghacinng kə əlbəgara, dlaɓa ɓagaa bi kə tlər də vakai biya, ba kalkal də dlagən kwa ndəraa hənyahaan tɛ səghəla.

27 Hyiyaa ba nɛ yuwa, righətrighəg nɛ zaagha, fəd ndakwi tsa saas dat hənyahiin, kaa dləga, dlagaadlag bafakya.”

28 Ghyənga ba nɛ Yesu tagtər kwanahaan kə dɛgitaha, kaa ba ɓa jappər kə uudah də tsagaanana.

29 Adaba tsagatər band daddakwa də ndzəda, gərgər də tsaga lii tsaga adzahadzaha Muusa.

8

Mbəghanambəg Yesu kə dadda vɛca

1 Sahi ba nɛ Yesu sii ma aghwa, kaa gatəgaan kə uudaha badyaka

2 Kaa sagau kə dadda vɛc da vakaana, kəla kə iin kə ghunj tɛvuukwaana amaa, “Yaazhigəla, ma haighanthaiga, mbəkwiimbəga.”

3 Kaa vɛlla dɛv kə Yesu tapəna kə dadda vɛcna amaa, “Haiyananthaiga, mbambəga.” Batwatswatsəra, kaa mbəgambəg kə iina.

4 Aiyam nɛ Yesu taa kə iina, “Faffəg kə hyəmmiya tagar bi aandzu kə war kə dɛgiti aa dzəgardzəgən biya, dɛg mardamarəg kə ghəragh vak zhiila kəsufə, agha vɛlda kə baiku bandkwa tagada na adzahadzaha Musa. ‘Bagnaɓag kwana kiyava fadghər kə dlamakəlaawa taakiya mbəghambəga.”

Mbəghanambəg nɛ Yesu kə kwatanaha tlauja Rum maamala

5 Dagha ba nɛ Yesu damma Kafarnahum, ngal dagau kə tlauja Rum maamal da vakaan da ghalgaan taakiya,

6 “Yaazhigəla, kwatnahr həngan hənyah əmtsamtsan nɛ vəgha, həɓa dlad ba vaivaiya.”

7 Aiyam Yesu taa kə iina, “Ən dagau da mbəgaana.”

8 Kaa ngugwamgug kə tlaui maamalna amaa, “Yaazhigəla, tlanal bi nai kəskəgh kə sagau sa vɛgyar biya, tagdatag ba kə əlbəg kalti kwatnahr da mbəga.

9 Adaba kai dəghərar ndakwani ən mazhangyil kə kwarəga uuda, mɛng dlaɓ tlauijah mazhangyil kəskaiya, ən tagardatag kə pallaatər taakiya, ‘Dəga,’ kaa dagauwa. Kwatlərən dlaɓ ən daagantdaaga taakiya, ‘Sawa,’ sagauwa, Akwama taganartag dlaɓ kə kwatlərənə, ‘Bagnaɓag kə dɛgit əntkwaha,’ kaa ɓagaana.”

¹⁰ Cinngaha ba nə Yesu əndkwaha, kaa 6a jappər kə iina, aiyama kə lii gatəgaana, “Ən tagkurtag kə jiira, tapanna bi kə tləkənatləg kə uud də fadghər əndkwan ma Izrail biya.

¹¹ Ən tagkurtaga, badyak nə uudah ar da sii də səga ard sagat də səga ar da cihurgan əmtəd də Ibrahim ard Ishaku ard Yakub vaka za kaffa hwaɗag ma tləkəsəra ghərazhigəla.

¹² Adaba uudahi ɓadlavtərna kə iitər nə tləksəra ghərazhigəla, da diivtərdəm damma gurtla, vakavaki ar da tuug nə iitər ard ghwada dɛv də tlərɗa.”

¹³ Aiyam nə Yesu taa kə tlauja maamaləna, “Dəgdaasa, da ɓagakɓag nə uud mbakyarvad fadghəragha.” Kaa mbəg nə kwatnaha nə iina batwatsəra.

Mbəhanambəg nə Yesu kə babba uusa Bitrus

¹⁴ Dagha ba nə Yesu da vəgya Bitrusa, kaa nəghəganəghəg kə iin kə babba uusa Bitrus ɓəlɗan njəkən fəɗa.

¹⁵ Tapəna kə iin kə dɛva uusiina, kaa mbəgambəg kə iin tuuk kə fəɗiina, ngal ciiga ɓagtəra kə dəgzəga.

Mbaghanambəg nə Yesu kə uudah ba ɗyaka

¹⁶ Bəlaa ba hwaasa, kaa sədəvsəga kə uudah kə lii ciɓəg shatanah badyak da vak Yesu, tagada ba əlbəg kalti, ngal sagal shatanahaaan ma vəghaatəra, mbahənan baz lii yangbiya.

¹⁷ Təɗvad kwan wa righavant nə dəgiti tagavda təɗvad tlayang Ishay taakiya, “Kəsakiyamaarakəsəg kə kuzahamiyama, dlaɓa kəskiyamaaran kə yangbiyahamiyama.”

Dlad ma gata Yesu

¹⁸ Nəgha ba nə Yesu kə uudah badyak fadəga təghər kə iina, ngal tagartag kə iin kə mbərzahaan maraa dzəva dagal dat ghyaba kwah kə ghaiya yuwa haiya.

¹⁹ Ngəl sagau kə dadda tsaga adzahadzah da vakaana, amaa taa kə iina, “Dadda tsaga dəgita, ən gatakgatəg ɓadəm vakavaki agha dagal nənga.”

²⁰ Ngugharangug nə Yesu amaa, “Mbayakaha ar da afkahaatəra, ɗiikaha dlaɓa məng vakavaka hənnganahaatəra, Zəra Uuda maay vaka hənnganan biya.”

²¹ Am nə pall ma mbərzahaan taa kə iina, “Yaazhigəla, ən dəgaadəg ndan ən həɗnan kə daadara.”

²² Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Gatkwegatəga, aa həɗarhədəg lii əmtsaharaəmtsahəg kə zaraabahaatəri əmtsaraəmtsəga.”

Kyaɓalghanakyaɓaləg nə Yesu kə kalangasa

²³ Dagha ba nə Yesu damma pərayuwa, kaa gatəgaan kə mbərzahaana.

²⁴ Kaa ciig kə ghabag ard fəɗ ma yuwahaiya, fəgharzhafəg baz yu ghubəɗa saas damma pərayuwa, Yesu dlaɓa hənahaara.

²⁵ Kaa dagau kə mbərzahaan ar ciyanta, am nə iitəra, “Yaazhigəla, katkəmdkatəga wakəm tə ɗuula əmtsəga.”

²⁶ Aiyama taa kə iitəra, “Aujilbəg kəskuram gəɗzəg əndkwani, kuramən də fadghər həɗiikəna?” Kaa ciig kə iin cagara kə gyi kə fəɗən ard ghubədəga yuwa, kaa kyaɓaləgakyaɓaləga.

²⁷ Kaa 6a jappər kə mbərzahaana, aiyam nə iitəra, “Hulfakwar kə uud wana, baz fəɗ ard ghubədəga yu ar cinngarnucinngni?”

Mbaghanambəg nə Yesu kə lii ciɓəg nə shatanaha

²⁸ Tsəgwa ba nə Yesu ma haaya Garisaha, kaa sagau kə uudah bu kwa ciɓtər shatanah sa vak Yesu, gəɗzəvtərgəɗzəg ba vaivaiya, adaba ar ndzəga bamma gətlaha, maay wa ta kwahiin kə ɗuul biya.

²⁹ Kaa huulæg kə iitər ar taakiya, “Au lambagh də kəmənd Zəra Daadamazhigəli? Agha sa vəkəmənd dlad ba sart ndakwani ɓagaa biya?”

³⁰ Məng nə maandala agyarağyara ghavzah ar piig kə dagalaatəra.

³¹ Ngəl ba ghalgaan kə shatanahaan kə Yesu taakiya, “Akwama səghkəməndadasəga, diikəməndarsdiig damma gyəɗya ghavdzahaana.”

³² Aiyama taa kə iitəra, “Damdəg ciya,” Kaa daas kə iitər damma ghavza-hiina. Badəm gyəɗya ghavzən kaa əmdəra daay kə iitər bawatswats damma yuwahaiya, ngəl ruug kə iitəra.

³³ Kaa əməndəra daas kə lii piya ghavzahaana. Daragha ba nə iitər damma kəssa, kaa tagaan kə iitər kə dəgitahi dzəghaar də lii ciɓtər nə shatanahən badəmma.

³⁴ Ngəl sagal kə uudah ma kəsiin badəm da tləgaraa Yesu. Nəghara ba nə iitəra, kaa ghalgaan kə iitər maa ɗuwars kə lardaatəra.

9

Mbəghanambəg nə Yesu kə daddkwa əmtsəmtsən nə vəgha

¹ Kaa daas kə Yesu damma pərayuwa, ngəl dagal təghəra yu damma Kafarnahum, kəssi ghubara nə iina.

² Kaa sagau kə uudah də daddakwa əmtsəmtsən nə vəgha həngan tə kəjja, nəghəgha ba nə Yesu kə fadghəratəra, aiyama kə daddakwa əmtsəmtsən nə vəghəna “Zərara, ndavbiya, ɓəshakanaɓəshəg nə uud kə haipahagha.”

³ Cinngara ba nə lii tsaga adzahadzaha əndkwaha, kaa takəvatag kə iitər mataatakaatər taakiya, “Kwanən kə uuda badza ɗaaga Daadamazhigəla!”

⁴ Nəghakanəghəg nə Yesu kə dzamaghəratəra, amaa kə iitəra, “Aujibəg am dzama kəlaadər ma ərvidmahudaruwi?”

⁵ Kwar wa tsaftsaf kə taga, taakiya, ‘Bəshakanaɓəshəg nə uud kə haipahagha nii ciiga dəgdagalhi?’

⁶ Ən naagaan am sərən taakiya Zəra Uuda də ndzəda ɓəsha haipah ma duniya.” Kaa amaa taa kə daddakwa əmtsəmtsən nə vəghna, “Ciig kəssəg kəjjagha dəg daas dahənyaha.”

⁷ Təhalakwaha, kaa ciig kə uudanəna, ngəl daas kə iin da vəgyaana.

⁸ Nəghara ba nə dzahava dlamakəlaawa əndkwaha, kaa gədzəg kə iitəra, ar gala Daadamazhigəla kwa vəlgar hulfa kwan kə ndzəd kə uudaha.

Daaghantdag nə Yesu kə Matiyu

⁹ Dughars ba nə Yesu kə vakavaka kwahiina, kaa nəghəganəhəg kə iina kə uuda nə iin kwa ɗahav də Matiyu cihurgan vaka cauwa hadama. Am Yesu taa kə iina “Gatkwegatəga” ngəl ciig kə iin kaa gatəgaana.

¹⁰ Təhalakwaha, kaa za kaf kə Yesu ma vəgya Matiyu, ngəl sagau kə lii cauwa hadama ard yaa daddaha haip ba ɗyaka ar cihuran buud za kaf kə iitər də iina ard mbərzahaana.

¹¹ Nəghəra ba nə Farisiyah əntkwaha, ngəl am nə iitər taa kə mbərzahaana, “Aujibəg kə dadda hənyaharu za kaf əmtəd də lii cauwa hadama ard yaa daddaha haipi?”

¹² Cinngaha ba nə Yesu əntkwaha, aiyama, “Lii yanga maay lambatər də dadda mba uud biya, bamma lii yang biya.

¹³ Dəmdəg tsagamtsag kə dəgiti tuuk vakai wanəna, ‘Zhuwadaal wan naag nai vakaruwa kyuləgg biya.’ Sanhi da ɗaa lii jiir bi nai biya, sanhi mbakyarvad yaa daddaha haipa.”

Ndavəg təghər kə kəssa andəla

¹⁴ Kaa dagau nə mbərzaha Yuhwana dadda tsuufəg davak Yesu, am nə iitəra, “Aujilbg kəskəmənd ard Farisiyah kəm kəsgaan ka andəla, kwakyarvadau kə mbərzahah ar maay kəsgani?”

¹⁵ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Ar badzəgaan nə tsaghwaha zhiila ghuula kə ərvidmahud ma bar əmtad də zhiila ghuula? Da sagau sarta kwa da kəsav zhiila ghuula dagal vakatəra, ar da kəssəg ma kwah sarta nə iitəra kə andəla.

¹⁶ “Maay wa ghudgətghudəg kə daala sədav tlappant tə ənghura sədav biya adaba da təhgaan kə ənghura sədav na, təhgaana, da jəguujəg kwa ndza wura.

¹⁷ Maay wa diya daala yuwa inabi damma ənghura ambəla həllu biya, akwama diyavdəmđiiga, ciḡgaan kə ənghura ambəla həllwuna, diya dagal nə yuwa inabiya badzəgaan kə ambəla həlluwa. Daala yuwa inabi diyav bamma daala ambəla həlluwa təvad kwah wa da diigal bi nə iin biya dlaḡa ciḡəgai nə ambəla həllu biya.”

Dəghwa Yayirus ard uus kwa kəla avəza

¹⁸ Ma sarta taa kwanən kə Yesu, kaa sagau nə maala ma guda dzəgwazhigəla da vakaana, kəla kə ghuunj təvuukwana, amaa, “Dəghwar aa əmtsəga ba ndakwana, asəg tapnatapəg da ciiga.”

¹⁹ Kaa dagal kə Yesu ard mbərzahaan gata uuda nə iina.

²⁰ Məng nə uusiin viigaan kəlawə tar buwa kəla avəza, ka dagau kə iina gyilga Yesu tapəna kə ghaiya sədavaana.

²¹ Amaa ma ərvidmahudaana, “Akwama tapannatapəg aandzu ba ghaiya sədavaan kaltiya, ən da mbəga.”

²² Gwiyaṽət ba nə Yesu kaa nəghəganəghəga, aiyama, “Ndav bi dəghwar biya, fadghəragha mbəkanambəga.” Batwatsəra, kaa mbəga kə uusina.

²³ Daghə ba nə Yesu da vəgya maala ma guda dzəgwazhigələna, kaa nəghəganəghəg kə iin kə lii fərtə faakila ard dzahava dlamaa kəlaaw ar tuuga.

²⁴ Aiyam nə Yesu, “Ciyamciig vaakwana, əmtsabi nə dughwiin biya, hənnahaara.” Kaa ḡagar ghuḡasəga nenneg kə iitəra.

²⁵ Lagwəvtərdə ba nə uudah da gyəməla, kaa daas kə iina həkyinan kə dəva dughwiina, ngal ciiga.

²⁶ Kaa cinngalcinng nə əlbəg təghər kə iin aandzu taakwara.

Mbəghanambəg nə Yesu kə gulfahə ard matangahə

²⁷ Dughars ba nə Yesu kə vakavak kə iina, kaa ba gatəgaan kə gulfah buwa ar daag bad haləvuwa ndzədaatər ar taakiya, “Zhukəməndaaləzhug, Zəra Dauda!”

²⁸ Daghə ba nə Yesu damma kwatlərən kə hənyahə, kaa daas kə gulfah bu da vakaana, aiyama taa kə iitəra, “Fəmdəghərtfəg taakiya ən mbəkuraambəga?” Aiyam nə iitəra, “Aana, Yaazhigəla.”

²⁹ Təhala kwahə, kaa tapəna kə iin kə gyiyahaatəra aiyama, “Tədṽad fadhəraruwa, mbəkurbəg nə uuda?”

³⁰ Ngəl wurəg kə gyiyahaatəra, təhala kwahə ka ḡəltəra nə Yesu kə magi ba vaivaiya amaa, “Tagamarbi aandzu kə war biya.”

³¹ Daral ba nə iitəra, kaa ba kutəgaan kə iitər kə əlbəgən təghər kə iin aandzu takwar ma lardiina.

³² Ar tə ḡuula sagala, kaa səṽardəṽsəg nə daddakwa mamghant nə shatanahə kə Yesu.

³³ Savda ba nə Satanahna, kaa fəgarzhafəg kə uuda nə iin kə taa ghaiya, kaa ḡa jappər kə dzahava dlama kəlaawa, aiyam nə iitəra, “Ba dəm tapəṽnai kə nəghəganəghəg kə hulfa kwan kə dəgit ma Izrail biya.”

³⁴ Aiyam Farisiyahə, “Abi lagw də ndzəda maala Shatanah nə iin kə shatanahə.”

Zhuwatərdaalazhuug nə Yesu kə uudaha

³⁵ Təhala kwaha, kaa gwaivagwaig kə Yesu ma kəssaha ard gədzər kəssaha, tsagtərtsag ma guda dzugwazhigəla, tagtər əlbəg maraw təghər kə tləkəsəra Daadamazhigəla, mbahtəran dlaḡ kə uudahi də kuzah shahshaha ard lii yang biya.

³⁶ Nəgha ba nə iin kə dzahava dlamaa kəlaaw bədyaka, kaa zhutərdalaazhuuga. Adaba ar həḡa dlaḡa maay wa məltərumələg biya, ar band tughwahən kwal dadda piiga.

³⁷ Aiyama taa kə mbərzahaana, “Tləra ghuda həi ba dyaka, dlaḡa lii ḡa tləra ar ba ənkykwahha.

³⁸ Mbakyarvad kwaha, ghalamghaləg kə dadda guhha maa dzəgaraa kə lii ḡaa tləra, maraa ghudara kə həiya.”

10

Daghandəag nə Yesu kə mbərzahaana

¹ Kaa dəhtərantəhəg nə Yesu kə mbərzahaan kəlaawa tar buwa. Vəlatərvələg kə ndzəḡa lagwa shatanaha ar mbaha kuzah shahshaha ard lii yang biya.

² Wan nə daagaha mbərzah kəlaawa tar buna. Dəga zənngwa iin nə Siman kwa dahav də Bitrus ard də zəra babbaan Andrawus ard Yakubu zəra Zabadi ard zəra babbaan Yuhwana,

³ ard Filigus ard Batalomi ard Tuma ard Matiyu dadda cauwa hadama ard Yakubu zəra Halfa ard Taddiyus,

⁴ Siman kwa naagaan kə za vukwa kəsəana, ard Yahuda Iskariyoti kwa zuu langiya Yesu.

Bəlatərtəḡələg nə Yesu kə kəlaawa tar buwa

⁵ Bəlatərtəḡələg nə Yesu kə mbərzahaan kəlaawa tar buna, amaa taa kə iitəra, “Dam bi davak lii ar Yahudah biya, dlaḡa dam bi damma kəssa Samariyah biya.

⁶ Dlakulva kwaha damdəg da vak tughaha uudaha Izraila kwa za-harazahəga.

⁷ Damdəg tagamtərtəg kə əlbəg marawa taakiya, “Tləkəsəra ghərazhigəla hərzəthərzəga.”

⁸ Mbahamtərmbahəg kə lii yang biya, ciyamtərçiig kə lii əmtsaharaəmtsahəga, mbahamtərmbahəg kə magyagulfaha, lagwamlagw kə Shatanaha. Tlamkəna ba gyaagyaana vəlamtərvələg ba gyaagyaana.

⁹ Kəsam bi kə adawana, aandzu agwaləl, aandzu vərzhagan ma ambəlaru biya.

¹⁰ Kəsam bi kə ambəl mam dagal biya, aandzu səḡav buwa, aandzu kimbak aandzu zad biya, adaba dadda ḡa tləra dlaikəndlaig nə dəgshigaana.

¹¹ “Badəm nə kəsə ard gədzər kəssahi am dəḡaa nə uurama, gatamgatəg kə uuda jiirjiir am ndzan ma vəḡyaana tangw damma sarti am da ciig nə uurama.

¹² Akwama damaghan da hənyahiina, tagamtərtəg taakiya, ‘Gabərər təghər kəskurama.’

¹³ Akwama uudaha jiirjiir wa ma hənyahiina, gabəraruwa aa ndzandzəg təghər kə iitəra, akwama uudaha jiirjiir biya, gabəraruwa gwiya saa kəskurama.

¹⁴ Badəm daddakwa lawaləg kə dləgha kurama, ard cinnga əlbəgaruwa, pangamdapang kə alagwat tə shigaharuwu akwamam da ḡuwa kəsəatəra.

¹⁵ Bakjiir wan tagkur naiya, da zhuvtərdaala kə uudaha Sadum ard Gumara təghər kə uudaha kəssiin daghuvala ta shariya.

Dlaḡkwada sagauwa

¹⁶ “Wan ɓalkurɓelɓeg band tuughwah ma taataka ghɔgyaha tɔghala, mbakyarvad kwaha ndzamandzɔg ba ɗyamɗyam band ghavala, dlaɓa am nal kalaliyah band kakuura.

¹⁷ Famfɔg kɔ hyɛmmi dɔ uudah aɗaba ar da langkurlang damma guda ta shariya, ar da ɓalkura kiiɓ ma guda dzɔgwazhigɔlaatɔra.

¹⁸ Ar da langkurlang da tɔvuukwa maamaalah ard tlɔkɛssah mbakyarvad kaiya, kiyava taa ɔlbɔg maraw kɛskuram tɔvuukwatɔra ard tɔvuukwa lii ar yahudah biya.

¹⁹ Akwama langarkurdalanga, ndavam bi kɔ dɔgiti am da tag nɔ uuram biya, ard duuli am da tag nɔ uuram biya, aɗaba da vɔlkurvɔlɔg nɔ uud kɔ dɔga tagga.

²⁰ Aɗaba kuram bi wada taaghai biya, shɔɗkwa Daadaru wa da taaghai mbakyarvad kurama.

²¹ “Zɔraaba da za lanngiya zɔraabaan da tsɔvana, daada da za lanngiya zɔraana, zarha ar da ciitɔrant kɔ yaatɔra da ciɓɔvtɔrana.

²² Uudah baɗɛm ar da naakur bi mbakyarvad ɗaagara, dlaɓa baɗɛm dad-dakwa ghacaghacig dat ghalaana, da tlɔkɛnatlɔg kɔ katɔga.

²³ Akwamar vɔlkur dlad ma kwatlɔrɛn kɛssa, ɔmndɔraɔmdɔrga damma kɛssi tɔvuukwa, jiira wan takur naiya lakuti am tsɔgarvaratsɔg kɔ kɛsaha Izraila baɗɛmma, da saaya nɔ Zɔra Uuda.

²⁴ “Daddakwa tsaga dɔgit vak kɔ uuda jiguubi kɔ dadda tsagar dɔgit biya, jiguubi dlaɓa nɔ kwatnah kɔ dadda hɛnyahaan biya.

²⁵ Tlɔgaltlɔg nɔ dadda tsaga dɔgit vak kɔ uuda, nal band dadda tsagar dɔgita, dlaɓa kwatnah band dadda hɛnnyahaana. Akwamar ɗaag dɔ Ba'alzabul kɔ dadda hɛnnyaha, ar da ɗaatɔr dɔ kwa juujig kɔ Ba'alzabul kɔ uudahi ma hɛnnyahiina.

Daddakwa da Gɔdzava

²⁶ “Mbakyarvad kwaha, gɔdzamtɔr biya, aɗaba maay nɔ dɔgiti hɔɗahɔdan kwa da maay wurav biya, dlaɓa maay nɔ dɔgiti shiɓashiɓan kwa da sɔrvaaka biya.

²⁷ Dɔgiti taagankur nai magurtla, tagamtag bat ɓalaɓala, dɔgiti cinngama nɔ uram da gɔlagɔla, tlɔhamtlɔhɔg tɔ ghɔra guda.

²⁸ Gɔdzam bi kɔ lii tsɔgatsɔg kɔ vɔgha biya aɗaba ar maay dɔ ndzɔɗa tsa shifɔg biya, gɔdzamgɔdzɔg kɔ dadda kwa tsɔgatsɔg kɔ vɔgh ard shifɔg ma kaarafaiya.

²⁹ Maay kwan vɔlav nɔ caakwah bu tɔ kwaɓ pal biya? Bakɔvɔkwaha maay aandzu pallɔratɔr ɓɔladagal da tɔ haay kwal sɔrga bi kɔ daadaru biya.

³⁰ Baz guujaha ghɔraharu ndakwani kɔɗlakɔɗlana.

³¹ Mbakyarvad kwaha, ndavam biya, jamujig nɔ uuram kɔ caakwah baɗyak dɔ ndanngɔra.

Mara haiganthaig dɔ Kɔristi tɔvuukwa uudaha

³² “Baɗɛm daddakwa haiyakuthaig kɛskai tɔvuukwa uudaha, kai ndakwi ɔn da haiganthaiga dɔ iin tɔvuukwa Daadar kwa ma ghɔrazhigɔla.

³³ Aiciya, baɗɛm daddakwa haiyakut bi tɔvuukwa uudah biya, kai ndakwani ɔn da haigant bi dɔ iin tɔvuukwa Daadar kwa ma ghɔrazhigɔl biya.

Sandi gabbɔrɔr bi nai biya ba tagwazhatagwazha

³⁴ “Tlatlam bi taakiya sanhi kwakyarvad ɔn vɔlkur kɔ gabɔrɔr nai damma duni biya, maaya, sanhi kwakyarvad ɔn vɔlkur kɔ gabɔrɔr biya, ba tagwazhatagwazha.

³⁵ Sandi tagwazhatagwazha, adaba
“ ‘zɔra da ɓa dau dɔ daddaana,

dughwa da 6a dau dē babbaana,
ghuul dla6a dē 6a dau dē jikkan uusa.

³⁶ Uudaha hēnniyahaan kē uudan
war da 6a dau dē iina.'

³⁷ "Badēm nē daddakwa waiya daddaan bi babbaana tēghēr kēskaiya, tlēgal bi kē nēg kē dēgar biya. Dla6a badēm nē daddakwa waiya zēraan bi dēghwaana tēghēr kēskaiya tlēgal bi kē nēg kē dēgar biya.

³⁸ Badēm nē daddakwa kēsēghanti kē tla6ahērtēgaan ngal gata kai biya, tlēgal bi kē nēg kē dēgar biya.

³⁹ Badēm nē daddakwa naa kata shifēgaana, 6ēlgaan dagala. Badēm nē daddakwa 6ēlda shifēgaan kwakyarvad kaiya aa fēgabadfēga.

Tlēraha dēgshiga

⁴⁰ "Badēm nē daddakwa dlēghakuradlēghēga, dlēghakwidlēghēg kēskaiya, badēm nē daddakwa dlēghakwidlēghēga, dlaghaadlēghēg kē daddakwa 6ēlkwadi kaiya.

⁴¹ Badēm nē daddakwa dlaghaadlēghēg kē tlayanga kwakyarvad tlayang nē iina, da tlēkēnatlēg kē dēgshiga tlayanga. Dla6a badēm nē daddakwa dlaghaadlēghēg kē uuda jirjira kwakyarvad uuda jirjira nē iina, da tlēkēnatlēga kē dēgshiga uuda jirjiira.

⁴² Badēm nē daddakwa vēlgar kuwa yu lēmcikcik kē pall ma lii hēdūikēn kwakyarvad mbēzār nē iina, ēn takurtaga da pilwai nē dēgshigaan biya."

11

Yesu ard Yuhwan dadda tsuufēga

¹ Ghyēnga ba nē Yesu kē tagtēr dēgitah kē mbērzahaan kēlaawa tar buwa, kaa dagal kē iin damma kēsaha Galili da tsagtēr dēgitah ard taa ēlbēg maraw kē uudaha.

² Ma sarta kwahiina Yuhwan dadda tsuufēga ndza ma guda birfēna, cinnga ba nē iin kē dēgitahi 6ag nē Yesu, kaa 6ēlgant6ēlēg kē iin kē mbērzahaan da vakaana.

³ Ar ndavaru taakiya, "Kēgh wagha da saayin nii, kēm paka kwatlērēnhi?"

⁴ Am nē Yesu taa kē iitēra, "Gwiyamagwig daas am tagar kē Yuhwan kē dēgiti amaa nēghēga nē uurama, ard dēgiti amaa cinnga nē uurama.

⁵ Gulfaha ar nēghēganēghēga, ghurdikaha ar dagala, yaa daddaha vēca mbahavtērambahēga matanngaha ar cinngacinnga, uudahi ēmtsaharaēmtsahēga ciyavtērtēciiga, dla6a tagēvtērtag nē ēlbēg marawa kē talagaha.

⁶ Dē bark nē daddakwa tērdā bi tē dūul mbakyarvad kai biya."

⁷ Ar tēghērdēga ciya dagal nē mbērzaha Yuhwana, kaa fēgarzhafēg kē Yesu kē taa ēlbēg tēghēr kē Yuhwan vak dlamakēlaawa, "Au wamaa dagal nē uuram da vazēgaan ma tēghali? Amaa da vaza kazhakhawaanēn tladtladēn kwa gajag nē fēdna?"

⁸ Au kaci wa damal nē uuram da vazēgaani? Daddakwa cadva ma sēdav marawna? Udahi ndzēga ma vēgya tlēkēsa iitēr wa nguda sēdawah marawa.

⁹ Au kaci wa damal nē uuram da vazēgaani? Tlayannga? ēn tagkurtaga, juujig vavvaan kē tlayannga.

¹⁰ Kwan wa vindava nē ēlbēg tēghēr taakiya,
"ēn da 6ēlgaan kē zērbēlgar tēvuukwagha,
kwada 6adlak dūul lakuti agha da saaya.'

¹¹ "ēn tagkurtag kē jiira, ma huda uudah kwa yaa nē ēnghwasaha, maay wa juujig kē Yuhwan dadda tsuufēg dē dīyakēr biya. Bakēva kwaha, daddakwa ēngykwah ma tlēksēra ghērazhigēl juujig kē iin dē dīyakēra.

¹² Cigət ma zamana Yuhwan dadda tsuufəga damma kwanən kə zamana, tləksəra ghərazhigəl həba ba dlad ma dəva kəlaadaha, lii vəlgar dladdiina, iitər wanaa pərda tləksəra ghərazhigəl bad ndzəda.

¹³ Adaba adzahadzaha Muusa ard kakada tlayanngaha badəm tagardatag kə tlayanngər təghər kə tləksəra ghərazhigəl lakuti saay nə Yuhwana.

¹⁴ Dlaḅa akwamam haiyamanthaig də kwanəna, Ili wa ndza tagavda nə əlbəg təghər taakiya da saayna, iin nə Yuhwana.

¹⁵ Dadda kwad hyəmmya, aa cinnga.

¹⁶ “Ən da gərəg dau nai kə kwanən kə zamani? Ar band zarhah cihurgan tə ḅala kasukwa ar daa ghərahaatər ar taakiya,

¹⁷ “ ‘Kəm fərtəkura kə faakila,
lamwaləg kə shakalga,

kəm ḅəlkura kə əngsa taa dzəgwagha,
lamwaləg kə tuuga.’

¹⁸ “Sahi ba nə Yuhwan dadda tsuufəga maay zəgaana maay həḅəgaan biya, aiyam nə uurama, ‘Shatanah wa ma vəghaana.’

¹⁹ Sahi ba nə Zəra Uuda zəgaana həḅəgaana, ar taakiya, ‘Wayam dadda tləhudə ard dadda həba kya, tsaghwa lii cauwa hadama ard yaadaddaha haipaha.’ Bakəvakwaha nəghvaakanəghəg nə dabariya Daadamazhigəl tədvad tlərahaana.”

Kəsahi larwa kə pəlara ghəra

²⁰ Kaa cagtəraacag nə Yesu kə gyi kə kəsahi kwa ḅagaa nə iin kə dəgaha jappər ḅadyaka, adaba pəlar bi kə ghər biya.

²¹ “Dəga zhuwadaal kə səkəgh Korazin! Dəga zhuwadaal kə səkəgh Bet-saida! Akwama ḅagava ma Taya ard Sidun nə dəgaha jappərahaanən ḅagavəna vakaruwəna, ma pəlara bawur kə ghəra. Maa tsəgwarəvtsəgw kə akacakaca ar kutər kə aftsa.

²² Aici wan tagkurtaga, daghuvala ta shariya da zhutərdaala kə Taya ard Sidun nə Daadamazhigəla təghər kə səkurama.

²³ Kəgh Kafarnahuma! Magha tləg nəng da fəkaarafəg nə uud damma ghərazhigəla? Maaya! Da fəkaara bi nə uud biya, agha dii ba kə kaara faya, akwama ḅagava ma Sadum nə tləra jappərahaan ḅagav ma kəsaharuwəna, maa ba ndzəgaan gwastaana.

²⁴ Aiciya wan tagkurtaga, daghuvala ta shariya, da zhuvardaala kə Sadum təghər kəskəgha.”

Asamasəg sa vakara adaba am tləkəna kə dīyakudəga

²⁵ Ma sarta kwaha wa tagaa nə Yesu taakiya, “Ən tagak uus Daada, Yaazhigəla ghərazhigəl ard duniya, adaba shiḅəghtərvashiḅəg kə dəgitahaanən kə lii də dabariya ard lii sərgasərga, kaa martərdamarəg kəskəghəg kə zər zarhaha.

²⁶ Bandkwah, Daada, adaba kwan nə dəgiti ḅagakaḅag kə marawa.

²⁷ “Badəm nə dəgitaha, vəlghwavələg nə Daadara. Maay wa sərgasərgəg kə Zəriin biya bamma Daada. Dlaḅa maay wa sərgasərgəg kə Daadiin biya, bamma Zəriina ard kwa haigant Zəriin marardana.

²⁸ “Asamasəg sa vakara, ḅadəmaru lii kudaralkudəga ard lii səpa kadlannga, ən kəskuraran am tləkkəna kə dīyakudəga.

²⁹ Cinngamcinng kə dəgiti ən tagkur naiya, bandkwa ḅəlvar nə zuuki ma kungy kə kawa uusəga, am tsagaan dlaḅa vakara. Adaba kaiya ən kalaliya ən maay naaghər biya, dlaḅa am tləknatləg kə gabər ma ərvīdmahudəharuwa.

³⁰ Adḅaba zuukiyara ba tsaftsafa, kadlanngahara maay dəmdəm biya.”

12

Ndavæg tēghər kə faciya ngiiga

¹ Daghuvala faciya ngiiga Yahudaha, ghudadagal nə Yesu ard mbərzahaan ma guha həiya, ngal fəgharzaŋəg nə mbərzahaan kə kala ghəra həiya ar zəggaana adaba njətər waiya.

² Nəghara ba nə Farisiyah əndkwaha, am nə iitər taa kə Yesu, “Zharga, mbərzahagh ar 6a dēgiti dzah kə 6agaan daghuvala ngiiga.”

³ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Mbats karantamabi kə dēgiti 6agaa nə Dauda ard lii əmtad də iin ma sartakwa ndza njitər nə waiy biya?”

⁴ Kaa daas kə iin damma vəgya Daadamazhigəla kəsant kə iin kə bəruudi kwa favtəra ba kərkangyəkwa kə zhiila kəsa uufah zuwa, vəltər baz lii əmtad də iin kwa dzah zəgaan kə iitəra.

⁵ Nii karantamabi ha ma Adzahadzaha Muus kwa kəlar da nə zhiila kəssufah kə adzahadzaha ngiig ma vəgya Daadamazhigəla, mbats nal bi kə haip kə iitər biya?

⁶ Ən tagkurtaga, wan nə daddakwa juujig kə vəgya Daadamazhigəl vaakwana.

⁷ Akwamamaa sərgasəreğ kə dēgiti tuuk vakai nə əlbəgahaan kwa taakiya, ‘Zhuwadaal wan naag naiya, kyuuləg biya, mamaa maay ghaza daddakwa maay də haip biya.’

⁸ Adaba Zəra Uuda iin yaazhigəla faciya ngiiga.”

Daddakwa əmtsaməmtsən nə vəgha

⁹ Kaa dūgarsdūug kə Yesu kə vakavakintsa, ngal daas kə iin damma guda dzəgwazhigəlatəra.

¹⁰ Ndza məng nə uuda nə iin əmtsaməmtsən nə dəv vakwahiina, kaa ndavgarundavəg kə iitər kə Yesu, taakiya, “Haighanthaig nə adzahadzah mbəvna nə uuda daghuvala Faciya Ngiiga?” Ndavararu kwakyarvad ar tləkəna kə iin də haipa.

¹¹ Aiyama taa kə iitəra, “Akwama məng nə daddakwa də tuugh pal maku-rama, ma dahi damma afəkka daghuvala Faciya Ngiiga, mbats maay kəsgaan nə dadda tuughən sagat biya?”

¹² Abi ndanng ba nə uud tēghər kə tuughə. Mbakyarvad kwaha kalkalan 6əgvəna nə harər daghuvala Faciya Ngiiga.”

¹³ Aiyama taa kə uudanəna, “Vələg kə dəvaagha.”

Kaa vəlgaan kə iin kə dəvaana, ngal mbəg kə dəvaan bandkwa pallna.

¹⁴ Kaa dagal kə Farisah da diya sawariya ma taatakatəra tēghər kə dūuli ar da tsəg nə iitər kə Yesu.

Righətrighəg nə tlayanngəra Ishaiya

¹⁵ Nəghəghaaka ba nə Yesu əndkwaha, ngal dūgarsdūug kə iin kə vakavakiina, kaa gatəgaan kə uudah badyaka, mbahtəra kə lii yanng bi badəmma.

¹⁶ Bəltəra kə magi taakiya, aa tagarar bi aandzu əndwar biya.

¹⁷ Təd vad kwan wa righəvant nə dēgiti tagada nə tlayang Ishaya taakiya,

¹⁸ “Wan kwatnahar kwa kəsanaaka naiya,
ən waigaana, ən cinngaan kə əmtakəraan ba vaivaya.

Ən da righəgaan də shədkwara,
iin wada tagtər əlbəga shariya jiir kə uudaha.

¹⁹ Da maay 6ala agajaw bi taa əlbəg də caagyi biya,
da cinngvabi nə ghaiyaan tə dūul biya.

²⁰ Da maay kəla ghuvī hərəzh kə kələg biya,
da maay əmtsa kaara jahurambi kwa hərəz kə əmtsəg biya,

bamma da fəgharaafəg kə jira zuu kə fiira.

²¹ Fantara uuda dəgshiga ba tē dāagaana.”

Yesu ard maala shatanaha

²² Kaa sədəvsəg nə uudah kə makwai kwa mamghant nə shatanaha dlaḡa gulfa da vak Yesu, ngal mbənan kə iin kə uuda nə iina, farhza kə taaghai kaa nəghəganəgha.

²³ Kaa ḡa jəpər kə dlamaa kəlaaw badəmma, aiyam nə iitəra, “Aitsa Zəra Dauda bi wan kwanya?”

²⁴ Cinnagara ba nə Farisiyah əndkwaha, aiyam nə iitəra, “Abi lagw də ndzəḡa Ba'alzabul tləkəsa shatanaha nə uudanən kə shatanaha.”

²⁵ Nəghaakanəghəg nə Yesu kə dzama ghəraatəra, aiyama taa kə iitəra, “Badəm nə tləksəri tagwazhatagw hutsəg buwa ar ḡa tləghum də ghərahaatəra, kwanən kə tləksər da zəlma biya, bandkwah dlaḡ nə kəsa bi hənnyah ma tagwazhatagw hutsəg buwa, ar ḡa tləghum də ghərahaatəra da badzəga.

²⁶ Akwama lagwan nə shatanah kə shatanaha, ḡa uushav də ghəraana, da ḡag ndar kaci nə tləksəraan kə ndzəḡi?

²⁷ Akwaman lagw də ndzəḡa Ba'alzabul nai kə shatanaha, mbərzaharuwum? Ar lagw də ndzəḡa wari? Mbərzaharuwa wa da təkur shari təghər kwanənna.

²⁸ Akwaman lagw də ndzəḡa Shidkwa Daadamazhigəla nai kə shatanaha, mbats tləksəra Daadamazhigəla səghawiisəg da təghər kəskurama.

²⁹ “Maay wa dəgaadəg da vəgya dadda ndzəḡ hutsavarvan nə almanan biya, ba zənnəgwa bamma takwasavant nə dadda ndzəḡəna, lakuti hutsəvarvahutsəg nə almanana.

³⁰ “Daddakwa maay əmtəḡ də kai biya, tləghumar nə iina, dlaḡ daddakwa məlghwad bi kə dzahgaan biya, kwazəg bad kwazəga.

³¹ Mbakyarvad kwaha, ən tagkurtaga, da ḡəshivtərnaḡəshig kə uudah aandzu hulfa kwar kə haip ard badza dāaga kwa ḡagara nə iitəra, aiciya, daddakwa badza dāaga Shidkwa Daadamazhigəl da ḡəshvarna biya.

³² Akwama tagadatag nə uudan kə əlbəga nennig tē Zəra Uuda da ḡəshvarnaḡshiga, aiciya, badəm nə daddakwa nənna Shidkwa Daadamazhigəla da ḡəshvarna bi ba dəm biya.

Nəghvakanəghəg nə uuf tədvd zərna

³³ “Uuf marawa yaa zər marawa, uufi ghwəḡa yaa ba zər ghwəḡa, ma kwar kə uufa nəghvaakanəghəg tədvd zarhaana.

³⁴ Kuram fəḡəga għavalahaan kəlaadahna, am da tag ndar nə uuram kə dəgitah maraw kuram ndakwani am kəladahi? Abi, dəgiti ma ərvidmahud wa tag nə ghaiya.

³⁵ Uuda jiira ba jiir wa sagal ma ərvidmahudāana, uudi kəlaada ba kəlaadər wa sagal ma ərvidmahudāana.

³⁶ “Ən takurtaga, badəm nə əlbəgah ghwad kwa tagarda nə uudaha, ar da tagaan daghuvala ta shariya.

³⁷ Adaba tədvd əlbəgahagh wada tak nə uud kə shariya, bi da maay nə uud ghazakghazəg biya, bi da ghazəka nə uuda.”

Dəga sərga

³⁸ Am kyaləma lii tsaga adzahadzah ard Farisiyah taa kə Yesu, “Dadda tsaga dəgita, makəmaa naagaan magha markəmdadan kə dəga sərga.”

³⁹ Ngwatərangug nə Yesu amaa, “Uudaha zamana ar kəlaadaha, dlaḡa ar za lanngiya Daadamazhigəla. Ar gata maa marəvtərda nə dəga sərga, maay watlərən kə dəga sərgi da marəvtərməg biya, bamma dəga tlayang Yunana.

⁴⁰ Bandkwa ɓagaa nɛ Yunan kɛ hɛng hɛkɛrd ɓaz avɛd ɓaz faci ma huda kilfa. Da bandkwah dlaɓ nɛ Zɛra Uud da ɓa hɛng hɛkɛrd ɓaz avɛd ɓaz faci ma kusɛgha haaya.

⁴¹ Daghuvala ta shariya, uudaha Neneva ar da ciig ɛmtad dɛ uudaha zamana, ar martɛrda kɛ uudaha zamanɛn taakiya ar ghazaghazana, adaba pɛlara mbakyarvad ɛlɓɛg marawɛn tagada nɛ Yunan nɛ iitɛr kɛ ghɛra. Wan ci, nɛ daddakwa juujig kɛ Yunan vaakwana.

⁴² Daghuvala ta shariya, da ciig nɛ tlɛkɛssa Sheba uusa ɛmtad dɛ uudaha zamanɛna. Martɛrdan taakiya ghazaraghazɛga, adaba ghɛravaana sal vaka bɛtky sa cinnga dabariya Salumana. Wan ci, daddakwa juujig kɛ Salumana vaakwana.”

Gwiyaghɛra saasa Shatanaha

⁴³ “Akwama salsɛg nɛ Shatanah ma vɛgha uuda, kaa gwaiyav kɛ iin gata vakavaka diyakudɛg tlakɛna biya, adaba maay nɛ yu vakavaka kwahiin biya.

⁴⁴ Ngal ba tagan taakiya, ‘ɛn guya daas da vakavaki sanal naiya.’ Akwama guyaagwig daasa, tlɛgharaatlɛg kɛ hɛnyahɛn maay aandzu ɛndwar biya, dlaɓa hyadahyɗana ɓadlaɓadlana.

⁴⁵ Kaa dagal kɛ iin dzɛgdaan kɛ kwatlɛrɛn kɛ shatanah uudiiffa kwa jaruujig kɛ iin dɛ kɛlaadɛra, kaa daas kɛ iitɛr ar ndzan vaakwaha. Tɛhalakwaha ndzɛgana uudanɛna, da jɛguujig kɛ ndzɛganaanɛn ndza wurɛn kɛ badzɛga. Da bandkwah dlaɓ nɛ uudaha zamanɛn dɛ kɛlaadɛra.”

Babba Yesu ard zaraabahaana

⁴⁶ Tɛghɛrdɛga tagtɛr ɛlbɛg nɛ Yesu kɛ uudaha, kaa sagau kɛ babbaana ard zarha babbaan ar ghacan gyimala, ar naa taaghai dɛ iina.

⁴⁷ Am nɛ uuda nɛ iin taa kɛ Yesu, “Wai baabagha ard dɛ zarhabaabagh ar ghacga gyimala, ar naa taaghai dɛ kɛgha.”

⁴⁸ Aiyam nɛ Yesu taa kɛ uudanɛnna, “War nɛ baabara ard zarha baabarni?”

⁴⁹ Kaa maraa mbɛrzahaan kɛ iin dɛ dɛva aiyama, “Wan nɛ baaba ra ard zaraabahar vaakwana.

⁵⁰ Badɛm nɛ daddakwa ɓa dɛgiti naag nɛ daadar kwa ma ghɛrazhigɛla, iin zɛraabara, ard dɛghwa baabara ard baabara.”

13

Garava dadda riiga

¹ Ba daghuvala kwahiin kɛ faciya, kaa sɛgalsɛg nɛ Yesu hɛnyahiina, ngal dagal kɛ iin cɛhuran tɛ ghaiya yuwa haiya.

² Kaa faɗav kɛ uudah badyak sa tɛghɛr kɛ iina, mbakyarvad kwaha kaa daas kɛ iin damma pɛra yuwa cɛhurana. Kaa ghacgaghacɛg kɛ uudah tɛ ghaiya gardza.

³ Kaa tagtɛrtag kɛ iin kɛ dɛgitaɓ badyak dɛ garava, amaa, “Mɛng dadda riig kwa dal da riiga.

⁴ Riig nɛ iina, kaa ɓalgalɓalɛg kɛ kyalɛma hulf dat ɗuula, kaa caguucag kɛ ɗiikaha.

⁵ Kyalɛm ɓalal dat caccahɛlaw vakavaki maay nɛ haay ɗyak biya, kaa laghɛr ba watswatsa adaba maay nɛ haay ɗyak biya.

⁶ Ghwut ba nɛ faciya, ngal fuug kɛ iitɛra, adaba baharabi kɛ tlali vaivai biya, kaa ghulɛg kɛ iitɛra.

⁷ Kyalɛm ɓalal damma takka, kaa ghwubararaa nɛ takka, tsarva kɛ ɓɛlauwa.

⁸ Kyalm ɓalal dat haay marawa, kaa ya zɛr dɛrmɛkka, kyalɛm kul ɛngkwaha, kyalɛm dlaɓ kul hɛkɛrɗa.

⁹ Dadda kwad hyɛmiya cinngaana aa cinnga.”

Dəgiti tuuk vakai nə garavəna

¹⁰ Kaa dagau kə mbərzah davakaan ar ndavaru taakiya, “Aujiḃəg agha tagtər bad garav kə əlbəg kə uudahi?”

¹¹ Kaa ngutəraangug kə Yesu, amaa, “Haiyakuranthaig nə uud am səra kə dəgiti shəbashaḃan ma tləksəra Daadamazhigəla, kiyava iitəra vələvtər biya.

¹² Adaba badəm dadda kwad dəgita, da fəvarnaafəga badyaka, dlaḃa da jəguujig tə iin ba vaivaiya, dadda kwa maay də vakai biya, da kəsvarəvkəssəg aandzu ba həḃikəni də vakai nə iina.

¹³ In wan tagtər nai kə əlbəg də garavna,
 “Aandzu ar vazəgaana ar nəghəga biya,
 aandzu ar cinngaana, ar cinnga biya
 dlaḃa ar nəghəgaaka biya.’

¹⁴ “Righətrighəg nə tlayangngəra Ishaya təghər kə iitər taakiya,
 “Am da cinngaana
 am da cinngaaka biya,
 am da vazəgaana,
 ba dəm am da nəghəgaaka biya.

¹⁵ Adaba uudahaan ba dəkdək nə ərvidmahudaatəra,
 ar cinnga ba dlah də hyəmiyahaatəra,
 dlaḃa ar həḃardu kə gyiyahaatəra.

Maa maay əndkwah biya, maraa nəghəganəg də gyiyahaatəra,
 maraa cinngacinng də hyəmiyahaatəra
 dlaḃa maa nəgharaakanəghəg ma ərvidmahudaatəra
 ar pəla kə ghəra ən mbətərnana.’

¹⁶ “Bark nə gyiyaharuwa adaba ar nəghəganəghəga, dlaḃa hyimməyaharu ar cinngacinnga.

¹⁷ Bak jiira ən tagkurtaga, tlayangaha ard uudaha jirjira ba ḃyaka, nahar-nahəg kə vazza dəgiti nəghama nə uurama, nəghara biya, ard dəgiti cinngama nə uurama, cinngara biya.

Tagadatəg nə Yesu kə dəgiti tuuk vakai nə garava dadda riigna.

¹⁸ “Wan nə dəgiti tuuk vakai nə garava dadda riigna.

¹⁹ Badəm dadda kwa cinnghacinng kə əlbəg təghər kə tləksəra, dlaḃa nəghaaka biya. Kaa sagau kə shatanaha ghəldan kə əlbəgən sagal ma ərvidmahudaana, kwanən kə hulfa iin wa ḃalal dat ḃuula.

²⁰ Hulfən ḃalal dat caccahəlawna, iin garava uudahanən cinngaracinng kə əlbəgna, dlaḃa dləgharadləghəg bad hwaḃəga.

²¹ Adaba baabi kə tlali biya, fadghəraan ba dəga sart həḃiikəna, səghəv ba dlad kwakyarvad əlbəgiina, kaa tagwzhatagw kə iin də fadghərana.

²² Hulfən kwa ḃalal damma takkəna, iin garava uudi cinnghacinnga kə əlbəga Daadamazhigəla, dzama kadlannga duniya ard hyahəra, tsəgharvatsəg kə ḃəlauwa yaa bi kə zər biya.

²³ Hulfən riyava tə haay marwna iin garava dadda kwa cinnghacinnga kə əlbəga Daadamazhigəla dlaḃa nəghəghaakanəghəga, ngal yaa kə zəra, kwana dərməkka, kwana kul unkwaha, kwana kul həkərḃa.”

Garava dləgh ma həiya

²⁴ Vələtərvələg nə Yesu kə kwatlərn ke garava, amaa, “Da gərav nə tləksəra ghərazhigəl də uudi riya hulf maraw ma guhaana.

²⁵ Ma sartən hənna haar nə uudah badəmna, kaa dagal kə dadda tləghuman riiyars kə dləgh miizhangyil həiyina, ngal dasaana.

²⁶ Ghubara ba nə həiya yaak kə zəra, dləgh ndakwani ghubaraghubarga.

²⁷ “Kaa sagau kə kwatnahahaan ar tagar kə dadda hənyahaatər taakiya, ‘Dadda hənyaha, mbats hulf maraw bi wa riigha nəng ma guhaghən biya? Aa səga ndar ka ci nə dləghi?’

²⁸ “Aiyama taa kə iitəra, ‘Dadda tləghum wa ɓagaa kwaha.’

“Aiyam nə kwatnahaan taa kə iin, ‘Agha naagaan kəm taddan kə dləghahaana?’

²⁹ “Amaa taa kə iitəra, ‘Tadām biya, aa nali vaka tada dləgh kəskuram am taddan baz həi biya.

³⁰ Aduwamtərduug aa ghubararghubarg ba ɔmtad tangw damma sarta ghuda həiya, ma kwah kə sarta ɛn da tagtərtag nai kə lii ghuda həiya ar da farzha aghwa dləgha ar ngwadant adagwal adagwala həvars kaara, dzahvant nə həiya diivədəm damma kuvəra.’ ”

Garava hulfa zəra mastad

³¹ Vəlatərvələg nə Yesu kə kwatlərn kə garava, amaa, “Tləksəra ghərazhigəla band hulfa zəra mastad kwa riya nə uudan ma guhaana.

³² Iin wa mishish ma hulfah badəmma, akwama ghubaraghubarga, juguu-jig kə dəgitahi riya ma dyaghar badəmma kaa nəg kə uufa, kaa ɓa vəgyahaatər kə diikah tə dəvahaana.”

Garava Yista

³³ Gwiya vəlatərvələg nə Yesu kə kwatlərn kə garava amaa, “Tləksəra ghərazhigəla band yista kwa kədfhant nə uusiin də taasa ahupi həkərda, kaa uushigətuushig kə ahupiyin badəm də yistina.”

³⁴ Tagatərtag nə Yesu kə dzahava uudah badəm kə dəgitah də garava. Maay nə dəgiti tagatər nə iin kwal garav biya.

³⁵ Tədvad kwan wa rəghvant nə dəgiti tagada nə tlayang Ishaya taakiya, “Ən da tagaan kə əlbəg də garavaha, dəgiti ndza shəbashaɓan gwil fəgarzha duni, ɛn da tagaana.”

Dəgiti tuuk vakai nə garava dləgh ma guha

³⁶ Kaa dūtərasduug nə Yesu kə dzahava uudaha, kaa daas kə iin da hənyaha. Ngəl tləgaraatləg kə mbərzahaana, am nə iitər taa kə iina, “Tagkəmnndtag kə dəgiti tuuk vakai nə garava dləgh ma guhna.”

³⁷ Kaa ngutərangug nə Yesu amaa, “Dadda kwa riya hulf marawa, iin Zəra Uuda.

³⁸ Guhna iin nə duniya, hulf marawna, iin zarha tləksəra Daadamazhigəla. Dləghna iitər zarha shatanah.

³⁹ Dadda tləghumən riya dləghna, iin shatanaha. Sarta ghwuda həina, iin ghyənnga duniya, lii ghuda həiya iitər nə zarhaɓəlgə Daadamazhigəla.

⁴⁰ “Bandkwa dzahav nə dləgh həvars nə kaara, da band kwah daghuvala ghyənnga duniya.

⁴¹ Da ɓəlgəan Zəra Uud kə zarhaɓəlgəana, ar da dzahaant badəm kə dəgitahi fəgara uudah kə ɓa haipa, baz lii ɓa tləra kələdər badəmma, ar da lagwtərda dagal ma tləksəraana.

⁴² Ar da diitərdəm damma kaara faaya, vakwaha ar da tuuga ar da ghwada dəv də tlərda.

⁴³ Təhalakwaha ar da mbiig band faciya nə uudaha jiirjiira ma tləksəra daddaatəra. Dadda kwa də hyəmiya cinngaana aa cinnga.

Garava alman kwa shiɓashiɓana

⁴⁴ “Tləksəra ghərazhigəla band almani kwa shiɓavəna ma guuha, kwa tləkəna nə uudana ngəl gwiya shiɓnanna, mbakyarvad dyakəra hwaɗaga kaa valət kə dəgahaani dəvakai nə iin badəmma, ngəl səgwa kə guuhiina.

Garava akur kwa ndannga

⁴⁵ “Gwastēna, tlēksēra ghērazhigēla band zēra kasēkwa, kwa gata akura ndannga.

⁴⁶ Tlēkēna ba nē iin kē akurēn ndanng pal ba vaivaina, ngal valēt kē dēgahaan badēm sēgwa kē iina.

Garava amshiya vaiya kilfa

⁴⁷ “Gwastēna dlaḡa, tlēksēra ghērazhigēla band amshiya vaiya kilfa kwa bēlavdēm damma yuwahaiya, vaiyitvaig kilfah shahshaha.

⁴⁸ Righēt ba nē iina, ngal tēddatēdēg kē yaa daddaha vaiya kilf dat ghaiya gardza, ar dzēraakan kē kilfahi marawa, ar dīivēdēm damma alghwa dīivēdan nē wa maraw biya.

⁴⁹ Da band kwah daghuvala ghyēnnga duniya, ar da sagau nē zarhaḡēlga Daadamazhigēla, ar da tagwtērzha kē kēlaadah sagal ma uudaha jīirjiira.

⁵⁰ Ar da dīitērdēm kē kēlaadah damma kaara faiya, vakavaki ar da tuug nē iitēra ar ghwada dēv dē tlērdā.”

Daala almana ard ənghuraana

⁵¹ Am nē Yesu taa kē iitēra, “Nēghamaakanēghēg kē kwanahaan badēmma?” Kaa ngug kē iitēra takiya, “Aana.”

⁵² Aiyama taa kē iitēra, “Mbakyarvad kwaha badēm dadda tsaga adza-hadzaha kwa nalnēg kē mbērz ma tlēksēra ghērazhigēla, band dadda hēnyaha kwa sadda daala almana ard ənghura alman vaka fēgaana.”

Maay nē Tlayanng dē ndanng ma kēssaan biya

⁵³ Ghyēnng ba nē Yesu tagtēr dēgitah dē garava, kaa dagalaan kē iina.

⁵⁴ Dagha ba nē Yesu damma kēssana, kaa fēgarzhafēg kē iin tsagtēr dēgit kē uudah ma guda dzēgwazhigēlaatēra, kaa ḡa jappēr kē iitēra, ar taakiya, “Aa tlēkēna mēr nē uudanēn kē hulfa kwan kē dabari ard dē ndzēda ḡa tlēraha jappēni?”

⁵⁵ Zēra kafintini wan kwan biya? Babbaani wa ḡahav dē Maryam biya? Zarhaababani nē Yakuba, Isuvu, Siman ard Yahud biya?

⁵⁶ Dughwaha babbaan bi wa əmtad dē kēmyamēn biya? Tlakēnamēr kaci nē iin kē kwanahaan badēmmi?”

⁵⁷ Kaa badzēg kē ərvidmahudatēra.

Am Yesu taa kē iitēra, “Bamma kēsaana ard hēnyhaan wa maay nē tlayanng dē ndanng biya.”

⁵⁸ Bagaa bi nē iin kē dēgaha jappēr ḡyak vakwah biya, adaba ar maay dē fadghēr biya.

14*Əmtsəga Yuhwana dadda tsuufəga*

¹ Ma sarta kwah wa cinngaha nē Tlēkēs Hirudus kē əlbēg tēghēr kē Yesu.

² Amaa taa kē kwatnahahaana, “Kwan kē uuda, Yuhwan dadda tsuufēg waa ciigēt ma gētlaha, iin waa tlēkēna nē iin kē ndzēda ḡa dēgaha jappērahaana.”

³ Adaba ndza viyētviig nē Hirudus kē Yuhwana, takwasanta, bēldēm damma guda bērfīn kwakyarvad Hirudiya, uusa zēra babbaan Filigusa.

⁴ Adaba ndza tagartag nē Yuhwan kē Hirudus taakiya, kalkalaan bi kē iin kēssa Hirudiya biya.

⁵ Bakēvakwaha nahanahēg nē Hirudus kē tsa Yuhwana, ndza gēdza gyiia uudaha, adaba haiyaranthaig nē uudah taakiya tlayanga nē iina.

⁶ Səgha ba nə sarta 6a kwaanda Hirudusa, kaa shakaləg kə dughwa Hirudiya tə vuukwa ghulabaha, fəgharaafəg kə Hirudus kə cinnga əmtaakər ba vaivaiya.

⁷ Təgharatəg kə langyiya baz zəgara gwadəg taakiya, da vələgarvələg kə dəgiti ghaləg nə iin badəmma.

⁸ Ngəl diigaradiig nə babbaan kə sawariya dəgiti da tag nə iina, amaa, “Aa vələwəvələg nə uud kə ghəra Yuhwan dadda Tsuufəg bandakwan ma kwatama.”

⁹ Cinnguu bi nə tləkəs kə əmtakəra əlbəgiin biya, adaba mbakyarvad ngwadəgi zaa nə iin təvuukwa ghwulabahaana, ngəl tagaan kə iin taaki aa vələrvələg nə dəgiti naag nə iina.

¹⁰ Bəlant kə uud damma guda bərfina ghudva ghər tə Yuhwana.

¹¹ Səvdaa nə ghəraan ma kwatama, vələvar kə dughwiina, kaa lanngardaa kə iin kə babbaana.

¹² Kaa sagau kə mbərzaha Yuhwana ar kəssant kə tləwa vəghaan ar hədənana, təhala kwaha ngəl daagal kə iitər ar tagar kə Yesu.

Tlatərtləg nə Yesu kə uudah alfu dləb dā dəgzəga

¹³ Cinngaha ba nə Yesu əndkwaha, kaa daas kə iin damma pəra yuwa, ngəl dagal da vakavaki maay aandzu əndwar biya, ndzan ba daghuvaana. Cinngara ba nə uudaha, kaa sagal kə iitər ma kəssahaatəra, ngəl dagal kə iitər gatəgaana.

¹⁴ Səghal ba nə iin ma pəra yuwa, kaa nəghəganəghəg kə iin kə uudah ba dyaka. Ngəl zhutərdaalazhuuga, dlaḅa mbəhtəra kə lii yang bi ma iitəra.

¹⁵ Dəm ba faci kə bəladaaya, kaa dagau kə mbərzahan da vaakana, am nə iitəra, “Kwan kə vakavaka maay aandzu ndəwar biya, dlaḅa hərz faci kə bəladaaya. Dutərsduug kə uudaha kiyava dagal kə iitər damma kəsah ar gatu kə dəgzəga.”

¹⁶ Aiyama nə Yesu taa kə iitəra, “Maay nə tləra dagalaatər biya. Vələmtərvələg nə uuram kə dəgzəga.”

¹⁷ Am nə iitəra taa kə iina, “Dəgiti vakamnd vaakwana, ba bəruudi dləḅa ard kilf bu kaltiya.”

¹⁸ Aiyama, “Anakam da vakara.”

¹⁹ Ngəl tagtərtəg kə iin kə uudah aa cahwararacahwarəg tə kazhakwa, kaa kəsgantkəsəg kə iin kə bəruudi dləḅ ard kilf buwa, dzəgant kə iin kə ghəraan damma ghərzhiḡəla, tagar kə uus kə Daadamazhiḡəla. Təhalakwaha, lahəna kə bəruudina vəltər kə mbərzahana ar tagwtərna kə uudaha.

²⁰ Badəmmaatər zaruuzəga tlatərtləga, ar dzahaant nə mbərzahaan kə ghwadəgahaani təmaatəmga, righantrighəg kə alghw kəlaawa tar buwa.

²¹ Uudahi zaruuzəga tamaha ghwalvah alfu dləḅa, maay ba nə zərha ard ənghwasah biya.

Yesu dal təghəra yuwa

²² Bad ghyəngaatər waha, kaa fətəraafəg nə Yesu kə mbərzahaan damma pəra yuwa, kiyava dagal kə iitər zungw təghər kə iin dat ghyaba kwah kə gardza, adaba paka salama uudah nə iina.

²³ Təhalakwa salamada nə iin kə uudaha, ngəl dagat kə iin da dzəgwazhiḡəla ma aghw ba daghuvaana, ḡəgharaaḡələg baz avəd vaakwah ba daghuvaana.

²⁴ Ma kwahiina sarta ndza ma taataka yuwahaiya nə pərayuwa, kaa tsəgaan kə fəd kə ghubədəga yu dat pərayuwa, adaba ndza ba gyar nə fəd də pərayuwa.

²⁵ Tamaha karfe həkərda avəda, kaa happa dagal kə Yesu təghəra yuwa da vak mbərzahaana.

²⁶ Nəghara ba nə mbərzahaan kə iin happa dagal də shig təghəra yuwa, kaa gədzəg kə iitəra. Ar huləg mbakyarvad dladlawa ar taakiya, “Dadda kwa səgal tə afka.”

²⁷ Bat watsəra, kaa tagtərtəg kə Yesu taakiya, “Ndavam biya, ba kaiya, gədzam biya.”

²⁸ Kaa ngug kə Bitrus amaa, “Yaazhigəla, akwama ba kəgha, dāakwadaag sa vakaagh təghəra yuwa.”

²⁹ Aiyam nə Yesu, “Asəga.” Kaa sagal kə Bitrusa ma pərayuwa, farzha kə dagal təghəra yuwa da vak Yesu.

³⁰ Nəghəgha ba nə iin kə fəḍ ciyətciig bad ndzəḍa, kaa gədzəg kə iina adaba fəgharzhafəg nə yu kə ndəgaana. Kaa huuləg kə iin amaa, “Katkwakatəg, Yaazhigəla.”

³¹ Bat watsəra kaa vələgaan kə Yesu kə dəvaan viyita, aiyama “Kəgh dadda hətsahətsan nə fadghərna, aujilbəg agha 6a ndawndawi?”

³² Daragha ba nə iitəra damma pərayuwa, kaa kyaḅalgakyaḅaləg kə fəḍna.

³³ Kaa ḅagarnəsḅag nə lii ma pərayuwən kə kwatnahər kə Yesu, ar taakiya, “Bak jiijiira agha Zəra Daadamazhigəla.”

Mbahghanambahəg nə Yesu kə lii yang bi ma Janisarat

³⁴ Dzəvara ba nə iitər kə yuwa haiya, ar tsugwa ma Janisarat.

³⁵ Nəgharaaka ba nə uudaha kəsiin kə Yesu, kaa bəla ghai kə iitər damma kəsahi təghər kə iitər badəmma, ar sardəv kə lii yang bi badəmma.

³⁶ Kaa ghalgaan kə iitər maa duutərnəa kə lii yang bi maraa tapnan aandzu ghaaya sədavaana, badəm lii taparnatapəga mbaharambahəga.

15

Dəga Daadiija tləvuukwaha

¹ Təhalakwaha kaa sagau kə kyaləma Farisiyaha ard lii tsaga adzahadzah sagal ma Wurshalim da vak Yesu am nə iitəra,

² “Aujilbəg kə mbərzahagh ar kəlla dəga daadijaha tləvuukwahi? Adaba ar maay bara dəv lakwti ar da zaa kaf biya.”

³ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Kuraməm, aujilbəg kəskuram am kəlla adzahadzaha Daadamazhigəl kwakyarvad dəga daadijahawi?”

⁴ Am nə Daadamazhigəla, ‘Faarafəg kə daadagh ard baabagha,’ dlaḅa ‘Badəm dadda dāava daddaana bi babbaana, barari tsavva.’

⁵ Kuram am tsagtərtsag kə uudah taakiya, akwama məng nə uudani də dəgit kwada məlgaru kə daddaana bi babbaana, ngal tagaan taakiya, ‘Badəm nə dəgiti mammaa da tləkəna nə uuram vakara, fanarafəg kə Daadamazhigəla.’ Mbakyarvad kwaha fəghaara bi kə daddaan ard babbaan dəvakai biya.

⁶ Mbakyarvad dəgaha daadijaruwa, namdalnəg nə uuram kə əlbəga Daadamazhigəl kə dəga lakəra.

⁷ Kuram muuniyahaana! Mbats ba jiir nə tlayanngərən tagada nə Ishaiya təghər kəskuram taakiya,

⁸ “‘Udahaana, ar fəkwara bat vaa ghai kalti, ərvidmahudaatər bitky də kaiya.

⁹ Ar ḅaggwa ba gyaan kə kwatnahəra, ar tsaga adzahadzaha uudah təghər kə əlbəga Daadamazhigəla.’ ”

Dəgiti fəgaraa uud kə ndzəga kwadlamb təvuukwa Daadamazhigəla

¹⁰ Dahatərətḍahəg nə Yesu kə dzahava uudah da vakaana, amaa taa kə iitəra, “Cinngamcinnga am nəghaakana.

¹¹ Dēgiti daadamma ghaiya kē uud bi wa fēgara kwadlambēr kē uud tēvuukwa Daadamazhigēl biya. Bamma dēgiti sagal ma ghaiyaana.”

¹² Kaa sagau kē mbērzahaan da vak Yesu am nē iitēra, “Agha sērgasērg taaki aandzaa badzgalbadzēg nē ērvidya Farisiyah sarta kwaraa cinnga nē iitēr kē ēlbēgna?”

¹³ Aiyam nē Yesu taa kē iitēra, “Badēm nē riigi kwa riia nē Daadari ma ghērazhigēl biya, da tadava.

¹⁴ Aaduwamtērdūuga. Ar gulfah nē iitēra, lii tada gulfaha. Akwama gulf wa tada gulf, ba bērkudāatēr ar mbēda daay damma afēka.”

¹⁵ Aiyam nē Bitrus taa kē iina, “Tagkēmndtagg kē dēgiti tuuk vakai nē garavna.”

¹⁶ Aiyam nē Yesu taa kē iitēra, “Mbats gwaastēn nēghamaaka biya?

¹⁷ Badēm nē dēgiti zēguu nē uuda, ba zēnngw da bak ghaiyaana, kaa damma hudaana, tēhala kwaha kaa sagal ma vēghaana.

¹⁸ Dēgiti aa sagal ma ghaiya uuda, aa sēgal bamma ērvidmahudaana. Iin wa fēgara ndzēgaana kwadlambēr kē uud tēvuukwa Daadamazhigēla.

¹⁹ Adaba sagal bamma ērvidmahuud nē dzama dēgit ghwada, ndē tsa sifēga, 6a gwaragwara, 6a gēlla, shiida fiida, ard badza daaga.

²⁰ Kwanahaan wa fēgaraa ndzēgaana kwadlambēr kē uud tēvuukwa Daadamazhigēla, za kaf kwaal bara dēv bi wa fēgaraa ndzēgan kwadlambēr kē uud tēvuukwa Daadamazhigēl biya.”

Fadghēra uusa yaa Kan'ana

²¹ Dughars ba nē Yesu kwahiin kē vakavaka, ngal dagal kē iin damma larda Taya ard Sidon,

²² Kaa huula saas kē uusa yaa Kan'ana, amaa, “Zhukwadalaazhuug, Yaazhigēla, Zēra Dauda. Mēng nē dēghwar kwa vēlgar nē shatanah kē dlad ba vaivaiya.”

²³ Tagghar bi nē Yesu aandzu ndau biya, kaa ba sagau kē mbērzahaa da ghalgaana, aiyam nē iitēra, “Lagwarslagw kē uusna, adaba gata kēmyamma dladā mbakiyammabēg dē huulēga.”

²⁴ Ngwatērangug nē Yesu amaa, “Bēlkwadi mbakyarvad tughwaha Isra'ilēn zaharazahēgēn nē uuda, mbakyarvad uudahi tlērēn biya.”

²⁵ Ngāl sagau kē iin kēlla kē ghunnj tēvuukwana amaa, “Yaazhigēla, mēlwadmēlga.”

²⁶ Aiyamaa, “Kalkalaan bi kē kēsvant nē kaffa zarh bēlōvtērda kē ghēgyah biya.”

²⁷ Amaa, “Aana, bandkwah, Yaazhigēla, aandzu ghēgyaha ar cagaan kē pashpasha kaffi bēlgal vaka zēg kē dadda hēnyahaatēra.”

²⁸ Kaa ngugarangugg kē Yesu amaa, “Uusēna, fadghēragh ndzēdandzēdana, tsakatsēg nē uud kē puutagha.” Bat watsēr kaa mbēgambēg kē dēghwaana.

Mbahghanambahēg nē Yesu kē uudah badyaka

²⁹ Ciyit ba vaakwahiin nē Yesu kaa ta ghaiya Yuwa haiya Galili. Ngāl dagat kē iin dat kungula aghwa, cēhurana.

³⁰ Kaa sagau kē uudah badyak da vakaan dē ghurdikaha, gulfaha, lii ēmtsamtsan nē uuēiya, makwayaha, ard uudahi tlērēn badyaka, ar dīitēra tēvuukwana. Ngāl mbahtērana.

³¹ Nēghgha ba nē uudah kē makwayah ar taa ghaiya, lii ēmtsamtsan nē uuēiya, uuēiyatēr nalnēg balapiya, ghurdikah ar dagala, gulfah dlad ar nēghēganēghēga. Kaa galla Daadamazhigēla yaa Izra'ila kē iitēr badēmna.

Vēlatērvēlēg nē Yesu kē dēga zēg kē uudah alfu uufada

³² Təhala kwaha, ngal dahtərətəfahəg nə Yesu kə mbərzahaan amaa, “Ən 6a zhuwadaala kwanən kə uudaha, həngah həkərd wan kwana ar ba əmtad də kaiya, ba kwal dəgzəga. Ən naay kə dütərəsduug daas də wai biya, adaba haik diya haar kə iitər təghərdəga.”

³³ Am nə mbərzah taa kə iina, “Da tləvkəna mər nə dəgzəgən da tlətəraara kə uudahaan ma təghal vaakwani?”

³⁴ Kaa ndavtəruundavəg kə Yesu taakiya, “Dummba bruudi ngwən wa vakaruwi?”

Aiyam nə iitəra, “Uudiifa ard mishish kilf hədiikəna.”

³⁵ Kaa fətəraafəg kə iin kə dlamakəlaaw cahwargan tə haaya.

³⁶ Kəsant kə iin kə dummba bruudi uudiifən ard kilfna, tagar kə iin kə uus kə Daadamazhigəla lahnana. Vəltər kə iin kə mbərzahaana, kaa vəltər nə mbərzahaan kə uudaha.

³⁷ Badəmaatər zaruuzəga, tlatərtləga, kaa dzahgantdzahəg nə mbərzahaan kə ghwadgahaan ar rəghant kə aləghwah uudiifa.

³⁸ Uudahi zaruuzəga, tamaha damma ghwalvah alfu uufada, maay ba nə ənghwasah ard zarh biya.

³⁹ Salamada ba nə iin kə uudaha, kaa damma pəra yuwa, ngal dagal damma haaya Magadan.

16

Gata dəga sərga

¹ Sarəvsəg nə Farisiyaha ard Sadukiyah da vak Yesu kiyava fishəgaan kə iitəra, kaa ghalgaan kə iitər ma martərdan kə dəga sərəg kwa da mara taakiya, səghhi vak Daadamazhigəla.

² Ngutərnaguga, amaa, “Akwama 6əlaabələg nə hwaasa, ma nəghəmanəghəg kə zhiğəla ba kyanga, am tagaan taakiya da maraw nə kəs dlakaduura.

³ Akwama nəghəmanəghəg kə zhiğəl ba kyanga dlakaduur wur ciyitciig nə ghabaga, am tagaan taakiya, ‘Da hyiyav nə yuwa hiinanna.’ Am nəghəgaakanəghəg tsau kə ndzəgana zhiğəla. Dəmakurvaa ndar kaci nəghəgaaka ndzəgan kwanən kə zamani?

⁴ Uudaha zamana ar maay də jiir təvuukwa Daadamazhigəl biya, dla6a ar kəladaha. Ar nagan mara nəgha kə dəga sərga, da maay marvətərmərag nə watlən kə dəga sərəg biya, bamma dəga sərəga Yunana.”

Kaa duutərsduug kə iin ngal dagalaana.

Yista Farisiyah ard Sadukiyaha

⁵ Daral ba nə mbərzahaan dat ghyaba kwah kə gardza yuwa haiya, mbats viyaatəraviig nə kəsa bruudiya.

⁶ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Famfəg kə hyəmiya, dla6a am fəgaan kə taad tə yista Farisiyah ard Sadukiyaha.”

⁷ Kaa fagarzhafəg kə iitər tagaan ma taatakatər taakiya, “Mbakyarvad kəsyamant bi kə bruudi nii?”

⁸ Nəghghaaka ba nə Yesu əndkwana, aiyama, “Kuuram lii hətsahətsan nə fadghəra, aujilbəg am taaki am maay də bruudi biyi?

⁹ Mbats gwastən nəghamaaka biya? Viyakuraviig nə duuli gəlantərat nai kə uudah alfu dlə6 də dummba bruudi dlə6a? Alghwa ngwən wa dzahamant nə uurami?

¹⁰ Nii ma sarta kwa gəlantərat nai kə uudah alfu uufad də dummba bruudi uudifna, alghw ngwən wa dzahamant nə uurami?

¹¹ Aujibəg nəghəghaamaka bi taakiya ən tag təghər kə bruudi bi nai kə əlbəgən biyi? Amaaya, famfəg kə hənkal tə yista Farisiyaha ard Sadukiyaha.”

¹² Təhalakwah wa nəgharaaka nə mbərzahaan taakiya, tagtər taaki aa farfəg kə hənkal tē yistin kwa diiyav ma bruudiyin biya, mbats tagtər taakiya aa farfəg kə hənkal də tsagaana Farisiyaha ard Sadukiyaha.

Bagaabag nə Bitrus kə shiід taaki Yesu iin Kəristi

¹³ Səghal ba nə Yesu damma larda Kaisariya Filibi, kaa ndavtərundavəg kə iin kə mbərzahaana, amaa, “War nə Zəra Uud mar tagaan nə uudahi?”

¹⁴ Aiyam nə iitəra, “Kyalma ar taakiya Yuhwan dadda tsuufəga, kyalmah ar taakiya, tlayanga Iliya, kyalmah dlaḃa ar taakiya Irimiya bi pal ma tlayangaha.”

¹⁵ Aiyama taa kə iitəra, “Kuraməm ən war nai mam tləg nə ghəraruwi?”

¹⁶ Kaa ngwangug kə Siman Bitrusa taakiya, “Kəgh nə Kəristi, Zəra Daadamazhigəla kwa də shifəga.”

¹⁷ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Agha də bark nəng, Siman zəra Yunana, adaba uud bi wa markada kwanən biya, aa markada nə Daadar ma ghərazhigəla.

¹⁸ Ən tagaktəga, agha Bitrus nənga, agha band akur kwa ndəra nə uudan kə həngah tē vakaiya, ən da ḃaatlər də kəgh nai kə fətərna ndzəd kə yaa daddaha gata kaiya, kwa da maay nə əmtsəg də ndzəda təghər kə iitər biya.

¹⁹ Ən da vələkvələg kə dəga wura tləksəra ghərazhigəla, dlaḃa badəm nə dəgiti agha ngwudəgant nəng ma duniya, da ngwudav ma ghərazhigəla, badəm dəgiti agha pələnəng ma duniya, da pəlav ma ghərazhigəla.”

²⁰ Bəlatəraabələg nə Yesu kə magyi kə mbərzahaan ba vaivai aa tagarar bi aandzu ndəwar taakiya kai nə Kəristi biya.

Tagadatag Yesu təghər kə əmtsəgaana

²¹ Ciigət ma kwahiin kə sart wa tagatər nə Yesu kə mbərzahaan taakiya, barari dagal damma Wurshalima, da həḃuu kə dlada shahshaha, ma dəv kə maalaha ard maala zhiila kəssufah ard lii tsaga adzahadzaha, da tsəvana, tē həng həkərda da ciivant də shifəga.

²² Ngəl tədant nə Bitrus damma dləmmaaava, cagaraa kə gyiia, amaa, “Aa tsanttsəg nə Daadamazhigəla, Yaazhigəla, da dzəgaar bi nə wan də kəgh ba dəm biya.”

²³ Kaa gwiyaav nə Yesu da vak Bitrus, amaa, “Yagh vakar Shatanaha, agha akura mbəḃda uud tē ḃuul nəng vakara, agha dzamaghər band uuda dəg shiga ndə Daadamazhigəl biya.”

²⁴ Aiyam nə Yesu taa kə mbərzahaana, “Badəm dadda kwa na gata kaiya, bamma dugharsḃuug kə ghəraana, kəsant kə tlaḃa hərtəgaana, gatəkwagətəga.

²⁵ Adaba badəm dadda kwa na kata shifəgaana, da ḃəgaan dagala, Badəm nə daddakwa ḃəlda shifəgaan mbakyarvad kaiya da tləknaatləga.

²⁶ Au pəḃaan kə uud akwama tləkənatləg kə duni badəmna, təhalakwaha ḃəldan kə shifəgaani? Nii auwa da vələda nə uudan dlakulva shifəgaani?

²⁷ Zəra Uuda da sii də zərbəlgahaan ma ndangəra Daddaana, da vəlgarvəlg kə dəg shigaan aandzu war kalkala dəgiti ḃagaa nə iina.

²⁸ Ən takurtaga, məng nə kyalma uudahi ghaciga vakwanənna ar da maay əmtsəg biya bamma nəghəgharanghəg kə saay Zəra Uuda ma tləkəsəraana.”

17

Gwiyaavətgwiig nə ndzəgana Yesu

¹ Təhala həngah əngkwaha kaa langtərdətləng nə Yesu kə Bitrus, ard Yakubu, ard zərababba Yakub, kwa iin nə Yuhwan, dagat damma ghəra aghwa ba kyakw ba daghuvaatəra.

² Kaa gwivëtgwiig nə ndzəganən təvuukwatəra, baz hudəvəgaan ndakwi mbiig band faciya, sədavaan ndakwi kaa nəg kə madəkw ba təlla.

³ Batwatsəra kaa tsəgwatsugw kə tlayang Musa ard tlayang Iliya. Kaa taa ghai kə iitər də Yesu.

⁴ Aiyam Bitrus taa kə Yesu, “Yaazhigəla, marawa nə ndzəgana miyam vaakwana. Akwama haighanthaiga ən tafəgan kə tsakwamah həkərda, pal kəskəgha, pal kə Musa, pal kiyava Iliya.”

⁵ Ma sartən ba ndzəgaan taa ghai nə Bitrusa, kaa hədtərduhədəg nə akummba, kaa cinngvacinng nə ghai sagal ma akumb taakiya, “Kwana iin zərara, kwan waig naiya, ən cinngaən kə əmtakəraan ba vaivaiya. Cinngamar-nucinnga.”

⁶ Cinngara ba nə mbərzahaan əndkwaha, kaa gədzəgətədzəg kə iitər ba vaivaiya, baz mbəda damma haay kə iitəra.

⁷ Kaa sagau kə Yesu taptərnana amaa, “Ciyamciiga, gədzam biya.”

⁸ Kaparant ba nə iitər kə ghəra, nəghara bi aandzu ndəwar biya, nəghara ba Yesu daghuvaana.

⁹ Ar təghərdəga saay nə iitər ma aghwa, am nə Yesu taa kə iitəra, “Tagamarbi aandzu kə war kə dəgiti amaa nəghəga nə uuram biya, bamma ciyavantciig Zəra Uud ma gətlah də shifəga.”

¹⁰ Kaa ndavgarundavəg nə mbərzahaan taakiya, “Aujibəg kə lii tsaga adzahadzaha Muus ar taakiya, barari bamma tlayang Iliya wada saay ba zənnngwi?”

¹¹ Kaa ngutərangug kə Yesu taakiya, “Ba pakatta da saay nə Iliya, da bədləna kə dəgitah ba dəmma.

¹² Ən tagkurtag ciya, sahi ba wur nə iliya, nəgharaaka bi kə iin biya, baz bəgar dəgitahi naaghant nə ghəraatəra. Bandkwah dlaḡa Zəra Uud da həḡgaan kə dlaḡ mizha dəvaatəra.”

¹³ Ngəl nəghəgaakanəghəg kə mbərzahaan taakiya, tagtər təghər kə Yuhwan dadda tsuufəga.

Mbəghanambəg nə Yesu kə zər kwad shidkwa shatanaha

¹⁴ Daral ba nə iitər da vaka dzahava dlamaa kəlaawa, kaa sagau kə uuda nə iin da vak Yesu kəla kə iin kə ghunnj təvuukwana,

¹⁵ amaa, “Yaazhigəla, zhuwardaalazhuug yagh kə zərara, tsagwara nə shidkwa shatanaha, həḡgaan dlaḡ kə dlaḡ ba vaivaiya. Shiga ngwən wan ba bəlgəan damma kaara ard yuwa.

¹⁶ Langandalang davak mbərzahagha, pəletərvaapileg nə mbəgaana.”

¹⁷ Kaa ngugarangug nə Yesu amaa, “Kuram uudaha zamanna, am maay də fadghər biya, am ḡa kəlaadəra, ən da zəlma əmkYangar nai də kurami? Ən da zəlma əmkYangar nai bəshkur kwanahaani? Ayakam kə zəriin sa vaakwana.”

¹⁸ Kaa cagaraacag nə Yesu kə gyi kə shidkwa Shatanhna, kaa dūgarsduug kə shidkwa shatanah kə zəriina, batwatsəra ngəl mbəg kə iina.

¹⁹ Kaa sagau kə mbərzah sa vak Yesu ma sartən maay aandzu ndəwar vakaan biya, am nə iitər taa kə iina, “Aujilbəg kəskəmənd pəlekəməndvaa lagwa shidkwa Shatanahiini?”

²⁰ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Kwakyarvad hətsalhətsəg nə fadghəraruwa, ən tagkurtag kə jiira, akwamaa mənəg nə fadghəraru ba həḡkən band zəra mastada, mammaa tagardatag kə aghwən taakiya, ‘Ciig vaakwana, dəg da vaakwaha,’ maa ciiga. Maa maay nə dəgiti pilkurvaapiləg biya.

²¹ Lagwguvda bi nɛ hulfa kwanahaan biya, bamma tɛdvad dzɛgwazhigɛla ard kɛsa andɛla.” *

Gwiya tagatag nɛ Yesu kɛ ɛlbɛg tɛghɛr kɛ ɛmtsɛgaana

²² Dzaharvɛt ba nɛ mbɛrzhɛn ma Galili, kaa tagtɛrtag nɛ Yesu taakiya, “Da vɛlav Zɛra Uud damma dɛv kɛ uudaha,

²³ ar da tsɛgaana. Tɛ hɛnga hɛkɛrd ta ciivant dɛ shifɛga.” Kaa tsɛtɛratsɛg kɛ vɛgh ba vaivai kɛ mbɛrzhahaana.

Diya hadama vɛgya Daadamazhigɛla

²⁴ Daragha ba nɛ Yesu ard mbɛrzhahaan damma Kafarnahum, kaa tlɛgaraatlɛg nɛ lii cauwa hadam kwakyarvad vɛgya Daadamazhigɛl kɛ Bitrusa, am nɛ iitɛr taa kɛ iina, “Maay nɛ dadda kwa tsagkur dɛgit diya hadam kwakyarvad vɛgya Daadamazhigɛl biya?”

²⁵ Aiyam nɛ Bitrusa, “Digaana.” Dagha ba nɛ Bitrus da hɛnyaha, kaa fɛgarzhafɛg nɛ Yesu kɛ tagar ghaiy taakiya, “Au wagha nɛghɛga nɛng tɛghɛr kɛ ndavɛgni? Ar caug vak war nɛ tlɛksaha duni kɛ hadam, ar caug vak zarhaatɛr nii, ar caug vak uudahi tlɛrɛn hi?”

²⁶ Ngwa ba nɛ Bitrus taakiya, “Vak uudahi tlɛrna.” Aiyam nɛ Yesu taa kɛ iina, “Mbats maay nɛ zarhaatɛr digaana biya.

²⁷ Bakɛvakwaha, haik badza ɛrvidmahud kɛ iitɛr dɛ kɛmya, dɛg damma yuwa haiya bɛlɛg kɛ kwanjara, agha wurant kɛ ghaiya kilfi agha fɛgarzha nɛng kɛ vigaana, agha da tlɛknatlɛg kɛ kwaɛi da tlɛgaltlɛg kɛ pɛlgaana, agha kɛsant kɛ kwaɛiina, agha diya kɛ hadamagh ard dɛgara.”

18

Kwa Juujig dɛ dyakɛr ma tlɛkɛsɛra ghɛrazhigɛla

¹ Ma kwahiin kɛ sarta, kaa sagau kɛ mbɛrzhɛn da ndavgaru kɛ Yesu taakiya, “War kaci wa juujig badɛm kɛ dyakɛr ma tlɛkɛsɛra ghɛrazhigɛli?”

² Kaa dɛhant kɛ iin kɛ zɛrzɛriin sa vakaana, ghacnan ma taatakaatɛra.

³ Aiyama, “Bak jiira wan tagkurtaga, akwama namal bi band zɛrzhɛn biya, am tapna bi kɛ daa damma tlɛkɛsɛra ghɛrazhigɛl biya.

⁴ Mbakyarvad kwaha, badɛm daddakwa fɛsauna ghɛraan band zɛrzɛrɛna, iin wa dyak ma tlɛkɛsɛra ghɛrazhigɛla.

⁵ Badɛm dadda kwa dlɛghaadlɛghɛg kɛ zɛrzɛr ndɛ kwanɛn ma dɛagara, dlɛghakwidlɛghɛg kɛskaiya.

Dɛgiti fɛgaraa uud kɛ ɛa haipa

⁶ “Badɛm nɛ daddakwa fɛgara pal ma zarhahaan kwar fadghɛr tɛ kai kɛ ɛa haipa, da ngulɛm ba ngudvardɛm nɛ akura vaar dyak ma kuungy bɛlvdɛm damma yuwa haiya kiyava ndɛgaana.

⁷ Dɛga zhuwadaal kɛ duniya kwakyarvad dɛgitahi fɛgaraa uudah kɛ ɛa haipa, barari sagau nɛ dɛgitahi da fɛgaraa uudah kɛ ɛa haipa, dɛga zhuwadaal kɛ dadda kwa sagau tɛdvad iina.

⁸ “Akwama fɛkaa kɛ ɛa haip nɛ dɛvagh bi shigagha, ghuddaghudɛg agha bɛldana. Da ngulɛm agha tlɛkkɛna kɛ shifɛga damma zɛrazɛr dɛ dɛv palla bi shig palla, tɛghɛr kwa da bɛlvdɛm nɛ uud damma kaara fai dɛ dɛvahagh buwa ard shigahagh buwa.

⁹ Akwama gyiyagh wa fɛkaa ɛa haipa, tɛddatɛdɛg agha bɛldana. Da ngulɛm agha tlɛkɛna kɛ shifɛga damma zɛrazɛr dɛ gyi palla, tɛghɛr kwada bɛlkadɛm nɛ uud damma kaara faiya dɛ gyiyahagh ba bɛrkuda.

* **17:21** Kyalma vindɛgahi ndza wura ar maay dɛ kwanɛn kɛ aay biya.

Garava tuugh kwa zaazəga

¹⁰ “Famfəg kə hyimiya, nennəmbi aandzu kwar pal ma zarhahaan biya. Ən tagkurtaga, zərbəlgahaatər ba kəlaa hənng ma ghəraazhigəla ar nəghəganəghəg kə hüdəvəga Daadar ma ghərazhigəla.

¹¹ Adaba sahi ba kərkangyakw nə Zəra Uud da kata lii zaraazəga.

¹² “Mam tləg nə uuram, akwama də tuughah dərək nə uudana, kaa zaazəg pallaatəra, abi duugaan kə kul vaslaambad tar vaslaambadən vaka piig kaa dagal da gata pallən aa zaazəgən?

¹³ Bak jiir wan tagkur naiya, akwama tlakənatləg kə tuugh na zəgazəgna, hwaɖagaana juujig kə kul vaslambad tar vaslambadən kwa zahara bi na.

¹⁴ Band kwah dlaɓa nə Daadaru ma ghərazhigəla naabi zaan aandzu pall ma zəzarhahaan biya.

Akwama ɓagaabag nə zəraab kə haipa

¹⁵ “Akwama ɓagakaɓag nə zəraabagh kə haipa, tagarnaatag kə haipaana, aandz ba kəghar də iina. Akwama cinngakanaacinnga gwichədaagwiig kə ndzəganaru də zəraabagha.

¹⁶ Akwama cinngakanaa biya, agha gwiya dagal də uud pal bi uudah buwa, kiyava cinngva nə əlbəg tədvad shida uudah buwa bi həkərɖa.

¹⁷ Akwama lawaləg nə zəraabagh kə cinngtərcinnga, agha tagtər kə yaa daddaha gata Yesu, akwama lawaləg kə cinngtərcinnga, nəalnəg band kərɖiya bi band dadda dza hadama.

¹⁸ “Bak jiir wan tagkur naiya, badəm nə dəgiti am ngudəgant nə uuram ma duniya, ngudəngudə ma ghərazhigəla, dəgiti am pəlna nə uuram ma duniya, da pəlav ma ghərazhigəla.

¹⁹ “Ən gwiya tagkurtaga, akwama haiyaranthaig nə uudah bu ma kuram kə ghala dəgit ma duniya, da ɓagtərbag nə Daadar kwama ghərazhigəla.

²⁰ Badəm vakavaki dzahvət nə uudah buwa bi həkərɖa ma ɖaagara, ən ba əmtad də iitəra.”

Garava kwatnah kwa maay ɓəshgaan biya

²¹ Kaa sagau kə Bitrus da vak Yesu, amaa taa kə iina, “Yaazhigəla, da ɓagwi shig ngwɛən nə zəraabar kə haip lakuti ən ɓəsharnaani? ɓagaɓag damma shig uudiffa?”

²² Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Shig uudif kalti biya, shig uudif damma kul uudifa.

²³ Mbakyarvad kwaha, da gərav nə tləksəra ghərazhigəl də tləksa kwa naa kəɖla dəgahaan kwama dəv kə kwanahahaana.

²⁴ Fəgharzha ba nə tləks kə kəɖləgaana, kaa səvardəvsəg nə uudi gatəg nə iin tə ambəla adawan alfu kəlaawa.

²⁵ Pilgharvaa ba nə pəlgəana, kaa tagaan kə tləkəsən taakiya, aa vəlvətvələg baz iina baz uusaana baz zarhaana baz dəgitahi də vakai nə iin badəmma kiyava pəlgəana.

²⁶ Kaa ghalgaan kə kwatnahaanən kəla kə ghunnj təvuukwana, aiyama, ‘Fəwifəg kə hüdə ən da pəlakpələg badəmma.’

²⁷ “Kaa zhugardaalazhuug nə dadda hənyahaan kə kwatnahən ɓəsharna kə gəmauwaan ba dəmma duwars dagalaana.

²⁸ “Bad sagala kwatnahən waha, kaa nəghəganəghəg kə iin kə tsaghwa tləraan kwa gatəg nə iin tə gəmauwa səll kəlaawa, ngal viyit kə iin həkyarna kə mbakulera, amaa, ‘Pəlwipələg kə gəmauwi ən gatak naiya.’

²⁹ Ngəl kəlgakələg nə tsaghwa tləraanən kə ghunnj təvuukwan ghalgaana, amaa, ‘Fəwifəg kə hüdə ən da pəlakpəlgə.’

³⁰ Lawalæg nē kwatnahēn kē cinngaana, ngal bēldēm kē iin damma guda bērfina, bamma pēlaapēløg kē gēmauwaana.

³¹ Cinngara ba nē tsaghwaha tlēraan kē dēgiti dzēghaardzēgna, cinngaru bi kē ēmtakēraan biya, kaa dagal kē iitēr ar tagar kē dadda hēnyahaatēr kē dēgiti dzēghaardzēg badēmma.

³² Kaa dāhgantdāhēg nē dadda hēnyahēn kē kwatnahēna, amaa taa kē iina, ‘Agha kēlaada kwatnah nēnnga, bēshankanaabēshig nai kē gēmauwēn badēm mbakyarvad ghalgagha.

³³ Mbats kalkalaan bi kēskēgh agha zhuwardaala kē tsaghwa tlēragh band kwana zhuukadaala naiyin biya?’

³⁴ Tsaatsēg nē ērvidmahuud kē tlēks ba vaivaiya, vēlda kiyava vēlgar dlada, bamma pēlaapēløg kē gēmauwiin badēmma.

³⁵ “Da bāgtēr bandkwan nē Daadar kwa ma ghērazhigēl kē lii larwalæg kē bēshlērna kē zēraabahaatēr bad ērvidmahud palla.”

19

Tsagaana Yesu tēghēr kē tagwavēgh dē uusa

¹ Ghyēnnga ba nē Yesu kē taa kwanahaan kē dēgitaha, kaa dūgarsdūug kē iin kē larda Galili damma larda Yahuda, kwa tē gyaba kwah kē Zaagha Judan.

² Kaa gatēgaan kē uudah bādya, dlaḡa mbahghanambahēg kē lii dē kuzah vaakwaha.

³ Kaa sagau kē kyalma Farisiyah da fishgaana, am nē iitēr taa kē iina, “Tēdvad tsagaana Muusa, kalkalaan kē uudan tagwavēgha dē uusaan aandzu tēghēr kē hulfa kwar kē dēgiti ḡaga nē iina?”

⁴ Kaa ngutērangug kē Yesu amaa, “Mbats, karantama bi taakiya, bamma daa zēnngwa, Dadda Virdīga, ‘ndēraandērēg kē ghwalva ard uus biya?’

⁵ Amaa dlaḡa, ‘Mbakyarvad kwaha, dūugaan nē uud kē daddaana ard babbaan ēmtsevēt tē uusaana, ba bērkud ar da nēg kē vēgh palla.’

⁶ Ar madlai vēgh buwa biya, naralnēg kē vēgha palla, dēgiti aa matlēgant nē Daadamazhigēla, aa tagw bi nē uud biya.”

⁷ Aiyam nē iitēra kē iina, “Ma ba ēndēkwah tsauwa, aujilbēg kē Musa taga taakiya, barari ghudvara nē kakada tagwavēgh kē uusa, dlaḡa lagwvarsi?”

⁸ Aiyam nē Yesu taa kē iitēra, “Mbakyarvad dēkdēka ghēraruwa wa haiyaku-rant musa taakiya, aa ghudvarghudēg nē kakkada tagwavēgh kē uusa, ndza ēndkwah bi ma daa zēnngw biya.

⁹ Ən tagkurtaga, badēm daddakwa tagwvēgha dē uusaana, ma maay kwakyarvad gwaragwar biya, ma kēsuukēsēg kē kwatlērn kē uusa, ḡaa ba gwaragwar dē iina.”

¹⁰ Aiyam nē mbērzah taa kē iina, “Akwama bandkwan nē ndzagana zhiila ard uusa, mbats ndzēga kwal kēsa uusa wa marawa.”

¹¹ Am Yesu taa kē iitēra, “Dēm bi nē uudahi haiganthaig kē ēlbēgēn biya, bamma lii haitērant nē Daadamazhigēla.

¹² Mēng nē lii yavvētēra kēḡkya, ar da kēsguu bi kē uus biya, mēng nē lii datlatērēt nē uudaha, mēng dlaḡ nē lii hayarant nē iitēr bad ghēraatēr taakiya, ar maay da kēsa uus mbakyarvad gata tlēksēra ghērazhigēl biya. Badēm daddakwa haiganthaig kē ēlbēgna aa haiyanthaiga.”

Fatēraafēg nē Yesu kē dāv kē zērzarha

¹³ Tēhalakwaha, kaa sēgardēvsēg nē uudah kē zarahaha kē Yesu kiyava fētēra dēva, dlaḡa dzēgwētēra kē zhigēla. Nēghara ba nē mbērzahaan ēndkwaha, kaa cagtēraacag kē iitēr kē gyi kē lii sarardēvsēgna.

¹⁴ Am nɛ Yesu taa kɛ iitɛra, “Duwamtɛrɔuug kɛ zarha sa vakara, tsamtɛrɔva biya, adaba tlɛksɛra ghɛrazhigɛla dɛga hulfa kwan kɛ zarha.”

¹⁵ Fatɛrnaa ba nɛ iin kɛ dɛva, ngal mɛla dagalaana.

Dadda hyahha

¹⁶ Mɛng nɛ uuda nɛ iina sɛghɛv sa vak Yesu amaa “Dadda tsaga dɛgita, awan nɛ dɛgit maraw ɛn da ɓag nai ɛn tlɛkna kɛ shifɛga tangw damma zɛrazɛri?”

¹⁷ Aiyama nɛ Yesu taa kɛ iina, “Aujilbɛg agha ndavakai tɛghɛr kɛ dɛgiti marauwi? Ba Daadamazhigɛla pal wa marauwa. Akwama agha naagaan agha tlɛkna kɛ shifɛga tangw damma zɛrazɛra, tsufanttsufɛg kɛ kwanahaan kɛ adzahadzahaha.”

¹⁸ Aiyama taa kɛ Yesu, “Kwar kɛ adzahadzahahi?”

Am Yesu taa kɛ iina, “Tsɛbi kɛ shifɛga biya, ɓag bi kɛ gwaragwar biya, ɓag bi kɛ gɛl biya, ghudars bi dlaɓ kɛ fiid kɛ uud biya,

¹⁹ faarafɛg kɛ daadagha ard baabagha,’ dlaɓa ‘agha wayant kɛ tlɛgharaawakyaghagh band ghɛragha.’ ”

²⁰ Am nɛ daala zɛrɛn taa kɛ Yesu, “Tsufananttsufɛg badɛm kɛ kwanahaana, au dlaɓ wa tɛmgwani?”

²¹ Aiyam nɛ Yesu taa kɛ iina, “Akwama agha naagaan agha nal kɛ uuda jiijiira, valɛtvalɛg kɛ dɛgahagh badɛmma, agha tagwarda kɛ talagaha, agha da tlɛkɛnatlɛg kɛ dɛgshigah ma ghɛrazhigɛla, kaa gatkwegatɛg kɛskɛgha.”

²² Cinngaha ba nɛ daala zɛrɛn kɛ ɛlbɛgna, kaa badzɛdabadzɛg kɛ iin kɛ ɛrvidmahuda, adaba dadda hyah nɛ iin ba vaivaiya, kaa ba mɛla dagalaana.

²³ Aiyam nɛ Yesu kɛ mbɛrzahaana, “ɛn takurtaga, da dɛgaa ba dlah nɛ dadda hyah damma tlɛksɛra ghɛrazhigɛla.

²⁴ ɛn gwiya tagkurtaga, da tsafɛsaf kɛ adlɛgwam dagal tɛ ɔuula liipɛr tɛghɛr kɛ dadda hyah daa damma tlɛksɛra Daadamazhigɛla.”

²⁵ Cinngahara ba nɛ mbɛrzahaan ɛndkwaha, kaa ɓa jappɛr kɛ iitɛra, ba vaivaiya aiyam nɛ iitɛra, “Ma ba ɛndkwan tsaa, war kaci wada tlɛkɛna katɛgi?”

²⁶ Ngali zhartɛrzhareg kɛ Yesu, amaa taa kɛ iitɛr, “Kwan kɛ dɛgita ɓaga bi vak uud biya, vak Daadamazhigɛla ɓagaɓag nɛ wanahaan badɛmma.”

²⁷ Aiyam Bitrus taa kɛ iina, “Wai ci, ɔuwamndardug kɛ dɛgahamnd badɛmma kwakyarvad gata kɛgha. Au ci wa kɛmnda tlɛkna nɛmndi?”

²⁸ Am Yesu taa kɛ iitra, “Jiir wan tagkur naiya, ma zamanɛn kwa da sagauna, Zɛra Uuda da cihurga tɛ avɛda kwargaan ma tlɛksɛraan kwa ndanga, kuramɛn gatamkwagatɛgna, kuram wam da cihurga tɛ avɛdah kɛlaawa tar buwa, kiyava kwara kudigaha yaa Izraila kɛlaawa tar buwa.

²⁹ Badɛm nɛ dadda kwa dɛgars vɛgyaha, bi zɛraabahaana, bi dughaha babbaana, bi daddaana bi babaana bi uusaana, bi zarhaana ard guhah kwakyarvad kaiya, da tlɛkɛnatlɛg juujig kwah shig dɛrmɛkka, da tlɛkna dlaɓa kɛ shifɛg tangw damma zɛrazɛra.

³⁰ Da badyaka nɛ uudaha zɛnngwa ar da nɛg kɛ dɛga hala, dɛga hala dlaɓa ar da nɛg kɛ dɛga zɛnngwa.

20

Garava lii ɓa tlɛr ma guha inabi

¹ “Tlɛksɛra ghɛrazhigɛla da band dadda hɛnyhiin kwa dal ba wurkɛs da gata bariyamah kiyava ɓa tlɛr ma guha inabiyaana.

² Kaa tagvatag kɛ iitɛr kɛ gana kwab kwa ɔivar kɛ baryam ma vannga, ngal lanngtɛrdan damma guhaana.

³ “Tamaha karfi vaslambada dlakadura, kaa gwiya dagal kɛ iin dlaɓa, kaa nɛghɛganɛghɛg kɛ iin kɛ uudahiin ar ghacga ba gyagyaan tɛ ɓalla kasukwa.

⁴ Aiyama taa kə iitəra, ‘Kuram ndakwani damdæg damma guhara, ən da diikurdiig ba marauwa.’

⁵ Kaa dagal kə iitəra.

“Kaa gwiya dagal kə iin də vaci təghəra, dlaḅa ard kalkala karfi həkərdə hwaasa, ḅagtəra bandkwa ḅagatəra nə iin kə uudahaatsa.

⁶ Damma karfi dləḅa hwaasa, kaa gwiya dagal tlətəraa kə uudahiin ar ghacga ba gyagyaana, amaa taa kə iitəra, ‘Aujilbæg bərnif vanng am ndzəga ba gyagyaani?’

⁷ “Aiyam nə iitər taa kə iina, ‘Adaba maay dadda kwa vəkəmənd tləra ḅag biya.’

“Amaa taa kə iitəra, ‘Kuram ndakwani damdæg da ḅatlər ma guhara.’

⁸ “Bəlaa ba nə hwaasa, kaa ba tagartag nə dadda guhən kə daddakwa məlgaru kə fa hyimmi tə guhna, ‘Dahtərəntəfahəg kə lii ḅa tlərən agha diitəra kə kwaḅa tləratəra, farzhafəg də dəga hala dat dəga zənnngwa.’

⁹ “Lii dalar tamaha damma karfi dləḅa hwaasana, ma waratər dləgha dəgiti diivar kə baryam ma vannga.

¹⁰ Lii fararzha dagal ba zənnngwana, tlatlar taakiya da jiguujig nə kwaḅatər kə dəga kyalma uudaha, ghəravaatər ndakwani ma waraatər dləgha ba dəgiti diivar kə baryam ma vannga.

¹¹ Cauwara ba nə iitəra, kaa zavgarəv ghaiy kə iitər kə dadda guha.

¹² Ar taakiya, ‘Lii araa səgal təhaləna, araa ḅaga ba tləra aawa palla, agha diikəmnda ba kalkal də iitəra, kəməndi kəma vannga ba ḅa tləra, aduug ci kə dlada faciye kəmnda həḅguu nəmnda.’

¹³ “Kaa ngwarangug kə iin kə pall ma taatakaatəra, amaa, ‘Tsaghwarə zangku biya, tagikəvai kə gan taakiya, ən da diyak kwaḅi diivar kə baryam ma vanga biya?’

¹⁴ Cauwacəug kə dlayagha dæg daasagha, na naagant ba nai kə diitər kə lii aa səgal təhala kalkal dəgiti na vəkə naiya.

¹⁵ Mbats ən maay də ndzəda ḅa dəgiti na naagant nə ghərar də kwaḅar biya? Nii agha shilg kwakyarvad ən ḅa hərər ba vaivaihi?’

¹⁶ “Ar da nəg band kwan nə dəga hal kə dəga zənnngwa, dəga zənnngwa ar da nəg kə dəga hala.”

Gwiya tagadatag nə Yesu kə əlbæg təghər kə əmtsəgaana

¹⁷ Tə duula dagat damma Wurshalim nə Yesu ard mbərzahaana, kaa dahtərətəfahəg damma gyaba, amaa taa kə iitəra,

¹⁸ “Kiyam dagat damma Wurshalima vakavaki da vəkəv nə Zəra Uuda damma dəv kə maalah ma zhiila kəsəufah ard lii tsaga adzəhadzaha, ar da ghudara kə sharia əmtsəga.

¹⁹ Təhaləkwaha ar da vəkəv damma dəv kə lii Yahudah biya, ar da nengaana ar da kalaakana, da həkəvəta, tə hənga həkərdə da civanta.”

Ghaləga babba Yakuba ard Yuhwana

²⁰ Kaa sagau nə babba zarha Zabadi də zarhaan da ghaləg vak Yesu, kəla kə iin kə ghunj təvuukwaana ngal ghala dəgit vakaana.

²¹ Aiyama taa kə iina, “Au wa nag nəngi?”

Am nə uusiin taa kə Yesu, “Haiyanthaig yaan kə zarharən buna ma pal cəhura tə dəva kafagha, pal tə dəva ghyəḅagh ma tləksəragha.”

²² Am nə Yesu taa kə zarhahina, “Am sərgai kə dəgiti am ghaləg nə uuram biya. Am həḅgahəḅəg kə dlədən ən da həḅəg naina?”

Aiyam nə iitəra, “Kəm həḅgahəḅəga.”

²³ Amaa taa kə iitəra, “Ba pakat am da həbəgahəbəg kə dladara, ndzəgan tə dəvaa kafara ma dəva ghyabara kai bi wa də ndzədə vəlgaan biya, kwana-haan kə vakavakaha, ɓadlavtərna kə lii dzəratəraaka nə Daadar kwa ma ghərazhigəla.”

²⁴ Cinnggara ba nə mbərzahaan kəlaawən əndkwaha, kaa badzədabadzəg kə iitər kə ərvidmahud də zarhabaabahən buwna.

²⁵ Kaa dahtərətdahəg nə Yesu badəmmaatəra, amaa, “Am sərgasərg taakiya tləksahi kwar Yahudah biya ar fətəra ngədəp kə uudahatəra, maalihatər ndakwani ar martər ndzədə kə uudahatəra.

²⁶ Da əndkwah bi ma taatakaru biya. Dlakulvakwaha, badəm daddakwa naa nəg kə maal ma kurama, barari nal kə kwatnaharuwa.

²⁷ Dlaɓa badəm nə dadda kwa naa nəg kə maal ma kurama, barari naal kə ɛɛvaruwa.

²⁸ Bandkwah dlaɓ nə Zəra Uuda sahi bi mbakyarvad ɓagvarnəs kwatnahər biya, sahi mbakyarvad ɓa kwatnahəra, vɔlda dlaɓ kə shifəgaan kiyava vara uudah badyaka.”

Warghantwarəg nə Yesu kə gyiyya gulfah buwa

²⁹ Ar tə ɗuula ɗuwa Yariku nə Yesu ard mbəzahaana, kaa gatəgaan kə uudah badyak dagala.

³⁰ Məng nə gulfah bu ar cihurga tə ghyaba ɗuula, cinngara ba nə iitər taakiya Yesu wa ghuda dagala, kaa dzəgantdzəg kə iitər kə ghaiya, am nə iitəra, “Yaazhigəla, Zəra Dauda! Zhukəmdaalazhuuga!”

³¹ Kaa cagtəracag nə uudah kə gyiyya, ar tagtər taaki aa ndzarandzəg ba dəwa. Ar gwiya dzəgant kə ghai bad halavuwa ndzədahatər ar taakiya, “Yaazhigəla, Zəra Dauda! Zhukəmdaalazhuuga!”

³² Kaa ghacgaghacig kə Yesu, dahtərət amaa taa kə iitəra, “Auwam nag nə uuram ən ɓagkurani?”

³³ Aiyam nə iitəra, “Yaazhigəla, kəm naa magha wurkəmdant kə gyiyaham-nda.”

³⁴ Ngəl zhutərdaalazhuug kə Yesu, tapnan kə gyiyahaatəra, batwatsəra kaa wurgətwurəg kə gyiyahaatəra, ngəl gata Yesu kə iitəra.

21

Daghan nə Yesu damma Wurshalima

¹ Həzarət ba nə Yesu ard mbərzahaan damma Bətafaji gədzərkəsə kwa hərz də Wurshalima vaka Aghwa Uufaha Zaitun, kaa ɓəlgantɓələg kə iin kə mbərzah buwa.

² Amaa taa kə iitəra, “Damdəg daadamma kəsən təvuukwaruna. Bad daasaruwa am da nəghəganəghəg ka aghyunngw ngudgan də zəraan təvəgha, pəlamtərdaapələg am sətərdaa sa vaakara.

³ Akwama ndavakurundavəg nə uudana, tagamartag taakiya, Yaazhigəl wa naatərnaaga, da gwiya saas də iitər ba ndakwana.”

⁴ Dzaghaar kiyava riga dəgiti tagada nə tlayanng taakiya,

⁵ “Tagamtərtag kə uudaha Wurshalima,

‘Wayam nə tləksaru da vakaaruwa,
kalaaliya uuda nə iina, dagal tə aghyunngwa,
zəra aghyunngw wa dagal nə iin tə vakaiya.’ ”

⁶ Kaa dagal kə mbərzahaana ar ɓagnan bandkwa tagatər nə Yesu.

⁷ Ar sardəv kə aghyunngwiin baz zəraana, ar ɓala kə sədavahaatər tə iitəra, kaa ba ɗalgaan kə Yesu cihura tə vakaiya.

⁸ Kaa ɓala sədavahaatər nə uudah ba ɗyak tə ɗuula, kyalmah dlaɓa ar kala kə aabayah tə uuf ar ɓala kə iitər tə ɗuula.

⁹ Uudahi mөлara dagal төvuukaana ard lii gatөг mahala ar dzөгant кө ghai ar taakiya,

“Galyamgalөг кө Zөra Dauda.

Barөk кө dadda kwa sagau ma даага Yaazhigөla!

Galyamgalөг кө Daadamazhigөla!”

¹⁰ Dagha ba нө Yesu damma Wurshalima, kaa cigөtciig кө һөnkala uudah badөm ma көsiin ar taakiya, “War wa нө iin кө uudi?”

¹¹ Aiyam нө uudahөн dagal gata Yesuwөн taa кө iitөra, “Kwan iin нө tlayang Yesu, kwa сөghal ma Nazarat ma Galili.”

Yesu ma vөgya Daadamazhigөla

¹² Dagha ba нө Yesu damma gaagazaiya vөgya Daadamazhigөla, lagwatөrda кө lii vөla дөгитah ard lii sagwa дөгитah ma vakai badөmma, tlagars кө iin кө tibөra lii mбөda kwaба ard avөdah lii vөla takalamasara.

¹³ Amaa taa кө iitөra, “Vindavavindөga taakiya,

“ ‘Vөgyar da даhav дө Vөgya Daadamazhigөla,’
namdalnөг нө uuram кө ‘zazza shibа gөlaha.’ ”

¹⁴ Kaa sagau кө gulfah ard ghurdikaha da vakaan ma Vөgya Daadamazhigөla, mbөттөrana.

¹⁵ Nөghara ba нө maalah ma zhiila көsuufah ard lii tsaga adzahadzah кө дөга japөrөн бөгaa нө Yesu na, ard диya cauwa zarh ma gaagazaiya Vөgya Daadamazhigөla, ar taakiya, “Galiyamgalөг кө Zөra Dauda.” Kaa badza өrvidmahud кө iitөra.

¹⁶ Aiyam нө iitөr taa кө Yesu, “Agha cinngacinng кө дөгити ar tag нө zarhahaan kwana?”

Kaa ngwangug нө Yesu amaa, “Mbats tapamnai кө karantөgaan ma kadkada өlbөga Daadamazhigөл vindavindan taakiya,

“ ‘Yaazhigөla, көgh wa tagh taaki agha даag төdvad ghaiya zarhaha ard vuunjah

nөng кө galgagh sagal biya?’ ”

¹⁷ Tөhalakwaha, kaa duutөrsduug кө iin ma көsiina, kaa ba mөla dagal damma Betani, ngal һөnnг кө iin vaakwaha.

Tlafaatlafөг нө Yesu кө uufa ghөgyiva

¹⁸ Wurraa ba нө көsa, kaa gwiyaghөra saas кө Yesu damma Wurshalima ngal njөkөnnjiig кө wai тө ghөrdөga.

¹⁹ Nөghgha ba нө Yesu кө uufa ghөgyiv тө ghaiya duula, kaa dagau кө iin da төvөgh кө uufina, tлакөna bi aandzu dau төvakai biya, ba hyөmiya. Amaa taa кө uufina, “Ba дөm agha maadlai gwiya ya зөр biya.” Tөhala kwaha kaa ghulөг кө uufina.

²⁰ Nөghara ba нө mbөrzahaan өndkwana, kaa бaa jappөр кө iitөr ba vaivaya. Aiyam нө iitөra, “Aujiibөг кө uufөн aa ghulgal ba watswatsi?”

²¹ Kaa ngutөrang кө Yesu, amaa, “Bak jiir wan tagkurtaga, akwamamma mөng дө fadghөra, dlaба am maay бaa ndaundau biya, mammaa бagaбag kwa juujigg кө дөгити na бagara nai кө uuffa ghөgyivna, am tagardatag dlaб кө aghwөн taakiya, ‘Ciig vaakwana дөг damma yuwa haiya,’ maa ciiga.

²² Akwama famdөghөрөtfөga, badөm нө дөгити am ghalga нө uurama vak Daadamazhigөla ma dzөгwazhigөla, am tlөkөnatlөga.”

Ndavөг tөghөр кө ndzөda Yesu

²³ Dagha ba нө Yesu damma gaagazaiya Vөgya Daadamazhigөla, kaa tsagtөр дөгит кө uudah, ngal sagau кө maalah ma zhiila көsuufah ard maalah төghөр кө dlamaa көlaaw da vakaana, am нө iitөr taa кө iina, “Agha бag дө kwar кө ndzөd нөng кө kwanahaan кө дөгитahi? Dlaба vөlakak war кө ndzөdi?”

²⁴ Kaa ngutərangug kə Yesu taakiya, “Ən ndavkurundavəg ghərarar kə ndavəg palla. Akwama tagamwitaga, ghərarar ndakwani ən tagkurtag kə ndzədi ən ɓag nai kə tlər də vakaiya.

²⁵ Ndzədən ndza də vakai Yuhwan dadda tsuufəgən tsaa, vəlghar nə Daadamazhigəl nii uudhi?”

Kaa tagkəvatag kə iitər mataatakatəra, taakiya, “Akwama tagiyamatag taakiya, ‘Sahi vak Daadamazhigəla,’ da tagaan taakiya, ‘Aujilbəg ci famdəghərət bi tə iin biyi?’

²⁶ Akwama tagiyamatag taakiya, ‘Vak uuda,’ kiyam gədzə dəgəti ar da ɓagkiyam nə uudaha, adaba badəm nə uudah haiyaranthaig taakiya ndza tlayanga nə Yuhwana.”

²⁷ Kaa ngugarangug kə iitər kə Yesu taakiya, “Səramdai kə vakavaki sal də ndzədiin biya.” Am Yesu taa kə iitəra, “Ghərarar ndakwani ən maay tagkurtag, kə ndzədi ən ɓag nai kə kwanahaan kə dəgitah biya.

Garava dadda kwad zaraa ghalvah buwa

²⁸ “Au wamaa tləg uurami? Məng nə uuda nə iin də zaraa ghwalvah buwa, kaa dagau da vak kə dəga zənggwa, amaa taa kə iina, ‘Zərara, dəg da ɓa ɓatlər ma guha inabi hinana.’

²⁹ “Aiyam nə zərən taa kə iina, ‘Ən maay dagal biya,’ təhalakwaha, kaa dayaghər kə iin kaa ba dagala.

³⁰ “Ngal dagau kə daadiin da vak kə dəga buwa, tagar kə iin kə dəgiti taghar nə iin kə zənggwa, kaa ngwangug kə zəriin taakiya, ‘Iiya, ən dagau, daada,’ təhalakwaha ləwa kə dagala.

³¹ “Ma iitər buna tsaa, warwa ɓagaa dəgiti naag daddaatəri?”

Aiyam nə iitəra, “Dəga zənggwa.”

Am nə Yesu taa kə iitər dlaɓa, “Bak jiira ən tagkurtaga, lii cauwa hadahama ard tandaha ar da dəga nə iitər damma tləksəra Daadamazhigəl təghər kəskurama.

³² Adaba sahisəg nə Yuhwan da markurd duula jiirjiira, famdəghərət bi nə uuram tə iin biya. Lii cauwa hadama ard tandaha fardghərətəg tə iina. Bakəvakwaha, ndzaa təhala nəghəganəghəgaru kwana, lamwaləg kə pəlaghər am fədghərət tə iina.

Garav təghər kə lii cauwara mbuuca guha

³³ “Kaa tagtərtag kə Yesu kə garava. Məng nə uuda nə iin kwa ɓagaa guha inabi, ɓəlaraa kə ghərgha, təfa kə vaka pərtsa zəra inabi, dlaɓa ndərət kə gud ba tlad kiyava dadda uufakyauiwa. Vəltər kə mbuucan kə yaa daddaha uusəga, kaa dagal kə iin damma lardi tlərna.

³⁴ ɓagaa ba sarta caa zəra inabi, kaa ɓəlgantɓələg kə iin kwatənahahaan davak lii cauwar mbuuca guhəna, kiyava səgarda zarha inabi ma guha.

³⁵ “Ngal viigətviig nə lii cauwar mbuucin kə kwatnahahaana, ar kalaaka kə palla, ar tsa kə palla, ar dawala kə kwah də akura.

³⁶ Gwiya ɓəlant kə kwatlərn kə kwatanahah badyaka kwa jarujig kə lii ndza zənggwa, ngal ɓagaan kə lii cauwar mbuucin band kwa ɓagartəra nə iitəra kə lii ndza zənggwa.

³⁷ Təhalakwah badəmma, kaa ɓəlgantɓələg nə dadda guhən kə zəraan da vak lii cauwara mbuucna, amaa, ‘Mbatak ar da fəgaarafəg kə zərarna.’

³⁸ “Nəghara ban lii cauwara mbuuca guhən kə zərna, kaa tagkəvatag kə iitər mataatakatər taakiya, ‘Wan ci dadda kwada gwigaana, na tsiyamatsəga, kiyava nəg guhiin kə dəga miyamma.’

³⁹ Ar viyət, ar duuldan da gyilga ghərgha, ar tsana.

⁴⁰ “Aitsaa, akwama saghaasæg nə dadda guhəna, au kaci wa da ɓagtər nə iin kə lii cauwara mbuuca guhni?”

⁴¹ Am nə iitər taa kə iina, “Da ciɓan kə kəlaadahaan vɛlatər nə iin kə mbuuca guhna, da vɛltər kə guhiin kə uudahitlɛrn kwar da vɛlgar dɛlaiyaan ma kadlannga guhiina.”

⁴² Am nə Yesu taa kə iitəra, “Mbats tapamnai karantəgaan ma kakkadɛ Daadamazhigəl biya?”

“ ‘Akuri duwarars nə yaa daddaha ndərga,
iin wa nal kə akura ndərɛg marawa.

Kwana tləra Yaazhigəla,
dɛga jappər dɛlaɓ ma gyiyahaamnda.’

⁴³ “Mbakyarvad kwaha, ən tagkurtaga, da cauwav nə tləksəra Daadamazhigəl vakaruwa, da vɛlɛvtər kə uudahi tlərən kwar da ɓa dɛgitahi naag nə Daadamazhigəla.

⁴⁴ Badəm daddakwa mbədɛga da tuuk kwanən kə akurna, kalɛg ba hwɛɓhwɛɓa, dɛlaɓa uudani ɓəlhi na akurən da tɛghər kə iina, dɛgaan ba tukwtukwa.”

⁴⁵ Cinngara ba nə maaləh ma zhiila kəsuuƴah ard Farisiyah kə garavahaan tagada nə iina, kaa nəghəgaakanəghɛg kə iitər taakiya tag tɛghər kə iitəra.

⁴⁶ Kaa gata ɗuula viigaan kə iitəra, gɛdzar gyiya uudaha, adaba kəsarantkəsɛg nə uudah kə iin taakiya tlayannga.

22

Garava hwaɗaga kəsə uusa

¹ Gwiya tagatərtag nə Yesu kə kwatlərən kə garava, amaa,

² “Tləksəra ghərazhigəl band tləks kwa ɓagghara hwaɗaga kəsə uus kə zəraana.

³ Kaa ɓɛlgantɓɛlɛg kə iin kwatnahahaan da tagtər kə lii dāhəvtərdāhɛgən da vaka hwaɗaga kəsə uusna, larwalɛg nə uudahiin kə sagauwa.

⁴ “Ngal gwiya ɓɛltərɛtɓɛlɛg kwatlərən kə kwatnahah amaa, ‘Tagamtərtag kə uudahaan dāhəvtərdāhɛgən taakiya, “Wa ɓadlannaɓadlɛg nə dɛgzɛga, har-avahərɛg nə kauwaha ard tlah ngatlangatlana, wa gyənngavagyənng ɓadla dɛgitah ɓadɛmma. Aa sarasɛg sa vaka hwaɗagiina.” ’

⁵ “Far bi nə iitər kə hyəmi biya, kaa mɛla dagalaatəra. Kwana dal damma guhaana, kwatlərən dal da ɓa kasukwana.

⁶ Kyaləmāh dɛlaɓa ar vaitərɛt kə kwatnahahaana, ar kaltəraakana, ar ciɓtərana.

⁷ Kaa badza ərvidmahuud kə tləksən ba vaivaiya. Ngal ɓɛlgantɓɛlɛg kə iin kə tɛlaujaana, ar vaitərɛta, ar ciɓtəra kə lii ciɓara shifɛgna, ar haar kə kaar kə kəsəatəra.

⁸ “Təhalakwaha, amaa taa kə kwatnahahaana, ‘Ghyənngavaghyəng nə ɓadla vaka hwaɗaga kəsə uusna, lii dāhantər nai da vaka hwaɗaga kəsə uusna, maa dɛlītər bi kə sagau biya.

⁹ Mbakyarvad kwaha, tamtɛg kə baabura, dāhamatərdāhɛg kə uudahi am tlɛgara nə uuram ɓadɛmma, aa sarsɛg da vaka hwaɗaga kəsə uusa.’

¹⁰ Kaa ba dagal kə kwatnahaanən tɛ baabur baabur ar dāhant kə uudahi tɛlararaa nə iitəra ɓadɛmma, lii kəlaadaha ard lii ɓa dɛga jiijiira, righətrighɛg nə vaka hwaɗag dɛ ghulabaha.

¹¹ “Daghan ba nə tləksən da vaza ghulabaha vaka hwaɗaga, kaa nəghəganəghɛg kə iin kə uuda nə iin kwa tsɛguv bi kə sɛdava hwaɗag biya.

¹² Aiyama taa kə uuda nə iina, ‘Tsaghwa, aghaa səgaa ndar nəng da vaka hwaɗagən ba kwal tsəguv sədava hwaɗaga kəsa uusi?’ Pilgharvaapiləg nə dəga tag kə uuda nə iina.

¹³ “Am tləksən taa kə kwatnahahaana, ‘Ngwadamnangudəg kə dəvaahaan ard shigahaana, bəlamdaɓələg da gyimala, damma gurtla, vaakwaha da tuug əmtaɗ də ghwada dəv də tlərɗa.’

¹⁴ “Baɗyak nə uudahi ɗahavtərantɗahəga, ba həɗiikən nə lii dzəravtəraakadzəga.”

Ndavəg təghər kə ɗiigar hadam kə Kaisar

¹⁵ Kaa ɗiya sawari kə Farisiyaha təghər kə ɗuuli ar da ngar nə iitər kə ɗləgəd kə Yesu təɗɗaɗ əlbəgahi da tag nə iina.

¹⁶ Kaa bəlgantɓələg kə iitər kə mbərzahaatər ard kyalma uudaha Hirudus da vak Yesu, am nə iitəra, “Dadda tsaga dəgit, kəm sərgasəɾəg taakiya agha uuda jiirjiira, agha tsaga ɗuula Daadamazhigəl ba jiirjiira, agha maay ɗlaɓ fa dagar ma uudah biya, kəsghankəsəg kə uudah ba kalkala.

¹⁷ Tagkəmnɗtag kə jiira, kalkalaan nii kəskəmnɗ ɗiigar hadam kə Kaisara kalkalaan bi hii?”

¹⁸ Nəghaakanəghəg nə Yesu kə kəlaadəraatəra, amaa taa kə iitəra, “Kuram muniyahaana, aujilbəg am fəsha kaiyi?”

¹⁹ Maramwadamarəg ndan kə kwaɓiin ɗiyav də hadamna.”

Ngal ar sardəv kə kwaɓiina.

²⁰ Aiyama taa kə iitəra, “Dzakəva wara ard ɗaaga war wa nə iin təvakaini?”

²¹ Kaa ngug kə iitəra, “Dəga Kaisara.”

Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Vəlamarvələg kə Kaisar kə dəga Kaisar, am vələr kə Daadamazhigəl kə dəga Daadamazhigəla.”

²² Cinngara ba nə iitər əndkwaha, kaa ɓa jappər kə iitəra, ar ɗuwarsa. Kaa məla dagalaatər kə iitəra.

Ndavəg təghər kə ciig ma gətlaha

²³ Ba daghuvala kwahiina, məng nə kyalma Sadukiyaha, iitər wa fardghərət bi taaki məng ciig ma gətlah biya, sarəv sa vak Yesu də ndavəga,

²⁴ am nə iitəra, “Dadda tsaga dəgita, vindakəmnɗavindəg Musa taakiya, akwama əmtsaaəmtsəg nə uudan kwal yiga kə zər də uusaana, kəsgaan nə zərababbaan kə uusiin kiyav yaagar zarh kə zəra babbaana.

²⁵ Ndza məng nə zarha baabah uudif ma taatakamnda, kəsuu nə yag kə uussa, əmtsan ba kwal yiga kə zəra, kaa kəsguukəsəg kə zəra babbaan kə uusaana.

²⁶ Dzəghaar bandkwah də zəra buwa, baz zəra həkərɗa, tanngw dat zəra uudiifa.

²⁷ Təhalakwaha kaa əmtsəgaəmtsəg nə uusiina.

²⁸ Aici tsaa, da nəg kə uusa warkaci nə iin pal ma iitər daghuvala ciig ma ghətlah? Adaba uudiiffa əmtadaatər kəsarukəsəga.”

²⁹ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Dzamaghəraru kalkal biya, aɗaba am sərgai kə əlbəga Daadamazhigəl vinndavinndan biya, ɗlaɓa am sərgai kə ndzəɗa Daadamazhigəl biya.

³⁰ Daghuvala ciig ma gətlaha, da maay nə ghwalvah kəsa uuss biya, da maay ɗlaɓ pəghwaw nə dəghwah da vəgya zhiil biya. Ar da nəg band zarha bəlgə Daadamazhigəla.

³¹ ɗlaɓa təghər kə ciig ma gətlaha, karantama bi kə dəgiti tagakur nə Daadamazhigəl taakiya,

³² ‘Kai nē Daadamazhigēla Ibrahim, Daadamazhigēla Ishaku, ard Daadamazhigēla Yakub biya?’ Daadamazhigēla lii dē shifēg nē iina, dēga lii əmtsaharaəmtsahēg biya.”

³³ Cinngara ba nē uudah əndkwana, kaa 6a jappər kē iitər tədvaḍ tsagaanaana.

Adzahadzah kwa juujig kē dyaka

³⁴ Cinngara ba nē Farisiyah taakiya piletəvaatag nē dēga tag kē Sadukiyaḥ vak Yesu, kaa dzahav kē iitər.

³⁵ Məng nē dadda tsaga adzahadzaha Mus ma taatakātər kwa fəsha Yesu dē ndavəga.

³⁶ Amaa, “Dadda tsaga dēgit, kwar ka adzahadzah wa juujig ma adzahadzah badəmmi?”

³⁷ Ngugharangug nē Yesu amaa, “ ‘Wayantwaig kē Yaazhigēl Daadamazhigēlagh bad ərvīdmahudagh badəmma, baz shifēgagh badəmma, baz hənkalagh badəmma.’

³⁸ Kwana iin nē adzahadzaha zənnəgwa, dla6 iin wa juujig badəmma.

³⁹ Dēga bu ndakwi band dēga zənnəgwa, ‘Wayantwaig kē tləgharaawakyaghagh band ghəragha.’

⁴⁰ Badəm nē adzahadzaha Musa ard tlayangngaha araa haciga bat kwana-haan ka adzahadzah buna.”

Ndavəg təghər kē Kəristi

⁴¹ Dzaharvət ba nē Farisiyah vak palla, kaa ndavtəruundavəg nē Yesu,

⁴² amaa, “Auwa tlatlөг nē ghəraru təghər kē Kəristi? Zəra war ni nii?”

Aiyam nē iitər taa kē iina, “Zəra Dauda.”

⁴³ Am nē Yesu taa kē iitəra, “Bagaa ndar ci nē Daud tədvaḍ ndzəḍa Shidəkw Daadamazhigēl ḍaha dē, ‘Yaazhigēli’? Am nē Dauda,

⁴⁴ “ ‘Am nē Yaazhigēl taa kē Yaazhigēlara,

“Cihuracihurəg tē ḍəvaā kafara
bamma nandalnəg kē tləghumahagh
da mizhangyil kē shigahagha.” ’

⁴⁵ “Akwama ḍaag dē Kəristi nē Daud kē ‘Yaazhigēl tsaa,’ Nəgal ndar kaci nē Kəristi kē zəraani?”

⁴⁶ Maay wa ngugharangug biya. Ciigət daghuvala kwahiina maay wa gwiya shughana gyiia ndavgharundavəg biya.

23

Tagadatag nē Yesu kē dēgiti shiḍashiḍan təghər kē Farisaha ard lii tsaga adzahadzaha

¹ Am Yesu taa kē dzaha dlamaa kəlaawa ard mbərzahaana,

² “Vəlavtər kē lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyah nē ndzəḍa tsaga adzahadzaha Musa.

³ Mbakyarvad kwaha, famfəg kē hənkal kē 6a dēgitahi ar tsagkur nē iitəra, 6agam bi kē dēgiti ar 6ag nē iitər biya. Adaba ar maay 6a dēgiti ar tsag nē iitər biya.

⁴ Ar ngwadənt kē kadlanngah kwa ḍəmdəma, ar faatəra kē uudah ma ghəra, ghəravaatər ndakwani ar maay məltəruməlēg aandzu dē zəra ḍəv pal biya.

⁵ “Badəm nē dēgitahi ar 6ag nē iitəra, ar 6ag ba kiyava nəghəganəghəg kē uudaha, ar mbaghant kē əlbəga Daadamazhigēl ba maandala, ar ngwadət tē ghaiya uuvəgaatəra, dlaḍa ar kutər kē səḍav kwada apatsapats ba tlad tlad tuuk ghaiyaana.

⁶ Ar naa ba vèlvètər vaka ndzəgan marawa vaka 6a hwaɗaga, ard dəga ndzəgan ndannga ma guda dzəgwazhigəla.

⁷ Ar naa ba fəvtəaraan də taa uus ma kasukwa, dlaɓa ar naa ba ɗahvètər də ‘Dadda Tsaga Dəgita’.

⁸ Aiciya, aa ɗaakur bi nə uud də ‘Dadda Tsaga Dəgiti’ biya, aɗaba Dadda Tsagkur Dəgit ba palla, am ba zaraabah baɗəmma.

⁹ Dahambi aandzu war də ‘Daada,’ ma duni biya, aɗaba ba pal nə Daada kəskurama, kwama ghərazhigəla.

¹⁰ Aa ɗahkur bi dlaɓ nə uud də ‘Tləvuukw’ biya, aɗaba ba pal nə Tləvuukw kəskurama, iin nə Kəristi.

¹¹ Baɗəm nə dadda kwa ɗyak ma kuurama, aa nəɗalnəg kə ghəraan kə kwatnahaaruwa.

¹² Baɗəm dadda kwa fəgaara ghərana da nenneva, dadda kwa nenna ghəraana, da fəvaarafəga.

Dəga zhuwadaalah uufkə lii tsaga adzahadzaha Musa ard Farisaha

¹³ “Dəga zhuwadaal kəsəkuram lii tsaga adzahadzaha Musa ard Farisaha, muniyaha! Hədamarduhədəg nə uuram kə ɗuula daa damma tləksəra ghərazhigəla. Kuram də ghəravaru ndakwi damagha biya, dlaɓa ɓəlamtərnaa bi kə lii naa daas biya.

¹⁴ Dəga zhuwadaal kə səkuraam lii tsaga adzahadzaha Musa ard Farisiyaha, muuniyaha! Am naa ba zaa kadlanga əngwasahi ruuwa zaalahatəra, am naa ba dzəgwazhigəl ba tlaɗa kiyava nəghəkurnəghəg kə uuda, mbakyarvad kwaha, da vəkurvələg nə uud kə dlaɗ ba vaivaya.*

¹⁵ “Dəga zhuwadaal kə səkuraama lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyaha, muuniyaha! Am dahadagal damma kəsah shahshah dlaɓa am dzava yuwa haiya kiyava tləkna dadda pəlaghər aandzu ba palla, akwama tlamkənətləga, am nəɗal kə zəra kaara fai juujig kəskurama.

¹⁶ Dəga zhuwadaal kəskuram gulfaha lii martər ɗuul kə uudaha! Am taakiya, ‘Baɗəm nə dadda kwa zaazəg kə ngwadəg də vəgya Daadamazhigəla maay nə dəgit tə vakai biya, baɗəm nə dadda kwa zaazəg kə ngwadəg də adawan kwa ma vəgya Daadamazhigəla, barari viigaan nə ngwadəga.’

¹⁷ Kuram dlagah gulfaha, kwar wa juujig də ɗyaka, adawan nii, vəgya Daadamazhigəli kwa ɗəfghaaka adawanhi?

¹⁸ Am taagaan taakiya, ‘Baɗəm dadda kwa zəgga ngwadəg də bagadiya, maay dəgit tə vakai biya, aɗaba baɗəm dadda kwa zəgga ngwadəg də vəlga gyagyaan kwa ɗiyav tə bagadiya, barari viigaan nə ngwadəga.’

¹⁹ Kuram gulfahaana, kwar wa juujig kə ɗyakəra! Vəlga gyagyaan nii bagadi kwa pəsha vəlga gyagyaan hi?

²⁰ Mbakyarvad kwaha, baɗəm dadda kwa zəgga ngwadəg də bagadiya kyuləga, zaazəg kə ngwadəg də vakaiya ard dəgitahi tə vakai baɗəmma.

²¹ Baɗəm dadda kwa zəgga ngwadəg də vəgya Daadamazhigəla, zaazəg kə ngwadəg də vakaiya ard Daadamazhigəl kwa ndzəga ma vakaiya.

²² Baɗəm daddakwa zəgga ngwadəg də ghərazhigəla, zaazəg kə ngwadəg də avəda kwarga Daadamazhigəla ard dadda kwa cihurga tə vakaiya.

²³ “Dəga zhuwadaal kə səkuraam lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyaha, muuniyahaana! Am sagal də pal ma kəlaaw ma kadlangaha caccakuram ənd kyimba, araariya ard mbakila, lamwaləg kə ɓaa dəgitah kwa juujig kə maraw ma adzahadzaha, ənd jiira, zhuwadaala ard fadghəra, kwanahaan wa maa dlaiyaan kəskuram kə ɓagaan ba kwal ɗugars kəskuram kə ɓaa kyalmahaana.

* **23:14** Kyalma vindəgahi ndza wura ar maay də kwan kə aay biya.

²⁴ Kuuram gulfaha lii martər đul kə uudaha, am rahgarzharahəg kə dəgiti əngykwah ənd dəg pəghyiga, bakəvakwaha, am ndəgaan kə adləgwama.

²⁵ “Dəga zhuwadaal kəskuram lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyaha, muu-niyaha! Am bar ba ilgaan kə kuwa ard dafa, adaba mahudmahada righarighan də dlərməg ard naaghəra.

²⁶ Kəgh gulfa zhiila Farisiya, farzhafəg kə bara huda kuwa ard huda dafa, adaba ilgaan ndakwani nal ba cuwadadda.

²⁷ “Dəga zhuwadaal kəskuram lii tsaga adzahadzah ard Farisiyaha, muu-niyaha! Am band gətlah kwa masavət nə dəgit təll tə vakaiya, kwa maraw kə vazəg tə balaḅala, mahudmahuda righarighan də tlatla uudahi əmtsaharaəmtshəga ard dəgitahi ghwadghwada.

²⁸ Am band kwah ghəraruwa, mar zharkurzharəg nə uudah tə balaḅala, am band uudaha jirjira, mbats mahudmahuda, am righarighan də muu-niyira ard kəlaadəra.

²⁹ “Dəga zhuwadaal kəskurama, lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyah, muu-niyaha! Adaba am ndara gətlaha tlayanngaha, dlaḅa am cada gətlaha uudaha jirjiira.

³⁰ Am tagaan dlaḅ taakiya, ‘Akwama kəmda ndza məng nəmnd ma zamana daadijahamnda, maa məlamntərubi kə diya avəza tlayanngah biya.’

³¹ Tədvd kwah wa maramda nə uuram taakiya, kuram zarha lii ciḅara tlayanngah.

³² Bam zavukw də ghyənnga tləraha kəlaadərən kwa fəgharza nə daadijaru kə bəgaana.

³³ Kuram ghavalahaana, kuram fadəga ghavalahaan də gurna! Am da ngədlgarwa ndandar nə uuram kə kaara faiyi?

³⁴ Mbakyarvad kwah wan bəlkur nai kə tlaiyangaha ard lii dyaḃdyaḃər ard lii tsaga adzahadzaha Musa, am da ciḅgaan kə kyalmaha, am da hərtət kə kyalmaha, dlaḅa am da baltəra kə tsəg kə kyalmah ma guda dzəgwazhigəlaruwa, baz gatərgatəg kəskuram damma kəssaha, am vəltər dlada.

³⁵ Adabad kwaha, da gwiya daa damma kunngyarə nə avəza uudaha jijiir kwa ciḅava ma duniya, ciigət tə avəza Habil uuda jiriir tangw da tə avəza Zakariya zəra Berekiya, kwa tsama nə uuram ma taataka bagadi ard vəgya Daadamazhigəla.

³⁶ Bak jiriir wan tagkur naiya, bəḃəm nə wanahaan da dzəgaardzəg də uudaha zamana.

Zhughardaalazhuug nə Yesu kə Wurshalima

³⁷ “Au wan Wurshalima, Wurshalima! Lii ciḅa tlaiyannga Daadamazhigəla, lii ḃawala lii bəlavant da vakaruwa, shig ngwan kəskai na dzaha kuram band kwa dzahəg nə ghwacik kə zarhaan damma dlambakaana, lamwaləg nə uurama.

³⁸ Waici, đuwakurna đug nə uud kə vəgyaru nalnəg kə kwazaha.

³⁹ Wan tagkurtag ciya, am da maadlai nəghkwanəghəg biya, da ba daghu-vala kwam da taag nə uuram taakiya, ‘Də bark nə dadda kwa sagau ma ḃaaga Yaazhigəla.’ ”

24

Tagatag nə Yesu kə əlbəg təghər kə dlaga Vəgya Daadamazhigəla

¹ Səghal ba nə Yesu ma Vəgya Daadamazhigəla, kaa məla dagalaana, kaa margardamarəg nə mbərzahaan kə vəgya Daadamazhigəl ndəranderana.

² Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Am nəghəganəghəg ba dēm̄ma nə wanahaan ndərändəranna? Bak jir wan tagkur naiya, maay na akur aanji pal da Duuvars təghər kə zərabaan biya. Da tlagav saaya badēm̄ma.”

Fazha dlad̄a

³ Cihurgan nə Yesu ta Aghwa Zaituna, kaa dagau kə mbərzahaan da vakaana ba daghuvaatəra, aiyam nə iitəra, “Takəmdntaga da dzəgaar hər nə wanən kə dēgiti? Au nə dēgiti kəm da sərگاaka nēm̄nd taakiya agha hərzh saaya ard ghyinnga zamani?”

⁴ Ngwatərangug nə Yesu, amaa taa kə iitəra, “Famfəg kə hyəmiya, aa valkur-dai nə uud biya.

⁵ Adaba uudah ba dyaka ar da sagau ma dāagara ar taakiya, iitər nə Kəristiya, ar da valgaan kə uudah ba dyaka.

⁶ Am da cinngacinng kə əlbəga ghwaava ard dlahaləg ghwaava, gədzam biya, adaba kwanahaan kə dēgitaha barari bamma dzəghardzəga, halavuwana səghəvbi ndan biya.

⁷ Larda da dəgaradəg kə kwatlərn kə Larda də ghwaava. Tləksəra da dəgara kə kwatlərn kə tləksər də ghwaava. Da sagau nə waiya, haay ndakwani da gajagav vakavak shahshaha.

⁸ Badēm̄ma wanahaan ba fəgarzhan ndana.

⁹ Təhala kwaha ar da vaikurvaiga, ar da vəkur kə dlad̄a, ar da ciḡkurana, ar da naakur bi nə uudah mbakyarvad dāagar biya.

¹⁰ Ma kwahiin kə sarta da ba dyak nə uudaḡi da dūwa fadghəraatəra, ar da zuu kə langyiya zəraabaahatəra, dlad̄a ar da naabi kə zarabahaatər biya.

¹¹ Tlayannga fiidfiidah ar da sagau badyaka, ar da valda kə uudah bad̄yaka.

¹² Mbakyarvad dyakəra kələadəra, wayakəva uudah bad̄yak da maadlaiya.

¹³ Badəm̄m daddakwa bəshgaan tanngw dat halavuwana da tləkənatləg katəga

¹⁴ Kwan kə əlbəg marawa tləksəra ghərazhigəl̄na da tagav aanji takwar ma duniya, kwakyarvad nal kə shiid kə uudah badēm̄ma, təhalakwaha kaa da sagau nə halavuwana.

Dlad̄a kwa laakalaakana

¹⁵ “Akwama nəghamanaghəg kə dēgit dzah kwada sa də əmtsəg ghaciga ma vəgya Daadamazhigəla, bandkwa tagada nə tlayang Daniyela, dadda karantəgaana aa nəghaakanəghəga,

¹⁶ lii ndzəga ma Yahudiya, aa mḡrarəmdərg damma aghwaha.

¹⁷ Dadda kwa təghəra guda, aa sabi saay sa kəssa dēgit hənnyah biya.

¹⁸ Dadda kwa ma guuh dlad̄a, aa gwi bi saas sa kəssa sədavaan biya.

¹⁹ Da dəga zhuwadaal kə əngwasahi ənhuda ard lii də zar ma dlaaga ma kwanən kə sarta.

²⁰ Dzəgwamdzəgw kə zhigəla aa sabi nə əmdərgən ma sarta akuhya ard sarta faciya ngiig biya.

²¹ Adaba ma kwahiin kə sarta da həḡav nə dlad̄ ba vaivaay kwa tapavnai həḡgaan gwil fazha duni tangw samma haniina, da maadlabi həḡav hulfaan biya.

²² “Maa maay mbakyarvad gulavnaguləg hənngahən biya, maa maay nə uuda dəgshig tēməg də shifəg biya, mbakyarvad uudahaan dzəravtəraakaanəna, da gulav nə həngaha.

²³ Ma sarta kwahiina, akwama tagakuratag nə uud taakiya, ‘Wanam Kəristi vaakwana!’ bi ‘Wai vaakwaha!’ haiyamant biya!

²⁴ Adaba da sagau nə Kəristiya fiidfiida ard tlayanngaha fiidfiida, ar da ḡagaan kə dəgaha sərگا ard dəgaha jappər badyak kiyava vala uudaha, akwama ḡagaabaga baz lii dzəravtəraakana.

²⁵ Aiciya, wa tagankurtag bamma sarta.

²⁶ “Mbakyarvad kwaha, akwama tagakurtag nē uud taakiya, ‘Wai nē iin ma tēghala,’ dambi dagal biya. Akwama tagakuratag nē uud taakiya, ‘Wai nē iin ma huda guda,’ haiyamant biya.

²⁷ Bandkwa wukyiḁēg nē zhigēl sagatsēg ba parakrak tanngw dagata. Da band kwah nē saaya Zēra Uuda.

²⁸ Vakavaki dē dēgiti ǝmtsǝmtsana, ar dzahav vaakwah guumbaha.

Saaya Zēra Uuda

²⁹ “Tēhala hēḁa dladā nēghēgaraa gyina,

“ ‘Da ba niknik nē faciya,

kyil dladā da maay mara parakaan biya,

da ḁala saay nē kwadladlah tē zhigēla,

da gajagav nē dēgitah ḁyak ḁyak tē zhigēla.’

³⁰ “Tēhala kwaha, da nēghvanēghēg nē dēga sērga Zēra Uud tē zhigēla. Baḁēm nē uudaha duniya ar da tuug mbakyarvad dladlawa. Ar da nēghēganēghēg kē Zēra Uud sii ma akumba dē ndzēḁa ard dē ndanngēr ba vaivaiya.

³¹ Da ḁēlgaan kē zarha ḁēlgaan da fērtā dēraw kwa tuug ba vaivaiya, ar da dzahant kē lii dzēravtēraaka sagatsēga, dii dē dēga, saa dē sēga, dagal dē dēga ciigēt ma ngyila zhigēl dat ghaalaana.

Tsag tēghār kē uufa ghēgyiva

³² “Tsagamtsag kē ndzēgana uufa ghēgyiva. Akwama fēgharzgaḁēg nē dēvahaan kē ḁa ḁaala ndaḁa, dladā farzha kē ḁaala hyēmiya, sēramasērēg taakiya hērz nē madara.

³³ Bandkwah dlad akwama nēghamanēghēg kē dēgitahaan tagankur nai baḁemma, sēramasērēg taaki hērzēthērzēg nē sart ba mbēv dē ghaiya guda.

³⁴ Bak jiir wan tagkur naiya, uudaha zamanēnna ar da maay ǝmtsēg biya, bamma dzēghardzēg nē wanahaan kē dēgit baḁemma.

³⁵ Zhigēla ard haaya ar da ghyinnga, ǝlbēgara da maay ghyinng biya.

Maay wa sērgasērg kē sarta saaya Zēra Uud biya

³⁶ “Maay wa sērgasērēg kē sart ma faciyyi da dzēgaar wanēn kē dēgit biya, aanji Zarha ḁēlga Daadamazhigēli ma zhigēla ma zēraana, ba Daadiin kaltiya.

³⁷ Bandkwa ḁagava ma zamana Nuhu, da dzēgaar bandkwah daghuvala saaya Zēra Uuda.

³⁸ Band ma kwah kē sart lakwti kē sagaw kē yu kēlg ḁyaka, ar zēgaan nē uudaha, ar hēḁgaana, ar gaan nē ghwalvah kē uusa, pēghwav dlad nē dēghwaha da vēgya zhiila, tanngw damma sarti dagha nē Nuhu damma pērayuwa.

³⁹ Lakuti ar nēghēgaakanēghēg kē dēgiti dagala, nēghar bak tlētēraatlēg nē ghavala yu kēlg ḁyak hutstru ba ḁemma. Da band kwah dlad nē saaya Zēra Uuda.

⁴⁰ Ma kwahiin kē sarta, da nēghvanēghēg nē uudah bu ḁatlēr ma guha, da kēsvant palla, da Duuvars wa palla.

⁴¹ Da nēghvanēghēg nē ǝnghwasah bu ar haiya vaar ǝmtaḁa, da kēsvant palla, da Duuvars wa palla.

⁴² “Mbakyarvad kwaha ndzamandzēg ba ḁadlaḁadlana, aḁaba am sērgai kē sarti da saay nē Yaazhigēlaru biya.

⁴³ Sēramasērēg taakiya, akwamaa sērgasērēg nē dadda hēnyah kē sart da sagau nē gēl da vēgyaan kavēḁa, maa maay hēna haar biya, dladā maa ḁugarnaai kē gēlōn da vēgyaan biya.

⁴⁴ Mbakyarvad kwaha, kuram ndakwani badlamvøgha badløga, adaba am sèrgai kè sarti da sii nè Zèra Uud biya.

Kwatnah kwa fəvdəghərət fəga ard kwa fəvdəghərət biya

⁴⁵ “War kaci kwatnahən kwa fəvdəghərət fəgəna, kwad dabari, kwa fəghardəm nè dadda hənnyahaan kè vøgyaan ma dəvaan kiya fa hyimi kè iin tə vakaiyana, dlaḅ veltər kè kaf kè kyalma kwatnah bamma sarti?”

⁴⁶ Də bark nè kwatnahən kwada tləgara nè dadda hənnyahaan ḅa tlər ma səghaasəga.

⁴⁷ Bak jiir wan tagkur naiya, da fəgardəmfəg kè kadlanngahaan badəm damma dəvaan kè kiyava fa hyimmi tə vakaiya.

⁴⁸ Mbatak dadda ngudī kwatanahəna, dlaḅa tagaratag kè ghəraan taakiya, ‘Da maay dadda hənnyahar saas wats biya,’

⁴⁹ da farzha kè iin kè kala tsaghwaha tləraana, dlaḅa zəgaan kaa həḅgaan də lii həḅa kya.

⁵⁰ Akwama ḅagaaḅag əndkwaha, da saas dadda hənnyahaan daghuvali maay ma tadaan biya dlaḅa ma sarti sərgabi nè iin biya.

⁵¹ Da tləkəntləgg nè dadda hənnyahaan də tsəg ba vaivaiya, dlaḅa da vələr kè dlad əmtad də muuniyaha, vaakwaha da tuug nè uuda əmtad də ghwada dəv də tlərda.

25

Garava dəghwah kəlaawa

¹ “Ma kwahiin kè sarta, da gərav nè tləksəra ghərazhigəl də dəghwah kəlaawa kwa kəsarant kaaraha jahuramb da vaka dləgha zhiila ghuula.

² Dləḅ ma iitəra ar dlagaha, dləḅ dlaḅa ar dyamdyama.

³ Ma sarta kwa kəsarant nè dlagahaan kè kaaraha jahurambatəra, kəsarantbi kè wal vakaatər biya.

⁴ Lii dyamdyamna kəsarantkəsəg kè kaaraha jahuramb baz wal ma mət vakaatəra.

⁵ Zəlamazəlməg nè zhiila ghuulən lakwti sagauwa, kaa njitərnjiig kè haara, ngal ba tsətəratsəg kè haara.

⁶ “Ma kyakyaka avəḁa, ngal cinngvacinng nè ḁaag taakiya, ‘Wanam zhiila ghuula! Asama sa dləghgaana.’

⁷ Kaa ba ciig kè dəghwahaan kəlaaw əmtadaatəra, ar ḅadlənə kè kaaraha jahurammbatəra.

⁸ Am nè dlagahaan taa kè lii dyamdyamna, ‘Gamkəməndugəg yaru kè wal ba həḁiikəna, adaba naa əmtsəg nè kaaraha jahurambamnda.’

⁹ Aiyam nè lii dyamdyamən taa kè iitəra, ‘Maaya, da tləkiyamaara biya. Nguləm dam da vak lii vəlgaan am səgwa kè dəgaruwa.’

¹⁰ Daral ba nè iitər da səgwa walna, lakwti saas kè iitəra, səghaasəg nè zhiila ghuula, kaa daas kè lii ḅadlarvøghaḅadləg əmtad də iina da vaka hwaḁaga, kaa həḁvarduhəḁəg nè wakyagha.

¹¹ “Təhalakwaha, kaa səgaasəg kè dlaga dəghwahaan dləḅna, am nè iitəra, ‘Dadda ndannga, Dadda ndannga, wurkəməndantwurg kè wakyagha!’

¹² Kaa ngutərangug nè zhiilaghuulən taakiya, ‘Bak jiira wan tagkur naiya, Ən sərkur biya.’

¹³ “Mbakyarvad kwaha ndzamandzəg ba ḅadlaḅadlana, adaba am sərgai kè faciya ma sart biya.

Garava kwanahah həkərda

¹⁴ “Tləksəra Daadamazhigəla band garava uudi kwada dagal də dəga, kaa ḁahtərət kè kwatnahaan fətərdəm kè dəgahaan da mizha dəvaatəra.

¹⁵ Vølar kə pall kə adawan alfu dləba, pall dlaḅ vølar kə adawan alfu buwa, vølar dlaḅ kwatlərən kə adawan alfu palla, makwaraatər vølgħar ba kalkala ndzədaana, Kaa dagalaana.

¹⁶ Kaa fəgarzhafəg kə dadda kwa cauwa adawan alfu dləbən kə mbəda dəv bat watsəra, kaa ba tlənatləg kə iin kə yu alfu dləḅ tuuk vakaiya.

¹⁷ Bandkwah dlaḅ dadda kwa cauwa adawan alfu buna, tləkəna kə yu alfu bu tuuk vakaiya.

¹⁸ Kiyava dadda kwa cauwa adawan alfu palləna, nəghəghar bak kwadəgakwadəg kə affək hədnən kə kwaḅa dadda hənyahaanəna.

¹⁹ “Təhala zəlmazəlməga, kaa gwiyağhəra saas kə dadda hənyaha kwatnahaan kiyava sərgasəreg kə dəgiti ḅagara nə iitər də kwaḅiina.

²⁰ Kaa sagau kə dadda kwa cauwa adawan alfu dləbən də kwatlərən kə alfu dləba amaa, ‘Dadda hənyaha, adawan alfu dləḅ wa vølgħwa nənnga. Wan nə yu alfu dləḅ naa tləkəna nai tuuk vakaiya.’

²¹ Am nə dadda hənyahaan taa kə iina, ‘Uusa, kwatnaha jiijiira, kwa fəvdəghərətfəg tə vakaiya. Fəvdəghərətfəg tsau də kəgh təghər kə zər dəgit hədikəna, ən da vølakvøləg kə tləri juujig kwana. Asəg sa dlaig əmtad də kaiya.’

²² “Kaa sagau kə dadda kwa cauwa alfu buwa adawana, amaa, ‘Dadda hənyaha, alfu buwa adawan wa vølgħwa nənnga. Wan nə yu alfu bu naa tləkəna nai tuuk vakaiya.’

²³ Am nə dadda hənyahaan taa kə iina, ‘Uus, kwatnaha jiijiira, kwa fəvdəghərətfəg tə vakaiya. Fəvdəghərətfəg tsau də kəgh təghər kə dəgit hədikəna, ən da vølakvøləg kə tləri juujig kwana. Asəg sa dlaig əmtad də kaiya.’

²⁴ “Kaa sagau kə dadda kwa cauwa alfu adawan pallna, amaa, ‘Dadda hənyaha, ən sərgasərg mbələmbələn ḅagakəv də kəgha, agha ghuda hii vakavaki riigha biya. Agha vai ba dzaha dəgit vakavaki kutgha biya.

²⁵ Iin wa gədzakut kaiya, ən kwada kə afka ən hədnanna. Na kə dəgagha.’

²⁶ “Am nə dadda hənyahaan taa kə iina, ‘Kəgh, kwatnahən kəlaadna, mandəlgħna! Mbats agha sərgasəreg taakiya ən ghuda hii vakavaki riyana biya, dlaḅa ən vai ba dzaha dəgit vakavaki kutana biya.

²⁷ Maa fəghwifəg kə kwaḅar ma banka, maa bad saasar ən tləkəna kə yu tuuk vakaiya!

²⁸ Mbakyarvad kwaha, cauwamarvacaug kə alfuwa adawan pallna am vølar kə dadda kwad alfu kəlaawna.

²⁹ Adaba badəm nə daddakwa də dəgita, da fəvarnaafəga tləkna bədyaka. Kwa maay də vakai biya, aanji hədikəni də vakai nə iina, da cauwav vakaana.

³⁰ Bələmdəmbələg kə kəlaada kwatnahən damma gurtla. Vaakwaha da tuug əmtad də għwada dəv də tlərda.’

Tughaha ard aagwaha guja

³¹ “Ma Sarti da saay nə Zəra Uud ma ndanngəraan əmtad də zarha ḅəlga Daadamazhigəl badəmma, ngal da cihura tə avəd ndanng ma tləkəsəraana.

³² Da dzahvant nə uudaha duni badəm da təvuukwana, da wahtərzhə kə uudah hutsəg buwa, bandkwa wahgarzh nə dadda piya alman kə tughah ard aagwaha guja.

³³ Da dzant kə tughah damma dəvaa kafaana, aagwah da tə dəvaa għyaḅaana.

³⁴ “Təkalakwah da tagtərtəg nə tləkəs kə lii tə dəvaa kafaanən taakiya, ‘Asamasəg nə uuramən fakura nə Daadar kə barkna! Na dləghamadləghəg kə tləksərən ḅadlakurna Daadamazhigəl bamma fazha duniya.

³⁵ Adaba sarta kwandza njekwa nə waiya, vəlamwavələg nə kə dəga zəga. Sarta kwandza njekwa nə andəla, gamwadgəg kə yuwa həbəga. Ndzan ghulaba, dləghamkwidləghəga.

³⁶ Ndzan maay də sədav biya, vəlamwavələg kə sədava. Ndzan yang biya, famwufəg kə hyimiya. Ndzan ma guda bərfina, nəghamwanəghəga.

³⁷ “Təhalakwaha, kaa da ngugarngug nə uudaha jiiir taakiya, ‘Yaazhigəl, nəghamnd kak hər nəmnd njak wai kəm vəlak kə dəga zəgi? Bii njak nə andəl kəm gəgku kə yuwa həbəgi?’

³⁸ Nəghamnd kak hər nəmnd agha ghulab kəm dləghkani? Bii agha maay də sədav kəm vəlak kə sədavi?

³⁹ Nəghamnd kak hər nəmnd agha yangbiya, bii agha ma guda bərfin kəm nəghkaani?’

⁴⁰ “Kaa da ngutərangug nə tləksən taakiya, ‘Ba jiiir wan tagkur naiya, bagamaraḅag tsau kə daddakwa hədiikən pall ma kwanahaan kə zaraaba-harna, bakalkal amaa ḅagwi ba kəskaiya.’

⁴¹ “Təhəkwah da tagtərtaag kə lii tə dəvaa ghyāḅaan taakiya, ‘Yagham vakar lii tlafatlafanənna, damdəg damma kaara fai kwa maay ghyinng ba dəm biya, kwa ḅadlavarna kə Shatanah ard zarha ḅəlgəana.

⁴² Adaba ndza njekwa nə waiya, vəlamwa bi kə dəga zəg biya. Ndza njikwa nə andəla, gamwad bi kə yu biya.

⁴³ Ndzan ghulaba, dləghamkwi biya, ndzan maay də sədav biya, vəlamwabi kə sədav biya, ndzan yang biya, dlaḅa ndzan ma guda bərfina nəghamwa biya.’

⁴⁴ “Ghəravaatər ndakwani ar da ngug taakiya, ‘Yaazhigəla, nəghamnd kak hər nəmnd agha ḅəsha wai, bi njak nə andəl, bi agha ghulaba, bi agha maay də sədav, bi agha yang biya, bi agha ma guda bərfina kəm ləwa kə fəku hyəmiyi?’

⁴⁵ “Kaa da ngutərngug taakiya, ‘Bak jiiir wan tagkur naiya, bagamara bi tsau kə dadda kwa hədiikən pall ma uudahaanən biya, bagamwi bi kəskai biya.’

⁴⁶ “Kwanahaan kə uudaha, ar da həḅa dlad tangw damma zərəzəra, uudaha jiiikiira ar damma shifəga tangw damma zərəzəra.”

26

Diyaradiig nə tləvuukwah kə sawariya tsa Yesu

¹ Ghyənnga ba Yesu kə tagtər kwanahaan kə dəgitah ḅadəmma, aiyama taa kə mbərzahaana,

² “Am sərgasəreg taakiya təmaa ba hənng bu kə Hwadaga Haarakəsa Dzava Hənyaha, da vələvda dlaḅ nə Zəra Uuda da hərtəvəta.”

³ Kaa dzahav kə maalah ma zhiila kəsauufah ard tləvuukwah təghər kə uudaha ma vəgya maal ba tingting ma zhiila kəsauufah, kwa dahav də Kayafa.

⁴ Kaa ba diya sawariya viya Yesu kə iitər da gəlagəl kiyava tsəgaan kə iitəra.

⁵ Aiyam nə iitəra, “Bag yam bi sarta hwadag biya, haik kə ciya hənkəl kə uudaha.”

Diyavaradiig nə walla tərshən kə Yesu ma Bətani

⁶ Ma sartən ndza ma Bitani nə Yesu ma vəgya Siman kwandza njakən vəcca.

⁷ Kaa sagau nə uusiin da vak Yesu də mərta kwa ḅagava də akura onis, righarighan də tərshən bətbət kwa ba pir ganən diyarət dat ghər ma sartən ndza zaa dəga zəg nə iina.

⁸ Nəghəghara ba nə mbərzahən əndkwaha, kaa ḅadzəg kə ərvīdmahudətəra, aiyam nə iitəra ma taatakatəra, “ḅadza ba dəgiti nə wanna.

⁹ Maa vəlavu nə tərshinna, maa tlavkənətləg nə kwaḅ ba dyaaka maa vəlavtərvələg kə talagaha.”

¹⁰ Sərghaakasərag tsau nə Yesu kə dəgiti ar tag nə iitəra aiyama taa kə iitəra, “Aujiibəg am gaghya uusən əndkwani? Abi dəgit maraw wa bagwi nə iina.

¹¹ Ba kəlaa hənga am ba əmtad də talagaha, ən maay nai əmtad də kuram kəlaa hənng biya.

¹² Kwan kə tərshinən aa dəigət nə iin tə vəgharna, aa bag kwakyarvad badla həda kaiya.

¹³ Bak jiiir wan tagkur naiya, badəm nə vakavaki da tagav nə əlbəg maraw ma duni badəmma, da ba tagav nə dəgiti bagaa nə uusən kiyava dzamgaana.”

Haighanthaig nə Yahuda kə vəla Yesu

¹⁴ Kaa ba dagal kə pal ma mbərzah kəlaawa tar buwna, kwa dahav də Yahuda Iskariyuti, da vak maalah ma zhiila kəsauufaha.

¹⁵ Aiyama, “Awam da vəlgwa nə uuram, akwama vəlankurvələgi?” Ar vələr kə səl kul həkərda.

¹⁶ Ciigət tə kwahiin kə sarta wa fəgharzha nə iin kə gata duul vəltər Yesu.

Zuuzəg Yesu kə dəga zəga Hwadaga Dzava Hənyah əmtad də mbərzahaana

¹⁷ Daghuvala zəngwa Hwadaga Haara kəssa bəruudi kwal yista, kaa sagau nə mbərzahaan da vak Yesu, am nə iitər taa kə iina, “Vaakwar wagha naag nəng ma kəmənda badlkana kə dəgazəg Hwadaga Haara kəssa dzava hənyah kiyava zəgaan kəskəghi?”

¹⁸ Aiyama, “Damdəg damma huda kəsa da vak uuda nə iina, tagamartaga, ‘Daada tsaga dəgiti, waa taakiya, bagaa bag nə sart kwan da zəg nai kə dəga zəga Hwadaga Haarakəsa Dzava Hənyah ma vəgyagh əmtad də mbərzahaana.’ ”

¹⁹ Kaa bagaan kə mbərzahaan bandkwa tagatər nə Yesu kə bagaana, kaa badlnabədləg kə iitər kə dəga zəga Hwadaga Haarakəsa Dzava Hənyaha.

²⁰ Bəlaa ba hwaasa, ngal cihuran da za dəga zəga əmtad də mbərzahaan kəlaawa tar buwa.

²¹ Ar təghərdəga za dəga zəga, am nə Yesu taa kə iitəra, “Bak jiiir wan tagkur naiya, palla ma kurama da vəla kaiya.”

²² Kaa njitərnjiig ba vaivaiya, ar farzha kə ndavgarundavəg ba da palla palla ar taakiya, “Kai ni, Yaazhigəla?”

²³ Kaa ngutəranguga amaa, “Daddakwa za dəga zəg əmtad də kaiya ma kuwa, iin wa da vəla kaiya.

²⁴ Zəra Uuda da əmtsəg bandkwa vindava ma kakkada Daadamazhigəl təghər kə iina. Dəga zhuwadaal kə daddakwa da vəla Zəra Uuda! Ngulən maa yava bi nə uuda nə iin biya.”

²⁵ Aiyam nə Yahud kwa vələt Yesu na, “Kai ni, dadda tsaga dəgita?”

Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Kəgh ndakwani taghədataga.”

Za Jibiya Yaazhigəla

²⁶ Ar təghərdəga za dəga zəga, kaa kəsgantkəsəg nə Yesu kə bəruudiya, tagar kə uus kə Daadamazhigəla, lahnən vəltər kə mbərzahaana, amaa, “Namamma zamzəga, kwana iin nə vəghara.”

²⁷ Kaa kəsgantkəsəg kə iin kə kuwa yuwa inabiya, tagar kə uus kə Daadamazhigəla, vəltəra amaa, “Həbāmhbəg bədəmaruwa.

²⁸ Kwana iin nə avəzara dəga rigħa lanngiya kwa diyavda mbakyarvad uudah bədyaka, kiyava bəsha haipahaatəra.

²⁹ Ən tagkurtaga, ən madlai da gwiya həba yuwa inabiyin biya, bamma daghuvali ən da hubəg nai kə daalaan əmtad də kuram ma tləksəra Daadara.”

³⁰ Bəlara ba Yesu ard mbərzahaan kə əngsa, kaa sagal kə iitəra, ngal ba dagat kə iitər damma Aghwa kwa də Uufaha Zaitun.

Da bala agajawa sərgabi kə Yesu nə Bitrusa

³¹ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Bamma huḏa avəḏna, badəmaru am da mbədəg ma fadghəraru am da ḏukusa, mbakyarvad dəgiti da dzəgaar də kaiya, adaba ba vindavindan taakiya,

“ ‘Ənda tsəgaan kə dadda piiya almana,
da kwazəg nə agyaragyara tughwaha.’

³² “Təhala kwama da ciyakutciig nə uud də shiifəga, ən da dəga nai təghər kəskuram damma Galili.”

³³ Am nə Bitrus taa kə iina, “Aanji ar mbəḏan ma fadghəraatər badəm mbakyarvad dəgiti da dzəgaar də kəgha, ən da maay nai biya.”

³⁴ Am nə Yesu taa kə iina, “Bak jiir wan tagak naiya, bamma huḏa avəḏna, lakuti wiig kə ghwatkala, agha da bəgaan kə agajawa sərkwai shig həkərda.”

³⁵ Aiyam nə Bitrus taa kə iina, “Aanji ən da əmtsəg əmtad də kəgha, ən da maay bəgaan kə agajawa səra kəgh biya.”

Tagarar bandkwah dlaḥ nə mbərzah badəmma.

Dzəgwadzəg nə Yesu kə zhigəl ma Getsamani

³⁶ Kaa dagal kə Yesu ard mbərzahaan damma Getsamani, aiymaa taa kə mbərzahaana, “Ndzamandzəg vaakwana, ən dagal da dzəgwazhigəl vaakwaha.”

³⁷ Kaa ba dagal kə iin də Bitrus ard zarha Zabadi buwa, ngal mbəkənmbəga dlaḥa kaa badza ərvidmahud kə iina.

³⁸ Amaa dlaḥ taa kə iitəra, “Badzəga ərvidmahudən ən dəvakai naina, anəgha ba tsakwitsəga. Ndzamandzəg vaakwana, uufamuufəg əmtad də kaiya.”

³⁹ Gavət ba nə iin dagal da təvuukw həḏiikəna, ngal tsəḏi kə iin kə ghəraan damma haay dzəgwa kə zhigəla, amaa, “Daadara, akwama bəgaabəga, kəswaarəkəsəg kə kwanən kuwa dlaḥa, bəkəvakwaha, gat bi kə dəgiti ən naag nai biya, bamma dəgiti agha naag nənnga.”

⁴⁰ Sagha ba nə iin savak mbərzahaana, tlatəra həna haara, amaa taa kə Bitrusa, “Mbats am uufəgabi kə dəga aau pal əmtad də kai biya.

⁴¹ Uufamuufəga am dzəgwaan dlaḥ kə zhigəl haik dagau kəskuram damma fəshiga, shidəkw naagaana, vəgh wa dəmdəma.”

⁴² Kaa gwiya dagal kə iin kə dəga buwa, dzəgwa kə zhigəl amaa, “Daadara akwama da ghudkwaarabi nə wan kə dlaḥ bamma həbanuuhəbəga, aandzandzəg bat naagagha.”

⁴³ Gwiyağhəra ba nə iin saasa, tlatəra ba həna haara, Adaba haar wa ma gyiyaatəra.

⁴⁴ Kaa gwiya ḏutərəsḏuug kə Yesu, ngal ba gwiya dagal da dzəgwazhigəl kə dəga həkərda, kaa gwiya tagaan kə iin kə əlbəgi tagada nə iin wura.

⁴⁵ Kaa saas kə iin da vak mbərzahaan amaa taa kə iitəra, “Gwaastən am badlaḥ ba hənahaar am ḏiya kuḏga? Wa bəgaabəg ci nə sart kwada vələv nə Zəra Uuda damma dəv kə yaa dadda haipa.

⁴⁶ Ciyamciiga, jiyam dagala. Wa səghaasəg nə dadda vələ kaiya.”

Viyavətviiig Yesu

⁴⁷ Ba ndzəgaan Yesu ba taa ghaiya, ka sagau kə Yahuda pall ma kəlaawa tar buwna, əmtad də dzahava dlamaa kəlaaw bəḏyak də katsakarah ard də zadaha, bəlartər nə maalah ma zhiila kəsauuf ard də tləvuukwaha.

⁴⁸ Adaba tagatərdətag daddakwa da vəlgaanən kə dəga sərgi da marg nə iin taakiya, “Dadda kwanda bərhug nai na, iin nə uuda nə iin viyamviiga.”

⁴⁹ Bad saasaana, kaa dagau kə iin da təvəgh kə Yesu amaa taa kə iina, “Uus, dadda tsaga dəgita!” Kaa bərhugaan kə Yahuda.

⁵⁰ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Tsaghwa, bəg kə dəgiti aa səkadsəga.”

Kaa sagau kə uudahiin, ar viyit kə Yesu ar həkynana.

⁵¹ Nəghəgha ba nə pal ma lii əmtəd də Yesu əntkwaha, ngal tədđə kə kat-sakaraan ghudarda kə hyimmi kə kwatnaha maal ba tingting ma zhiila kəsauufaha.

⁵² Am nə Yesu taa kə iina, “Gwidəmgwiig kə katsakaragh damma kumbəghaana, adaba badəm daddakwa tədđə katsakara, da tsəg ba katsakara.

⁵³ Mam tləg nə uuram ən dahgant bi kə Daadar, tləgwadi ba watswats kə zarha bəlg kwa juujig kə dakwala tlauijah kəlaawa tar bu biya?

⁵⁴ Ai ci tsaa, da righav ndandar wa tagada nə Əlbəga Daadamazhigəl vindavindan taaki ba pakat wanən kə dəgit dzəgardzəgi?”

⁵⁵ Ma kwahiin kə sarta amaa taa kə uudahiina, “Amaa sagau də katsakarah ard də zadah da viya kai bandgi ən dadda zaa duula? Ba kəla hənnga ən bamma gaagazaiya Vəgya Daadamazhigəl ən tsaga dəgita, viyamkwa biya.

⁵⁶ Badəm wanahaan dzəghaar ba kiyava righa dəgiti vindara nə tlayan-ngah ma Əlbəga Daadamazhigəl vindavindana.” Cinngaraba nə mbəzahaan kwanənna, kaa ta dagalaatər kə iitər badəm ar duwarsa.

Yesu təvuukwa lii ma gyidya

⁵⁷ Kaa lanngaan kə lii viyarət Yesu dagal da vak Kayafa, zhiila kəsauuf maa-maala, vakavaki dzaharvət nə maalaha lii tsaga adzahadzah ard tləvuukwaha.

⁵⁸ Kaa gatərgatəg kə Bitrus mahal mahal ba bitky tangw dat ghaiya wakyagha zhiila kəsauuf maamaala, kaa daas kə iin damma gaagazayan cihura əmtəd də lii uufa wakyagh kiyava vaza dəgiti da dzəgardzəga

⁵⁹ Kaa ba gata shiidaha fiid kwada tagav təghər kə Yesu nə zhiila kəsauufah maamaal ard lii ma gyid badəmma, kiyava tsəgaan kə iitəra.

⁶⁰ Tlarkəna biya, bəkvəkwaha məng nə kyalma uudah ba dyak sarəv sa 6a shiida fiida. Təhalakwaha kaa sagau kə uudah buwa

⁶¹ aiyam nə iitəra, “Kwan kə uuda wa taga taaki, ‘Ən dlagndlag kə vəgya Daadamazhigəla, ən gwiya ndərət bamma həng həkərda.’ ”

⁶² Kaa ciig kə maal ba tingting ma zhiila kəsauufaha, amaa taa kə Yesu, “Agha maay də əlbəg biya? Shiidən tag nə uudahaan təghər kəskəghənmi?”

⁶³ Mbədabi Yesu kə ghaiyaan biya. Aiyam maal ba tingting ma zhiila kəsauufah taa kə iina, “Adabad Daadamazhigəl kwad shifəga, tagkəmnđtag akwama kəgh Kəristi, Zəra Daadamazhigəla.”

⁶⁴ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Band kwagha tagda nənnga. Ən tagkurtag badəmma, ciigət ndakwana am da nəghəganəghəg kə Zəra Uuda cihurgan tə dəvaa kafa Dadda Ndzəda, sii ma akumba zhigəla.”

⁶⁵ Kaa tahdatahəg kə maal ba tingting ma zhiila kəsauufah kə sədavaan mbakyarvad badzəga ərvıdmahuud amaa, “Badzadabadzəg kə daaga Daadamazhigəla! Kwar kaci kə shiid wa kiyam gwiya naag nəmyami? Amaa cinngacinng aa badza daaga Daadamazhigəla.

⁶⁶ Au wamaa nəghəga nə uurami?”

Kaa ngugangug kə iitər taakiya, “Tlaltləg maa tsəvana!”

⁶⁷ Kaa tafgarvatafəg kə iitər kə ashaghwwai ma hudvəga, ar dlaghara kə tsəga, ar bəlara kə mahupennga,

⁶⁸ ar taakiya, “Tagkəmnđtag kə tlayanngəra, akwama ba kəgh nə Kəristiya, tag kə dadda kwa tsaktsəga!”

Balaabəlag Bitrus kə agajawa sərgabi kə Yesu

⁶⁹ Ma kwaniin kə sarta, ndza cihurgan ma gaagazaya hənnyahiina Bitrusa, kaa sagau nə dəghwiin bətlər hənnyahiin da vakaan amaa taa kə iina, “Abi ghəravagh ndakwi agha əmtəd də Yesu uuda Galilin!”

⁷⁰ Kaa ɓala gajau kɛ Bitrus tɔvuukwatɔr baɗɔmma, amaa, “Ɛn sɛrgabi nai kɛ dɛgiti agha tag nɛng tɛghɔr biya.”

⁷¹ Saal ba nɛ iin samma bɔrcama, kaa nɛghɛganɛghɛg nɛ dughwi tlɔrɛn kwa ɓa tlɔr ma hɛnyahiina, amaa taa kɛ lii ghacga vaakwahiina, “Kwanɛn kɛ uud araa ndzaa ɔmtaɗ dɛ Yesu uuda Nazarat!”

⁷² Kaa gwiya ɓala agajau kɛ Bitrus baz zaha ngwadɛg taakiya, “Ɛn sɛrga bi var kɛ uudanɛn biya.”

⁷³ Tɔhala zɛlam ba hɛɗikɛna, kaa sagau kɛ lii ghacga vaakwahiin davak Bitrusa, am nɛ iitɔra, “Ba pakat kɛgh ndakwani agha pal nɛng ma iitɔr yaana. Ghayi agha tag nɛng wa markadamarɛga.”

⁷⁴ Ngɔl farzha kɛ tɔlafa ghɔraana, ndaha ngwadɛga, taakiya, “Ɛn sɛrgai var kɛ uudanɛn biya.”

Tɔhala kwaha kaa wiig kɛ ghwatkala.

⁷⁵ Kaa dzamnadzamɛg Bitrus kɛ ɔlbɛgi tagghar Yesu taakiya, “Lakuti wiig nɛ ghwatkal hinana, agha da ɓagaan kɛ agajawa sɛrkwai shig hɛkɔrɗa.” Kaa dagal kɛ Bitrus da gyimal ngɔl tuug kɛ iin ba vaivaiya.

27

Yesu tɔvuukwa Gumna Bilatus

¹ Wura ba kɛssa, kaa dɔya sawariya tsa Yesu kɛ maalaha zhiila kɛsauufa ard tlɔvuukwaha dlamaa kɛlaawa baɗɔmma.

² Ar ngwadarna kɛ dɔva, kaa langan kɛ iitɔr dagala, ar vɔlar kɛ gumna Bilatus.

Ɛmtsɛga Yahuda

³ Nɛghɛgha ban Yahud kwa vɔlɔt Yesu taakiya, ghudavardaghudɛg shariya ɔmtsɛg kɛ Yesu, kaa mbɛkɛnmbɛg ma ɔrvidya, ngɔl daas kɛ iin davak lii maamal ma zhiila kɛsauufah ard tlɔvuukwaha, gwitɔrdan kɛ sɔl kul hɛkɔrɗa adawanɛn cauwa nɛ iinna.

⁴ Amaa, “Baganaɓag kɛ haipa kwa vɔlanɔt nai kɛ dadda kwa maay dɛ haipɛn kiyava tsɛgga.”

Aiyam nɛ iitɔra, “Au lambamɛndi? Waigagh kɛskɛgha.”

⁵ Diida kɛ iin kɛ kwaɓa adawanɛn ma Vɛgya Daadamazhigɔla, ngɔl dagal hɛrtɔt kɛ ghɔraana.

⁶ Ar cagant maalaha zhiila kɛsauufahɛn kɛ kwaɓɛna, amaa nɛ iitɔra, “Dzah laɓa kwaɓiin dɛ kwaɓ Vɛgya Daadamazhigɔla, aɗaba kwaɓa avɛza.”

⁷ Kaa diya sawari kɛ iitɔr tɛghɔr kwaɓiina, ar sɛgwa kɛ vakavak vak lii ndɔra shakka, aɗaba nal kɛ vaka hɛɗa zɔr ndzɛgaha.

⁸ Kwakyarvad kwan wa ɗahav nɛ iin gwastaan dɛ vaka avɛzna.

⁹ Tɛɗvad kwan wa righavant nɛ dɛgiti tagada nɛ tɔlaiyanng Irmɛ taakiya, “Kɛsavantkɛsɛg nɛ sɔl kwul hɛkɔrɗa adawana, kwaɓi haiyarant nɛ uudaha Israil kɛ diigaan tɛ iina.

¹⁰ Ar sɛgwa kɛ vakavaka vak lii ndɔra shak dɛ vakaiya, bandkwa tagghwa Yaazhigɔla.”

Yesu tɔvuukwa Bilatus

¹¹ Ma sartɛn ghacgan nɛ Yesu tɔvuukwa gumna, kaa ndavgarundavɛg kɛ gumɛn taakiya, “Kɛgh nɛ tlɛkessa Yahudaha?”

Aiyam nɛ Yesu taa kɛ iina, “Bandkwa agha tagda nɛnnga.”

¹² Kaa ghwadgarnɛs ɔlbɛg kɛ maalaha zhiila kɛsauufah ard tlɔvuukwaha, tagatɔr bi nɛ Yesu aanji ndau biya.

¹³ Aiyam nɛ Bilatus taa kɛ iina, “Agha cinnga bi kɛ ɔlbɛgahaan ar tag nɛ iitɔr tɛghɔr kɛskɛghɛn biya?”

¹⁴ Ngughara bi Yesu kə ndavəg aanji pal biya, kaa ba 6a jappər kə gumən ba vaivaiya.

Ghudavardaghudəg shariya əmtsəg kə Yesu

¹⁵ Ma kwar kə sarta Hwadəga Haarakəsa Dzava Hənyaha, nətnəg gumən kə 6əla uud pal sagal ma guda bərfin kwa naag nə uudaha.

¹⁶ Ma kwahiin kə sart ndza mənəg nə ɛvya kwa sərvasərg ba vaivai ma guda bərfin daagaan Barabbas.

¹⁷ Dzaharvət ba dlamaa kəlaawa, kaa ba ndavtərundavəg kə Bilatus taakiya, “War wam naag nə uuram ən 6əlkurəsi? Barabbas nii Yesu kwa dāhav də Kristiyinhi?”

¹⁸ Adaba sərghaakasərg Bilatus taakiya kwakyarvad shiləg wa vələda nə iitər kə Yesu.

¹⁹ Cihurgan tə avəda ta shari Bilatusa, kaa 6əlgant6ələg nə uusaan kə ghaiya amaa, “Aa tap bi kə uuda jiiirən biya, ada6a mbakwambəg nə dlad ma sənəg haniin təghər kə iina.”

²⁰ Kaa shahtərshahəg kə maalaha zhiila kəsufah kə dlamakəlaaw aa tagartag taakiya aa 6əlvars6ələg nə Barabbas, aa tsəvatsəg nə Yesu.

²¹ Kaa gwiya tagtərtag kə gumnən taakiya, “Kwar ma uudahaan buna wam naag nə uuram ən 6əlkurnəsi?”

Aiyam nə iitəra “Barabbas.”

²² Aiyam nə Bilatus taa kə iitəra, “Auci wanda 6ag nai də Yesu kwa dāhav də Kəristini?” Kaa ngugangug kə iitər badəm taakiya, “Aa hərtəvəthərtəga!”

²³ Am nə Bilatusa, “Kwakyarvad auwi? Au nə haipi aa 6aga nə iini?” Bakəvakwaha, gwiya fararaa bad fəg nə uudah kə diya cauwa, ar taakiya, “Aa hərtəvəthərtəga!”

²⁴ Nəghəgha ba nə Bilatus taakiya maay nə dəgiti da 6aga6ag nə iin biya, dla6a uudaha ar naa ciya jaaga, kaa gət kə iin kə yu barda kə dəvahaan təvuukwa uudaha, amaa, “Zhigəlaa dəvar ma kunngya, tləkwibi nə avəza uuda jiiirən biya. Ba kwa vakaruci waha.”

²⁵ Kaa ngugangug kə uudah badəmma, am nə iitəra, “Dəgshiga avəzaana aa dəg damma kunyamnda ard zarhamnda!”

²⁶ Kaa 6əltərnəs6ələg kə iin kə Barabbas. Təhalakwa dlaghavaru kii6 kə Yesu, vələda kə iin kiyava hərtəvəta.

Nenernenig tlaulah kə Yesu

²⁷ Təhalakwaha, kaa langaan kə tlaujaha gumən damma gaagazaiya vəgya gumna, ar dzaharaa kə dakwala tlaulah badəm da təghər kə iina,

²⁸ ar sədardan kə sədava, ar tsugdəm ma sədav kyang hulfa dəga tləksaha.

²⁹ Ar 6agara kə dzakwa kwarəg də dəga taka, ar farəm maghəra, ar faraa kə həkya zad ma dəvaa kafaana, təhalakwaha ar kəla kə ghunj təvuukwan ar nenigaan ar taakiya, “Kəm ma barkagh tləksa Yahudaha!”

³⁰ Ar tafarva kə ashaghvvaia, ar cauwarva kə zadiina, kaa kalgaan kə iitər də zad maghəra.

³¹ Ghyəngara ba nə iitər kə nenigaana, ar sədardan kə sədavən kyangna, ar tsugwardəm kə sədavahaana. Kaa langaan kə iitər kiyava hərtəga.

Hərtəvəthərtəg nə Yesu

³² Ar təghərdəga dagala, kaa fadzaghər kə iitər də zhiila Sayirin, daagaan Siman, kaa fəraafəg kə iitər kəsa tla6a hərtə Yesu bad ndzəda.

³³ Daral ba nə iitər da vakavaki dāhav də Golgota, dəgiti tuukvakai nə Golgota, iin kuwa ghəra.

³⁴ Kaa vɛlgarvɛlɛg kɛ iitɛr kɛ yuwa inabi laɓalaɓan dɛ dɛgit ɖyahɖyaha kiyava hɛɓgaana, tapghana ba nɛ iina, lɛwa kɛ hɛɓgaana.

³⁵ Hɛtareɓ ba nɛ iitɛra, kaa ba tagwnatagw kɛ iitɛr kɛ sɛɖavahaan tɛɖɖ tsa tsatsa.

³⁶ Tɛhalakwaha, kaa cahwarga cahwarɛg kɛ iitɛr vaakwahiin ar uufɛgaana.

³⁷ Kaa bɛgɛɓɛg kɛ iitɛr kɛ haipaan vindavindan tɛvaghɛraan taakiya, “KWANA IIN Nɔ YESU TLɔKSA YAHUDAHA.”

³⁸ Kaa hɛtɛvɛthɛrtɛg dlaɓ nɛ gɛlah bu ɛmtɛɖ dɛ iina, pal tɛ dɛvaa kafaana, pal tɛ dɛvaa ghyabaana.

³⁹ Uudahi ar tɛ ɖuula dagala ar nenigaana, ar gajaga ghɛra,

⁴⁰ ar taakiya, “Kɛghi tagh taakiya agha dlagndlag kɛ Vɛgya Daadamazhigɛl agha gwiya ndɛrɛɓ bamma hɛng hɛkɛrɖa, katɛgci kɛ ghɛragha, akwamma agha ba zɛra Daadamazhigɛla, asɛgci saay tɛ tlaɓa hɛrtɛgɛn ndana!”

⁴¹ Nenner bandkwah dlaɓ nɛ maalaha zhiila kɛsauufaha ard lii tsaga adza-hadzaha Muusa ard tlɛvuukwaha, ar taakiya,

⁴² “Katghantkatɛg kɛ uudahi tlɛrna, pilgharvaapilɛg kata ghɛraana. Akwama ba iin nɛ tlɛksa yaa Isra'ila, aa sasɛgci saay ndan tɛ tlaɓa hɛrtɛgna, lakwti kɛmnda fɛdghɛrɛɓɛg dɛ iina

⁴³ Tsaghɛr tɛ Daadamazhigɛl tsauwa, aa katɛgci nɛ Daadamazhigɛl ndakwana, akwama ba naagaana, adaba tagadatag taakiya, ‘ɔn Zɛra Daadamazhigɛla.’ ”

⁴⁴ Bandkwah dlaɓ nɛ gɛlah buna kwa hɛrtavtɛrɛɓ ɛmtɛɖ dɛ iina, ghɛravatɛr ndakwani nenɛrnenga.

ɔmtsɛga Yesu

⁴⁵ Ciigɛɓ dɛ vaci tɛghɛra, tangw damma karfe hɛkɛrɖa hwaasa, hɛɖgharduhɛɖɛg nɛ gurɓl kɛ lard baɖɛmma.

⁴⁶ Tamaha karfe hɛkɛrɖa faciya hwaasa kaa dzɛghantdzɛg nɛ Yesu kɛ ghaiya, amaa, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” Iin taakiya, “Daadamazhigɛlara, Daadamazhigɛlara, fiighkwada kwakyarvadawi?”

⁴⁷ Cinngaraba nɛ kyalma uudahi ghaciga vaakwahiin ɛndkwaha, am nɛ iitɛra, “Iliya wa ɖaag nɛ uudanɛnna.”

⁴⁸ Bat watswatsɛra kaa ɛmndɛrg kɛ pallɛraatɛra sɛɖaa kɛ abarabara, rɛmndaa kɛ iin ma yuwa zɛra inabi kwarekreka, fɛt tɛ zad vɛlar kiyava hɛɓga.

⁴⁹ Am kyalma, “Duwamarsɖuug ndana, vaziyamvazɛg mbatak da sii nɛ Iliya da katɛgaana.”

⁵⁰ Kaa gwiya dzɛgantdzɛg nɛ Yesu kɛ ghai bad halavuuwa ndzɛɖaana, tɛhalakwaha vɛlda kɛ shifɛgaana.

⁵¹ Bamma kwahiin kɛ sart wa tɛhɛm ɓɛlɛɓɛlɛ* kwama Vɛgya Daadamazhigɛl hutsɛg buwa, ciigɛɓ maghɛr damma suuha. Kaa gajagav kɛ haaya, akurah dlaɓa caɓaracaɓɛga.

⁵² Kaa wargɛɓwargɛ kɛ gɛtlaha, baɖyak nɛ uudaha jiijiiri ɛmɓaharaɛmɓahɛga, ciyarɛɓciig dɛ shifɛga,

⁵³ saharalsahɛg ma gɛtlahaatɛra. Tɛhala ciiga Yesu ma gɛtlaha kaa daas kɛ iitɛr damma gɛɖɛrkɛs caccuwanacaccuwana, nɛghartɛrnɛghɛg nɛ uudah baɖyaka.

⁵⁴ Ma sartɛn nɛghɛgha nɛ tlauija Roma maamaalɛn ard lii uufa Yesu kɛ gajagava haaya ard dɛgiti dzɛghaardzɛg baɖɛmma, kaa gɛdzɛg kɛ iitɛr ba vaivaiya, aiyam nɛ iitɛra, “Ba pakata, ndza Zɛra Daadamazhigɛla!”

* **27:51 ɓɛlɛɓɛlɛ:** Iin sɛɖav kwa hɛɖavardu nɛ ghaiya gud kwa Juujig kɛ Caccuwanacaccuwanan ma Vɛgya Daadamazhigɛla.

⁵⁵ Məng dlaḅ nə kyaləma əngwasah bədyak kwa gatar Yesu kəsantaan ma Galili ar ba məlgaruməlgə. Kaa ghacigaghacig kə iitər ba ndzadda, ar vaza dəgiti dzəgaardzəga

⁵⁶ Ma iitəra məng nə Maryam Magadala, ard Maryam babba Yakuba ard Isuvu, dlaḅa ard babba zarha Zabadi.

Həḁa Yesu

⁵⁷ Bəlaa ba hwaasa, kaa sagau kə dadda hyahiina, zhiil Arimatiya, ḁaagaana Isuvu, gharavaan ndakwani mbərza Yesu.

⁵⁸ Kaa dagau kə iin davak Bilatus da ghala tluuwa vəgha Yesu. Ngəl ba vəlgavələg nə Bilatus kə ḁuula kəsgaana.

⁵⁹ Kaa kəsəgəntkəsəg nə Isuvu kə tləwa vəgha Yesu, fəḁant ma kəlpakan kwal laliya.

⁶⁰ Fədəm kə iin ma daala gətlaana, kwa hurghana nə iin ma kura. Həḁardu kə iin kə ghaiya gətliin də maandala akura, kaa ba dagalaana.

⁶¹ Maryam Magadala, ard kwa pal kə Maryam ar cuhurgan ba gyakaḁ də gətliina.

Lii uufa gətliina

⁶² Wurga kəsəana, təhala Faciya Badlavəgha[†] kaa dzəhvətdzəhəg nə maalaha zhiila kəsəuufah ard Farisah təvuukwa Bilatus,

⁶³ Aiyam nə iitəra, “Kəm ma barkagha. Dzamamndnadzaməg kə dəgiti taga dadda vala uudən sarta kwan ndza də shifəg nə iin amaa, ‘Ən da ciig də shiifəg təhala həng həkərḁa.’

⁶⁴ Mbakyarvad kwaha, fətəraafəg kə uudah da uufa gətlən ba vaivaiya tangw dat həng həkərḁa, haik kə dagal kə mbərzahaan da ghəla tluuwa vəghaana, aḁaba ar da tagtərtəg kə uudah taaki ciyitciig ma gətlaha. Valga hala da jəguujig kə valga zəngw ba vaivaiya.”

⁶⁵ Aiyam Bilatus taa kə iitəra, “Dzəgamətdzəg kə tlaujaha, damdəg da uufəgaana, ḁagamḁag kəlaa ndzəḁaruwa.”

⁶⁶ Kaa dagal kə iitər da uufa gətliina, ar tsət kə dəga sərga tləkəs tə akura gətliina, dlaḅa ar fətəraa kə tlaujah kə uufəgaana.

28

Ciiga Yesu ma gətlaha

¹ Dal ba faciya ngiiga Yahudaha, daghuvala laad ba wur kəsə, kaa dagal kə Maryam Magdaliya ard kwa pallən kə Maryam da zhara gətla.

² Kaa gajəgvətgajəg haay bədyakḁyaka, aḁaba zər ḅəlgə Daadamazhigəl wa sahi ma zhigəl da tləgarwa akurən kwa həḁavardu də gətləna, cihura təvakaiya.

³ Ndzəganən mbiig band wukyiḁəga. Səḁavaan məḁəkw ba təll band tluuzha.

⁴ Nəghəghara ba lii uufəgaana, kaa gədzgətgədzəg kə iitər ba vaivaiya, təg nə vəghaatəra, ar mbəḁa damma haay bandgi əmtsaharaəmtsahəga.

⁵ Am Zər ḅəlgə Daadamazhigələn taa kə ənghwasahaana, “Gədzam biya, ən sərgasərg am gata Yesu kwa hərtavəṯṯa.

⁶ Maay vaakwan biya, ciyitciiga band kwa tagada nə iina, wan vakavaki hənngavna nə iina.

⁷ Dəmdəg ba watswatsa tagamtərtəg kə mbərzahaan taakiya, ‘Ciyitciig ma gətlaha, wada dəgaa nə iin təghər kəskuram damma Galili, am da nəghəga vaakwaha.’ Əna səgga bak tagkur kwanəṯṯa.”

[†] 27:62 *Wurga kəsəana, təhala Faciya Badlavəgha*: Səvda iin faciya ngiiga Yahudaha.

⁸ Kaa hadzala dagal kə əngwasahiin vaka gətliina, gədzarətgədzəga bakəvakwaha ar dlaig ba vaivaiya, kaa əmdəra daas kə iitər ar tagtər kə mbərzaha Yesu.

⁹ Kaa tlətəraatləg kə Yesu bad ghəraana, amaa taa kə iitəra, “Gabər təghər kəskurama!” Kaa gavva daas kə iitər ba mbəv da təvəgh kə iina, ngal bərhwa shigahaan kə iitər ar bəgarnəs kwatnaha.

¹⁰ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Gədzam biya. Damdəg tagamtərtag kə zaraabahaar aa dardəg damma Galili, ar da nəghəkwa vaakwaha.”

Əlbəgi dardaa lii uufa gətla

¹¹ Ar təghərdəga daas nə ənghwasahiina, kaa daas kə kyaləma lii uufa gətlahən damma kəssa, kaa tagtərtag kə iitər kə dəgiti dzəghaardzəg bədəm kə maalah ma zhiila kəsauufaha.

¹² Dzahavət ba nə maalah ma zhiila kəsauufah ard tləvuukwaha dlamaa kəlaawa, kaa dəya sawari kə iitər ar vətər kə kwaḡ bədyak kə tlaujaha.

¹³ Aiyam nə iitəra, “Tagamtərtag kə uudah taaki, ‘Mbərzahaan wa ghəlarda kavəf ma sarta kwa tsakəmnda haara.’

¹⁴ Aanji dəm nə əlbəgən damma hyəmmi kə gumna, kəm da tagartag nəmnd kə əlbəga, am da maay həḡa dlad biya.”

¹⁵ Kaa caugacaug kə tlaujah kə kwaḡiina, ar tagda band kwaa tagavtəra. Kwanən kə əlbəga, gwastaan ar ba kutgaan Yahudaha.

Tləri vəlatər nə Yesu kə mbərzahaana

¹⁶ Kaa dagal kə mbərzahaan kəlaawa təkikən damma Galili, damma aghwən tagatər nə Yesu taaki aa dzarghəradzəga.

¹⁷ Nəghara ba nə iitəra, kaa bəgar kwatnahər kə iitəra, bakəvakwaha, kyal-matər bəgar ndaundauwa.

¹⁸ Kaa saas kə Yesu sa təvəgh kə iitər amaa, “Vəlgəhwavələg nə uud kə ndzəf bədəm ma ghərazhigəla ard duniya.

¹⁹ Mbakyarvad kwaha, damdəg namtərdanəg kə uudaha duni kə mbəzahar bədəmma, am bəgtəra kə tsuufəg ma ḡaaga Daada, ma ḡaaga Zəra, ard Shidkw Daadamazhigəla.

²⁰ Tsagamtərtsag kə dəgitahi tagankur nai bədəm aa faraarafəga. Ba pakata ən ba əmtad də kuram ba kəlaa hənnga tangwa damma ghyinnga zamana.”

ƏLBƏG MARAW TƏDVAD Markus

Əlbəga Yuhwan Dadda kwa bağar Tsuufəg kə Uudaha

- ¹ Kwanənna iin nə əlbəg maraw təghər kə Yesu Kəristi, Zəra Daadamazhigəla.
- ² Bandkwa fəgharzha nə tlayang Ishay kə vindəgaan ma kakkadaan taakiya, “Am Daadamazhigəla, ‘Ənda bəlgan kə zər bəlgar kiyava bədlak dūul lakuti aghada saaya.’”
- ³ Uudana bəla tləhəg ma təghala taakiya, “Badlamarna bədləg kə dūulaan kə Yaazhigəl ba ndədda.”
- ⁴ Tsugwa ba nə Yuhwan dadda tsufəg ma təghala, kaa tagtər əlbəga Daadamazhigəl kə uudaha. Amaa taa kə iitəra, pəlampələg kə ghəra bəg kura nə uud kə tsuufəga, dlaḅa bəshkurna Daadamazhigəl kə haipaharuwa.
- ⁵ Kaa ba sagau kə uudah bədyak ma haiya Yahudiya, ard uudah ma kəssa Wurshalim da vak Yuhwana. Ar tagaan kə haipahatəra, bəgtəra kə iin kə tsuufəg ma zaagha Judan.
- ⁶ Sədavi tsuguv Yuhwan bəgava də guja adləgwama. Dəga ndzəda hudaana bəgava də həluwa, dlaḅa dəga zəgaana, ndzaba ayayuwa ard yuwa mamma.
- ⁷ Kaa tagtərtəg kə iin kə uudah taakiya, “Daddakwa da sagau tə halara jakwaraajig də ndangəra, kwa tlanalbi nai kə ngəghrangəg da pəla aandzu zawwa kimbakaan biya.
- ⁸ Kai ən bəgkur də yu kə tsuffəga, iina da bəgkur də Shədəkwa Daadamazhigəl kə tsuffəga.”

Bagavaraḅag Tsuufəg kə Yesu

- ⁹ Makwahiin kə sarta, səghaasəg nə Yesu saama kəssa Nazarat ma haaya Galili. Kaa bəgaraḅag kə Yuhwan kə tsuffəg ma zaagha Judan.
- ¹⁰ Bad sagal Yesu ma yuwa, kaa nəghəganəghəg kə ghərazhigəl wurga, dlaḅa kaa tsugwatsugw Shidəkwa Daadamazhigəl saay da təghər kə iin band garava kakura.
- ¹¹ Kaa cinngalcinng nə kungy sii ma ghərazhigəl taakiya, “Kəgh zərara, ən wayakwaig ba vaivaiya.”

Fəshafəshəg Shatanah kə Yesu

- ¹² Zəlamai təhala kwah biya, kaa langaan kə Shədəkwa Daadamazhigəl kə Yesu damma təghala,
- ¹³ həngaan kwul uufad ba vaakwaha, fəshgaan Shatanaha. Yesu ndzar əmtad də dəg təghalaha, dlaḅa zarha bəlgə Daadamazhigəla sarəvsəg da məlgaruməlgə.

Fəgharzhaḅəg Yesu kə 6a tləraan ma Galili

- ¹⁴ Təhalakwa bəlavdəm Yuhwan ma guda bərfina, kaa dagal kə Yesu damma Galili taa əlbəg maraw təghər kə Daadamazhigəla.
- ¹⁵ Amaa, “Bagaḅag sarta. Tləkəsəra Daadamazhigəl hərzəthərzəg saaya. Pəlampələg kə ghəra, am fədghərət tə əlbəg marawəna.”

Dahatərədahəg Yesu kə Lii Vaiya Kilfah Uufada

- ¹⁶ Ghuda dagal nə Yesu təvəgh kə yuwahaiya Galili, kaa nəghəganəghəg kə iin kə Siman ard zərababbaan Andrawus, ar bəla amshiyaha vaiya kilf ma yuwahaiya adaba ar ya daddaha vaiya kilf nə iitəra.
- ¹⁷ Am Yesu taa kə iitəra, “Gatamkwagətəga, ən da nəkurdalnəg kə lii dāha uudah sa vakara.”

¹⁸ Bat watswatsëra, kaa ðugarsðuug kə iitər kə amshiyaha vaiya kilfatëra, kaa gatëgaan kə iitëra.

¹⁹ Gavët ba nə iin da təvukw həðikənana, kaa nəghəganəghəg kə iin kə zarha Zabadi, Yakuba ard Yuhwana. Ar ma pərayuwa, ar bədlə amshiyaha vaiya kilfaatëra.

²⁰ Bat watswatsëra kaa ðahtërət kə iina, kaa ðugarsðuug kə iitər kə dad-daatər Zabadi ma pərayu əmtəð də lii hutsarant nə iitər kə bə tləra, kaa gataa Yesu kə iitëra.

Dadda kwad Shəðkw Ghwadə

²¹ Yesu ard lii gatëgaan daragha damma kəssa Kafarnahuma. Bagaa ba Faciya Ngiiga, kaa daas kə iin damma guda dzahava Yahudaha, kaa farzha tsagtər dëgit kə uudaha.

²² Kaa bə jappər kə iitər də tsagaanana, adaba tsagatər dëgit ba kalkala, gərgər də ðuuli tsag nə lii tsaga adzahadzaha Musa.

²³ Maay ma taadatər biya, kaa dëgaadëg kə uuda nə iin kwa də shəðəkw ghwad damma guda dzahava, huulëg taakiya,

²⁴ “Au lambagh də kəmənd Yesu Uuda Nazaret? Agha sagau da ghyəhha kəmənda? Ən sərgasərga magha war nəngnga. Kəgh daddakwa Caccuwanacac-cuwanan sahi vak Daadamazhigəla.”

²⁵ Kaa cagaraacag nə Yesu kə gyi kə shəðəkw ghwadəna, amaa taa kə iina, “Dəw amənga. Assagal ma uudanəna.”

²⁶ Kaa gajagantgajag ba dlədləð nə shəðəkw ghwadən kə uudanəna. Kaa huulëg kə iin dləbə kaa tsugwa dagalaana.

²⁷ Bəðəm nə uudahi ndzar vaakwahiin ar bə jappər ba vaivaiya, baz ndava ghərahaatər kə iitər taakiya, “Au wa nə iini? Kwar kə daala tsaga dëgit wanii? Tsaga dëgit ba kalkala. Baz fətəraafëg kə iin kə shəðəkw ghwadəh kə bə dëgiti naag nə iina.”

²⁸ Caaricaari nəghar bak cinngalcing nə əlbəg təghər kə iin aandzu taak-war mahudə haaya Galili.

Mbəghanambəg Yesu kə Babba uusa Bitrus

²⁹ Ba də Sagala Yesu əmtəð Yakub ar də Yuhwana ma guda dzahava, kaa daas kə iitər da vëgyaz Bitrus ar də Andrawus.

³⁰ Babba uusa Bitrus həngan njəkən fəðə. Bat watswatsëra, kaa tagartag kə iitər kə Yesu kə əlbəg təghəra.

³¹ Kaa dagau kə iin da vakaana, hakyənan kə dəvaan ciyanta. Kaa ðugarsðuug fəðiina, təhalakwaha bagtəra nə uusən kə dëgzəga.

³² Dəghwaasa, təhala daaya faciya, kaa sədəvsəg kə uudah kə lii yangbi bəðəm ard lii də shəðəkw ghwadə ma vəghahaatra.

³³ Kaa dzahav kə lii ma kəsiin bəðəm təghaiya hənyahiina,

³⁴ kaa mbahnambahəg nə Yesu kə lii də kuzah shahshaha. Lagudan baz shəðəkw ghwadə mavəgh kə uudaha ba dyaaka. Duwatərnai kə shəðəkw ghwadəh kə taaghəi biya, adaba ar sərgasərg ghəravaatər taaki ma war nə iina.

Dal da taa əlbəg Maraw Yesu

³⁵ Dlakadur ba wurra, lakuti cag nə kəsa, ciyitciig nə Yesu ðugharsðuug kə hənyaha, kaa dagal kə iin da vakavaki maay band war biya. Dzugwa kə iin kə zhigəl vaakwaha.

³⁶ Kaa dagal kə Siman əmtəð də tsaghwaha dagalaan da gatëgaana.

³⁷ Tlararaa ba nə iitëra, kaa tagaratag kə iitər taakiya, “Bəðəm nə uudah ar gatakəgha.”

³⁸ Ngwangwug nə Yesu amaa, “Jiyam dagal damma gədzər kəssahi kwa həffa, kiyava da taa əlbəg maraw kəskai vaakwah dlaḡa. Adaba sanhi mbak-yarvad kwah naiya.”

³⁹ Təhala kwaha kaa gwaivagwaig kə iin badəm ma haaya Galili, taa əlbəga Daadamazhigəla ma guda dzahavaatəra. Lagwdaan dlaḡ kə shədkw ghwadəh ma vəgha uudaha.

Mbəghanambəg Yesu kə Dadda Vəca

⁴⁰ Məng nə uuda nə iin njəkən vəca səv sa vak Yesu, kəla kə iin kə ghunja kaa ghalgaan taakiya, “Ma haighanthaiga, agha mbəkwimbəgga.”

⁴¹ Kaa zhugardaalazhug kə Yesu, bəlaraa kə dəva, amaa taa kə iina, “Haiyanant haiga, mbambəgga.”

⁴² Bat watswatsəra kaa dūgarsduug kə kuza vəciina, kaa mbəgambəg kə iina.

⁴³ Kaa bəlgaraḡəḡəg nə Yesu kə magiya ba vaivaiya, bəlars kə iin dagala.

⁴⁴ “Tagarbi aandzu ndəwar kə dəgiti aa dzəgardzəg biya. Dəga agha marda kə ghəragh vak zhiil kəsūufa, agha ḡaga kə kyuləg bandkwa tagada Musa taakiya aa ḡagavḡag mbakyarvad caccuwagha. Bagnaḡag kwana kiyava fadghər kə uudah taakiya mbəghambəga.”

⁴⁵ Dlakulva kwaha, kaa ba dagal kə ghwalvən kutəgaana kə dūuli mbavəna də iina. Kwan wa fəghəra shəḡav kə Yesu akwama dagal damma kwatlərən kə kəssa, kaa ndza kə iin vakavaki maay ndəwar biya. Bakəvakwaha, ar fəgarna ba sagau nə uuda da vakaan aandzu takwara.

2

Mbəghanambəg Yesu kə Daddakwa əmtsəmtsə nə ghyaba Vəgh palla

¹ Təhala hənnəgaha, kaa gwiya daas dlaḡ kə Yesu damma Kafarnahuma, kaa cinngacinnəg kə uudah taaki, səghaasəg sa hənnəyaha.

² Uudahi dzaharvət vaakwahiina, ndzar bədyak ba vaivaiya, rəghətrəghəg vak mbakyarvad uudah hənnəyaha, baz təghaiya wakyagh ndakwani, maadlai vakavak biya. Kaa tagtər əlbəg maraw kə iina.

³ Kaa lanngaan kə uudah uufad kə uuda nə iin əmtsəmtsə nə vəgha da vakaana.

⁴ Pletərvapiləg daas də vakai da vak Yesu mbakyarvad dyakəra uudaha, kaa ba hurnahurg kə iitər kə dūul tə ghəra gud kalkal də Yesu. Wurarant ba nə iitər kə ghəra gudəna, kaa bəlgan kə iitər kə uudanən sii tə kəjaana.

⁵ Nəghəgha ba Yesu kə fadghəratəra, amaa taa kə daddakwa əmtsəmtsə nə vəghna, “Zərara, bəshakanaḡəshig nə uud kə haipahagha.”

⁶ Ndza mənng lii tsaga adzahadzaha Musa cihurgan vaakwahiina, ar dzama dəgit ma ərvīdmahudəhaatəra,

⁷ Ar taakiya, “Aujilbəg kə uudanən taaghəi əndkwani? Kəsghantkəsəg kə ghəraan band Daadamazhigəla. Warwa də ndzəḡa bəsha haipah mamai ba Daadamazhigəl pall biyi?”

⁸ Batwatswatsəra, sərgəhaakasərg nə Yesu ma ərvīdmahudəana kə dəgiti ar dūnngdūnng nə iitər ma ərvīdmahudəatəra, amaa taa kə iitər, “Aujilbəg kə səkuram dzama kwanahaanii?”

⁹ Kwarwa juujiga, nguləm tagvar kə dadda kwa əmtsəmtsə nə ghyaba vəgh pallən, taakiya, “Bəshakanaḡəshig nə uud kə haipahagh nii, nii taakiya, ciig kəsantkəsəg kə kəjagh dəgdagalhi?”

¹⁰ Manaa naagan mammaa sɛraaka taakiya Zɛra Uuda mɛnng dɛ ndzɛda ɓɛsha haipah ma duniya.” Mbakyarvad kwaha, amaa taa kɛ daddakwa ɛmɛsaɛmɛsa nɛ vɛghɛna,

¹¹ “Amai kɛsɛkɛgha, ciiga, kɛssant kɛsɛg kɛ kɛjagha dɛg daas da hɛnnyaha.”

¹² Kaa ciig kɛ iina, kɛssant kɛ kɛjaana, kaa mɛla dagalaana. Badɛm nɛ uudaha ar vazɛgaana. Kwan wa fɛgharaa aandzu war kɛ ɓa ajappɛra, kaa gala Daadamazhigɛl kɛ iitɛra ar taakiya, “Tapamndnabi kɛ nɛghɛg kɛ dɛgit ɛnd kwan biya.”

Dahghantdahɛg Yesu kɛ Lawi

¹³ Kaa gwiya dagal kɛ Yesu dat ghaiya yuwa haiya Galili. Kaa sagau kɛ uudah badyak da vakaana, dlaɓa kaa tsagtɛrtsag kɛ iin kɛ dɛgitaha.

¹⁴ Tɛghɛrdɛga dagala, kaa nɛghɛganɛghɛg kɛ iin kɛ Lawi zɛra Halfa cihurga vaka cauwa hadama. Am Yesu taa kɛ iina, “Gatkwagatɛga.” Ngɛl ba cigɛtciig kɛ iina, kaa gatarsa.

¹⁵ Davalitlɛrna, ndza kaf nɛ Yesu vɛgya Lawi. Kaa zɛgaan kɛ kyalɛma lii cauwa hadama ard kyalma yaa daddaha haipah kɛ kaf ɛmtad dɛ ii ard mbɛrzahaana, badyak ndzar gata Yesu. Ar cuhwaran ar zuu kaf ɛmtad dɛ iina ar dɛ mbɛrzahaana, adaba uudah badyak wa gatargatɛga.

¹⁶ Nɛghara ba lii tsaga adzahadzaha Musa kwar Farisah kɛ Yesu za kaf dɛ yaa dadda haipaha ard lii dza hadama. Kaa ndavgarundavɛg kɛ iitɛr kɛ mbɛrzahaan taakiya, “Aujilbɛg kɛ iin za kaf dɛ lii dza hadama, ard yaa dadda haipahi?”

¹⁷ Cinngha ba nɛ Yesu ɛnd kwana, amaa taa kɛ iitɛra, “Mai lamba lii yanng dɛ dakut biya, bamma lii yanng biya. Sanhi sa dɛ lii dɛ jiir bi nai biya, sanhi mbakyarvad yaa dadda haipaha.”

Ndavɛg tɛghɛr kɛssa ndɛla

¹⁸ Mbɛrzaha Yuhwan dadda tsuufɛga ard dɛga Farisah ar kɛssa ndɛla. Kaa sagau kɛ uudahiin sa ndava Yesu taakiya, “Aujilbɛg kɛ mbɛrzaha Yuhwan ard dɛgaha Farisah ar kɛssa andɛla, kwakyarva dau kɛ dɛgahagh ar maay kɛssa andɛl biyi?”

¹⁹ Ngwatɛrangug Yesu amaa, “Kɛsgaan nɛ tsaghwaha zhiila ghwuul kɛ andɛl akwamar ɛmtad dɛ zhiila ghwuula? Maba ar ɛmtad dɛ zhiila ghwuula ar maay kɛssa ndɛl biya.

²⁰ Mɛng sarti da sagauwa kwada kɛssav zhiila ghwuul dagal vakaatɛr duuvɛtɛrsa. Ar da kɛssɛg ma sarta kwah nɛ iitɛr kɛ andɛla.

²¹ “Maay wa ghuda daala sɛdav tlapant tɛ ɛnghura sɛdava biya. Akwama dzɛghardzɛga, tɛhgaan daala sɛdavɛn kɛ ɛnghura sɛdaviina, badzɛgaan da jɛguujig kwandza wura.

²² Maay wa dɛya daala yuwa inabi ma ɛnghura ambɛla hɛlɛw biya. Akwama dɛyavdɛmdiiga, kaa ciig kɛ yuwa inabiyin ciɓna kɛ hɛluwɛn, da dɛya dagal nɛ yuwa inabi, dlaɓa ambɛla hɛluwɛn da badzɛga. Daala yuwa inabi dɛyav bamma daala ambɛla hɛlɛwa.”

Ndavɛg tɛghɛr kɛ tsuufa Faciya Ngiiga

²³ Daghuvala faciya ngiiga Yahudaha, Yesu ar dɛ mbɛrzahaan ar ghudadagal ma guha hɛiya. Kaa kalgaan kɛ mbɛrzahaan kɛ kyalma ghɛra hɛiya tɛ ghɛrdɛga.

²⁴ Am Farisayah taa kɛ Yesu, “Zharga, aujilbɛg kɛ mbɛrzahagh ɓa dɛgiti dzah kɛ ɓagaan davalɛ dɛyakudɛgi?”

²⁵ Ngwatəranngug Yesu amaa, “Mbats, tapamnabi karanta dēgiti ɓaga nē Dauda sartakwa mbakən waiy ard tsaghwahaan dlaɓa maay dēgzəg vakatər biya?

²⁶ Ma zamani ndza Abiyatar nē maal ba tinngtimng ma zhiila kəsūufaha, kaa daas kē Dauda damma Vəgya Daadamazhigəla, zuu kē bruudi kwa favaan ba kəngəda, həyu kē zəgaan aandzu wara, bamma zhiila kəsūufaha. Dlaɓa veltər baz tsaghwaha dagalaana”

²⁷ Aiyam nē Yesu taa kē iitəra, “Bagava kwakyarvad dē uud nē faciya ngiiga, ndərava bi nē uud kwakyarvad faciya ngiig biya.

²⁸ Adabad kwaha, Zəra Uuda, iin Yaazhigəl baz dēga faciya ngiiga.”

3

Mbəghanbəg Yesu kē daddakwa əmtsəmtsə dāv Palla

¹ Gwiya dagha ba nē Yesu damma guda dzahava. Vaakwahiina ndza mēng nē uuda nē iin əmtsəmtsə dāv palla.

² Ma uudahi ndzar vaakwahiina, kyalmahaatəra ndzarandzəg ba dēwwa ar zhargaan mbatak da mbəgaan kē uuda nē iin daghuvala faciya ngiiga, kiyava tləkətləg kē iitər dē haipa.

³ Am Yesu taa kē daddakwa əmtsəmtsə dəvaana, “Assagal ghacaghacig təvuukw vaakwana.”

⁴ Kaa ndavtəru ndavəg kē Yesu amaa, “Haiyakiyamanthaig nē adza-hadzaha Muus kē ɓa dēgit maraw davalā ngiig nii ɓagvəna kələdərhi? Ngədləvəna shifəgnii tsəvanhi?” Maay wa mbədghant ghaiyan biya.

⁵ Kaa vazītvazəg kē Yesu ba da palla pal dē badzəga rəvidmahuda, kaa hərsa rəvid kē iin mbakyarvad dēgdəgka ərvīd mahudəatəra. Aiyama taa kē daddakwa əmtsəmtsə dāvna, “Vəlləg kē dəvaghā.” Kaa vəlgaan kē iina, kaa mbəgambəg kē dəvaan ba fakya.

⁶ Kaa ba dagal kē Farisiyaha da ɓa dabari əmtəd dē uudaha Hirudus kē dūuli ar da tsəg nē iitər kē Yesu.

Dzahav dyak tē ghaiya dəlva Galili

⁷ Kaa ciya dagal kē Yesu ar dē mbərzahaan ma kəsiina, da tē ghaiya dəlva Galili ba davaatəra, dlaba kaa gatəgaan kē uudah ba dyaka vaivaiya ma haaya Galili,

⁸ ma kəsa Wurshalima, ma Idumiya, ar dē lii kilga zaagha Judan, ar dē uudaha Taya ar dē Sidun. Adaba cinngaracinng kē dēgitahi ɓag nē iina.

⁹ Mbakyarvad dyakəra uudaha, kaa tagtərtag nē Yesu kē mbərzahaana, aa sarardəvsəg kē perayu kwa ngyikwaha, haik kē tlagaan kē iitəra.

¹⁰ Mbakyarvad mbəghanambəg kē uudah ba dyaka, badəm lii dē kuzaha ar tlagakəva kiyava tapəgaana.

¹¹ Badəm sarti ar nəghəga shədəkw ghwadaha, ar nəghaghər ba kē mbədəg təvuukwana ar huuləg ar taakiya, “Agha Zəra Daadamazhigəla.”

¹² Kaa ɓəltəraɓələg kē iin kē magi ba vaivai kē shədəkw ghwadah taakiya, aa tagararbi kē uudah man war nai biya.

Dzərghaaka dzərəg Yesu kē mbərzah kəlawa tar buwa

¹³ Təhala kwaha, kaa dagat kē Yesu damma aghwa, dāhant kē lii naag nē iina, kaa da vakaan kē iitəra.

¹⁴ Kaa dzərghaaka dzərəg kē iin kē kəlawa tar bu ma taatakətəra (kwa daatər nē iin dē Zərɓəlgahaana). Adaba kiyava ndzəgaan kē iitər əmtəd dē iina dlaɓa ɓəltərət da taa əlbəg marawa.

¹⁵ Da veltər dlaɓ kē ndzəda lagwa shədəkw ghwadaha.

¹⁶ Wan kəlawatar buna dzərgħaaka nə iina.

Siman, (kwa fəgharva Yesu kə daag Bitrus)

¹⁷ Yakubu zəra Zabadi ar də zərababaan Yuhwana, (kwa fatərva nə iin kə daag Buwarnajis, zarha karazhigəla)

¹⁸ Andrawus, Filigus, Bartilumi, Matiyu, Tuma, Yakub zəra Halfa, Tadiyus, Siman, kwa naagaan kə zaa vuukwa kəssaana,

¹⁹ Yahuda Iskariyuti, kwa vələt Yesu.

Uudah ar taaki məng Ba'alzabul ma vəgha Yesu

²⁰ Təhala kwaha kaa daas kə Yesu da hənnyaha, kaa gwiya dzahav dla6 kə uudaha baz za kaf pələtərvaapiləg kə Yesu ar də mbərzahaana.

²¹ Cinngara ba nə yaatər ndəkwana, kaa dagau kə iitər da saa də vakaiya, adaba yaatər ar taaki, “Nalnəg kə valaaga.”

²² Am nə lii tsaga adzahadzaha Muusi saral ma Wurshalima, “Məng Ba'alzabul, Maala Shatanah ma vəghaana. Tlakəna vakaan kə ndzəda lagwa shədkw ghwadaha.”

²³ Kaa dahtərantdāhəg Yesu kə uudahiin, kaa tagtər kə əlbəg də garav taakiya, “Lagwalagw Shatanah kə zəraabaan Shatanaha?”

²⁴ Abi, ma tagwavəmtagw nə kwarəg hutsəg buwa, kwan kə kwarəga ghaciga biya.

²⁵ Band kwah dla6a, ma tagwavəmtagw hənnyah hutsəg buwa, kwan kə hənnyaha ghacig biya.

²⁶ Dla6a akwama cigharantciig shatanah kə ghəraana tagwvəm hutsəg buwa, ghacig biya. Səghaasəgga halavuwan.

²⁷ Maay wa dzugwantdzugw kə daas damma vəgya dadda ndzəd hut-sarva kə kadlangahaan biya, bamma viyit kə uudanən ngudənan, Lakuti hutsəgarvahutsəg kə kadlangaha vəgyaana.

²⁸ “Ən tagkurtag kə jiira, da bəshəvtərnaəbəshəg aandzu hulfa kwar kə haipahi bəgara nə uudaha, ar də əlbəga nenegahi bəgarara nə iitər kə Daadamazhigəla.

²⁹ Ai ciya, bədəm dadda kwa tagəda əlbəga nenəg tə Shədkw Daadamazhigəla, da bəshvarnaabi ba tangw damma zərazəra biya. Bagaabag kə haipi kwada bəshvarnaabi ba tangw damma zərazər biya.”

³⁰ Tagaatag Yesu kwan mbakyarvad ar taakiya, “Də shədkw ghwad nə iina.”

Babba Yesu ar də zarha babbaana

³¹ Kaa sagau kə babba Yesu ar də zarha babbaan. Ar ghacan gyimala ar bəlant kə uud da daagaana.

³² Ndza məng nə uudah ba dyaka ar cahwargan fadagaan təghər kə iina, am nə uuda nə iin taa kə iina, “Wai baabagh ard zarha baabagh ar ghacəga gyimala ar naa nəgha kəgha.”

³³ Kaa ndavgaru ndavəg kə Yesu taakiya, “War baabara, ard zarha baabarni?”

³⁴ Kaa vaztərvəzəg kə iin kə lii cahwarga təvəgh kə iina, aiyama, “Wan nə baabara ard zaraabahara.

³⁵ Ba dəm daddakwa bə dəgiti naag Daadamazhigəla, iin zəraabara, iin nə dəghwa baabara, iin dla6 baabara.”

4

Garava dadda riiga

¹ Kaa gwiya tsagaan kə Yesu dla6 tə ghaiya dəlva Galili. Uudahi fadarvət da təghər kə iina ndzar ba dyaka, adabad kwaha, iin wa fəghara daas kə

iin damma perrayiu cihuran ma vakaiya. Dzahava uudaha ar ghacigan tɔ ghaiya gardza zaagha.

² Kaa tsagtɔrtsag kɔ iin kɔ dɔgitaɔ badyak tɔdvad garava. Amaa taa kɔ iitɔra,

³ “Cinngamcinnga, dadda uusɔg dal da riig ma guhaana.

⁴ Riig nɔ iina, kaa ɓalɓalɓalɔg kyalma hulf da tɔ ɗuula, kaa sagau kɔ ɗiikah ar caggu.

⁵ Kyalma hulfah ɓalal dat caccahɔlawɔ vakavaki maay haay ɗyak biya. Kaa laghɔra sagal kɔ iitɔr ba watswatsa aɗaba maay haay ɗyak vaakwahiin biya

⁶ Ghut ba faciya, kaa fuugalfuug kɔ hɔiy ghulala, aɗaba badi bi kɔ tlali biya.

⁷ Kyalɔm ɓalal damma takka, kaa ghubargaraa ghubarg kɔ takka kaa zɔgɔtzɔg kɔ takka tsarva kɔ ya zɔra.

⁸ Kyalɔm ɓalal dat haay marawa. Kaa laghɔra sagala kɔ iitɔr ar ghubaran ba marawa, kyalɔmaan yaa zɔr kulhɔkɔrd-kulhɔkɔrd, kwatlɔrɔn kul ɔngkwah ɔngkwaha, kyalɔm dlaɓa zɔr dɔrmɔk-dɔrmɔka.”

⁹ Tɔhala kwaha amaa, “Badɔm dadda kwad dɔ hyimya cinngaana aa cinnga.”

Dɔgiti tuuk vakai garava dadda riiga

¹⁰ Ma sarta kwandza cɔhurgan nɔ Yesu ba daghwvɔna, kaa ghalgaan kɔ mbɔrzahaan kɔlawɔ tar buwa ard lii gatɔgaan maa tagtɔr kɔ dɔgiti tuuk vakai garavɔna.

¹¹ Aiyama taa kɔ iitɔra, “Hayakuranthaig nɔ uud am sɔra kɔ dɔgiti shɔɓashɔɓan tɔghɔr kɔ tlɔkɔssɔra Daadamazhigɔla. Lii maay makuram biya, aandzu kwar kɔ dɔgita taggɔvtɔr bad garava.

¹² Iin wa nɔ iina,

“Aandzu ar ba vazɔgaana, ar nɔghɔga biya.

Aandzu ar cinngaana, ar nɔghɔgaaka biya.

Aɗaba haik kɔ nɔghɔgaakanɔghɔg kɔ iitɔra,
ar pɔla kɔ ghɔra ɓɔshivtɔrnana.’ ”

¹³ Aiyam Yesu taa kɔ iitɔra, “Mbats nɔghamakai kɔ garavɔn biya? Am da nɔghɔgaaka ndar kaci kɔ kyalɔmani?

¹⁴ Dadda riigna, ɔlbɔga Daadamazhigɔl wa riig nɔ iina.

¹⁵ Hulfɔn ɓalal da tɔ ɗuulɔna, iitɔr garava lii cinngaracinng kɔ ɔlbɔga Daadamazhigɔla. Cinngara ba nɔ iitɔra, kaa sagau kɔ Shatanah hutsdan kɔ ɔlbɔgɔn riyyava ma rɔvid ma hudaatɔrna.

¹⁶ Band kwah dlaɓ hulfɔn ɓalal dat caccahɔlawɔna, iin garava lii bad cinngacinngaatar kɔ ɔlbɔgɔna, kaa dlɔghgadlɔgh kɔ iitɔr bad ɔrvid ma hud palla.

¹⁷ Aɗaba ar maay tsau dɔ tlali biya, zɔlarmɔi vaivai biya. Akwama ciyitciig dlad mbakyarvad ɔlbɔga Daadamazhigɔla, bat watswatsɔr kaa gwiya damma haal kɔ iitɔra

¹⁸ Hulfɔ ɓalal damma takka, iin garava uudahi cinngaracinng kɔ ɔlbɔgiina.

¹⁹ Bakɔva kwaha kɔmma dɔga duniya, ard naa hyahha, ard kɔmma kyalɔma dɔgitaɔ, dagha damma ɔrvid ma hudɗaatɔr tsatɔrvatsɔg kɔ ghubarg ba kwal yiiga kɔ zɔra.

²⁰ Hulfɔn ɓalal da tɔ haay marawna, iin garava lii cinngaracinng kɔ ɔlbɔga Daadamazhigɔla, ar dlɔghan, kaa ɓagaan iitɔr kɔ tlɔr dɔ vakaiya, kaa tlɔknatlɔg kɔ iitɔr kɔ yu tuuk vakaiya kyalɔm kul hɔkɔrd-kul hɔkɔrd, kwatlɔrɔn kul ɔngkwah ɔngkwaha, kyalɔm dlaɓa zɔr dɔrmɔk-dɔrmɔka.”

Garava kaara jahuramba

²¹ Am Yesu taa kə iitəra, “Am sagau də kaara jahuramb am humbara kə taas nii? Nii am fəg mazha ngyil kə piin hii? Abi am hərtəg tə dəga hərtəggaan nə uuram kə kaara jahuramb?”

²² Maay dəgiti shəbashaḅan kwa da sərvaaka biya. Dlaḅa maay nə dəga gəlgəli kwada maay sagal dat ḅalaḅal biya.

²³ Baḁəm dadḁa kwad də hyəmmya cinngaana, aa cinngacinnga.”

²⁴ Amaa taa kə iitər dlaḅa, “Cinngamcinng ba maraw dəgiya” “Darami agha kurəg nəng də vakaiya, da kurak də vakai nə uuda, da fəkarna nə uuda.

²⁵ Baḁəm dadḁa kwa də dəgita, fəvarnaafəga, kwa maay nə dəgaan biya, aandzu həḁikənən vakaana da kəsvarəvkəsəga.”

Garava hulfī fətsalfətsəga

²⁶ Kaa za vuukw kə Yesu taakiya, “Band kwan nə ndzəgana tləkəsəra Daadamazhigəla. Band uudi riya hulf ma guhaana.

²⁷ Təhala həngngaha, kaa fətsəgalfətsəg kə hulfən ghubarana, sərghai nə uuda nə iin kə dəgiti ḅagavanən biya.

²⁸ Haay sagal də dəgwaiya baḁ ghəraana, ba zəngwa ḅagga kə ghuuva, kaa ḅa ghəra, təhala kwah kaa dəg kə zər tə vakaiya

²⁹ Ma təhaltəhəg nə dəgwaiya, kaa kəssant kə iin kə həvva kiyava ghudgaana, aḁaba ḅagaḅag sarta ghudgaana.”

Garava hulfā Mastad

³⁰ Kaa gwiya tagaan kə Yesu taakiya, “Kiyam da kurəg dau kə tləkəssəra Daadamazhigəli? Nii kiyam da gərəg də kwar kə garav kə ndzəganani?”

³¹ Da band dzakəva hulfā zəra mastad kwa iin wa mishshish ma hulfaha baḁəm kwa riyaḁ damma haaya.

³² Bakəva kwaha, akwama riyavariiga, ghwubarg juujig kə kyaləma uu-fahi ma ḁyaghaara guha, dəvahaan ḅa ba maandala, baz ḁiikah ar tsug ma shəḁkwaana.”

³³ Tagatər də garav nə Yesu kə əlbəga Daadamazhigəla ba ḁyak, kalkal də ghaala nəghəgaakanəghəgaatəra

³⁴ Maay nə dəgiti tagatəra nə iin kwal garav biya. Sarti ar əmtaḁ də mbərzahaan ba davaatəra, tagtər ba tə ḅalaḅal kə dəgitaha.

Caggharaacag Yesu kə gyi kə kalangasa

³⁵ Ba daghuvalaa nə iina, hərzət ba faci kə ḅəla daaya, am Yesu taa kə mbəzahaana, “Jiyam da tə kwah kə ghyabba yuwa haiya”

³⁶ Kaa ḁugarsḁuug kə iitər kə dzahava uudaha, kaa dagal kə iitər ma pərrayiwiin band ndzəganaani ndza ma vakai nə iina. Məng dlaḅ kyalma pərra yuwah əmtaḁ də iitəra.

³⁷ Kaa cigətciig kə kalangasa, fəgharaafəg baz yu ciya damma zhigəla, dlaḅa kaa tsəgaan kə iin kə pərra yuwa, kaa ghubəḁa saas kə yu samma vakaiya hərz pərra yuwən kə righəgga.

³⁸ Ndza hənna haar nə Yesu ma hala pəra yuwa, ḅəla kə ghəraan tə dəga ḅəla ghəra. Ar ciyant mbərzahaana, am nə iitəra, “Dadda tsaga dəgita, wa kiyam ruuga, kats maay lambagh biya?”

³⁹ Kaa ciig kə Yesu cagara kə gyi kə fəḁa, amaa taa kə yuwa haiyina, “Dew amənga! Ndzandzəgga!” Kaa ghacigaghacig kə fəḁa, baḁəm vaka ndzaandzəg ba dēwwa.

⁴⁰ Amaa taa kə mbəzahaana, “Aujilbəg kəskuram gədzəg ndəkwani? Gwastən am maay də fadghər biya?”

⁴¹ Kaa gədzəgətdzəg kə iitər ba vaivaiya, am nə iitər taa kə ghərahaatəra, “War wan kə uudi? Baz fəḁa ar də yu ndakwani ar cinngarnucinngi?”

5

Mbəghanambəg Yesu kə dadda kwad shidəkw ghwadfa

¹ Dzəvaradzəvəg Yesu ard mbəzahaan kə yuwa haiya kwa ma larda Garisinaha

² Bad tsugwa Yesu wah sagal ma perra yuwa, kaa sagau nə uuda nə iin kwad də shədkwa shatanah ma gətlah da vakaana.

³ Kwanən kə uuda hənna bamma gətlaha. Maay wa ngwadnangwadəg aandzu da tsavitsavi biya.

⁴ Adaba wura ndza diyav nə atsaviyatsavi tə dəvahaan ard shəgahaan ba ngadləgaana. Maaydla wa də ndzədfa gwiya ngwaddfəgaan biya.

⁵ Ba kəlla həng baz faci baz avəf gwayav ma gətlaha, baz ma aghwa tsaha huuləgga harra vəghaan də akura.

⁶ Kəsgəharu ba nə iin kə gyi kə Yesu saas vaka bitkya, kaa əmndəra dagau kə iin kəlla kə ghəwunj təvukwaana.

⁷ Kaa huuləg kə iin bad halavuwə ndzəfaana amaa, “Au lambagh də kai, Yesu Zəra Daadamazhigəl kwa jujig də ndangəri? Ən ghala kəgh ma daaga Daadamazhigəl, vəlwbə kə dlad biya.”

⁸ Taggaa mbakyarvad tagghartag Yesu taakiya, “Duwarsduug kə uudanən, kəgh shədkwa shatanahna!”

⁹ Kaa ndavgarundavəg Yesu taakiya, “War daagaghi?” Kaa ngwangug kə iina amaa, “Daagara bədyaka, adaba kəm bədyaka.”

¹⁰ Kaa ba ghala Yesu kə iin bədyakdyak haik kə lagwtərlagw dagal ma lardiina.

¹¹ Hərz də kwahiin kə vakavaka məng maandala gidfya ghavzah piig tə kungula aghwiina

¹² Kaa ghala Yesu kə shədkwa shatanahən taakiya, “Dukəməndəsduug magha bəlkəməndəs daadama ghavzahaana.”

¹³ Haiyatəranthaig nə Yesu. Kaa ba sagal kə shədukwa shatanahən ar dəm ma ghavzahaan. Məng damma alfu bu nə ghavzah ma gyidfəna, kaa əmdəra daay kə iitər damma yuwa haiy ar ruwana.

¹⁴ Nəgharaba lii piya ghavzahaan kə dəgiti dzəghardzəgəna, kaa əmdəra daas kə iitər da kutəgaan ma kəssahaatəra ard gədzər kəssaha. Kaa ba sagau kə uudah sa vazza dəginən dzəghardzəgəna.

¹⁵ Saragha ba nə iitər da vak Yesu, kaa nəghganəghəg kə iitər kə uudanən kwa ndza cəbəg shədkwa shatanahən, cəhurgan tsagwatsagwan ma sədav səghaasəg samma hənkalaa balapiya, kaa gədzəgətəgədzəg kə iitəra

¹⁶ Uudahi dzəghaar vakatər wanəna, kaa ba kutəgaan kə iitər kə dəgiti dzəghaar də daddakwa cəbəg shədkwa shatanaha ar də ghavzaahaana.

¹⁷ Kaa fəgarzhafəg kə uudah kə ghala Yesu maa duwars kə haayatəra.

¹⁸ Tə ghərdəga daas Yesu damma pərayuwa, kaa ghalgaan kə daddakwa ndza tsəg shədkwa shatanahən maa hayarant maa dagal əmtad də iina.

¹⁹ Haigharant bi Yesu biya. Amaa taa kə iina, “Dəg daa da hənyah vak zaraabahagha, agha tagtər kə dyakəra dəgitahi bəgaka Yaazhigəla, baz duuli zhuwakadaala nə iina.”

²⁰ Kaa daas kə uudanən, farzha kə kutəgaan kə dəginən dzəghardzəg ma larda Kəsa Kəlaw təghər kə dəgitahaan dyakdyakahaan bəghara Yesu. Bədəm nə uudah kaa bə jappəra.

Dəghwa Yəyirus ard Uusi Kəla Avəza

²¹ Gwiya dzəva ba Yesu da tə kwah kə ghyaba yuwa hai ma pərayiwa, kaa dzahav kə uudah bədyak da vakaana. Bamma sartən ndza ba təghaiya yuwa haiy nə iina.

²² Kaa dagau kə pal ma maalah təghər kə guda dzugwazhigəla kwa dahav də Yayirus. Nəggha ba nə iin kə Yesu, kaa mbədəgambədəg kə iin təvuukwana.

²³ Kaa ghalgaan kə iin ba vaivai, taakiya, “Zər dəghwar təgherdəga əmtsəga. Ən ghala kəgh magha dagau agha tapnan maa mban ndzan də shifəga.”

²⁴ Kaa ba dagau kə Yesu əmtəd də iina. Kaa gatgarsgatəg kə uudah bədyak ar jagwaana.

²⁵ Ndza mənəg nə uus vaakwahiin viigaan kəlaw tar buwa ba kəla vəzza.

²⁶ Həbuhəbəg kə dləd ba vaivai mazha dəva lii 6a kərgun ba dyaka baz kwaḡaan tsatsəg bədəmma. Dlakulva 6a ngulma, gwiya mbərəg bad mbərəgga.

²⁷ Ndza cinnghacinng kə əlbəg təghər kə Yesu, mbakyarvad kwaha, kaa daas kə iin damma uudah kyilgaana, tapnan kə sədavaana,

²⁸ dzamgaan ma irəvidmahudaan taakiya, “Aandzu ba sədavaan wan tapna naiya ən mbəga.”

²⁹ Ba təvakaitəvakai, kaa ghacigaghacig kə avəziin kəlgiina, dlaḡa cinng-hacinng ma vəghaan taakiya mbavnambəga.

³⁰ Ma kwahiin kə sarta kaa nəghəgaakaa-nəghəg kə Yesu taakiya mənəg ndzəd aa dəgal ma vəghaan, kaa gwivətgwiig kə iin, amaa, “Warwa tapa sədavari?”

³¹ Am mbərzahaan taa kə iina, “Awḡa! Agha nəghəganəghəg kə kirfkirf uudah ndəkwaṡsəm, ‘Warwa tapaktapəg amənga?’ ”

³² Kaa ḡalla gyi kə Yesu vazza daddakwa 6a kwanəna.

³³ Nəghaakanəghəg nə uusən kə dəgiti ḡagavaran tsauwa, kaa saas kə iin da təvuukwa Yesu ma dladlawur dlaḡa vəghaan təgga, mbəḡa kə iin təvuukwana, tagar kə iin kə jiiraan bədəmma.

³⁴ Aiyama taa kə iina, “Dəghwara, fadghəragha mbakambəga. Dəg ma gabərərəra, mbəghambəg tuuk kə kuzagha.”

³⁵ Ba ndzəgaan Yesu ba taaghai, kaa am nə uudahi saral ma vəgya Yayirus, am nə iitəra, “Abi, əmtsaaəmtsəg nə dəghwiina, gwiya gargyabi kə dadda tsagadəgit biya.”

³⁶ Fabi nə Yesu kə taəd tə dəgiti taggar nəiitər biya, amaa kə maal təghər kə guda dzəgwazhigəla, “Gədz biya, fədgəhərətəgga.”

³⁷ Tsatərvatsəg kə gatəgaan kə kyalma uudaha ba Bitrusa, Yakuba ar də Yuhwan zərababba Yakuba.

³⁸ Daragha ba nə iitər da ma vəgya Yayirus, kaa nəghəganəghəg nə Yesu kə uudah uushit uushig ghəratər ar tuuga ar huuləga.

³⁹ Dagha ba nə iin damma hənnyahiina, amaa taa kə iitəra, “Aujilbəg kə səkuram am tuug am huuləg ndəkwana? Abi, hənna haar dəghwiina au mt-samtsəga?”

⁴⁰ Kaa ḡagar ghwuḡasga neneg kə iitəra. Təhalakwaha laguda kə iin kə uudah da gimala, dahant kə iin kə dadda dəghwiina, ar də babbaana ar də mbərzahaani mtaəd də iina, ngal daas kə iin da vakavaki də dəghwiina.

⁴¹ Viyit kə iin kə dəva dəghwna, amaa taa kə iina, “Talita kumi,” iin taakiya “Zər dəghwa, ciiga.”

⁴² Ba tə watsəra kaa ciig kə dəghwən kaa dagala. Viiga dəghwna kəlaw tar buwa. Kwan fatəraafəg kə 6a jappər ba vaivaiya.

⁴³ Kaa ḡəltərḡələg Yesu kə maggi taakiya aa cinngabi nə uudah kə dəginən aa dzəgardzəgən biya, tagtər dlaḡ taakiya aa vələralvəlg kaffa.

6

Nahavanti Yesu ma Nazarat biya

¹ Dughars ba Yesu kə vakava kə iin kaa gwiya daas kə iin damma kəsaana, kaa daas kə iin əmtəd də mbərzahaana.

² Bagaa ba sarta ngiiga Yahudaha, kaa farzha kə iin kə tsagar dəgit kə uudah ma guda dzəgwazhigəla. Badyak lii cinngaracinnga, ar 6a jappəra taakiya, “Tlakəna mər nə uudanən kwanahaani? Hulfa kwar kə sərgasərgər wa vələrvələgə baz dəga jappər ndakwi 6aagaani?”

³ “Abi kafintən wanən? Zəra Maryam, zərabaz Yakub, ard Isuvuu, Yahuda ar də Siman biya? Abi yigahaan ngwasah wan əmtad də kəmyamən?” Kaa za vəgha də iin kə iitəra.

⁴ Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Aandzu ba war fəgaarafəg kə tlayang, maay ba nə uudaha kəsaan ard zaraabahaan ard lii vəgyaan biya.”

⁵ Bagaabi Yesu kə dəga jappər vaakwahiin biya, mbəghana ba uudah hədīkən tədvdad fətəra dəva.

⁶ Kaa 6a jappər kə iin tədvdad maayrərra fadghəghəratəra.

Bəlgəhantəbələg Yesu Kə Mbərzaana

Kaa gwaivagwaig kə Yesu ma kyalma gədzər kəssah tsagtər dəgita.

⁷ Kaa ba dəhtərətədhəg kə iin kə kəlawə tar buna, bəltərət kəiin bu-buwa, vəltər dla6 kə ndzəd təghər kə shidkwa shatanaha.

⁸ Bəltəra kə maggi taakiya, “Kəsam bi kə dəgit kwakyarvad dagalaru biya, aandzu dəgzəga, ma jilada, bi kwa6 ma mbəlaharu biya, ba zad kalti wam kəssəg nə uurama.

⁹ Fəmfəg ba kə kimbaka, kəsambi kə kwatlərn kə sədāv biya aandzəg ba wa tə vəgharuwa.

¹⁰ Bədəm hənyahi am dəga nə uurama, am ndza vaakwah tangw damma sarti am da duug nəuuram kə kəssiina

¹¹ Bədəm vakavaki dləghakura bi nə uud biya, mam da ciiga am pangda kə alagwat tə shigahaaru kiyava nəg kə shidaharuwa.”

¹² Kaa ciya dagal kə iitər, ar tagtər əlbəga Daadamazhigəla kə uudah taakiya aa pəlarpəlg kə ghəra.

¹³ Lagwardalagw kə shidkwa shatanah bədyaka, ar mastəra kə wal kə lii yangbi bədyaka, dla6a ar mbahtərana.

Əmtsəga Yuhwan Dadda Tsuufəga

¹⁴ Kaa cinngacinng kə tləkkəs Hirudus kə əlbəg təghər kə Yesu, adaba cinngalcinng nə daagaan aandzu takwara. Baz tagaan kə kyaləma uudah taakiya, “Yuhwan dadda tsufəg wa ciyavant ma gətlaha, iin wa nə iin də ndzədə 6aa dəgaha jappər nə iin ənd kwana.”

¹⁵ Aiyam kyalma uudaha, “Tlayang Iliya.” Am kyalma, “maaya, kwatlərn kə tlayang shah, ma tlayangahi ndza wura.”

¹⁶ Cinngəha ba nə Hirudus kə əlbəgna, aiyama, “Abi, Yuhwan, kwa ghu-dananai kə ghər tə vakai wa ciyavant ma gətlaha!”

¹⁷ Adaba wura ndza Hirudus ba də ghəraan wa taga taakiya aa viivətviig Yuhwan ngudvənan ma guda bərfina. Bagaabag Hirudus ndəkwan mbak-yarvad Hirudiya, uusa zəraabaan Filigus, kwa kəsuu Hirudus.

¹⁸ Adaba ndza taghartag Yuhwan kə Hirudus taakiya, “Kalkalaan bi kəssa uusa zəraabaabag biya.”

¹⁹ Mbats, Hirudiya həkyaghanahəkyag kə Yuhwan ma ərvidmahuudaana, nahanahəg maa tsəvaan, bakəva kwaha tlakəna bi kə duuli biya,

²⁰ adaba Hirudus gədzgaan kə Yuhwaana. Sərgasərg nə iin taakiya uuda jiirjiir nə iina, dla6a ba cuwadadda, iin wa fəghara kə Hirudus kə həkyə Yuhwan ba marawwa. Ba cukw sarti taag Yuhwan kə ghaiya də vakaiya, mbəkəmbəg ma ərvidmahudaana, bakəva vakwaha cinngaan kə əmtakəra əlbəgaana.

²¹ Təhalakwaha kaa tləkkənatləg kə uusiin kə duula, daavala 6a kwaanda Hirudus, kwa dzahghant nə iin kə ajanaha ar də tləksaha ghwavahaana, ar də uudahi maamaalah ma Galili kwakyarvad hwaɖaga kwandaana.

²² Dal ba nə dəghwa Hirudiya da shakaləg təvuukwa Hirudus ar də ghu-labahaana, cinngaracinng kə mtakər ba vaivaiya. Aiyama, “Au wagha naagnəngi? Badəm dəgiti aa ghalga nəng ən vələkvələga”.

²³ Baz zangwadəga, am tləkəssa taa kə dəghwəna, “Badəm dəgiti aa ghalga nəng ən vələkvələga, aandzu kyalma tləkəssərara.”

²⁴ Kaa dagal kə dəghwən tagar kə babbaan, “Awanda ghalg naayi?” Aiyam babbaana, “Ghəra Yuhwan dadda tsuufəgga.”

²⁵ Ba tə watsər kaa əmndəra da vak tləkəs kə iin amaa, “Ən naagan banda kwan ndakwan aa vəlwavələg nə uud kə ghəra Yuhwan dadda tsuufəg tə pəlaiya.”

²⁶ Cinngaha ba nə iin kwana, kaa njikənjiig ba vaivaiya, amaa mbakyarvad ngwadəgi zuu nə iina, ar də ghwulabahaana, naabi kə pigardapiig biya.

²⁷ Kaa bəlgantbələg kə iin kə kapupuwaan taakiya aa səvardaasəg ghəra Yuhwan. Kaa dagau kə iin damma guda bərfin ghwuɖda kə ghəra Yuhwana.

²⁸ Sədaa kəiin tə pəlaiya, vələr kə dəghwiina, dəghwən dlaɖa vələr kə babbaana.

²⁹ Cinngaraba mbərzaha Yuhwana, kaa dagau kə iitər ar kəsant kə tluwaana, ar hədnana.

Gəlgəntgələg Yesu kə Uudaha ləffu Dləɖa

³⁰ Gwiyaragwiig dlakulva gyiia Yesu kwa bələtərət nə iinən saasa vakaana, ar tagar kə dəgitahi ɖagara nə iitər badəmma, ar də dəgiti tsagaar nə iitəra.

³¹ Adaba uudah bəɖyaka ba kwan daasa kwan sagala, bandva kaffa tlarkənai zərbəlgahaan kə duula zəgaan biya, aiyama taa kə iitəra, “Jiyam dagal da vakavaki maay aandzu ndəwar biya, am diida kudəg hədikəna.”

³² Kaa dəgədməg kə iitər damma pərrayiwa ar dal da vakavaki maay aandzu ndəwarbi ba iitər davaatəra.

³³ Nəghara ba nə uudah bəɖyak kə ciya dagalatəra, dlaɖa nəghartəraakanəghəga. Kaa əmndəra dagal kə iitər ba də shəg sagal ma kəsah badəmma, kaa tsugwatsug kə iitər lakuti sagau kə iitəra.

³⁴ Tsugwa ba nə Yesu kaa nəghəganəghəg kə uudah fadəgaan ba bəɖyaka, zhutərdaala kə iina, Adaba ar band tuughah kwal dadda piiga. Kaa tsagtərtsag kə iin kə dəgitah bəɖyaka.

³⁵ Hərz faci bələdaya kaa sagau kə mbərzahaan da vakaana, am nə iitər taa kə iina, “Vaakwana maay ndəwar biya. Faci dlaɖa hərz bələdayaana.

³⁶ Bələrsbələg kə uudah maraa dal damma gədzərkəssaha ar də kəssahaan mbəvmbəvən, maraa sagwa kə dəgitahi da zə nə iitər.”

³⁷ Ngwatərangwug Yesu amaa, “Vələmtərvələg nə uuram kə dəg zəgga.” Aiyam nə iitər taa kə iina, “Kəm sugudasug kə dəgzəg kalkal də kwaɖi divar kə baryam dəga kyil təhs, kəm vəltər ar zuwa?”

³⁸ Amaa taa kə iitəra, “Bruudi ngwen wa vakaruwi? Dam da vazəgaana.”

Vazarna ba nə iitəra, aiyam nə iitəra, “Bruudi dləɖa, ar də kilf buwa.”

³⁹ Kaa tagtərtag Yesu kə mbərzahaan aa tagartərtag kə uudah ar cahwara dakwal dakwala tə kazhakw də gyiia.

⁴⁰ Kaa cahwargacahwarəg kə iitər dakwal dakwala, kyaləm dərmək-dərməka, kyaləm kul dləɖ kul dləɖa.

⁴¹ Kəsgənt ba nə iin kə dumməba bruudi dləɖa, ar də kilf buwəna, dzəgaan kə iin kə ghəraan damma zhigəl, tagar kə uus kə Daadamazhigəla, lahnana kə iin kə dumməbahaana vəltər kə mbəzahaana, ar vələr kə uudaha. Tagwtərnən dlaɖ kə kilf buuna kə mbərzahaan ar valtər kə uudah ba dəmma.

⁴² Bademma zaruuzæg tlatertlōga,
⁴³ ar dzahant kē lahgaha bruudi ar dē kilfiina, tlavkēna nē alghw kēlawā tar
 buwa righarighan.

⁴⁴ Dyakēra uudahi zaru kwanēn kē dēgzēga ghwalvah alfu dlēḡa.

Dal Yesu Tēghēra Yuwa

⁴⁵ Ba tē watsēra kaa fētēraafēg nē Yesu kē mbērzahaan damma perrayiwa
 maraa tsugwa ma Betsaida lakwti dagau kē iina, iin dlaḡa dīitērs kē uudaha.

⁴⁶ Tēhalakwa dīyatērēs nē iin kē uudaha, kaa dagat kē iin dat kungula aghw
 da dzugwazhigēla.

⁴⁷ Bēlaa ba hwaasa, perrayuna ndza ma taataka yuwahaiya. Ndza ba dlaḡ
 nē Yesu tē ghaiya gardz ba daghwvaana.

⁴⁸ Nēgha ba nē iin kē dlādā dūulēgaanaatēr kwakyarvad ḡagavanaatēr dē
 fēḡa, band garava karfi hēkērdā avēḡa. Kaa dagal kē iin tēghēra yu da
 vakaatēra. Zēkk amaa bandgi da ghuda dagala.

⁴⁹ Nēghara ba nē iitēr dagal tē ghēra yuwa, am nē iitēr ndakwani daddkwa
 sēgal tē afka, kaa huulēg kē iitēra,

⁵⁰ adāba badēm nēgharanēghēga, kaa gēdzēg kē iitēra.

Kaa tagtērtag kē iin taakiya, “Ndavam biya! Ba kaiya, gēdzam biya!”

⁵¹ Kaa daas kē iin damma perrayu ēmtad dē iitēr, kaa ghacgaghacig kē
 fēḡiina. Kaa ḡa jappēr kē iitēr ba vaivaiya,

⁵² adāba ar sērgai kē dēgiti tuuk vakai nē ḡēlla uudah alfu dlēḡēn biya,
 kwakyarvad irrēvidmahudāatēra dēkdēka.

Mbēghanimbēg Yesu Kē līi Yang Biya

⁵³ Dzēvara ba nē iitēr kē yuwa haiya, ar tsugwa ma Janisarat, ar ngudēna kē
 perrayuwīin tē ghaiya yuwahaiya.

⁵⁴ Ba sagalaatēr wah ma perrayuwa, caaricaari kaa sērgaakasērēg kē uudah
 taaki, mbats Yesu.

⁵⁵ Kaa ḡala ēmdērg kē iitēr aandzu takwar ma haiyin, kaa ba langarlang kē
 iitēr kē līi yang bi tē dēga hēnganaatēr da vakavaaki ar cinnga nē iitēr taakiya
 vaakwah Yesu.

⁵⁶ Badēm vakavaki dēgal nē iina, bi kēs dīyaka, ma zēr kēssa, bi ḡalaḡalaha, ar
 hēngna kē līi ya yangbi tē ghaiya kasukwa, ar ghalēg mbakyarvad līi yangbi
 maraa tappēnan aandzu ba ghaiya sēḡavaana. Badēm līi taparnatapēgga
 mbaharambahēgga.

7

Adzahadzaha Līi Maamaala

¹ Farisiyaha ar dē kyalma līi tsaga adzahadzaha Musa līi saral ma Wurshal-
 ima fadārvēt vak Yesu.

² Kaa nēghēganēghēg kē iitēr kē kyalēma mbērzahaan ar zaa kaf kwal bargā
 dēva, tēdvad adzahadzahaatēra ar maay dē caccu biya.

³ Adāba Farisiyaha ard Yahudaha badēm ar maay za kaf ēndkwah biya,
 bamma bararabarēg kē dēvahaatēra, tēdvad adzahadzaha daadijahaatēra.

⁴ Ma saraghasēg saa ma kasukwa, ar maay za kaf ndan biya bamma
 bararabarga. Mēng dlaḡ watlērēn kē adzahadzaha daadijah badīyak kwa gwi-
 yaru nē iitēra, dlaḡa ar tsuufēgaana, band bara kuwa hēḡḡa yuwa, shakaha, ar
 dē tēfuwa.

⁵ Kaa ndavgarundavēg kē Farisiyaha ar dē līi tsaga adzahadzaha Musa kē
 Yesu, “Aujilbēg kē mbērzahagh ar maay gata adzahadzaha daadijah ar za kaf
 dē dēv bakwal caccuwi?”

⁶ Ngwatərangug taakiya, “Mbats ba kalkal nə tlayanngəra tagga nə Ishay təghər kəskuram taakiya am muniya! Bandkwa vindava taakiya, “Am Daadamazhigəla, ‘Ar fəkwaara bad ghai nə uudah kəskaiya, irrəvidmahudatər biky də kaiya.

⁷ Ar ɓagwa ba gyagyaan kə kwatnahəra. Ar tsagtər adzahadzaha uudaha, dlakulva əlbəga Daadamazhigəla.’ ”

⁸ “Duwamarsduug nə uuram kə adzahadzaha Daadamazhigəl kwa tagaa nə iin taaki aa gatavgatəga am gata dəga daadiij uudaha.”

⁹ Amaa taa kə iitəra, “Am sərgasərg kə duwa adzahadzaha Daadamazhigəla mbakyarvad am gata dəga daadijaharuwa!

¹⁰ Adaba tagaatag Musa taakiya, ‘Faarafəg kə daadagha ar də baabagha,’ dlaɓa, ‘Dadda kwa ɗaava daddana bi babbaana barari tsavva.’

¹¹ Am duugarsduug nə uuram kə uudi maay tsa puuta daddaana ar də babbaan biya, farwut taakiya badəm nə dəgit mamma ndza da tləkkəna nə uuram vakara fanarafəg kə Daadamazhigəla.

¹² Tsamarva ndəkwah nə uuram kə məlgaru kə daddana ard babbaana.

¹³ Tədvaɗ kwan wam neneg nə uuram kə əlbəga Daadamazhigəl mbakyarvad dəga daadijahi am tsagtər nə uuram kə uudaha. Am ɓag band kwah dlaɓ nə uuram kə dəgitah badyaka.”

Dəgiti Fəgara Uud ndzəga kwal Caccu Təvuukwa Daadamazhigəla

¹⁴ Kaa gwiya ɗəhtərətɗahəg nə Yesu kə dlamakəlaaa, amaa taa kə iitəra, “Cinngamwacinng badəmma, am nəghaaka dlaɓ ba marauwa.

¹⁵ Dəgiti dəgaa damma vəgh kə uud bi wa fəgara ndzəga kwal caccu təvuukwa Daadamazhigəl biya, dəgiti sagal ma vəgh kə uud wa fəgaraa ndzəga kwal caccu təvuukwa Daadamazhigəla.” [

¹⁶ Daddakwad hyimiya cinngaana aa cinngacinnga.]

¹⁷ Təhala tagwavaan də uudaha, kaa daas kə iin da hənyaha, kaa ndavgarundavəg kə mbərzahaan kə dəgiti tuuk vakai nə wanən kə garava.

¹⁸ Ngwatərangugga amaa, “Mbats kuram ndakwi nəghamaaka biya? Nəghamaaka bi taakiya Dəgiti dəgaa damma vəgh kə uud bi wa fəgaraa ndzəga kwal caccu təvuukwa Daadamazhigəl biya,

¹⁹ adaba aa dəhi damma rəvidyan biya, aa dəhi ba damma huɗaana, təhalakwaha kaa sagal ma vəghaana.” (Vaakwana maradamarəg Yesu taakiya makwar kə dəgzəga bad caccuwa.)

²⁰ Kaa zavuukw də taakiya, “Dəgiti sagal ma vəgh kə uud iin wa fəgaraa uud ndza kwal caccuwa

²¹ Kwakyarvad sagal ma rəvidmahudə uud nə dzama ɓa kəladəra, shiɓəlga, ɓa gəla, tsa shifəgga ar də ɓa gwaragwara,

²² ard dlərməga, kəlaadəra, valla uudaha, ar də kəmma dəga tsa zhərwa, ar də shilga, ar də badza ɗaaga, ar də naaghəra ar də dlagəra

²³ Badəm wanahaan kə dəga kəlaadəra sagal bamma rəvidmahuduuda, badzəgaan kə ndzəgana uuda.”

Fadghəra uussa

²⁴ Kaa ciya dagal kə Yesu vaakwahiin damma larda Taya ard Sidon. Kaa daas kə iin da vəgya uudana, nahabi nə iin maa səran aandzu ndəwar biya. Bakəvakwaha pəlewapələg kə shəɓga.

²⁵ Cinngaha ba nə uusiin kwa tsaag shidkwa shatanaha kə zər dəghwaan kə əlbəg təghəra, caaricaari kaa dagau mbəɗan təvuukwana.

²⁶ Uusna dēghwa Helenaha. Yavva ma larda Finikiya ma haiya Suriya. Kaa ghalla Yesu kē iin maa lagwda kē shatanahēn ma vēgha dēghwaana.

²⁷ Am Yesu taa kē iina, “Aazaruuzēg zarh ndan tlētēra, kalkalbi kēsvant kaf vėlōvtēr kē ghēgyah biya.”

²⁸ Ngwangug nē uusēna amaa, “Aana, bandkwah, dadda tsaga dēgita, abi, zēgaan nē ghēgyah kē kafi ǂalgal vaka zēgaa kē zarēh.”

²⁹ Aiyam Yesu taa kē iina, “Mbakyarvad ngwuggi aghaa ngugga nēngna, dēg daas da hēnyaha, duugharduug shatanahiin kē dēghwagha.”

³⁰ Kaa gwiya daas kē iin da hēnyaha, tlēghara hēnga tē piin kē dēghwaana, duugharsduug shatanaha.

Mbēghnambēg Yesu kē matanga kwa tagdabi kē ghaiya

³¹ Duughars ba nē Yesu kē larda Taya, kaa ghuda dagal dē Sidon lakutti gwiya daas damma yiwahaiya Galili, ar dē ghaiya kēs kēlawā Dikapolis.

³² Vaakwaha ar sardēv nē uudah kē matangng kwa tagēda dlah kē ghaiya. Kaa ghalgaan kē iitēr maa tappēna kē uudanēn maa mbanna.

³³ Dahant kē iin kē matangēn damma dlēmmbaava vakavaki maay ndwar biya, kaa fahardēm kē iin kē zarha dēvaan damma hyemyahaana, dlaǂa tēfa kē ashavaiya, tapēna kē aryahaana da ashavayiina.

³⁴ Kaa vazza damma zhigēl kē Yesu kaa dēya shifēg kē iin bad ndzēda, amaa taa kē iina, “Iffata!” Iin taakiya, “Wurga!”

³⁵ Tagaa ba nē iin kwaha, kaa wurēg kē hyimiyahaana, dēgiti hēkyēghani aryahaana plēmpēlga, kaa tagaan kē iin kē ghai ba marawwa.

³⁶ Bēlatēraaǂēlēg nē Yesu kē maggi aa tagarar bi aandzu war biya, bakēvakwaha kaa kutgaan kē iitēr kē dēgiti dzēghardzēgēn.

³⁷ Kaa ǂa jappēr kē uudah ba vaivaiya, am nē iitēra, “Bagaǂbag kē dēgit badēm bakalkala! Baz lii matang ndza cinngacinng kē ǂlēga, lii hatstēruu hyēmiya ar tagaan kē ghaiya.”

8

Gēlghantgēlēg Yesu Kē Uudah Alfu Uufada

¹ Makwahiin kē sarta, kaa gwiya fadēgētfadēg kē uudah ba dyaaka. Maay tsau nē dēgzēg vakatēr biya, kaa dahgantdahēg nē Yesu kē mbērzahaan amaa taa kē iitēra,

² “ǂn ǂa zhuwadaala uudahaana, hēnga hēkērd wan kwan ar ba vakar bakwal dēgzēga.

³ Akwama dīiyantērēsdīiga daas da hēnnyaha dē waiya, ar da mbasda biya. Adaba kyalēm saral vaka bētkya.”

⁴ Am mbērzahaana, “Da tlēvkēna mēr nē dēga zēg makwanēn kē tēghal kwada tlēgaara kē uudahaani?”

⁵ Kaa ndavatērundavēg kē Yesu taakiya, “Bruudi ngwen wa vakaruwi?” Aiyam nē iitēra, “Uudifa.”

⁶ Kaa tagtērtag kē iin kē uudah aa cahwararacahwarēg tē haiya. Kēsant kē iin kē bruudiin uudifna, kaa tagar uus kē Daadamazhigēla, lahnana, vėlēr kē mbērzahaan kiya tagwar kē uudaha.

⁷ Mēng dlaǂ kilf mishish hēdīikēn vakaatēra. Faraa kē iin kē barka, amaa tagwamtērnatagw kē uudaha

⁸ Zaruuzēg nē uudaha, tlatērtlēga, ar dzahant nē mbērzahaan kē tēmgaan alghw uudifa.

⁹ Lii zaruuzēg ar mēng damma alfu uufada. Kaa dīitērēs kē iin dagal kē uudaha.

¹⁰ Bat watsər kaa dægəmdəg kə iin damma pərrayu də mbəzahaan, ngal dagal kə iin damma larda Dalmanuta.

Gata Dəga Sərga

¹¹ Kaa sagau kə Farisiyah sa ɓalagajau də Yesu, Sarsaa fəshgaana, kaa ghalgaan kə iitər maa martərda kə dəga jappər kwada nəg kə dəga sərg saay ma ghərazhigəla.

¹² Kaa dəya shifəg kə iin bad ndzəddə, amaa, “Aujilbəg kəskuram uudaha zaman am gata dəga sərgi? Ən tagkurtag kə jiira, maay watlənən kə dəga sərgi da marvətər kə uudaha zamanən biya.”

¹³ Təhalakwaha kaa duutərəsduug kə iina, kaa daas kə iin damma perrayuwə, kaa dzəva dagal kə iin dat ghyaba kwaha.

Yista Farisiyaha Ard Hirudus

¹⁴ Viyatəraavig kəsa bruudi kə mbərzaha Yesu, ba pal wa vakatər ma perrayuwə.

¹⁵ Kaa ɓəlaatəraɓələg nə Yesu kə maggiya, amaa, “Fəmfəg kə hyəmmi dəgiya, dlaɓa am fəgaan kə taad tə yista Farisiyaha ar də dəga Hirudus.”

¹⁶ Kaa tagkəvaatag kə mbərzah ma taatakaatər taakiya, “Mbakyarvad kiyam maay də bruudi ha waa taag nə iin ndəkwhahini?”

¹⁷ Nəghaakaba nə iin kə dəgiti ar taag nə iitəra, kaa ndavtrundavəg kə iina, “Aujibəg am taakiya am maay də bruudi? Mbats, gwastən nəghamaaka biya? Dlaɓa sərəmaaka biya? Mbats dəkək ghəraruwə?”

¹⁸ Am də gyiyaha, am nəghəga biya? Am də hyəmmyaha, am cinnga biya? Mbats dzamamna biya?

¹⁹ Ma sartakwa lahanteru nai kə bruudi dləɓ kə uudah alfu dləɓna, alghw ngwen wa dzahamant nə uuram kə təmngaani?”

Kaa ngugangug kə iitər taakiya, “Alghw kəlawə tar buwə.”

²⁰ “Bruudi uudifən kwa lahanteru nai kə uudahna, maandala alghwah ngwen wa dzahamant nə uuram righarighan də ghwadgahaanii?”

Am nə iitər taa kə iina, “Alghw uudiffa.”

²¹ Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Gwaastən nəghamaaka bi kə əlbəgar biya?”

Mbəghanambəg Yesu Kə Gulfma Betsaida

²² Daragha ba nə iitər damma Betsaida, kaa səvardasəg nə uudan gulf kə Yesu, kaa ghalgaan kə iitər maa tapna kə gulfiina.

²³ Viyiit kə iin kə dəva gulfəna, tadda kə iin dagal da gyilga kəssa. Təfgharvaba nə iin kə ashavai kə uudanən magyiya, tapna kə iina. Ndavaru kə iin taakiya, “Agha nəghəganəghəg kə dəgita?”

²⁴ Kaa dzəgantdzəg kə gulfən kə ghəran damma zhigəl, amaa, “ən nəghəganəghəg kə uudaha, ən nəghtər band uufaha, ar gwayaiva.”

²⁵ Kaa gwiya tapgaan kə Yesu kə gyiyaana. Ngə wurgətwurəg nə gyi təvakaiya, mbana, kaa nəghəganəghəg kə dəgit ba marauwa.

²⁶ Kaa ɓəlgarsɓələg Yesu daas da hənyaha, amaa taa kə iina, “Gwiya təbi kə zərkəss biya.”

Haighanthaig Bitrus Taakiya Yesu iin nə Kəristi

²⁷ Yesu ard mbərzahaan daral damma zərkəssah ma Kaisariya Filibi. Təghərdəga kaa ndavtərundavəg kə iin kə mbərzahaan taakiya, “Ən war nai ma tag nə uudahi?”

²⁸ Kaa ngugangug kə iitər taakiya, “Kyalləm ar taaki, agha Yuhwan dadda tsuufəga, kyalləm ar taakiya, agha Iliya tlayanga, kyalləm dlaɓ ar taakiya, agha pal ma tlayangaha.”

²⁹ Kaa ndavtəruundavəg kə iina, “Kuraməm, ən warnai mam tləg nə uu-rami?” Ngwaangug nə Bitrus taakiya, “Kəgh nə Kəristi.”

³⁰ Kaa bəltəra kə maggi kə mbərzahaan aa tagararbi aandzu ndəwar kə əlbəg təghər kə iin biya.

Tagadatag Yesu Təghər Kə əmtsəgaana

³¹ Makwanən kə sarta, kaa fəgarzhafəg kə Yesu tsagtər dəgit təghər kə duuli da həbəg Zəra Uud kə dlad shah-shaha. Ar da naabi nə maalah təghər kə dlamaa kəlawar ard maalaha zhiila kəssa uufah, ard lii tsaga adzahadzaha Muusa, da tsəvaana, təhala həng həkərd da ciig də shiifəgga.

³² Taggada bat balaḅal kə kwanən kə əlbəga.

Kaa dahanat nə Bitrus kə Yesu damma dləmmaaba, buuraraana.

³³ Kaa gwivət kə yesu vazəna kə mbərzahaana, ngal caa gyi kə iin tə Bitrus taakiya, “Yagh vakar, shatanahna! Dzagaghəragha band uuda duniya, band dzamaghəra Daadamazhigəl biya.”

³⁴ Təhalakwaha dahanat kə iin kə uudah ar də mbərzahaan ba hərz də iina, amaa taa kə iitəra, “Badəm daddakwa naa gata kaiya, duwant kəghəraana, kəssant kə tlaḅa hərtəgaan kaa gatəkwatəgga.

³⁵ Badəm daddakwa naa fa shifəggaana, da tləkəna biya. Dlaḅa badəm daddakwa bəlda shifəggaan mbakyarvad kaiya, ar də əlbəga marawa, aafəga ba də fəga.

³⁶ Au paydaan akwama tlakkənətləg nə uudan kə dəga duni ba dəm bəlda kə shifəggaani?

³⁷ Dlaḅ au wada vəlda nə uudan dlakulva shifəggaani?

³⁸ Badəm daddakwa cinnga zhirwara ard də əlbəgar ma kwanən kə zamana kwa maay jiir mavakai biya dlaḅa də haipah ba dyaka, Zara Uud ndakwi da cinnga kə zhəruwan ma sartən da saggau nə iin ma ndangəra Daddaana əmtad də zərḅəlgah kwar caccuwanacaccuwana.”

9

¹ Amaa dlaḅ taa kə iitəra, “Ən tagkurtag kə jiira, məng lii ar ghacəga vaakwan ar maay da əmtsəg biya, bamma nəgharanəghəg kə sagauwa tləksəra Daadamazhigəl bad ndzədda.”

Gwiyavətgwiig nə ndzəgana Yesu

² Təhala həngah əngkwaha kaa kəsgankəsəg Yesu kə Bitrus, ard Yakuba, ard Yuhwana, kaa langtərdət kə iin dagat damma aghwa ba kyakkwa, ar ndzan ba dawaatəra vaakwahiina. Kaa gwiyavətgwiig kə ndzəganaan təvuukwatəra,

³ sədvaan ndza madəkw batəl ar mbiiga, maay dadda bara kadlangi bardabarəg ndkwah ma duni biya.

⁴ Kaa tsəgwatsug tlayang Iliya ard tlayang Musa vakaatər ar taaghəi də Yesu.

⁵ Am Bitrus taa kə Yesu, “Dadda tsagadəgita, maraw ndzəganamiyam vaakwanəna, kəm tafgatafəg kə tsakwamah həkərd, pal kəskəgha, pal kə tlayang Musa, pal dlaḅ kə tlayang Iliya.”

⁶ Sərgabi kə dəgiti da tag nə iin biya, adaba gədzarətgədzəga ba vaivaiya.

⁷ Kaa saay kə akumb hədtərdu, kaa ba cinngalcing kə kungy ma akumbiina, taakiya, “Kəgh zərarra, kwan waig naiya. Cinngamarnuucingal!”

⁸ Maay ma taadatər biya, kaa bala gyi kə iitəra nəgharabi ndəwar biya, ba Yesu kalti wa əmtad də iitəra.

⁹ Təghərdəga saayatər maghwa, kaa bəltər maggi kə Yesu aa tagararbi aandzu ndəwar kə dəgiti aa nəghəga nə iitər biya, bamma ciyitciig Zəra Uud ma gətlah ndanna.

¹⁰ Ar duwars kə əlbəgən bamma taatakaatəra, kaa ndava zaraabahaatər kə iitər taaki auwa tlatløg nə Yesu də “Ciig ma gətlah”.

¹¹ Təhalakwaha kaa ndavəgarundavəg kə iitər taakiya, “Aujilbəgci kə lii tsaga adzahadzaha Musa ar taaki ba tlayang Iliya wada fəgharzha saay ba zəngwa, təhalakwaha kaa Yaazhigəli?”

¹² Ngwangug Yesu taakiya, “Ba jiira tlayang Iliya wada fəgarzha saaya ba zəngwa mbakyarvad ɓadla dəgitah badəmma. Bakəvakwaha vindavindan taakiya Zəra Uuda da həbgaan kə dlad shah-shaha, dlaɓa ar da naa biya. Nii ənd kwah bi hii?”

¹³ Abi, sahisəg nə Iliya, ɓagarraɓag nə uudah kə iin kə dəgitah badəm kwa naag nə ghəratər badəmma, band kwa vindavindan da dzəgardzəga.”

Mbəghanambəg Yesu Kə Zəra Kwa Də Shatanaha

¹⁴ Gwiyarğhəra ba nə Yesu ar də mbərzah həkərdən savak kyalma mbərzaha, kaa nəghəganəghəg kə iitər kə uudah badyak fadəga təghər kə iitər. Lii tsaga adzahadzaha Musa dlaɓa ar ɓalla agajau də iitər.

¹⁵ Nəgharaba nə iitər kə Yesu kaa ɓa jappər ba vaivai kə dlamaa kəlaw badəmma, kaa əmdəra da tagar uus kə iitəra.

¹⁶ Kaa ndavətruundavəg nə Yesu kə mbərzahaana amaa, “Agajawaw wam ɓag nə uuram də iitəri?”

¹⁷ Kaa ngwangug kə uuda nə iin ma dlamaa kəlaw, amaa, “Dadda tsaga dəgita, wan zərar naa səkadəv naiya, kwa ciɓəg nə shatanaha dlaɓa tsəgharvatsəg kə taaghəiia.

¹⁸ Ba tuukw sarti tsəgwaraa nə iina, tlaygaarəttlavəg da tə haaya. Faraa kə kubəg ma ghəiia, baz kərdə tlərdə, ghularant kə vəgh ba dzəghəgha. Dahandəhəg kə mbərzahagh da lagwana, pilatərvəapilga.”

¹⁹ Ngwatərangug nə Yesu amaa, “Kuram uudaha zamana, am maay də fadghər biya, ən da zəlma əmkyangar nai də kurami? Dlaɓa ənda ɓəshkur hər nai kwanahaanii? Ayakam kə zəriin da vakara.”

²⁰ Kaa səgardəvsəg kə iitər kə zəriina, nəgha ba nə shatanahən kə Yesu, bat watsəra kaa tləvgaarəttləvəg kə iin kə zəriin dat tə haaya, kaa təg kə vəghaana, gudɓəlɓəlga, baz kubəg sagal ma ghəiiaana.

²¹ Kaa ndavgarundavəg Yesu kə daddaana, “Fəgharzha hər nə dəginən kə ɓagarɓagi?”

Aiyam nə daddaana, “Fəgharzha bamma zarhəra.

²² Balgaan damma kaara ar də yuwa, kiyava tsəgaana. Akwama mənəg nə dəgiti agha ɓaggnanənga, zhukəmdalazhug agha məkəmdnu.”

²³ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Aujilbəg agha ndava taakiya mbatak ən ɓagnaɓagi? Abi, makwar kə dəgit ɓagaɓag vak dadda fadghəra.”

²⁴ Caaricaari kaa dzəgantdzəg kə dadda zərən kə kungy amaa, “Fandghərətfəga, məlwadmələg ən farna kə fadghəra!”

²⁵ Nəghaba Yesu kə uudah ar ba sagau də əmdərga, kaa cagaraacag kə iin kə gyi kə shatanahən amaa, “Kəgh shatanahən tsəgharəva kə zərən matang makwai kə taaghəiia ard cinngacinnga, assagal ma vəghaana, gwiya dəbi dlaɓ damma vəghaan biya.”

²⁶ Kaa huuləg kə shatanahna, kaa gajagaan kə iin kə zərən ba vaivaiya dlaɓa kaa dagalaana. Kaa hənəghəng kə zərən band daddakwa əmtsəəmtsana, baz tagaan kə kyalma taaki, “Abi, əmtsəəmtsəga.”

²⁷ Kaa həkynan nə Yesu kə dəvaan ciyanta, ghacana.

²⁸ Dagha ba nə Yesu da hənyaha, kaa ndavgaruundavəg kə mbərzahaana ma dləmmaaava, taakiya, “Aujilbəg kəskəmd pilekəmdvəa lagwa shatanahiini?”

²⁹ Kaa ngwanguga kə Yesu, amaa, “Hulfa kwan kə shatanaha laguvda biya bamma də dzəgwazhigəla.”

Gwiya Tagadatag nə Yesu Kə Əlbəg Təghər Kəmtsəgaana

³⁰ Kaa ciya dagal kə Yesu ar də mbərzahaan vaakwaha, Kaa ghudadagal kə iitər ma huda Galili. Nahaabi Yesu sərvaaka vakavaki də iitər biya,

³¹ adaba ndza tsaggtər dəgit kə mbərzahaan taakiya, “Zəra Uuda da vəlvətər damma dəv kə uudaha, da tsəvana. Təhala həngah həkərdə da ciiga.”

³² Nəgharaakai kə dəgiti tag nə iin biya, dlaḅa ar gədzəg kə ndavgaana.

Warwa juujig də Dyakəra

³³ Daragha ba nə iitər damma Kafarnahuma. Kaa daas kə Yesu da hənyaha kaa ndavtrundavəg kə iin kə mbərzahaan amaa, “Agajawaw wamaa ḅag nə uuram tə ghərdəgi?”

³⁴ Mbəḅar bi kə ghaiyatər biya, adaba ḅalarḅaləg kə agajaw təghərdəg taaki war maal mataatakaatəra.

³⁵ Kaa cuhwurgacuhurg kə Yesu, ḁahant kə kəlawə tar bu na, amaa taa kə iitəra, “Badəm wanaa nəg kə dəga zungwa, barari nal kə dəga haal badəmma, naal dlaḅ kə kwatnaha uudah badəmma.”

³⁶ Səddan kə zərzəra, ghacna ma taatakaatəra. Həkyna həḅək təvəgh kə vəghaana, amaa taa kə iitəra,

³⁷ “Badəm daddakwa dləghəga zərzər əndkwan mbakyarvad ḁaagara, dləghakwidləghəg kəskaiya. Dadda kwaa dləghkwī kai dlaḅa, kaibi wa dləghkwī nə iin biya, aa dləghəga daddakwa ḅələkwadi kaiya.”

Kwa Maay Tləghuma miyam Biya, əmtad də kəmyama

³⁸ Am Yuhwan taa kə iina, “Dadda tsaga dəgita, məng nə uud kəmnda nəghəgga nəmnd lagwa shatanah ma ḁaagaha, kəm tsarvana, adaba maay ma kəmyam biya.”

³⁹ Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Tsamarəv biya, maay wa ḅa dəga jappər ma ḁaagar təhaləkwaha kaa taa əlbəg ghwad tə kai biya.

⁴⁰ Badəm wa maay ḅa tləghum də kəmyam biya, əmtad də miyama.

⁴¹ Ən tagkurtag kə jiira, badəm waa vəkur yuwa həḅḅəg, aandzu ba kwu palla adaba am dəga Kəristi, ən tagkurtag kə jiira, da pilwabi nə dəgshigaan biya.”

Dəgitahi Fəgara Uud Kə Ba Haipa

⁴² “Badəm daddakwa fəgaraa pal ma zərzarhahaan fadghəraatər tə kaiyən kə ḅa haipa, da nəg kə dəga zhuwadaala. Da nguləm ngudvardəm nə akura vaar ma kungy, ḅəldəm damma dəlvə.

⁴³ Akwama fəkaa ḅa haip nə dəvəgha, agha ghuddana. Nguləm agha tləkkəna kə shifəgga damma zərazər də dəv palla, təghər kə damma kaar fai də dəvahagh bəkurdə, vakavakən da tsəvabi nə kaarən biya. [

⁴⁴ Kwadyahanən kwar zətərzəg vaakwahiina, ar maay əmtsəg biya, dlaḅa tsəva bi nə kaariin biya.]

⁴⁵ Akwama shəgahagha wa fəkaa kə ḅa haipa, agha ghuddana. Nguləm agha tləkkəna shifəga tangw damma zərazər də shəg pal, təghər kə damma kaara fai də shəgahagh bəkudə. [

⁴⁶ Kwadyahanən kwa zətərzəg vaakwahiina, ar maay əmtsəg biya, kaarən dlaḅ tsəva biya.]

⁴⁷ Akwama fəkaa ḅa haip gyiyagha, nguləm agha təddana. Nguləm agha tləkkəna kə tləkkəsəra Daadamazhigəl də gyi pal təghər kə damma kaara fai də gyiyahagh ba bəkudə

⁴⁸ vaakwahiina, ‘Kwadyahaan zətərzəgna, ar maay əmtsəg biya,

Kaariin dla6a tsəva biya.'

⁴⁹ Da fəshav aandzu kwar kə uuda də kaara, bandkwa fəshav nə kyulləg də iizhamalaha.

⁵⁰ "Iizhamalaha dəgit marraw nə iina, akwma tagwazhatagw nə iizh də yamyamana, am da gwida ndari? Aandz məng nə iizh ma kuram, am ndzan ma gabərər də zaraabahaaruwa."

10

Tsag Təghər Kə Lagwa Uusa

¹ Kaa duwa vakavak kə iin kə Yesu, kaa ciya dagal damma larda Yahudiya, kaa dzəva kə iitər dat ghyaba zaagha Jodan. Uudah bədyaka dla6 gwiya dzaharvətdzahəg vakaana, kaa gwiya tsagtərtsag bandkwa nət nə iina.

² Kyalma Farisah sarəvsəg sa fəshgaana, kaa ndavgarundavəg kə iitər taakiya, "Ma adzahadzaha Muusa, kalkalaan kə uudan lagwars kə uusaana?"

³ Kaa ngutərangug Yesu amaa, "Auwa tagakur na adzahadzaha Muus dəa?"

⁴ Ngwarangugga aiyam nə iitəra, "Haighanthaig nə Muus taakiya agha vinndara kə kakkada tagwavəgh də uusagha, dla6a agha lagwarsa."

⁵ Am Yesu taa kə iitəra "Vindakura mbakyarvad dəkdəka ghəraru nə Muus kwanən kə adzahadzaha.

⁶ Bamma da zəngwa, ndəraandərg 'Daadamazhigəl kə uudaha ghwalva ar da uusa.'

⁷ Mbakyarvad kwaha, duugaan uud kə daddaan ar də babbaan əmtsəvət tə uusaana.

⁸ Ba bərkud ar nal kə vəgh palla. Tangw da təvuukwa ard ndzəga band uud palla, maadlai uud bu biya.

⁹ Adabad kwaha, dəgiti aa matləgant Daadamazhigəla, aa tagw bi nə uudan biya."

¹⁰ Gwiya ba nə iitər da hənyaha, kaa ndavgarundavəg nə mbərzahaan kə Yesu təghər kwanən kə əlbəga.

¹¹ Aiyamaa taa kə iitəra, "Badəm nə uudi lagwda uusaana, gak kwatlərən kə uusa, 6agaghara6ag kə haipa gwaragwar kə uusa zəngwa.

¹² Akwama uus dla6 wa duugars zhiilan kəsuu kwatlərən kə zhiila, 6agaa6ag kə haipa gwaragwara."

Fətəraafəg Yesu kə Bark kə Zər zarha

¹³ Kaa ba langarlang kə uudah kə zər zarh kə Yesu kiyava fətəra barka, kaa burəgaraaburəg nə mbərzahaan kə uudaha.

¹⁴ Nəgha ba Yesu, kaa badzəg nə rəvidmahuuda, amaa taa kə iitəra, "Aduwamtərduug kə zarəh da vakara, tsamtərəv biya. Adaba tləkəsəra Daadamazhigəla dəga jəbba iitəra.

¹⁵ Ən tagkurtag kə jiira, badəm daddakwa dləghabi kə tləkəsəra Daadamazhigəl band kwa dləghəg zərzər biya, dəgaabi damma vakai biya."

¹⁶ Sətərdaa kə zarhiin da vakaan həkytərna ba hə6əkka, fahtəraa kə dəva, dla6a fətəraa kə barka.

Daalazər Dadda Hyahha

¹⁷ Təghərdəga ciyadagal Yesu vaakwahiina, kaa sagau kə uuda nə iin də əmndərga, kəlla kə iin kə ghwunj təvuukwana, kaa ndavarundavəg kə iin taakiya, "Dadda tsagaa dəgita jiijiira, awan da 6ag nai ən tləkkəna kə shifəga tangw damma zərazəri?"

¹⁸ Aiyam Yesu taa kə iina, "Aujilbəg kəskəgh də kai dadda jiiri? Au məng dadda jiira, ba Daadamazhigəl palla.

¹⁹ Abi agha sɛrgasɛrɛg kɛ dɛgiti taag na adzahadzaha, ‘Tsɛbi kɛ shiffɛg biya. Bagbi kɛ gwaragwar biya. Bagbi kɛ gɛl biya. Bagbi kɛ shiida fiid biya. Bagbi kɛ mbadiira biya. Agha faara kɛ daadagha ar dɛ baabagha.’ ”

²⁰ Am daala zɛrna, “Dadda tsaga dɛgita, abi tsufananttsuufɛg kwanahaan ciigɛt bamma zarhɛra.”

²¹ Kaa vazɛgaan kɛ Yesu dɛ vazɛga wayakɛvɛra, amaa taa kɛ iina, “Ba dɛgit pal wa tɛmkaana. Dɛg valɛtvɛlɛg kɛ dɛgiti agha dɛ vakai nɛng badɛm, agha vɛltɛr kɛ talagaha, agha tlɛkkɛna kɛ hyah ba dɛyak ma ghɛrazhigɛla. Tɛhalakwha agha sagau da gatkwaɛtɛga.”

²² Bad cinngacinngaan wah kɛ ɛlbɛgna kaa badza hudvɛg kɛ iina, kaa gwiya daas kɛ iin ma badzɛga ɛrvidmahuda, adaba dadda hyah nɛ iin ba vaivaiya.

²³ Kaa vaztɛrvazɛg Yesu kɛ mbɛrzahaan, amaa taa kɛ iitɛra, “Da dɛga ba dlah yaa daddaha hyah damma tlɛksɛrra Daddamazhigɛla!”

²⁴ Kaa ɛa jappɛra kwanɛn kɛ ɛlbɛg kɛ mbɛrzahaana. Kaa gwiya tagɛtɛrtag kɛ Yesu, “Kuram zarhara, da dɛgaa ba dlah, nɛ uud damma tlɛksɛra Daadamazhigɛla!”

²⁵ Da tsafɛsaf ba kɛ adlɛgwam dagal tɛ duula liipɛr, tɛghɛr kɛ dadda hyah daadamma tlɛksɛrra Daadamazhigɛla.”

²⁶ Cinngara ba nɛ mbɛrzahaan ɛndkwaha, kaa gwiya fɛgarna ɛa jappɛr kɛ iitɛr ar ndava ghɛrahaatɛr taakiya, “Mabba ndɛkwaha, warwa da tlɛkɛna katɛgi?”

²⁷ Kaa vaztɛraavazɛg kɛ Yesu amaa, “Vak kɛ uudaha, mbɛlɛmbɛlena. Vak Daadamazhigɛla mbɛle biya. Adaba makwar kɛ dɛgit ɛagaɛag vak Daadamazhigɛla.”

²⁸ Aiyam nɛ Bitrus taa kɛ iina, “Duwamndarsduug nɛmnd kɛ dɛgahaamnd badɛm kiyava gata kɛgha.”

²⁹ Aiyam nɛ Yesu, “ɛn tagkurtag kɛ jiira, daddakwa duugars vɛgyaana, bi zɛrha babbaana, bi dɛghwaha babbaana, bi babbaana, bi daddaana, bi zarhaana, bi guhahaana mbakyarvad kaiya ard ɛlbɛg marawa,

³⁰ dɛgiti da tlɛkɛna nɛ iin ma kwanɛn kɛ zamana, da jɛguujig shɛg dɛrmɛkka, tɛghɛr kɛ tlɛkna hɛnyaha, ard zarha baabaha, ard dɛghwaha baabaha, ard yahha, ard zarha, ard guhaha, bakɛva kwaha da tlɛkɛna bamma dladɛ. Tɛhalakwaha ma zamanɛn da sagauna, da tlɛkna kɛ shifɛgga damma zɛrazɛra.

³¹ Badɛyak nɛ uudahi ar dɛga zɛngwa, ar da nɛg kɛ dɛga halla. Dɛga halla ar da nɛg kɛ dɛga zɛngwa.”

Gwiya Tagadatag Yesu kɛ ɛlbɛg Tɛghɛr kɛ ɛmtsɛgaana

³² Ar tɛghɛrdɛga dagat damma Urshalima, Yesu tɛvuukwa mbɛrzahaan ar gatɛg tɛ halla ar ɛaa jappɛra. Uudahi gattɛr tɛ hal dladɛ ar gɛdzɛga. Kaa dahtɛrɛtdahɛg nɛ Yesu kɛ kɛlawar tar buna damma dlɛmmaaba, kaa gwiya tagɛtɛrtag kɛ iin kɛ dɛgiti da dzɛgaar dɛ iina. Amaa,

³³ “Kiyam dagat damma Urshalima. Da vɛlvtɛrvɛlɛg nɛ Zɛra Uuda damma dɛv kɛ maalah ma zhiilakɛsuufah ar dɛ lii tsaga adzahadzaha Musa. Ard ghwudarda kɛ shariya ɛmtsɛga, ard vɛltɛr kɛ lii ar Yahudah biya.

³⁴ Ar da nenegaana, ard tafarva kɛ ashavaiya, ar da kalaakan dɛ kiiɛa, ar da tsana. Tɛhala hɛnga hɛkɛrdɛ da ciyit dɛ shifɛgga.”

Ghalga Yakuba ard Yuhwana

³⁵ Tɛhala kwaha, kaa sagau kɛ zarha Zabadi, Yakubu ard Yuhwana, davak kɛ Yesu, am nɛ iitɛr taa kɛ iina, “Dadda tsaga dɛgita, kɛm naa ghala dɛgit vakagha.”

³⁶ Aiyama taa kɛ iitɛra, “Au wam naag nɛ uuram ɛn ɛagkurani?”

³⁷ Aiyam nə iitəra, “Kəm ghala kəgha mada dəghaghan damma ndangəra kwargagha, pallamnd maa ndzan tə dəvaa kaffagha, pal tə dəvaa ghyabəagha.”

³⁸ Am Yesu taa kə iitəra, “Am sərgai kə dəgiti am ghaləg nə uuram biya. Am həbəəgahəbəəg kə dladən ən da həbəəg naina? Nii am dzugwantdzug bagkura nə uud kə hulfa tsuufəgi da bagəwa nə uuda?”

³⁹ Ngwaraangug taakiya, “Aana, kəm dzugwantdzugwa.”

Am nə Yesu taa kə iitəra, “Aana, am da həbəəgahəbəəg kə dladī ən da həbəəg naiya, da bagkura dlaə nə uud kə tsuufəg də hulfa tsuufəgi da baggwa nə uuda.

⁴⁰ Ndzəgga tə dəvaa kaffara, bi tə dəvaa ghyabara, tlərar bi nə wah biya. Dəgaha lii badlavətərna mbakyarvad iitər nə wah kə vakavaka.”

⁴¹ Cinngaraba nə kyalma mbərzah kəlawən kwana, kaa badza ərvidmahud kə iitər də Yakub ard Yuhwana.

⁴² Kaa dahtərətəhəg kə Yesu da vak palla amaa taa kə iitər, “Am sərgasəəg ma lii Yahudah biya, lii sərəvtərsərg də kwarga, ar martər ndzəd kə uuda-haətəra, uudah maamaalatər ndakwani ar martər ndzəd kə uudahaatəra.

⁴³ Da maay əndkwah ma taatakaru biya. Mbakyarvad kwaha, badəm daddakwa naa nəg kə maal ma kurama, barari bagarnəs kə kwatnahər kə kyaləma.

⁴⁴ Dlaəa badəm daddakwa naanəg kə maal ma kurama, barari naal əeva uudah badəmma.

⁴⁵ Adaba Zəra Uuda sahi mbakyarvad bagvarnəs kwatnahər biya, sahi da ba kwatnah nə iina, dlaəa vəlda kə shiffəgaan kiyava varra uudah badyaka.”

Mbəghanambəg Yesu Kə gulf Bartimawus

⁴⁶ Daragha ba nə iitər damma Yariko. Ba iin ndakwani saggal ma Yariko də mbərzahaana, əmtəd də uudah badyaka, ndza məng nə uuda nə iin gulf cəhurgan ma ghyaba duul ghalga. Daagaan Bartmawus, zəra Timawus.

⁴⁷ Cinngha ba nə iin taakiya Yesu zhiil Nazaret wa ghuda dagala, dzəgant kə iin kə kungy taakiya, “Yesu, zəra Dauda, zhukwadaalazhuga!”

⁴⁸ Kaa burəgaraaburəg kə uudah badyak, ar taakiya “Ndzandzəga,” bakəva kwaha gwiya dzəgant kə iin kə ghai badyadyaka amaa, “Zəra Dauda, zhukwadaalazhuga!”

⁴⁹ Kaa ghacgaghacəg kə Yesu amaa, “Dahamwantdəhəga.”

Ar dahant kə iitər kə gulfna, am nə iitər taa kə iina, “Ciiga, dlaiga wa daa kəgh nə Yesu.”

⁵⁰ Bəlda kə nuurana, bərhwaat kaa ciig kə iin davak kə Yesu.

⁵¹ Kaa ndavəgarundavəg kə Yesu taakiya, “Au wagha naag nəng ən bagkani?” Am gulfən taa kə iina, “Dadda tsaga dəgita, manaa naa nəghəganəghəgga.”

⁵² Aiyam Yesu taa kə iina, “Dəga, fadghəragha mbakambəga.”

Caaricaari kaa nəghəganəghəg kə iina, kaa gata Yesu kə iin dagal tə duula.

11

Dagha nə Yesu Damma Wurshalima

¹ Həzarət ba nə iitər daadamma Wursalima, kaa ghacəgagacəg kə iitər ma Betafaji ard Betani, vaka Gaval kwa də Uufaha Zaituna, kaa bəlgantbələg nə Yesu kə mbərzahaan buwa,

² Amaa taa kə iitəra, “Damdəg damma gədzərkəsən təvuukwaruna. Bad daasaruwa am da nəghəganəghəg kə gəlaəba aghyungngw ngudangudana, kwa tapavənai dalgaa biya. Pəlamdaapəlgə

³ Akwama ndavakurundavæg nê uud taakiya, ‘Aujilbæg kèskuram pèlgaani?’ ‘Am tagar taakiya, Yaazhigèl wa naagaana, da gwiigaan saas bandakwan ndakwana.’ ”

⁴ Kaa dagal kè iitèra, ar nègha kè gèlaaba aghyungngw ngudèga tè ghaiya hènnyaha tè òuula. Ar tèghèrdèga pèlgaana,

⁵ am lii ghacèga vaakwahiin taa kè iitèra, “Am pèllæg damèr kè aghyungwini?”

⁶ Kaa ngwangug kè mbèrzahaan buna bakalkal bandkwa tagatèr Yesu, kaa òuutèrèsòuug kè uudahiin dagal dè aghyungngwiina.

⁷ Sarardèv ba nè iitèr kè aghyungngwèn kè Yesu, ar balèt kè sèdàvahaatèr tè vakaiya, kaa dalgan kè Yesu cèhura tè vakaiya.

⁸ Kaa balgaбалэг kè uudah kè sèdàvahaatèr badyak tè òuula, kyalèmah dlaба balara dèva uufahi ghwadarda nè iitèr sama guhaha.

⁹ Lii tèvùukwana ard lii tè halaana ar dīyaru kè cau taakiya, “Galyamgalæg kè Daadamazhigèla!

Bark kè daddakwa saay
ma òaaga Yaazhigèla!

¹⁰ Bark kè tlèkèsèrèn da saayèn kwa dèga daadamnd Dauda.

Galyamgalæg kè Daadamazhigèla.”

¹¹ Dagha ba nè Yesu damma Wurshalima, kaa daas kè iin damma gaagazaiya vègya Daadamazhigèl vazèna kè dègitah badèmma, gèlaabèlèg tsau ba hwaasa, kaa gwiyaghèra daas èmtad dè mbèrzahaam damma Betani.

Tlafaatlafæg nè Yesu Kè Uuffa Ghègyivva

¹² Ciyarèt ba nè iitèr ma Betani dlakaduraana, kaa njèkènjiig nè wai kè Yesu.

¹³ Nègha ba nè iin kè uufa ghègyiv kwad hyimiya, kaa da vazgaan mbatak tlèkènatlèg kè zèr tè vakaiya. Dagha ba nè iin da tèvègha, tlakènabi aandzu ndau tè vakai biya, ba hyimiya, adaba sarta yaa zèra ghègyiv biya.

¹⁴ Amaa taa kè uuffa ghègyivèna, “Ba dèmma aa gwiya zèbbi nè uud kè zèr tè kègh biya!” Cinngaracinng mbèrzahaan kè dègiti tagada nè iina.

Yesu Ma Vègya Daadamazhigèla

¹⁵ Dagha ba nè Yesu damma wurshalima, kaa daas kè iin damma gaagazaiya Vègya Daadamazhigèla farzha kè lagwa lii sagwa dègitah ard lii vèlgaana. Kaa tlagars dlaб baz tèbèraha lii mbèda kwaба baz avèdaha lii valla takalamasara.

¹⁶ Tsarva kè uudah kè ghwadadagal dè dègitah ma gaagazaiya Vègya Daadamazhigèla.

¹⁷ Kaa ba tsagtèrtsag kè iin kè uudah amaa, “Vindavavindæg taakiya, “Da dahav nè vègyar dè

Vègya dzègwazhigèla dlamakèlaaw badèmma.’

Namdalnèg nè uuram kwan kè ‘vakka shèbèga gèlaha.’ ”

¹⁸ Cinngaraba nè maalah ma zhiilakèsuufah ar dè lii tsaga adzahadzaha Muus kè kwanèn kè èlbèga, kaa fègarzhafæg kè iitèr kè gata òuula tsègaana, adaba ar gèdzègaana, kwakyarvad badèm dzahava dlamakèlaawèn ar ba jappèra tsagaanana.

¹⁹ Bèlaa ba hwaasa, kaa mèlla dagal kè Yesu ard Mbèzahaan ma kèssiina.

Ghulalghulæg Nè Ghègyivvèn Tlaffa nè Yesuna

²⁰ Dlakadur bawur ar ghudadagala, kaa nèghèganèghèg kè iitèr kè ghègyivvèn ghulalghulæg tangw dat tlaliyaana.

²¹ Dzamghanidzamæg Bitrusa, amaa taa kè Yesu, “Dadda tsaga dègita, zharga! Ghègyivvèn tlafgha nèngèn ghulalghulègga!”

²² Ngwatərangug nə Yesu amaa, “Famdəghərətfəg tə Daadamazhigəla!

²³ Bak jiir wan tagkurtaga, akwama fədghərətfəg nə uud tə Daadamazhigəla, tagardatag kə aghwən taakiya ciig bəldəmbəlg kə ghəragh ma yiwahaiya. Akwama bəgaabi kə ndaundawur ma ərvidmahudaan təghər kə dəgiti aa tag nə iin biya, da bəgvarəga.

²⁴ Mbakyarvad kwaha wan tagkurtaga, badəm nə dəgiti am ghaləg nə uuram ma dzəgwazhigəla, famdəghərətfəga taakiya tlamkənətləga, da nəg kə dəgaruwa.

²⁵ Dləba makwar kə sarti am ciigət nə uuram da dzugwazhigəla, akwama məng dadda kwamma həkyna nə uuram ma ərvidya, am bəsharnana, adaba ghərava Daadaruwi maghərazhigəl ndakwani da bəshkurna kə haipaharuwa.”

²⁶ Aiciya, akwamam maay bəstərnabəshəg kə haipahaatər kə uudah biya, daadaruwi ma ghərazhigəl ndakwani da maay bəshkuranaabishəg biya.

Ar Ba Ndaundawur Təghər Kə Ndzədəda Yesu

²⁷ Kaa gwiya daas kə iitər damma Wurshalima. Kaa gwaiyav kə Yesu ma gaagazaiya vəgya Daadamazhigəla, kaa sagau kə lii maalah ma zhi-ilakəsufaha, ard lii tsaga adzahadzaha Muusa, ard maalah təghər kə vəgya Daadamazhigəla sa vakaana.

²⁸ Am nə iitər taa kə iina, “Agha bəg də kwar kə ndzəd nəng kwanahaan kə dəgitahi? Warwa vəlakk ndzədə bəagaani?”

²⁹ Am Yesu taa kə iitəra, “Məng nə ndavəgi ən na ndavkuru naiya. Am nguwi ghəraruwa, kai ndakwi ənda tagkurtag ma hulfa kwar kə ndzəd wan bəg nai kə tlər də vakaiya.

³⁰ Tagamwataga, ndzədən bəgga Yuhwan kə tsufəg də vakaiyəntsə, vəlghar Daadamazhigəl nii uudhi?”

³¹ Kaa fəgarzhafəg kə iitər kə agajaw ma taatakaatər, taakiya, “Akwama tagəyamətag taaki, ‘Vak Daadamazhigəla,’ da tagkiyamtag taakiya, ‘Aujiibəg famdəghərət bi tə iin biyi?’

³² Kiyam tagatag taaki, ‘Vak kə uud kwana?’” (Ar gədza dəgiti da bəgtər nə uudaha, adaba badəm nə uudah kəsarəntkəsəg taakiya tlayanga Daadamazhigəl nə Yuhwana.)

³³ Kaa ngugarangug kə iitər kə Yesu taakiya, “Kəm sərga biya.”

Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Kai ndakwi ən maay tagkurtag kə ndzədəi ən bəg nai kə tlər də vakai biya.”

12

Garava Lii Cauwara Mbuuca Guhha Inabi

¹ Kaa zavuukw kə Yesu də tagtər garava. Amaa, “Ndza məng nə uuda nə iin kwa ndza bəgaa guuha inabiya, ngal tsarvaara kə iin də hərgəha takka, kwadā kə vakka pərtsa zəraana, ndəra kə iin kə gud kiyava dadda uufəgaana. Vəltər kə mbuucan kə yaa daddaha uusəgga, kaa dagal kə iin damma kwatlərən kə larda.

² Bəgaa ba sarta caa zəra inabi, kaa bəlgəntəbəlɡ kə dadda guhən kə kwatna-haan davak lii cauwara mbuca guhna, kiyava səgarda kyalləma zarha inabi ma guha.

³ Kaa viigətviig kə lii cauwara mbuucəna, ar kalaakan, ar lagwars dagal bad dəvaan dləba.

⁴ Kaa gwiya bəltərənt kə kwatlərən kə kwatanaha. Kaa tsəgaan kə iitər kə uudanən ma ghəra, ar vəlār kə dlada.

⁵ Gwiya ɓɛlant kwatlərɛna, ar tsan lii cauwara mbuuca guhna. Bɛltərɛnt dlaɓ kɛ kyalɛm baɗyaka, kaa kalgakalɛg nɛ lii cauwara mbuuca guhɛn kɛ kyallɛma, ar ciɓa kɛ kyallɛmahaatɛra.

⁶ Gwastɛn badlaɓ nɛ uud pall kwada ɓɛlɛg nɛ iina, iin nɛ zɛraana, kwa waig nɛ iina. Tɛhalakwaha kaa ɓɛlgaan kɛ iin da vakaatɛra, kaa tagaan kɛ iin taakiya, ‘Mbatak, ar da fɛgaarafɛg kɛ zɛrara.’

⁷ Ar takkɛva lii cauwara mbuuca guhhɛn matatakatɛra, ‘Wanci nɛ dadda gwiya guhna, na tsiyamatsɛgga, kiyava nɛg guhiin kɛ dɛga miyama.’

⁸ Kaa viigɛtviig kɛ iitɛra, ar tsana, ar ɗuulɗan kɛ tluwa vɛghaan da gyɛlga ghɛrgha.

⁹ “Kaa ndavtərundavɛg kɛ Yesu, amaa, ‘Awa da ɓag nɛ dadda guhinii? Da sagau da cɛɓa kɛ lii cauwara mbuuca guhɛna, da vɛltɛr kɛ guhiin kɛ uudahitlɛrna.

¹⁰ Mbats tapamnabi kɛ karanta kwanɛn kɛ vindɛga ɛlbɛga Daadamazhigɛlɛn biya? Adaba vindavindan taakiya,

“ ‘Akuri ɗuwarars yaa daddaha ndɛrga,

Iin wa naal kɛ akura ndɛrɛg kwa juujig kɛ marawa.

¹¹ Kwanna tlɛra Yaazhigɛla,

dlaɓa dɛga jappɛr vakamiyama.’ ”

¹² Kaa gata ɗuula viigaan kɛ maalaha Yahudaha, mbakyarvad nɛgharaakanɛghɛg taakiya tag tɛghɛr kɛ iitɛr kɛ garavɛna. Adaba gɛɗzar uudaha. Mbakyarvad kwaha ar ɗuwarars, kaa dagal kɛ iitɛra.

Ndavɛg tɛghɛr kɛ ɗiigar hadam kɛ Kaisara

¹³ Tɛhala zɛlam hɛɗiikɛna, ar ɓɛlant kɛ kyalɛma Farisiyah ard uudaha Hirudusa, kiyava ngarant dlɛgɛd kɛ Yesu ma ɛlbɛgahi da tag nɛ iina.

¹⁴ Tsugwara ba nɛ-iitɛra, am nɛ iitɛr taa kɛ iina, “Dadda tsaga dɛgita, kɛm sɛrgasɛrɛg agha dadda jiira. Ba dɛgit pal nɛ uudah vakagha, adaba agha maay fa dagar ma uudah biya. Dlaɓa agha tsagaan kɛ ɗuula Daadamazhigɛl bak jiira. Magha tlɛg nɛng kalkalaan kɛskɛmnd ɗiigar hadam kɛ Kaisar tlɛkɛssa Ruma ɗyaka nii kalkalaan bihi?

¹⁵ Kɛm ɗiigaan nii, kɛm maay hii?” Nɛghaakanɛghɛg Yesu kɛ muniyaatɛra, amaa taa kɛ iitɛra, “Aujiɓɛg kɛskuram fɛsha kaiyi? Anakam kwabiin ɗiyav hadamiin dɛ vakaiyɛn ndana.”

¹⁶ Kaa sɛgardaasɛg kɛ iitɛra, amaa taa kɛ iitɛr, “Garava war ard daaga war wa tɛ vakaini?”

Aiyam nɛ iitɛra, “Dɛga Kaisara.”

¹⁷ Am Yesu taa kɛ iitɛra, “Dɛga Kaisar am vɛlar kɛ Kaisara. Dɛga Daadamazhigɛl dlaɓa am vɛlar kɛ Daadamazhigɛla.” Kaa ɓaa jappɛraan kɛ iitɛr ba vaivaiya.

Ndavɛg Tɛghɛr Kɛ Ciig Ma Gɛtlaha

¹⁸ Sarɛvsɛg nɛ kyalɛma Sadukiyah sa vak kɛ Yesu. Iitɛr wa taakiya maay ciig ma gɛtlah biya. Kaa ndavgarundavɛg kɛ iitɛr taakiya,

¹⁹ “Dadda tsaga dɛgita, vindakɛmndavindɛg nɛ Muusa taakiya akwama ɛm̄tsaaɛm̄tsɛg nɛ uudan kwal yigga kɛ zɛr dɛ uusaana, barari kɛsgaan nɛ zɛraabaan kɛ uusiina, yahara kɛ zarah kɛ zɛraabaana.

²⁰ Ndza mɛng zarhabaabah uudiffa, kɛsuukɛsɛg yag kɛ uus mtsan bakwal yigga kɛ zɛra.

²¹ Kaa kɛsguukɛsɛg kɛ zɛra bu kɛ uusiina, ghɛravaaan ndakwi ɛm̄tsaa bakwal zɛra. Dɛga hɛkɛrd ndakwani band kwaha.

²² Bandkwah dlaɓa uudif ɛmtadaatɛra, ɛm̄tsahara bakwal zɛra. Tɛhalakwaha kaa ɛm̄tsɛg kɛ uusiina.

²³ Aitsa, da nɛg kɛ uusa warci pal ma iitɛr davalala ciig magɛtlahi? Adaba uudɛfamɛadɛtɛr kɛssarukɛsɛga.”

²⁴ Ngwatɛrangug nɛ Yesu, amaa, “Dzamaghɛraru kalkal biya mbakyarvad am sɛrgabi kɛ ɛlbɛga Daadamazhigɛl vindavindan biya, am sɛrgabi dlaɓ kɛ ndzɛda Daadamazhigɛl biya.

²⁵ Masartɛn da ciig lii ɛmtsaharaɛmtsahɛg tɛ faaya, ar da maay ghwalvah kɛssa uus biya, ɛnghwasah ndakwani ar maay da kɛssa zhiil biya, ar da nɛg band zɛrɓɛlgah kwa ma ghɛrazhigɛla.

²⁶ Tɛghɛr kɛ ciig ma gɛtlaha, tapamnabi kɛ karantɛgaan ma kakada Muus tɛghɛr kɛ kaar zɛg tɛ uuf ma suuy, taakiya, ‘Kai Daadamazhigɛla Ibrahim, ard dɛga Ishaku, ard dɛga Yakubu biya?’

²⁷ Iina, Daadamazhigɛla lii ruwaraaruug biya, dɛga lii dɛ shiffɛga. Tɛkamaatɛkɛg ba linglinga.”

Adzahadzah Kwa Dɛ Ndzɛda

²⁸ Pall ma lii tsaga adzahadzaha Muus tlatɛraatlɛg ar ɓalagajawa ma taatakaatɛra. Nɛghaaka ba nɛ iin taakiya ngwatɛrangug Yesu ba kalkala, kaa ndavɛgarundavɛg kɛ iin taakiya, “Kwar kɛ adzahadzah wa juujig ba vaivayi?”

²⁹ Ngugharangug nɛ Yesu amaa, “Kwa juujig badɛmma iin taakiya, ‘Cinngamcinng, uudaha Isra'la, Yaazhigɛl Daadamazhigɛlamiyama, Yaazhigɛl ba palla.

³⁰ Waig kɛ Yaazhigɛl Daadamazhigɛlagh dɛ ɛrvidmahudagh badɛmma, ard shifɛggagh badɛmma, ard dzamaghɛragh badɛmma, ard ndzɛdagh badɛmma.’

³¹ Dɛga bu iin taakiya, ‘Waig kɛ tlɛghaarawakyaghagh band kwagha naag nɛng kɛ ghɛragh.’ Maay nɛ watlɛrn kɛ dzahadzahi juujig kɛ kwanahaan biya.”

³² Aiyam dadda tsaga adzahadzahɛn taa kɛ Yesu, “Tagghɛdatag bakalkal dadda tsagadɛgita, Daadamazhigɛl ba palla, maay watlɛrn biya ba iina.

³³ Aa waiyavwaig bad rɛvidmahuud palla, ard dzamaghɛragh baddɛmma, ard ndzɛdagh baddɛmma, agha waiyant kɛ tlɛghaarawakyaghagh band ghɛragha, juujig badɛm kɛ kyulɛgga ɛmcagga ard kyulɛgga hɛrga.”

³⁴ Nɛgha ba nɛ Yesu kɛ duuli ngwaa nɛ iin dɛ dabariya, aiyama taa kɛ iina, “Aghaba hɛɛf dɛ tlɛksa Daadamazhigɛla.” Tahalakwaha maadlai wa gwiya shughaana gyiya ndavgaru dɛgiti tlɛrn biya.

Ndavɛg Tɛghɛr Kɛ Kɛristi

³⁵ Ma sarta kwandza tsaga dɛgit nɛ Yesu ma vɛgya Daadamazhigɛla, kaa ndavtɛruundavɛg kɛ iin taakiya, “Ar tag ndar nɛ lii tsaga adzahadzah taakiya Kɛristi zɛra Daudi?”

³⁶ “Dauda kataghɛran ndakwi, tɛdvad Shɛddɛkw Daadamazhigɛl tagaatag taakiya,

“ ‘Am Yaazhigɛl taa kɛ Yaazhigɛlara,
Ndzandzɛg tɛ dɛvaa kaffara,
Bamma fantɛraafɛg kɛ tlɛghumahagh
da mazhangyil kɛ shɛgahagha.’ ”

³⁷ “Ba Dauda kataghɛran ndakwi dahadahɛg kɛ iin dɛ ‘Yaazhigɛla’. Da nɛg ndar kaci kɛ zɛr vak Daudi?” Cinngaraba nɛ uudah kɛ ɛlbɛgɛn taggada nɛ Yesuna, kaa dlaig kɛ iitɛra.

Yesu ard Lii tsagga adzahdzaha Muusa

³⁸ Ma tsagaanaana, am Yesu, “Famfɛg kɛ hɛnkal dɛ lii tsaga adzahadzaha Musa, ar naa ba gwaiyav ma sɛdav dyakɛyaka. Dlaɓa ar naa ba tagvɛtɛr nɛ uuss ma kasukwa.

³⁹ Ar naa ba vëləvtər nə dëga ndzëganah ndang ma guda dzëgwazhigëla, ard dëga ndzëgaan maraw vakka hwadëga.

⁴⁰ Iitər nə lii za kadlänga ënghwasahi ëmtsahara zalahaatëra. Dlaða ar dzëgwazhigël tladda kiyava nëghëvtërnëghëgga. Da vëləvtërvëlëg dlad ba vaivaiya.”

Ndzayau wagyigga

⁴¹ Cëhurga ma guda dzëgwazhigëla nə Yesu vaka cauwa ndzayau, vazza ðuuli ar diig nə uudah kë kwaðatër ma dëga dëya ndzayau. Kyalëma yaa dadda hyahha badyaka ar diigaan kë kwað badyaka.

⁴² Kaa sagau kë wagiggiin talaga, dëya kë kalami buwa, kwa dët bi nə pallëraan dat kwað biya.

⁴³ Kaa ðahgantðahëg nə Yesu kë mbërzahaana, amaa kë iitëra, “Ba jiiirjiira, wan tagkurtaga, kwabën aa diiga nə wagigën ma dëga dëya ndzayauna, juujig kë dëga kyalma uudah badëma.

⁴⁴ Badëmmaatër vëlarda bamma dëyakëra dëgiti ar dëvakai nə iitëra, wagyigna, ma ndzëgana talagëraana vëladavëlëg kë dëgiti dëvakai nə iin badëmma, baz dëgiti tsaghër nə iin të vakaiya.”

13

Tagadatag nə Yesu kë əlbəg təghər kë dləga vəgya Daadamazhigəla

¹ Tëduula Sagal nə Yesu ma vëgya Daadamazhigëla, am pal ma mbërzahaan taa kë iina, “Dadda tsagga dëgita, vazëg kë maandala akurahaan ard ndërgahaana, dëgaha jappëra!”

² Am Yesu taa kë iina, “Agha nëghëganëghëg kë maandala hënyahahaana? Da dlagav badëmma. Da maay ðuwav nə akur aandzu pal təghër kë zëraabaan biya.”

Dlada Zəngngwa

³ Cihurgan nə Yesu të Aghwa Zaitun kwar vazakav magyimagyi dë Vëgya Daadamazhigëla, kaa ndavgarundavëg kë Bitrusa, Yakuba, Yuhwana, ard Andrawus ba daghuvaatër taakiya,

⁴ “Tagkëmndtaga, da dzëgaar hër wanahaan kë dëgitahi? Au nə dëga sërgi da nëghëvaaka nə iin të vakai akwama hërz sarta dzëgardzëgaani?”

⁵ Aiyam Yesu taa kë iitëra, “Famfëg kë hyëmiya, aa valkur dai nə uudah biya.

⁶ Uudah badyak ar da sagau ma ðaagara, ar da taakiya, ‘Kai nə iina,’ ar da valtërda kë uudah badyaka.

⁷ Akwama cinngamacinnga kë əlbəga ghwaava ard dlaghalgaana, gëdzam biya. Barari da dzëgardzëg wanahaana, bakëvakwaha ghaalaan ndakwani sëghëv bi ndan biya.

⁸ Uudaha këssi tlërna, ar da dëgaradëg kë uudaha këssi tlërën dë ghwaava, kwarga ar da ða ghwaav dë kwarga. Da gajagav nə haay vakavak shahshaha, da mëng baz waiya. Badëm wanahaana iin bi gyigyiya dladfiin biya. Ba fëgarzhaana.

⁹ Famfëg kë hyimmi të ghëraharuwa, adaba da langkurlang nə uuda damma guda shariya, da kalkuraaka nə uud ma guda dzahava Yahudaha. Da langkurlang nə uud da tëvuukwa tlëvuukwaha ard tlëkësaha mbakyarvad dë ðaagara, am da tagëda kë shiid maraw təghër këskai tëvuukwatëra.

¹⁰ Lakuti sagau nə halavuwaana, barari tagëvtëra nə əlbəg maraw kë uudaha duni badëma.

¹¹ Ba këlää sarti viikurët nə uuda, akwama dakurdaadëg da vaka ta shariya, ndavambi kë dëgiti am da tag nə uuram biya. Ndzaa ba tagamtag kë dëgi da

vølkur nē Daadamazhigēl ma kwahiin kē sarta, adāba kurambi wa taaghahi biya, Shēdēkwa Daadamazhigēla.

¹² Zēraaba da vōlda kē zēraabaan da tsōvana, daad dlaḅa da vōlda kē zēraana. Zarh dlaḅ ar da ciyarant kē yaatēra kwa da fēgara cēḅōvtēra nē yaatēra.

¹³ Badēm nē uudaha ar da naakur bi mbakyarvad daagar biya, Badēm nē daddakwa ghacaghacēg dat ghalaana, da katavva.”

Dlaḅa Ba Vaivaiya

¹⁴ “Akwama nēghamanaghēg kē dēgit dzah ma vēgya Daadamazhigēla, kwada fēgara uudah kē ḁuwa vakavakina, (Aa nēghaakanēghēg dadda karantēgaan taakiya) lii ma larda Yahudiya aa ēmdērarēmdērēg dagat damma aghwaha.

¹⁵ Kwa tē ghēragud dlaḅa, aa sēbbi saay samma hēnyah da kēssa dēgit biya.”

¹⁶ Dadda kwama guh dlaḅa, aa sēbi saasa hēnyah da kēssa sēḁavan biya.

¹⁷ Dēga zhuwadaal kē ēnghwasahi ēnhudā ard lii dē zēr ma dlaaga ma kwanēn kē sarta!

¹⁸ Dzēgwamdzēg kē zhigēl aa dzaarbi wanahaan kē dēgitah ma sarta viyakēsa biya.

¹⁹ Ma kwahiin kē sarta, da hēḅav dlad ba vaivai kwa tapavēnabi kē hēḅgaan ciigēt ma sarta kwa vērḁya nē Daadamazhigēl kē duni biya, tangw damma kwanēn kē sarta. Da maadlai gwiya dzēgardzēg hulfa kwan kē dlad ba dēm biya.

²⁰ Maa maay kwakyarvad gulghanigulēg nē Yaazhigēl kē hēngahin biya, maa maay nē uuda dēgshigi da ngēdlēg biya. Mbakyarvad uudahaan dzērghaaka nē iina, kaa gulēnagulēg kē iin kē hēngaha.

²¹ “Ma kwahin kē sarta badēm daddakwa tagkur taakiya, ‘Vazēga, wai nē Kēristi vaakwana!’ bi, ‘Vazēg, wai nē iin vaakwaha!’ Haiyamant biya.

²² Adāba kēristiya fiidfiida ard tlayangaha fiidfiida ar da sagala, ar da ḅa dēga sērēga ard dēgaha jappērha, kiyava vala uudaha, akwama ḅagaḅaga, baz lii dzēravtēraakadzēga.

²³ Mbakyarvad kwaha famfēg kē hyēmiya! Tagankuratag kē dēgitah badēm bamma sarta.”

Saaya Zēra Uuda.

²⁴ “Aiciya, ma kwahiin kē sarta, tēhala dladēn da sagauna,
“ ‘Faci da ba niknikka.

Kyil dlaḅa da maay ḅa parakrak biya.

²⁵ Kwadladlah ar da ḅala saay ma ghērazhigēla.

Da gajagav nē dēgitahi ḁyakḁyak tē zhigēla.’

²⁶ “Tēhala kwaha da nēghēvanēghēg Zēra Uud saay ma akumba dē ndzēḁa ard ndanggēra.

²⁷ Tēhala kwaha da bēldi kē zērḅēlēgahaan ar da dzahant kē lii dzērghaaka nē iin sagatsēga, ard dagatdēga, ard dagaldēga ard saadēsēga, cigēt tē ngyilla duniya dat ghaala zhigēla.

Tsag Tēghār Kē Uufa Ghēgiva

²⁸ “Tsagamtsag kē ndzēgana uufa ghēgiva. Akwama fēgharzhafēg nē dēvahaan kē ḅa ndaḁa, dlaḅa farzha kē ḁa daala hyēmiya, sēramasērēg taakiya hēr z nē madara.

²⁹ Bandkwah dlaḅ akwama nēghamanēghēg kwanahaan kē dēgitah dzēgaardzēga, sēramasērēg taakiya hēr z sarta, ba hēḁ dē ghaiya wakyagha.

³⁰ Bak jijjiira wan tagkurtaga, uudaha kwanēn kē zamana ar da maay ēmtsēg biya, bamma dzēghardzēg wanahaan kē dēgitah badēmma.

³¹ Ghərazhigəla ard haaya ar da ghyənga, əlbəgara badəmma da maay ghyəng biya.

Maay Wa Sərgasərag kə faci bi sart biya

³² “Kwan kə faciya ard sarta Maay wa sərgasərag biya, aandzu, zərbəlgahi ma ghərazhigəla, aandzu Zəriina, bamma Daad palla.

³³ Famfəg kə hyəmiya, am badləvəghana, adaba am sərga bi kə faciya ard sarti da dzəgaar wanən biya.

³⁴ Band uudi kwa təghərdəga dagala, akwama duugharsdug kə hənyaha fətərdəm ma dəv kə əvahaana, ma kwaratər bad tləri da bag nə iina. Təhalakwaha tagar kə dadda uuffa hənyaha taakiya aa badləva badləgga.

³⁵ Mbakyarvad kwaha, ndzamandzəg ba badləva badləna, adaba am sərgabi kə sarti da saas daddahənyah biya, ma da saa dəghwaasa, ma mahudə vədə, bi sarta wiiga ghwatəkala, bi dlakadur ba wurra.

³⁶ Aa da tləkuraabi gahragw am hənahaar biya.

³⁷ Dəginən ən tagkur naina, ən tagtər kə uudah badəma, ‘Ndzamandzəg ba badləva badləna!’ ”

14

Diyaradfiig nə tləvuukwah kə Sawariya Tsa Yesu

¹ Təmmaa ba həng bu kə Hwadaga Haarakəssa Dzava Hənyaha ard Hwadaga Haarakəssa Bruudi Kwal Yista, kaa gata duula viiya Yesu kə maalah ma zhiilakəsufah ard lii tsaga adzahadzaha Musa də gəlgəla, kiyava tsəgaan kə iitəra.

² Ar taakiya, “Aa bagavbi daghuvala hwadagga haarakəs biya, adaba aa da ciyarantbi nə uudah kə uushav biya.”

Diyavarəmdfiig nə walla tərshin kə Yesu ma Bitani

³ Ma sartən ndza ma Bitani nə Yesu, za kaf ma vəgya Siman kwa njikən vəcca, kaa saas kə uussiin də mərta wala tərshan reghareghaan kwa ba pir ganaan bagava də nardi, cəbnan diyarəm kə iin ma ghəra.

⁴ Kaa Badza ərvīd kə uudahi ndzar vaakwahiina, am nə iitər ma taatakaatəra, “Aa badzəvda kiyavau wallən tərshin əndkwani?”

⁵ Akwmaa vələvət nə iina, maa tlavkənatləg nə kwaḁa bariyam kwa juujig kə dəga viig palla, maa velvtər kwaḁiin kə talagaha!” Kaa caagyi kə iitər təghər kə uussiin ba vaivaiya.

⁶ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Duwamarsduugga. Am gargya kiyavauwi? Abi, dəgit maraw waa bagwi nə iina.

⁷ Ba kəlaahənga am ba əmtəd də talagaha. Mam naagaan am bagtəraabag kə hərər aandzu ba həra, adaba kaiya ən maay kəlaahəng əmtəd də kuram biya.

⁸ Bagaabag kə kəlaa ndzəḁaana. Daighwaadaig nə iin kə walla tərshən tə vəghaar lakuti kə da həḁakai kə uuda.

⁹ Bak jiirjiira wan tagkurtagga, badəm vakavaki da tagav nə əlbəg marawən ma duniya, da dzamav nə uussən kwakyarvad dəgiti aḁaga nə iina.”

Haighanthaig nə Yahud kə vəlla Yesu

¹⁰ Təhalakwaha, kaa dagau kə Yahuda Iskariyoti pal ma mbərzah kəlawə tar buna davak maalah ma zhiilakəsufah kiyava vətəru Yesu.

¹¹ Cinngaraba nə iitər əndkwana, kaa dlaig kə iitər ba vaivaiya, dlaḁa ar tara kə langiya vəlgar kwaḁa. Kaa fəgarzhafəg kə Yahud kə gata duula vəlgaana.

Kaffa Hwadaga Haarakəssa Dzavgaara Hənyaha

¹² Daavala faciya zəngwa hwadagga haarakəssa bruudi kwal yista, kaa harra mbaklaka kə iitər bandkwa narət nə daadijahaatər kə ḁagaan

kiyava hwaɗaga haarakessa dzavgaara honyaha, kaa ndavgarundavæg nê mbêrzahaan kê Yesu taakiya, “Vaakwar wa magha naagnong ma kêmnda ɓadlêkana kê vaki agha da zæg nong kê haarakessa dzavgaara honyahi?”

¹³ Kaa ɓelgantɓelg kê iin kê mbêrzahaan buwa, amaa taa kê iitêra, “Damdæg damma hudakessa. Am da nêghêganêghêg kê uudan dê tefuwa yuwa. Gata-marsgatêga.

¹⁴ Aandzu kwar kê honyah wa dëga nê iina, am tagar kê dadda honyahiin taakiya, ‘Dadda tsaga dëgit wa ndava taaki mêr nê gudi ên da zæg nai ard mbêrzahar kê kaffa Hwaɗaga Haarakessa Dzavgaara Honyahi?’

¹⁵ Da markurdamaræg nê iin kê maandala gud têghêr kê guda sharaw kwa ɓadlavêna mbakyarvad haarakessiina. Am da ɓadlkiyamna vaakwah kê dëgzêga.”

¹⁶ Kaa dagal kê mbêrzahaan damma hudakessa, tlararatlêg kê dëgitah band-kwa tagatêr Yesu. Kaa ɓadlêna kê iitêr kê dëgzêga Hwaɗagga Haarakessa Dzavgaara Honyaha.

¹⁷ Bagaa ba hwaasa, kaa saas kê Yesu ard mbêrzahaan kêlawa tar buwa da honyahiina.

¹⁸ Ar têghêrdëgga za kaffa, kaa am Yesuwa, “Bak jiiirjiira wan tagkurtaga, pal makuram da vëlkwavêlga, kwa bandakwan za kaf êmtaf dê kaiya.”

¹⁹ Cinngarubi nê mbêrzahaan kê êmtakêra êlbêgên biya, kaa ba ndavæg kê iitêr ba da pallapalla, “Kai nii?”

²⁰ Ngwatêrangug nê Yesu amaa, “Pal ma kuram kêlawa tar buwna, kwa kêm zæg nêmd kaf ma kuu palla.

²¹ Da êmtsæg nê Zêra Uuda, bandkwa vindava têghêr kê iina. Da dëga zhuwadaal kê daddkwa da vëlla Zêra Uuda! Ngulêma maa yaavabi vaani.”

Jibiya Yaazhigêla

²² Ar têghêrdëgga za kaffa, kaa kêsêgankêsêg nê Yesu kê bruudiya, tagar kê uus kê Daadamazhigêla, lahênan vêtêr kê mbêrzahaana, amaa, “Cauwam-cauga, kwana iin nê vêghara.”

²³ Têhala kwan dlaɓa, kêsant kê iin kê kuwa yuwa inabi, tagar kê uus kê Daadamazhigêla, vêtêra. Kaa hêɓguhêɓg kê iitêr ɓadêmmaatêra.

²⁴ Aiyama taa kê iitêra, “Kwana iin nê avêzara. Avêza rêgha langiya. Kwa da dëyav dagal mbakyarvad uudah ɓadyaka.

²⁵ Bak jiiirjiir wan tagkurtaga, ên maadlai da hêɓɓa yuwa inabi biya, bamma daghuvali ên da hêɓɓêg nai kwatlêrên kê daalaan ma tlêkessa Daadamazhigêla.”

²⁶ Bêlaraa ba nê iitêr kê êngsa, têhala kwaha kaa dagal kê iitêr dat Gaval kwa dê Uufaha Zaituna.

Da Balla Gajawa Sêrgai Kê Yesu Nê Bitrusa

²⁷ Am Yesu taa kê mbêrzahaana, “Badêmmaruw am da êmndêrga am da ñuukwaduuga, bandkwa vindava taakiya,

‘Ên da tsêggaan kê dadda piigga, dlaɓa ar da tadagal nê tuughwaha.’

²⁸ “Têhala ciigar ma gêtlaɓa, ên da dëga nai zêngw têghêr kêskuram damma Galili.”

²⁹ Aiyam Bitrus taa kê iina, “Aandzu ar êmndêra ɓadêma ar ñuukessa, ên da ñuukês bi nai biya.”

³⁰ Am nê Yesu taa kê Bitrus, “Bak jiiirjiir wan tagaktaga, haniina, lakuti wiig kê ghwatêkal shêg bu ma huuda vêɗɗa, aghada ɓaggaan kê agajawa sêrkwabi shêg hêkêrɗa.”

³¹ Kaa ba gwaigarsgwaig kə Bitrus ba vaivai taakiya, “Aandzu da tsəkwatsəg nə uud əmtaɖ də kəgha, ən maay da ɓala gajawa sarak bi ba dəm biya.” Baɗəmaatər tagar band kwaha.

Dzəgwadzəgw nə Yesu kə zhigəl ma Getsemani

³² Kaa dagal kə iitər da vakavakin kwa ɗahav də Getsemani, aiyam nə Yesu taa kə mbərzahaana, “Ndzamandzəg vaakwana. Ən dagal da dzəgwazhigəla.”

³³ Kaa dagal kə iin əmtaɖ də Bitrusa, ard Yakuba, ard Yuhwana. Təhalakwaha kaa mbəkənmbəg nə dladən da həbɓəg nə iin ba vaivaiya, dlaɓa tsəgharatsəg kə vəgha.

³⁴ Aiyama taa kə iitəra, “Shifəgara həbɓa dladə ba vaivaiya bandgi na tsəkwatsəgga. Ndzamadzəg vaakwana, famfəg kə hyəmiya, uufamuufəgga.”

³⁵ Gavət ba nə iin da təvuukw həɗiikənan, kəlla kə ghunji tə haiya, Kaa dzəgwazhigəl taaki akwama ɓagaɓaga, maa kəsvaaran nə dladna.

³⁶ Amaa, “Abba, Daada, aandzu kwar kə dəgita ɓagaɓag vakagha. Kəswaarakəssəg kə kuwa dladna. Bakəvakwaha, ɓag kə dəgiti agha naag nənga, dəgiti ən naag nai biya.”

³⁷ Sagha ba nə iina, kaa tlətəraatləg kə iin kə mbərzahaan hənahaara, amaa taa kə Bitrusa, “Bitrus, agha hənahaara? Mbats agha dzəgwanti kə fahyəmi aandzu dəga aw pall biya?

³⁸ Famfəg kə hyəmiya, am dzəgwan kə zhigəla haik kə mbəɗəg kəsoram təɗuula fəshəga. Bak jiijiira, naaghantnaag nə shəɗəkwa, vəgh wa maay ndzəɗ biya.”

³⁹ Kaa gwiya dagal kə iin da dzəgwazhigəla, gwayaars bak kwahiin kə dzəgwazhigəla.

⁴⁰ Gwiyağhəra ba nə iin saassa, tlətəraa ba hənahaara mbakyarvad haar ma gyiyaatər ba vaivaiya. Pəletərvapeləg nə dəgiti ar da tagar nə iitəra.

⁴¹ Gwiya ba nə iin da vakaatər kə dəga həkərɗa, amaa taa kə iitəra, “Gwaastən am ba ndzəggaan hənahaar am ɗəya kudəgga? Atlanama! Wa ɓagaɓag sarta kwada vələv Zəra Uud damma dəv kə yaa dadda haipaha.

⁴² Ciyamciiga, jiiyam dagala! Wa səghəvsəg daddakwa da vələ kaiya!”

Viyavətviiɡ nə Yesu

⁴³ Ba ndzəggaan Yesu ba taa ghaiya, kaa sagau kə Yahud pal ma mbərzahaan kəlawar tar buwna, sarəv əmtaɖ də uudah ba ɗyaka də katsakarah ard zadah vakaatəra, ɓəlarətərət nə maalah ma zhiilakəsuuɗaha, ard lii tsaga adzahadzaha Muusa, ard tləvuukwaha.

⁴⁴ Tagatəratag nə Yahud kə ɗuuli da vələg nə iin kə Yesu, amaa, “Dad-dakwa ən da bərhuug naiya, iin nə uud nə iina. Viyamətviiɡa, langamlanga, həkyamnahəkyig ba marawa.”

⁴⁵ Baɗ dagauwa Yahud wah da vak Yesu, amaa taa kə iina, “Dadda tsagadəgit!” Kaa bərhugaan kə iina.

⁴⁶ Kaa viigətviiɡ kə uudahiin kə Yesu, ar həkinan ba marawa.

⁴⁷ Kaa təɗɗatəɗəg nə pal ma mbərzaha Yesu kwandza ghacəga təvəgh kə iina, kə katsakaraana, ghudarda kə hyəmi kə kwatənah maala zhillakəsuuɗa.

⁴⁸ Am Yesu taa kə iitəra, “Amaa sagal də katsakarah ard zadah sa viiya kai bandgi ən dadda zaa ɗuula?

⁴⁹ Ba kəlahənga ən ba əmtaɖ də kuram ma gaagazaiya vəgya Daadamazhigəl ən tsagadigita, viiyamkwa biya. Barari righəvant nə dəgiti vindava ma kakaɗa Daadamazhigəla.”

⁵⁰ Təhalakwaha baɗəm mbərzahaan ɗuwarəsɗuga, əmndraraəmndrəga.

⁵¹ Ndza mæng nə daala zəriin gata Yesu təhala, maay nə sədav tə vəghaan biya, ba nuura kalti. Naha viiyarviig nə uudaha,

⁵² Kaa dugarəsdug kə sədavan ma dəvaatəra, kaa əmdəradagal bad suuha.

Yesu Təvuukwa Gyidya Maalaha

⁵³ Kaa lanngaan kə iitər kə Yesu da vəgya maal batingting ma zhiilakəsufə, kaa dzahvətdzahəg kə maaləh ma zhiilakəsufəhə, ard tləvuukwəhə, ard lii tsaga adzəhadzəhə Musa da vaakwəhiina.

⁵⁴ Kaa gatəgaan kə Bitrus kə Yesu təhal təhala, ba bətky tagwəvaatəra. Gatəgharsgatəg ba tangw damma hudə gaagazaiya vəgya zhiilakəsufə ba tingtingə. Cəhura kə iin əmtəd də lii uuffa hənyəhə, dīra kaara.

⁵⁵ Gatəgatəg nə maaləhə ma zhiilakəsufəhə ard gyidə maaləh bədəm kə dəgiti maraa da tləkəna nə iitər kə shiəd təghər kə Yesu taakiya, bəgaḃag kə haipa kiyəva tsəgaan kə iitəra, bəkəvakwəhə, viiyarəti də haip biya.

⁵⁶ Ghwadararsghwədəg nə uudəhə ba dyak kə fiid kə Yesu, bəkəvakwəhə ndzaabi ghəiyatər tə dəgit pal biya.

⁵⁷ Təhaləkwəhə kaa gwiya ciig kə kyələm uudəhə, ar ghwudars kə fiid kə Yesu taakiya,

⁵⁸ “Cinngamndacinng tagadatag taakiya, ‘Ən dlagnadlag kə vəgya Daadamazhigələn kəwə ndəranən nə uudəhə, ən ndərant kwatlərən bamma həng həkərda, kəwə ndərg uud biya.’ ”

⁵⁹ Bəkəvakwəhə əlbəghaatər ndzaabi tə dəgit pal biya.

⁶⁰ Kaa ciig kə maal batinting ma zhiilakəsufəhə ghacən mataatakaatəra, kaa ndəvəgarundəvəg kə iin kə Yesu, amaa, “Aghə maay də əlbəg biya? Əlbəghaan aa tagəv təghər kəkəgəh nəm?”

⁶¹ Bəkəvakwəhə mbədəbi nə Yesu kə ghəiyən biya, ndza kə iin bə dəwə. Kaa gwiya ndəvəgarundəvəg kə maal batingting ma zhiilakəsufə taakiya, “Kəgh haa nə Kəristi, Zəra Daddakwə də barkna?”

⁶² Ngwangw nə Yesu taakiya, “Aana bə kaiya. Am də nəghənəghəg kə Zəra Uuda ndzəgan tə dəvəə kaffə Daadamazhigəl əmkyədaka, dlaḃə də saay mə akumba zhigəla.”

⁶³ Kaa tahnatahəg kə maal batingting ma zhiilakəsufə kə sədavəhəana, amaa, “Kwə kə shiəd dlaḃ wə kiyəm naag nə miyami?”

⁶⁴ Cinngamacing dlaḃə ghəravəru kə badzə dāaga Daadamazhigəl aa tag nə iina! Auwəm nə urami?” Kaa ghudgardaghud nə uudəhi ndzar vaakwəhiin bədəm kə shariya taakiya aa tsəvatsəgga.

⁶⁵ Kaa fəgarzhafəg nə kyələmah kə tafgarəv əshəvaiya, ar mbuusaaraka kə gyiya, dlaḃə ar dlagharəə kə tsəgga, am nə iitər taa kə iina, “Tagga kə daddakwə tsakəghə!” Lii uuffa wəkyəgh dlaḃə ndakwəni kaa kalgaan kə iitəra.

Balaḃaləg nə Bitrus kə agajawə sərgəbi kə Yesu biya

⁶⁶ Ndza mangyila gaagazaiya hənyəhə nə Bitrusə, kaa sagau kə dəghwiin pal mə kwətnəhə maal batingting ma zhiilakəsufə də vaakwəhiina.

⁶⁷ Nəghə bə nə iin kə Bitrus dīra kaara, kaa vəzəgaan kə iin bə marawə, amaa taa kə iina, “Kəgh ndakwə aghə əmtəd də Yesu zhiilə Nazaretə!”

⁶⁸ Kaa ḃalla gajau kə Bitrusə, amaa, “Ən sərgəbi vər kə dəgiti aghə tag nəng biya. Nəghənaakəbi bə lingiling biya!” Tagada bə nə iin kə kwəhə, Kaa ciyə dagal kə iin damma bərcəmə hənyəhiina, kaa wiig kə ghəwətkalə təhala kwəhə.

⁶⁹ Gwiya nəghə bə nə dəghwən kə Bitrus vaakwəhə, kaa tagatərtəg kə iin kə lii ghəcəgə vaakwəhiina, “Kwən ndakwəni pal ghəravəən mə iitəra.”

⁷⁰ Kaa gwiya balla gajau kə Bitrus dlaḅa. Təhala zəlam hədiikənana, aiyam lii ghacəga təvəgh kə Bitrus taa kə iina, “Bak jiiira agha pal nəng yan miitəra. Adaba agha zhiil Galili nə ghəravagha.”

⁷¹ Kaa fəgarzhafəg kə Bitrus daava ghəraana, dlaḅa kaa tlafa ghəran baz ndaha wadəg təvukwatər taakiya. “Ən sərgai var kə uudanən am tag nə uuram kə əlbəg təghərən biya.”

⁷² Batwatswatsəra kaa wiig kə ghwatəkala kə dəga buwa. Kaa dzamnadzaməg nə Bitrus kə əlbəgi taghar nə Yesu taakiya, “Lakwti wiig nə ghwatəkala shig buwa, agha da ɓalləgaan kə agajauwa sərkwabi shig həkərd biya.” Dzamghana ba nə iin kwan kə əlbəga. Kaa ɓəlaru kə iin kə tuuga.

15

Yesu təvuukwa Bilatus

¹ Dlakadur bawura, kaa diya sawari kə maalaha zhiil kəsauufaha, ard tləvuukwah ard lii tsaga adzahadzaha Musa, ard dzahava lii ma gyid badəmma. Kaa ngwadənangwadəg kə iitər kə Yesu, ar langda da təvuukwa Bilatusa, ar fardəm ma dəva.

² Kaa ndavgaruundavəg nə Bilatus kə Yesu taakiya, “Kəgh tləkəssa Yahudaha?”

Ngwugharangug Yesu amaa, “Aana, bandkwa tagəda nənga.”

³ Kaa ghwadgarəva əlbəgah ba dyak nə maalaha zhiila kəsauufaha.

⁴ Kaa gwiya ndavgaruundavəg nə Bilatus taakiya, “Agha maay mbəda ghai biya? Cinng kə dəgitahi ar tag nə iitər təghər kəkəgh ba dyaka.”

⁵ Gwastəna, mbədabi Yesu kə ghaiyan biya, kwana vəlgharvələg kə Bilatus kə dəga jappər.

Ghudavardaghudəg nə shariya əmtsəg kə Yesu

⁶ Dəgiti nət tləkəs kə ɓagaan sarta hwaɗaga iin taakiya, ɓəlar kə uud palla kwa ghalga nə uudah sagal ma guda bərfina.

⁷ Məng nə uuda nə iin daagaan Barabbas kwa ɓəlaavdəm ma guda bərfina, əmtad də lii dzagwara dlagwam kwa tsara uuda ma sartən ciyit nə dlagwaməna.

⁸ Kaa sagau kə dzahava dlamakəlaaw da ghala Bilatus maa ɓagtəra kə dəgiti nət nə iina kə ɓagaana.

⁹ Ngwatərangug nə Bilatus amaa, “Am naagaan ən ɓəlkurnəs kə tləkəssa Yahudaha?”

¹⁰ Adaba nəghaakanəghəg nə Bilatus taakiya, ba shiləg wa fatəra maalah zhiilakəsauufah kə vəlla Yesu damma dəvaana

¹¹ Maalaha zhiilakəsauufah wa shaharant uudah kə taakiya aa ɓəlkəmdarsɓələg nə uud kə Barabaas təghər kə Yesu.

¹² Kaa ndavtərundavəg nə Bilatus taakiya, “Au kaci wanda ɓag nai də kwam daag nə uuram də tləkəssa Yahudahni?”

¹³ Ar dəyar kə iitər kə cau ar taakiya, “Aa hərtəvəthərtəgga!”

¹⁴ Aiyam nə Bilatus taa kə iitəra, “Mbakyauwi? Au nə haipaani?”

Ar gwiya dzəgant kə kungy ar taakiya, “Aa hərtəvəthərtəgga!”

¹⁵ Naagaan tsau nə Bilatus həngtərna kə ərvidmahudaatəra, ɓəltərnəs kə Barabaas. Təhalakwa fəgharaa nə iin kə uudah kə dlaghgaru kiiɓ kə Yesu, kaa vəltər kə iin kiyava hərtəgga.

Nenerneneg Tlaujah Kə Yesu

¹⁶ Kaa dadəg nə tlaujah kə Yesu damma gaagazaiya vəgya gumna. Ar dzahant kə tlaujah badəmma.

17 Ar tsəgwardəm kə sədav kyang hulfa dəga tləkəssaha, dlaḅa ar ḅagara kə dzakwa takka, ar fardəm ma ghəra.

18 Ar farzha kə tagar uus taakiya, “Kəm ma barkagh tləkəssa Yahudaha!”

19 Kaa kalgaan kə iitər də zad ma ghəra, ar tafarəva kə ashavaiya. Təhalakwaha ar kəlla kə ghunj təvuukwana am nə iitəra ar fəgaaradfəga.

20 Ghyəngara ba nə iitər kə nenegaana, ar sədarda kə sədava tləksəna, ar tsagwdəm ma sədavahaana. Təhalakwaha ar langda dagal da gyəmal kiyava hərtəgaana.

Hərtavəthətəg nə Yesu

21 Ar təghərdəga dagala, kaa nəghəganəghəg kə iitər kə uuda nə iin ghwudadagal, kwa ḁahav də Siman, zhiila Sayirina, daddaatər kə Alekzanda ard Rufus, saas ma gədzər kəssa, ar faraa bad ndzəd kə kəssa tlaḅa hərtə Yesu.

22 Ar langda kə Yesu da vakavakiin kwa ḁahav də Golgata, (dəgiti tuuk vakai nə iina “Vakka kuwa ghəra”).

23 Vəlarar vaakwahiin nə iitər kə yuwa innabi laḅalaḅan də mur*, luwa kə həḅgaana.

24 Ar hərtətta. Ar tagwna dlaḅ kə sədavahaan ma taatakaatəra, kaa tsa tsats kə iitər təghər kiyava vaza dəgiti aa tləkəna aandzu waratəra.

25 Hərtarət ma sarta vaslambadā dlakadura.

26 Ar vinda tə tlaḅa hərtəg kə əlbəgi ghwudararva nə iitər taakiya, “TLƏKƏSSA YAHUDAHA.”

27 Ar hərtət kə gəlah buwa əmtad də iina, pal tə dəvaa kaffaana, pal dlaḅ tə dəvaa ghyāḅḅaana. [

28 Kwan iin nə righəgga tlayangər kwa tagaa taakiya, “Kədlavəna ma lii haipaha.”†]

29 Uudahi ghudadagal ar tagar əlbəga nenega, ar gajaga ghər ar taakiya, “Caa! Kəghi agha dlagənadlag kə vəgya Daadamazhigəla, dlaḅa agha da gwiya ndərant bamma həng həkərda,

30 katəg ci kə ghəragha, agha sii bi dlaḅ tə tlaḅa hərtəg biya!”

31 Bandkwah dlaḅ nə maalah ma zhiilakəsauufah ard lii tsaga adzahadzaha Musa, kaa nenegaan kə iitər ma taatakaatər ar taakiya, “Katəghankatəg kə kyaləma, pilgharvaapiləg kata ghəraana!

32 Aa sasii ci ndan Kəristi tləkəssa Isra'ilən ndakwan tə tlaḅa hərtəgəna, kiyava nəghəganəghəg kəskəmnd kəm fədgəhərətə!” Baz gəlahən hərtavət əmtad də iinən ndakwani kaa taa əlbəgahi ghwadghwad kə iitər tə iina.

Əmtsəga Yesu

33 Bad vacci təghəra, kaa hədgarduhədəg nə gurtl kə lard badəma, tangw damma həkərda hwassa.

34 Təhalakwaha, sarta həkərda hwaasa, kaa dzagantdzəg nə Yesu kə kuungy bad halavuuwa ndzəḁaan, amaa, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” Iin taakiya, “Daadamazhigəl Daadamazhigəla, agha fiikwada daḅawi?”

35 Cinngara ba nə lii ghaciga vaakwahiin kwaha, aiyam nə iitəra, “Wai nə iin ḁaa tlayang Iliya.”

36 Kaa əmdərəg kə palləraatəra, rəmda kə abarabar də yuwa inabi kwarekreka tə zadda, vəlar kə Yesu kiyava həḅḅəga, aiyama, “Vazyamvazəg ndana! Mbatak da sagau nə tlayang Iliya da sii də vakaiya.”

37 Kaa dzəgantdzəg Yesu kə kungy bad halavuuwa ndzəḁaana, təhalakwaha, kaa ḁiya shifəgga halavuuwana, əmtsana.

* 15:23 Mur laḅalaḅan də yuwa inabi, vəlvar kə daddakwa hərtəvət də hərtəg kiyava kəhyəgarna dlaḁa.

† 15:28 Kyaləma vindəgahi ndza wura, ar maay də kwanən kə aay biya.

³⁸ Kaa tēhgēmtēhēg kē bēlyābēlyā Vēgya Daadamaazhigēl hutsēg buwa ciigēt ma ghēraan tangw damma suhwaana.

³⁹ Nēgha ban nē tlauijn ndza ghaciga tēvuukwa Yesu kē dūuli ēmtsa nē iina, aiyama, “Ba pakat uudanēn Zēra Daadamazhigēla!”

⁴⁰ Kyalma ēnghwasaha, ghaccara ba ndzadā ar vazēggaana. Ma iitēra mēng Maryam Magadala, ard Maryam babba Yakub kudērkudēra ard Isuvuwa, ard Salomi.

⁴¹ Gatarars ciigēt sagat ma Galili nē ēnghwasahaan ar ba mēlgarumēlga. Dlaḅa bādya kē kyalēma ēnghwasah kwa darēt ēmtad dē iin ma Wurshalim ndakwi ndzar ba vaakwaha.

Hēda Yesu

⁴² Dēm ba faciya hwaasa, kaa ḅadlav kē uudaha, adāba dlakaduraān Faciya Ngiiga.

⁴³ Kaa sagal kē uuda nē iin ma Arimatiya dāagaan Isuvuwa. Pall ma gyidya lii maalmala nē iina, dlaḅa fēvaarafēga, kwa pakka saaya tlēkkēssēra Daadamazhigēla. Shughanashug kē gyi da vak Bilatus, da ghala ma vēlvar nē tlēwa vēgha Yesu.

⁴⁴ Cinngha ba nē Bilatus taakiya ēmtsaēmtsēg nē Yesu, vēlgharvēlēg kē dēga ajappēra. Dahant kē iin kē maala tlauijn ndavaru taakiya bak jiiirjiira ha ēmtsaēmtsēg nē Yesu.

⁴⁵ Cinngha ba nē iin vak maala tlauijn taakiya band kwaha, kaa vēlar kē iin kē Isuvu kē tlēwa vēgha Yesu.

⁴⁶ Kaa sēgwdaasēgw nē Isuvu kē kēlpakana, sēddi kē iin kē tlēwa Yesu tē tlaḅa hērtēgga, fadant ma kēlpakana, fēdēm kē iin ma gētl kwa kwadava ma kura. Tēhala kwaha, hutambardi kē akura hēdardu kē iin kē ghaiyan dē vakaiya.

⁴⁷ Nēghēranēghēg nē Maryamu Magadala ard Maryamu babba Isuvu kē vakavaki fava dē tlēwa vēgha Yesu.

16

Ciiga Yesu Ma Gētlaha

¹ Dal ba faciya ngiiga, kaa sēgwasēgw kē Maryam Magadala, ard Maryam babba Yakub, ard Salomi kē tērshan kiyava dzuupēg tē tlēwa Yesu.

² Davala faciya zēngw ma maaka, kaa dagal kē iitēr damma gētlah ba dlakaduūr wur kēssa.

³ Tēghērdēgga dagala, am nē iitēr mataatakaatēra, “War wada tlēkkiyamawatlēg kē akuriin tuuk kē ghaiya gētlī?”

⁴ Daragha ba nē iitēr da vaakwahiina, dzēgarant ba nē iitēr kē ghēraatēra, kaa nēghēganēgh kē iitēr mbats tlēgavarwatlēg nē akuriin dagala. Akuriin ndza maanda.

⁵ Daragha ba nē iitēr damma gētliina, kaa nēghēganēghēg kē iitēr kē daala zēr tsagwatsagwan ma sēdav madēkwa cēhurga tē ghyāḅa dēvaakaffa, kaa gēdzēgētgēdzēg kē iitēra.

⁶ Am daala zērēn taa kē iitēra, “Bagambi kē ajappēr biya. Am gata Yesu uuda nazare kwa hērtavētēna? Abi, ciyitciiga. Maay vaakwan biya. Wan vakavaki hēngavna nē iina.

⁷ Damdēga, am tagar kē mbērzahaana, ard Bitrus, taakiya da dēga nē iin tēghēr kē iitēr damma Galili, ar da nēghēga vaakwah nē iitēr bandkwa tagatēr nē iina.”

⁸ Kaa ēmndēra saggal kē ēnghwasahahaana, ar ḅa jappēr dlaḅa tēg nē vēghatēra. Tagararbi aandzu ndēwar kē ēlbēg biya, adāba gēdzarētēgēdzēgga.

Maradamarēg Yesu Kē Ghēraan Vak Maryama

[
⁹ Ciyit ba nə Yesu ma gətlah dlakadur ba wur davalā faciya zəngw ma maaka, marda kə ghəraan ba zəngw vak Maryamu Magadala, kwa lagwgharda nə iin kə shatanah uudiif ma vəghaana.

¹⁰ Kaa daas kə iin tagtər kə uudahi ndzar əmtad ba bawur də iina, lii taa dzəgwagha ar tuuga.

¹¹ Cinngaraba nə iitər taakiya də shifəg nə Yesu, dlaḅa nəghghanəghəg nə Maryama kə iina, fardghərət biya.

Maradamarəg nə Yesu Kə Ghəran Vak Mbərzah Buwa

¹² Təhalakwaha, kaa mbədvəghambədəg nə ndzəgana vəgha Yesu, kaa mar-damarəg kə ghəraan vak mbərzah buwa masarta kwa ndzar tə dūula dagal damma gədzərkəsa.

¹³ Kaa gwiyaadaas kə lii buna ar tagar kə kyalmaḅa, bakəvakwaha larwaləg kə fadəghər tə əlbəgiina.

Tləri Vəlatər nə Yesu Kə Mbərzahaana

¹⁴ Təhalakwaha, kaa mardamarəg nə Yesu kə ghəran vak kəlawā təmkikən ma sarta kwa ndzar za kaffa. Kaa cagtəraacag kə iin kə gyi təghər kə maira fadghəratəra ard dəkdəka ghəratəra, adaba fadghərətbi də lii nəgharanəghəg təhala ciigaan biya.

¹⁵ Amaa taa kə iitər dlaḅa, “Damdəg damma duni badəmma, tagamtərtag kə əlbəg maraw kə uudah dəshiga.

¹⁶ Badəm daddakwa fadghərətəfəga, dlaḅa ḅagvara nə tsuufəgga, da tləkkənətləg kə katəgga. Badəm daddakwa fadghərət biya da vələvtər dlaḅa.

¹⁷ Wan nə dəgiti da ḅag lii gata kaiya kiyava marra fadəghərətəra. Ar da lagwan kə shatanah ma daagara, ar da tagaan dlaḅa kə əlbəg də daala ghaiyaha.

¹⁸ Ar da kəssəggaan kə ghavalah də dəvahaatəra. Ma həḅaruhəḅəg kə gurra, maay nə dəgiti da ḅagtər nə iin biya. Ar da fəgaan dlaḅa kə dəvahaatər tə lii yangbiya, ar da mbəgga.”

Kəssəvantkəsəg nə Yesu dagat damma Ghərazhigəla

¹⁹ Təhala kwa tagatəra nə Yaazhigəl Yesu kə kwanən kə əlbəga, kaa kəsvantkəsəg dəvdət damma ghərazhigəla, ndza kə iin tə dəvaa kaffa Daadamazhigəla.

²⁰ Kaa dagal kə mbərzahaana, kaa taa əlbəg maraw kə iitər aandzu takwara. Baḅaḅag nə Yaazhigəl kə tlər əmtad də iitəra, dlaḅa mara jiira əlbəgahatər tədvad dəgaha sərgah kwa vəlla jappər fatəraa nə iin kə ḅaggaan əmtad də əlbəghiina.]

1CO

Taa uussa

¹ Bulus wa dahavant kiyava nɛg kɛ zɛr bɛlga Yesu Kɛristi dɛ naaga Daadamazhigɛl, ard zɛraabamiyam sastanis.

² Da vak uudaha Daadamazhigɛl kwar ma kurinti, ard da vak lii dahavtɛrant kɛ gata Kɛristi Yesu, ɛmtad dɛ lii aandzu ta kwara kwar dzugazhɛgɛla ma daaga yesu tlɛkatɛga yaazhigɛlamiyama, baz yaazhɛgilatɛra ard kɛmyam badɛmma.

³ Hɛrɛrra ard gabɛr vak Daadamazhigɛl Daadamiyam ard Yaazhigɛl Yesu Kɛristi da vakaruwa.

Tagghartag nɛ Bulus kɛ uus kɛ Daadamazhigɛla

⁴ Ɛn tagar uus kɛ Daadamazhigɛl ba kɛla hɛng kwakyarvad kuurama, adabad hɛrɛr vɛlakur nɛ iin tɛdvad Yesu Kɛristi.

⁵ Adaba tɛdvad iina, vɛlakurvɛlɛg nɛ uud kɛ hyahhɛr aandzu takwar kɛ gyaba, tɛdɛvad taa ghaiya ard sɛgasɛrgɛr badɛmma.

⁶ Bandkwa haiyavant nɛ shiidamnd tɛghɛr Kɛristi mataatakaruwa.

⁷ Mbakyarvad kwaha maay nɛ dɛgiti vɛlakurbi nɛ Daadamazhigɛl tɛdvad shɛkwan biya, bandkwam fa gyi nɛ uuram am paka saaya Yaazhigɛlamiyam Yesu Kɛristi.

⁸ Da fɛkurnaafɛg nɛ Yaazhigɛl kɛ ndzɛda tangw dat ghaala shifɛgaruwa, adaba am da nal kɛ lii maay dɛ haip ma sartɛn da saay nɛ Yaazhigɛl Kɛristi.

⁹ Daadamazhigɛl kwa daahakurɛt da ɛa hudɛr ɛmtad dɛ Zɛran Yesu Kɛristi Yaazhigɛlamiyama, uuda jiirjiir nɛ iina.

Tagwazhatagwazha ma lii gatɛga

¹⁰ Ɛn ghaalakuram zaarabahara, mbakyarvad daaga Yaazhigɛl Yesu Kɛristi, haiyamanthaig dɛ zaraabaharuwa, aandz maay nɛ tagwazhatagwazh ma taatakaru biya, am dzant kɛ ghɛraru vak palla, dzamaghɛraru ndakwi vak palla.

¹¹ Zaraabahara, adaba taghwatag nɛ lii ma hɛnyaha kuluwi taakiya, mɛng nɛ mbadaghai ma taatakaruwa.

¹² Dɛgiti ɛn tlɛtlɛg nai, iin taakiya, ma kwararuwa taa dɛgaan shahha, kwan taakiya, “Ɛn dɛga Bulus naiya,” kwan taakiya, “Ɛn dɛga Afulus naiya,” kwan taakiya “Ɛn dɛga Kefasa,” kwan dlaɛa taakiya, “Ɛn dɛga Kɛristi naiya

¹³ Mbats tagwavɛmtagw nɛ tlɛkatɛg shahshaha? Ɛmtsɛmtsɛg Bulus tɛ tlaɛa hɛrtɛg kwakyarvad kuurama? Nii ɛaga kuura dɛ daaga Bulus ha nɛ-uud kɛ tsufɛgi?

¹⁴ Ɛn tagar uus kɛ Daadamazhigɛl ɛaganarai aandzu war makuuram kɛ tsufɛg biya, ba kiribus ard gayus.

¹⁵ Mbakyarvad kwaha maiy watag da tag takiya ɛagakuura dɛ daagar nɛ uud kɛ tsuufɛg biya.

¹⁶ Dzamanadzamɛga ɛaganara ɛag dlab kɛ yaha istafanus kɛ tsuufɛga, ma juujɛg ba kɛ yaha Istafanusa maay nɛ uudahii tlɛr ɛagantɛra naiy biya.

¹⁷ Bɛlakutbi nɛ yesu mbakyarvad tsuufɛg biya, ɛɛlakut mbakyarvad taa ɛlbɛg marawa, dlaɛa dɛ dabariya uuda dɛg shig biya. Adaba aada pɛlwai nɛ nɛghɛgga ndangngɛra ɛmtsɛga yesu tɛ tlaɛa hɛrtɛg biya.

Tlɛkatɛga ndzɛda Daadamazhigɛla ard dabariyana

¹⁸ Ɛlbɛga hɛrtɛga, ɛlbɛga ghwad nɛ iin vak lii gata duula ɛmtsɛga, adaba vaka miyamɛn katakiyamɛtkatɛg nɛ uudna, ɛlbɛga katɛga ndzɛda Daadamazhigɛla.

¹⁹ Adaba viinda viindan taakiya, “Ənda badzəgaan kə dabariya lii taaki ar mæng də dabariya.”

²⁰ Aitsa mər nə lii də dabariyəni? Ar mər nə lii taakiya ar tsaga adza-hadzahi? Ar mər nə lii taakiya ar sərgasərg kə dəgitaḥ badəmni? Mbats maradai nə Daadamazhigəl taakiya, dyəmdyəma lii də dabariya kwan kə duniya ba dlagər nə iina.

²¹ Adaba ma tag nə dabariya Daadamazhigəla, uudaha duniya ar sərgai kə Daadamazhigəl tədvad dabariya biya. Dlakulvakwaha, dzəghakakadzərg nə Daadamazhigəl kə lii da katəg nə iin kwa fardəghərtfəg tə iin tədvad taa əlbəg marawa kwa ma zharg nə uud maay nə tlərani.

²² Yahudaha ar na ma marvətərdan nə dəga sərga, helenaha dlaḥa ar gata sərga dabariya.

²³ Kəm taa əlbəg marawa tləkatəga kwa əmtsən tə tlaḥa hərtəga kwa nal kə dūula mbədfəg kə yahudaha, dlabə dəga dlagər vak lii ar yahudah biya.

²⁴ Ndzəda ard dabariya Daadamazhigəl nə tləkatəg da vak lii ar yahudaha ard kwa yahudah biya,

²⁵ Adaḥa dəgiti ma zharga nə uud mandki dlagər wa ḥaga nə Daadamazhigəla, juujig kə dabariya uuda, dəgiti ma tlatləg nə uud hətsalhətsəg nə Daadamazhigəla juujig nə iin kə ndzəd uud badəmna,

²⁶ Dzamamnadzaməg kə ndzəganaru ma sartən dāhakurt nə Daadamazhigəla, ba kyəkwah ma kuuram nə lii də dyəmdyəma ma zharəg nə uudaha, bakyəkwah dlab makuuram nə lii həkya kwarəg dyaka, bakyəkwah nə zarha lii dyadyaka.

²⁷ Kəsghaakəkəsəg nə Daadamazhigəl kə dəgiti tlatləg nə uud taakiya dlagəra, adaba tsətəra kə zhirw kə lii də dabariya duniya, kəsghaka kəsəg nə Daadamazhigəl kə dəgiti zharg nə uudah mandki hətsalhətsəg nə iina, adaba tsətəra ku zhiruw kə lii də ndzəda.

²⁸ Dəgiti kəsghant nə uud mandki maay də ndangbiya, aandzu maay tləraniya, aandzu kwa maay nə dəgiti tukvakaibiya, iin wa ḥag nə Daadamazhigəl kə tlər dəvakai kiyava dlagan kə dəgiti zharg nə uud mandki mæng tlərana.

²⁹ Bagaḥag nə Daadamazhigəl kwanahaan badəmna haik naaghər kə uudaha dəgshiga təvuukwa Daadamazhigəla.

³⁰ Daadamazhigəl wa fafəg kwa namal nə uuram kə dəga tləkatəg yesu, Daadamazhigəl dlab wa haighant haig kə tləkatəga nal kə dabariyamiyama. Tləyamkəna tədvad iin nə miyam kə jira Daadamazhigəla ard katəgana.

³¹ Mbakyarvad kwaha, band kwa viindviidan ma kakaḍa Daadamazhigəl taaki, “Badəm dadḍa kwa tsa kusgha aa ḥag bat yaazhigəla.”

2

Əlbəg təghər kə tləkatəga kwa hərtavəthərtəga

¹ Ma sarta kwa danəvnai da vakaru da tagakur əlbəga Daadamazhigələn zaraabahaara, tagankur bi nai də sərgasərgəra ard markura dabari biya.

² Adaba ngudanant ngudəg ma ərvədmahuddar taakiya, ma sartən ən da ndzəga nai əmtad də kuuramna, ən da maay tsagkur aandzu ndau biya, ba əlbəg təghər kə yesu tləkatəga, kwa hərtavət hərtəga.

³ Sagawar ba zəngw da vakaruuwa ən maay ndzəd biya, təg nə vəghara mbakyavad dladlawura.

⁴ Əlbəgara ard əlbəg marawa dzavəmbi nə iin də pattakurama ma markuura dyəmdyəmər biya, bamma aa ndzəvəm də ndzəda shidkwa caccuwanacac-cuwana,

⁵ Adaba haik fadghər kəskuuram tə dabariya uudaha, bamma tə ndzəda Daadamazhigəla.

Dabariya Daadamazhigəla

⁶ Bakəvakwaha kəm taa əlbəg də dabari kə lii ghubarara ghbarg ma fadghəratəra, iin wa dabariya hulfakwan kə zaman biya, dlaḁa də dəga hulfa lii kwara kwan kə zaman kwa da məng ghaala kwargatər biya.

⁷ Kəm taa əlbəga dabariya Daadamazhigəl shəḁashəḁan, dabaritan kwa ndza shəḁashəḁan ba wura, iin dabariya Daadamazhigəl kwa fa nə iin ba wurwura lakwti kə fazha duniya adaba fəkiyamara nə uuda.

⁸ Ma lii kwara zaman ndakwana maay wa da nəghəgaka nəghəg kə dabariyan biya, akwama nəgharaaka nə iitəra, maa hərtarət bi kə yaazhəgəl əmkyadyək biya.

⁹ Band kwa viindaviindan taakiya, “Badəm nə dəgiti fatəra nə Daadamazhigəl kə lii waig nə iina maay nəghanəghəg biya, maay nə daadakwa tapghani tapəg kə cəngacəng biya, dlaḁa maay nə daadakwa tapghana kə dzamaghər təghər biya.

¹⁰ Marakiyamnda marəg nə Daadamazhigəl kə kwanahaan kə dəgitah tədvaḁ shidkwan cacuwana cacuwana, adaba shidkwa cacuwana cacuwanan wa gata shiga dəgita, baz dəgaha Daadamazhigəl kwa dəmdəm kə nəghəgaka nəghəga.

¹¹ War wa sərgasərg kə dəgiti ma ərvidmahudə uudan ma maay ba iin də ghəranbiyi? Bandkwah dlaḁa, maay wa nəghəgakanəghəg kə dzamaghəra Daadamazhigəl biya bama iin də ghəraana.

¹² Cauwamnda shidkwa duunibi nəmnd biya, cauwamnda shikwa cacuwana cacuwana vak Daadamazhigəla, kiyava nəghəgakanəghəg kəskəmənd kə dəgitahi vələkəmənd ba gyagyaana.

¹³ Kəm tagkur kwanaahaan kə dəgitaha, də əlbəgahi tsagav də dabariya uudbiya, kəm tag də shidkwa caccuwanacaccuwana, tədvaḁ taa dəgahaa shidkwa cacuwanaacacuwana kə lii dəgaha shidkwa caccuwanacaccuwana.

¹⁴ Daddakwa shidkwa Daadamazhigəlbi wa ḁa tlər dəvakai biya, maay cauwa dəgaha shidkwa caccuwanacaccuwana Daadamazhigəli, adaba dlagər wahiin vakana, da nəghəgaaka biya, adaba nəghvaka tədvaḁ shidkwa Daadamazhigəl nə dəgitaha,

¹⁵ Daddakwa shidkwa Daadamazhigəl wa ḁa tlər də iina, tlatlənə tlatləg kə dəgitaha badəmma, maay wa tsagar nəstsag biya.

¹⁶ “Warwa sərga sərgasərg kə dzamaghəra yaazhigəl kwa da tsagarutsagi?” Dzamaghəramiiyam kəskəmyama dəga tləkatəga.

3

Tsaghwaha ḁa tləra Daadamazhigəla

¹ Zaaabahara, ən tagkur da bi nai kə əlbəg band kwa ən tagtər nai kə lii də shidkwa Daadamazhigəl biya, bamma band uudaha duniya, band zarhah vuunj ma gata tləkatəga,

² Gəlankur gələg nai də ghwaya watla, də kaffi kwa dək dək biya adaba tlamalbi kə zaa kaffi dək dək biya, bakəvakwaha tlamalbiya.

³ Adaba gwastəna am ba dlab ḁa dəgiti naag nə vəghəgha, akwama am ba dlab ḁa shəlgakava, am uushava də zaaabaharuwa, mbats am ba dlab ḁa dəgiti naag nə vəghəgha biya, adaba am ḁa tərāhi naag nə vəghəgha.

⁴ Mbakyarvad kwaha akwama tagatag nə uudan taaki, “Ən dəga Bulus naiy amaa,” kwatlərn dlab taaki, “Ən dəga Afullus amaa,” mbats tləra vəghəg wam marg nə uuram biya?

⁵ War nə Afullusini? War nə Bulusi? Mbats ba lii 6a tlər kalti biya, kwa famdəghərt nə uuram tədvdad iitərya, ma kwaraatəra bad hulfa tləri aa vəlgar nə yaazhigəlan biya?

⁶ Riyanariig naiya, pədghar yu nə Afullusa, ba Daadamazhigəl wa da fəgara ghubarg kə dəgiti aa riiva riiga.

⁷ Mbakyarvad kwaha daddakwa riiga də riiga, ard daddakwa pədghar yuwa maay nə dəgiti tuuk vakai nə iitər biya, bamma Daadamazhigəl pall kwa fəghara ghubarəg kə dəgiti aariivana.

⁸ Dadda riiga, ard dadda kwa pədghar yuwa ba tləraatər palla, adaba ma kwaratəra da tləkənatləg kə dəgshiga tləraana.

⁹ Adaba kəm tsahwahaha 6a tləra Daadamazhigəl nəmnda, kuurama am guuha Daadamazhigəla dla6a ndərgaana.

¹⁰ Tədvdad herərra Daadamazhigəl kwa vəlghwa nə iina, fanarzhafəg kə ndərg band daddakwa dyaghə kə ndərga, kwatlərn dla6a ndərg təghəraana. Barari kə dadda ndərg fa hyəmiya tə hulfa ndəgi kwa da fəgara nə iin təghəra.

¹¹ Adaba maay nə dadda kwa da fəgaraa kwatlər kə ndər shah kwa juujig kwa fəvanən biya, kwa iin nə Yesu Tləkatəga.

¹² Akwama ndərandərg nə uudan da təghər kwa favarzhan də adawanna, aandzu ma agwallela ma də akurahi kwa ndanga, ma də dakara ma də kazhakwa aandzu də ghuuva,

¹³ Da nəghəva nəghəga nə tləra aandzu kwar kə dadda ndərga, da marazha sagal daghuvalana, adaba da marava də kara aandzu tləra wara, dla6a kaar wa da səra tləri 6aga nə uudana.

¹⁴ Akwama ngərdətbi nə ndərgən favara dat ghər kwa favarzhanən biya, daddakwa 6aga kwan kə ndərga da tləkənatləg kə dəgshigaana.

¹⁵ Akwama ngərdət ngərdəg nə tləriina, daddakwa ndərgiina da hu6əgan kə dlada aandzu ba da tləkənatləg kə katəga, band daddakwa dəgal matataka kaara.

¹⁶ Mbats amm sərgai taaki am guda Daadamazhigəl nə uuram biya, dlaba shidkwa Daadamazhigəl wa ndzəga makuuram biya?

¹⁷ Badəm nə daddakwa badzəda guda Daadamazhigəla, da badzəgaan dlab nə Daadamazhigəl kə iina adaba guda Daadamazhigəla cacuwana cacuwanan nə iina, dlaba kuuram nə gudiina.

¹⁸ Aa valdabi nə uudan kə ghərani, akwama tlətləgaan nə uudan ma ghəran taaki dadda dabari nə iin hulkwa dəvakai nə duniya, aa nədal nəg kə ghəran band dlaga mbakyarvad nal kə dadda dyəmdyəma.

¹⁹ Adaba dyəmdyəma kwan kə duniya dlagər vak Daadamazhigəla, mbakyarvad viinda viindan taakiya, “viigan kə lii də dabariya baz dyəmdyəmatəra.”

²⁰ Viindaviindan dlab ma kakkada Daadamazhigəl taakiya, “Sərgasərga nə yaazhəgəl kə dzamaghəra yaa daddaha kwad dabariya taaki maay nə tləraani.”

²¹ Mbakyarvad kwaha aa tsibi nə uudan kə kushəgh də uud biya, adaba badəm nə ba dəgaruwa.

²² Aandzu Bulusa ma Afullusa ma Kəfasa ma duniya ma shifəga ma əmtsəga ma dəgitahi ndakwana aandzu kwa da təvuukwa badəm ba dəgaruu nə iina.

²³ Adaba am dəga tləkatəg nə uurama, dla6a tləkatəga dəga Daadamazhigəla,

4

Lii 6a tləra tləkatəga

¹ Da sərkəmnda ka ənkwan nə uud kəm lii 6atləra yaazhəgəla, kwavəlatər nə Daadamazhigəl kə langyi sərga jiirahan kwa shi6ashi6anna,

² Adabad kwaha baraari kə lii həkya langyi ar nal kə uudaha jirjiira

³ Dəgit dyək bi vakar ma ba kuuram wam da fəshakaiya, aandzu mada fəshakai nə uud mat zharga ndzəgana uud, kai bi wada fəshaghərar biya.

⁴ Ən sərgabi nai mbatak ən mənəg də haip biya, bakəvakwaha nal bi taaki ən maay də haip ba ləngngi ləng biya, yaazhəgəl wada fəshakaiya.

⁵ Mbakyarvad kwaha ghudamarbi kə shari kə uud ma ɓagabi nə sart biya, pakamant pakəga bamma səghawisəg nə yaazhəgəla. Iin wada marda dəgitahi shəɓashəɓan kwa ma gurtla, da tagdan dlaɓ kə dəgiti tlatləg nə ərɓədmaħuduudaha, təhalakwah wada caug aandzu ma ba war kə kalkala dəgshəgaan vak Daadamazhigəla.

⁶ Aici zaraabahara, əlbəg təghər kwanahaana nandal kə garav tə ghərarra ard Afullusa mbakyarvad kə uurama, kiyava tsagan kəskuuram kə əlbəg taaga taakiya, “Dzəvamabi kə dəgiti viindaviivdan biya,” haik tsa kusgha kə palla ruwa də kwa tsagu n iin təghər k uudana.

⁷ War wa tagaktag taaki juughujig kə kyalmahi?

⁸ Auwa agha dəvakai nənəg kwa Daadamazhigəl bi wa vələkəkvələg biyi? Akwama bandkwah citsa, aujilbəg agha naa ghər mandki aa vələk gyagyanbi nə uudti?

⁹ Adaba manzharg naiya, maradamarg nə Daadamazhigəl bat ɓalaɓal taakiya kəm lii ɓa tləra kəm dəga halla aandzu ma kə dəgita, band lii ghudavtərdan sharia əmtsəga, adaba namdalnəg nəg nəmnd kə dəgiti da fəg nə duni kə gyi təvakai badəm, baz zarha ɓəlga Daadamazhigəla ard uudaha.

¹⁰ Namdalnəg kə dlag mbakyavad tləkatəga, bakəvakwaha am də dabari nə uuram ma tləkatəga! kəm maay də ndzəd nəmnd biya kuurama am də ndzəda! fa zhiruw nə uud tə kuurama, vələkəmənd dlaɗ nə uuda!

¹¹ Ndakwana njikəmənd nə waiya ard andəla, əm maay fahaa səɗav marawau biya, kalkəmənd kaləg nə uuda, dlaba kəm maay də hənyah biya.

¹² Kəm ɓa ba tlər də ghəraməmənda, akwama ɗahakəməvadəhəg nə uuda, kəm fətəra kə bark dlakulvana, akwama vələkəmənd vələg nə uud kə dlaɗa, kəm ba ɓəsgaana.

¹³ Akwama tagaratag nə uudah kə dəga bandza ɗaag tə kəmənda, kəm tagtərda kə əlbəg bad əmtakəra. Namndal nəg nəmnd band agagava, kwa naabi nə uudaha duni biya.

¹⁴ Viindankuura viindəg nai kwana mbakyarvad ənfəkuurdəm dama zhiruw biya, viindan kuura mbakyavad ən ɓəlkura kə magiya adaba am zarharr kwan waitər naiya.

¹⁵ Aandzu am bad lii tsaga dəgit ma tləkatəga kwa kədləvtərnabiya, am maay də daadah dyak biya. Ba jija nanalnəg nai kə daad kəskuuram ma tləkatəga yesu təɗvad lang kurda əlbəg marawa.

¹⁶ Mbakyarvadkwaha, ən ghalaakuurama tsagamtsag də kaiya.

¹⁷ Adabadkwaha ɓəlanant ɓələg kə Timuti zərar da vakaruwa kwan waig naiya, haiyananthaig nai də iin ma yaazhəgəla, da dzamkurnəs dzaməg kə ɗuuli ən gatəg naiy kə Tləkatəg Yesu, ard ɗuuli ən tsagtər nai kə dlamakələaa lii gatəga.

¹⁸ Kəsarantkəsəg nə kyalmaharu mandki ən da maay dagau davakaru biya, baz naa ghəratər kə iitəra.

¹⁹ Akwama haighant haig nə Yaazhəgəla ən da zəlmabi kə dagau davakaru biya, ən da səran kə hulfa ndzədi də vakai nə lii naa ghəraatərna, kwakyə əlbəgahaatər biya.

²⁰ Adaba tləkəsa Daadamazhigəla təvaghəi biya, bamma tə ndzəɗaana.

²¹ Aitsa, auwama kəsgaka nə uurami, ɛn dagau davakaru də kiiɓni, nii ɛn markurda kə wayakəvərhi?

5

Sharia kə lii ɓa gwaragwara

¹ Ciinganaciing taakiya mɛng nə lii ɓa gwaragwar makuurama, hulfa kwa maay ɓagav aandzu ma lii sɛrgai kə Daadamazhigɛl biya, mɛng nə daddakwa nadal uusa daddaan band uusaana.

² Baz tɛda fɛdaavɛgh kɛskuurama! mbats, kalkalanbi kɛskuuram un gda ɛrvɛdmahuda, am sɛdan kə daddakwa ɓa kwa nə iin ma kuuram biya?

³ Aandzu ba ɛn maay ɛmtaɗ də kuuram ma ndzɛgana vɛghbiya, ɛn ba ɛmtaɗ də kuuram ma shidkwa cacuwana cacuwana. Ghudanarda ghudɛg nai kə sharia kə dadda ɓa kwan kə dɛgita ma daaga Tlɛkatɛg Yesu aandzu ban maay ɛmtaɗ də kuuram biya.

⁴ Akwama də dzahamvɛt dzahɛga ɛn ba ɛmtaɗ də kuurama, ard ndzɛda Tlɛkatɛg Yes,

⁵ Am vɛlar kə shatanah kə uuda nə iina, aandzu ba badzada badzɛg nə shatanah kə vɛgha uuda nə iina, da katav nə shifɛgaan davalala fachiya Tlɛkatɛga.

⁶ Tsa kushɛghɛn am ɓag nə uuramna dɛgit maraw biya, mbats am sɛrga biya, abi zɛr yist ba ɛnkyakwah wa fɛgara kuburɛg kə bruudiya?

⁷ Samdasɛg kɛmghura yista aa haipa kiyava nɛg kə daala bruudi, ba jirjira band kwaha. Adaba ɓagava ɓag nə kyulɛga Zɛra Mbakɛllaka kiyava hwaɗaga haara kɛssa ndzava hɛnyaha, iin nə Tlɛkatɛga.

⁸ Mbakyarvad kwaha ɓagiyamɓag kə hwaɗaga haara kɛssamiiyama, də bruudi kwa də ɛnghura yist ma vakai biya, kwa dɛga naiy kə uuda ard dɛga ɓa kɛladɛr biya, bamma də bruudi kwal yista kwa iin ɓa jirjira ard haigant haiga.

⁹ Viindankura viindɛg ma wakitar taakiya haɗambi ghɛr də lii ɓa gwaragwar biya,

¹⁰ ɛn taa kə hulfa gwaragwara kwan kə duni biya, ma lii ɓa dlɛrmɛga, ma lii ɓa gɛlla, ma lii ɓagarnɛs kwatɛnahɛr ghɛllaha. Akwama bandkwaha barari am sagal ma tlɛra duniya.

¹¹ ɛn viindkur kwan nai taakiya haɗambi kə ghɛr aandzu kwar kə zɛraabi kwa gata Yesu ma ba ɓa gwaragwariya, aandzu dadda dlɛrmɛg biya, ma dadda ɓagar kwatɛnahɛr ghɛlla, ma daddakwa ɗavaɗava, ma dadda huɓa kya, ma dadda ɓa gɛlla, zambi kə kaf də hulf kwan kə uudah biya.

¹² Au lambar də tɛtɛr shari kə lii ar dɛgamiiyambiyi? Am da tɛtɛr bak zaraabahamiiyam lii gatɛg nə uuram kə shari biya?

¹³ Daadamazhigɛl wada tɛtɛr shari kə lii dɛgamiiyam biya, lagwamdalagw kə kɛlaadin makuurama.

6

Aa ɗiiyar bi nə yaa dadda gatɛg kə ghuunja zaraabahata biya

¹ Akwama mɛng ma kuuram kwa na da ɗiiya ghuunja zɛraabana, mbats, dɛga zhiruw bi kə iin langan da vaka taa shari kwar yaa dadda gatɛgɛn biya, ma marau lang davak yaa dadda gatɛg nə iin biya?

² Mbats, am sɛrgabi taakiya yaa daddaha gatɛg nə lii da tɛtɛr shari kə duni biya? Akwama ba kuuram wada tɛgar shari kə duni tsautsa, am tɛgai kə shari tɛghɛr kə dɛgitahan ɛnkyɛkwahahaan biya?

³ Amm sɛrgabi taakiya kɛmyam wada tɛtɛr shari kɛ zɛrɓɛlgaha Daadamazhigɛl biya? Kyakadava dɛgitahi ma kwan kɛ duuniyi kaciya?

⁴ Akwama dzɛghadzɛg nɛ hulfa kwanahaan dɛ kuurama, aujibɛg am lang davak kwa yaa daddaha gatɛn biyi?

⁵ Tagandɛtag nai kwana mbakyavad am dɛm dama zhiruwa, aitsa, maay aandzu pal makuuram nɛ daddakwa dɛ dabari kwada ɓadlɛna ɓadlɛg ndzɛgana zɛraaba ard zɛraab biya?

⁶ Aujibɛg kaci kɛ dadda gatɛg dɛiya ghuunja zɛraaban da dama guda taa shari, kwa tɛvuukwa yaa daddaha gatɛg biyi!

⁷ Dɛiya ghuunja zaraabaha ruwɛn am ɓag nɛ uuram na, abi hɛtsamal hɛtsɛg nɛ uuram ɛndkwahiina, ngulɛm am fak kɛ huda zɛkuruu nɛ uud biya, dlaɓa am fa kɛ huuda aandzu ma hutsakurvahutsɛg nɛ uud kɛ dɛgahaaru biya?

⁸ Iin wan kwana, bakura kuurama am za dɛga zaraabaharuwa, am hɛkya dɛga uudaha, baz dɛga zaraabaharuwa!

⁹ mbats, am sɛrgai taakiya lii maay ɓa dɛga jirjir biya ar da dɛgaabi dama tlɛkɛsa Daadamazhigɛl biya? Aa valkurdabi nɛ uud biya adaba maay nɛ lii ɓa gɛlla, ard lii ɓagarnɛs kwatɛnahɛr kɛ ghɛlaha, ard lii ɓa gwaragwara, aadzu ghulvahi hɛnna dɛ zɛraabatɛr ghulva,

¹⁰ Ma gɛllaha, ma lii dlɛrmɛga, ma lii tsɛtɛr nɛ kya, ma lii davadɛaava, ma lii pɛrɗa dɛguuda, maay aandzu pallatɛr kwa da daadama tsɛkɛsa Daadamazhigɛla.

¹¹ Ndza bandkwaha nɛ kyalmaharu wurra, ndakwana barakuraka barɛg nɛ uuda, fakurafɛg nɛ uud ba cadlɛdlɛ tɛvuukwa Daadamazhigɛla, dlɛɓa ngɛdlakura ngɛdlɛg nu uud sagal ma haipahahu tɛvuukwa Daadamazhigɛla ma daaga Yaazhɛgɛla Yesu Tlɛkatɛga, ard shidkwa Daadamazhigɛla miiyama.

Galamgalɛg kɛ Daadamazhigɛl dɛ vɛgharuwa

¹² “Haighwanthaig nɛ uud kɛ dɛgitsh ɓadɛmma” dlaɓa ɓadɛm bi nɛ dɛgitah kwa mɛng nɛ tlɛran biya, “Haighwanthaig nɛ uud, kɛ dɛgitah ɓadɛmma”, ɛn nɛgalbi kɛ Eva aandzu ma bau biya.

¹³ “Tavatɛg nɛ kaffa mbakyarvad huudɗa, huud dlaɓa mbakyarvad kaffa,” ba Daadamazhigɛl wa da ghyɛhtɛrghyɛhga ba bɛrkuda, ɓagava mbakyarvad gwaragwar nɛ vɛghɛ biya, mbagava mbakyɛ tlɛkatɛga, tlɛkatɛg dlaɓa mbakyarvad vɛghɛgha.

¹⁴ Ciighant ciig nɛ Daadamazhigɛl kɛ Yaazhɛgɛl ma gɛtlaha, bandkwah dlaɓ nɛ miiyama da ciikiyamciig nɛ uud tɛɗvad ndzɛdaana.

¹⁵ Mbats, am sɛrgabi taakiya vɛghɛghaharuwa uuɓiyaha tlɛkatɛg biya? ɛn haigant biya, ɛn kɛsant kɛ uuɓiyaha tlɛkatɛga ɛn nɛdal kuuɓiya karuu biya.

¹⁶ Am sɛrgai taakiya ɓadɛm daddakwa matlɛgant vɛghɛghan dɛ karu-uwa naral nɛg kɛ vɛghɛ pall biya? Adaba viindaviindan ma kakkadɛ Daadamazhigɛl taaki, “Ba bɛrkudatɛra naralnɛg kɛ vɛghɛ palla.”

¹⁷ ɓadɛm nɛ daddakwa matlɛghant matlɛg kɛ ghɛran dɛ tlɛkatɛga naralnɛg kɛ ma shidkwa cacuwana cacuwannana.

¹⁸ Duwamars duug kɛ ɓa gwaragwara! ɓadɛm nɛ haipi ɓag nɛ uuda dzavɛmbi dɛ vɛghanbiya, adaba dada gwaragwara ɓagar haip kɛ ghɛraana.

¹⁹ Am sɛrga bi taakiya vɛghɛgharuwa guda shidkwa cacuwana cacuwannana kwa makurama, dlaɓa vak Daadamazhigɛl biya? Kuuram bi wam dɛ ndzɛɗ tɛ ghɛraruu biya.

²⁰ Sɛgwara dɛ sɛgw nɛ uuda pɛlavapɛlɛga. Mbakyarvad kwaha galamgalɛg kɛ Daadamazhigɛl dɛ vɛgharuwa.

7

Dlad tēghər kə kəssa uusa

¹ Aiciya, tēghər kə dēgiti viindama nē uurama, ɓagaɓag kə maraw ndzan nē uud kwal kəssuusa.

² Adaba haik ɓa gwaragwar kəskuurama, ma kwar kə ghulva aa kəssəg kə uusaana, bandkwah dlaɓ nē uusa aa ndzandzəg dē zhiilaana

³ Aa vɛlarvɛləg nē zhiil kə vɛghaan kə uussaana, bandkwah dlaɓ nē uusa aa vɛlarvɛləg kə vɛghaan kə zhiilaana.

⁴ Adaba maay nē uus dē ndzəɗ tēghər kə vɛghaan biya, bamma zhiilaana, bandkwah dlaɓ nē zhiila maay dē ndzəɗ tēghər kə vɛghaan biya bamma uussaana.

⁵ Aa piyardabi nē palaru kə uud pal biya, bamma am haigant nē uuram kə tsaha hēng kiyava fa ndzəɗ kəskuuram ma ndzəgwazhəgəla. Təhalakwaha am gwiya matlavva, aa valkurdabi nē shatanah akwama am maay fa huud biya.

⁶ Shawari wan vɛlkurnaiya, barari biya.

⁷ Akwama baɗəm nē uud band kaiya, ma bawara baɗ vɛlga sɛrgasɛrgi aa vɛlgar nē Daadamazhəgəlaana kwana vɛlava shah dē kwaha.

⁸ Ma ɓagaɓ kə marau maraa ndzan band kai nē lii kəssarubi kə uusa ma zhiil biya, ard lii ɛtsahatəraa nē zhiila.

⁹ Akwama ar fəgabi kə huud biya, aa kəssar kəssəga.

¹⁰ Lii kəssaru kəssəga, ən tagkurtaga, kai bi wa tagan biya, Yaazhəgəl wa tagatag taakiya, aa tagwzha bi nē uus dē zhiilan biya.

¹¹ Akwama tagwazha tagw dē vakaiya, aa gwiya kəsbi kə zhiil biya, aa gwiya dəg daa da vɛgya zhiilaana, aa gwiya lagw bi nē zhiil biya.

¹² Tēghər kə kyalmah dlaɓa, kai wa tagana, Yaazhəgəl biya, akwama mēng nē zəraab dadda gatəg kwa dē uusi maay gata yaazhəgəl biya, haighanthaiga ndzərandzəg ɛmtaɗa, aa lagwda biya.

¹³ Akwama mēng dlaɓ nē uusa kwad zhiila maay gata Yesu biya, haighanthaiga ndzəra ndzəg ɛmtaɗa, aa tagwzhabi dē vakai biya.

¹⁴ Tagandatag naiy ɛndkwaha, adaba zhiila kwa maay dē fadghər biya, ba cuwaɗaɗ nē iin tɛɗvad ndzəgan ɛmtaɗ dē uusaana, bandkwah dlaɓ nē uusi kwa maay dē fadghər biya ba cuwaɗaɗ nē iin tɛɗvad ndzəgan ɛmtaɗ dē zhiilaana, akwama maay ɛndkwah biya zarharuwa ar da maay cuwaɗaɗ biya, ndakwana ar da cacuwana cacuwana.

¹⁵ Akwamana tagwzh nē daddakwa maay gata Yesu dē kwa gata Yesu, aa tagwarkəva tagwa, maay barariya ndzgan ɛmtaɗ kə daddakwa gata Yesu ma ghulva ma uusa dē kwa maay gata Yesu biya, adaba ɗahakiyamit kiyava ndzəgana lapiyər nē Daadamazhigəla.

¹⁶ Kəgh uusa, agha sɛrgasərg mbatak kəgh wagha da kata zhiilaagha? Kəgh zhiila, agha sɛrgasərg mbatak kəgh wagha da kata uusaagha?

Hulfa ndzəgani naag nē Yaazhəgəla kə ɓagaana

¹⁷ Ma bawara aa ɓag kə ndzəgaanan band kwa naag nē Yaazhəgəla aandzu takwar kə ɗuula, kwa ɗaagħant nē Daadamazhigəl kə ɓagaana. Adzahadzahi ən vɛltər naiy kə lii gata Yesu baɗəmma.

¹⁸ Baɗəm nē daddakwa ɗaagant nē Daadamazhigəl, kwa ndza ɓagavara ɓag nē aghuvaca, agwiya gat bi nal band dadda kwa ɓagavara biya. Kwa ɗaagħant nē Daadamazhigəla, kwa ndza ɓagavarabi nē ghuvac biya, aiciya, aa tag bi taaki bamma ɓagavara ɓag nē aghuvac biya,

¹⁹ ɓagaɓagan nē aghuvaca, ɓagabi nē aghuvacbiya, maay nē dēgiti tuuk-vakai nē iini, tsufa adzahadzaha Daadamazhigəl wa marawa.

²⁰ Ma bawara aa ndzandzəg ba tē dēgiti ɗahavant nē iina,

²¹ Akwama ndzagha Eva nɛg ma sartakwa ɗahakɛt nɛ uuda, ndavbiya. Magha ba tlɛkɛna tlɛg kɛ ɗuula kwara ghɛragha agha ɓagan kɛ dɛ vakaiya.

²² Baɗɛm nɛ daddakwa ndza Eva nɛ iin, ma sartakwa dahghant nɛ Tlɛkatɛga, madlabi nɛ iin Eva biya, dɛga tlɛkatɛg nu iina. Bandkwah dlaɓ nɛ daddakwa ndza ɗahavant ma sarta kwa tlɛkɛnatlɛg nɛ iin kɛ kwara ghɛra, nalnɛg nɛ iin ku Eva Tlɛkatɛga.

²³ Sugwakuraa suug nɛ uud ba pɛrra, namal bi kɛ Eva uudah biya.

²⁴ Aici zaraabahhara, ma hulfa kwar kɛ ndzgan wa ndzamvakai nɛ uudan ma sartakwa ɗahavant nɛ iina, aa ndzandzɛg bandkwh ɛmtaɗ dɛ Daadamazhigɛla.

Lii kɛsarubi kɛ zhillarɗa kwa rɛruuwa zaalahatɛra

²⁵ Ɛlbɛg tɛghɛr kɛmghwasahi kɛsarubi kɛ zhiil biya, tag ghwabi nɛ Yaazhɛgɛl kɛlɛb tɛghɛr kɛ iitɛ biya, ɛn taa dɛgiti ma ghɛrar nai taakiya haiyakuthaig nu uud kɛskaiya, tɛɗɗaɗ zhɛwadaala Yaazhɛgɛla.

²⁶ Manzharg naiya ɓagaɓag kɛ marawa kɛ uudan ndzan bandkwaha kwal kɛsguu uusa, mbakyavad sarta dlaɗ wa ndakwana.

²⁷ Akwama kɛsguu kɛssɛg kɛ uusa, lagwbi dagal biya, akwama kɛssghuubi kɛ uus biya, kɛsbiya.

²⁸ Adaba dadda kwama kɛssuukɛskɛg ku uusa, haip biya, dlaɓa akwama kɛssuu kɛssɛg nɛ dughwa kɛ zhiila, haip biya. Bakɛvakhaha, baɗɛm nɛ lii ɓagaraɓag kɛ auraiya ar da huɓa dlaɗa ma ndzɛganatɛra, mana naag nai ɛn ngɛkura sagal ma dlaɗa.

²⁹ Dɛgiti ɛn tlatlɛg nai ɛndkwahiin zaraabahara, adaba hɛrz nɛ sart kɛ ghyɛngga. Ciigɛt ndakwana, lii ɓagaraɓag kɛ auraiya aa nardalnɛg kɛ ghɛratɛr band lii ɓagarai kɛ aurai biya.

³⁰ Lii dɛ badzɛga ɛrvɛdmahudɗa aa naralnɛg band lii ar maay dɛ badzɛga ɛrvɛdmahud biya, lii ar hwaɗag aa naralnɛg band lii ar maay hwaɗag biya, dlaɓa lii sɛgwa dɛgita ar naralnɛg band lii maay aandzu ndaubiya,

³¹ Lii ɓatlɛr dɛ kadlanga duniya, aa farbi kɛ ghɛr dɛ iitɛr biya, adaba duuniina, da ghyɛngga.

³² Mana naag nai mamma ngɛɗlan sagal ma ndzama dɛgitaha. Daddakwa kɛssuubi kɛ uusa nndzama ba ɛlbɛga Yaazhɛgɛl ba vaivaiya, kwa da ciinguci-ing nɛ Yaazhɛgɛl kɛmtakɛraana.

³³ Adaba daddakwa kɛssuukssɛg kɛ uusa ndzangan kɛ dɛgaha duniya, kwa da fɛgara uusaan kɛ ciinga ɛmtakɛraana.

³⁴ Tagwazhtagw nɛ ghɛran hutsɛg buwa, Uusi kwa kɛssuubi kɛ zhiil biya, ma dughwa nɛ iina, ndzama ɛlbɛga Yaazhɛgɛla ba vaivaiya kwa da nɛgalnɛg nɛ iin kɛ cacuwana cacuwanan tɛɗɗaɗ vɛgha ard gatɛga. Uusi kwad zhiila ndzama dɛgaha duunita, kwa da fɛgara zhiilan kɛ ciinga ɛmtakɛraana.

³⁵ Naa tagkur kwana mbakyavad da mɛlkuru mɛlɛga, kwakyavad ɛn mbukurars biya, adaba ma nal nɛ ndzɛganaru kɛ marauwa, kiyava ɓagarnɛs kwatnahɛr kɛsskuram kɛ Yaazhɛgɛl kwa tagwzhatagw nɛ ghɛraaruwa.

³⁶ Akwama taatɛg nɛ uudan kɛ langyi dɛ dughwa kwa tlatlɛg kɛssa zhiila, dlaɓa ma zharg nɛ iina ɓagharai kɛ dɛgit kalkal biya, tɛhalakwa kɛmɛgan nɛ iin ba vaivaiya, aa kɛssɛga. Ma nalnɛg ndkwaha, haip biya.

³⁷ Ma ndzaghana ndzɛmɛg ma ɛrvɛdmahudan taakiya, barari bi kɛ iin kɛssɛgan biya, dlaɓa faɗɛm fɛg ma ɛrvɛdmahudan maay kɛssgaan biya, ba kalkalla.

³⁸ Mbakyavad kwaha daddakwa kɛssuu dughwi kwa taa nɛ iin kɛ langyi kɛssgaana, ɓagaɓag kalkalla. Daddakwa kɛssuubi ma juujig kɛ iina.

³⁹ Aa tagwzabi nə uus də zhiilan ma ba də shifæg biya, akwama əmtsəəmtsəga nə zhiilaana, kəssgan kə zhiili naagant nə iin, bama dadda gata Yaazhəgəla.

⁴⁰ Akwama tə naagara ,ma da ciinguu ənkwaaha nə iin kəmtakəra ma ndzaandzəg bandkwaha, adaba man zharg naiya ən də shidkwa Daadamazhigəla naiya.

8

Dəg zhəga kwa vəlvar kə ghəllah

¹ Aiciya, təghər kə dəg zhəgi kwa vəlvar kə ghəlla, kəyim sərgasərg badəma miyama kəyam ba dəmdəmma, dəmdəmər wa fəgara naa ghər kə uuda, wayaakəvəra fəgara sərgasərgəra.

² Badəm nə daddakwa zhara taakiya mandki sərgasərg kə dəgitah badəmma, bakəvakwana sərgai kə dəgiti marauwi biya.

³ Badəm nə daddakwa waigan kə Daadamazhigəla, sərgasərg nə Daadamazhigəl kə iina.

⁴ Aiciya, təghər kə zaa dəg zəgi kwa vəlvar kə ghəlla, kiyam sərgasərg taakiya, badəm ma duuniya , maay nə dəgita tuukvakai nə ghəllah biya, dlaəba kiyam taakiya Daddamazhigəl ba palla, maay nə watlən biya.

⁵ Aandzu ba məng nə dəgitahi dāhvətər də “daadamazhigəlah”ma maghəzhigəla ard ma duuniya, adaba məng nə daadamazhigəlahə ard yaazhigəlah ba dyaka.

⁶ Bakəvakwaha, ba pal nə Daadamazhigəl kəskəmnda. Kwa iin Daadamazhigəla Daada kwa badəm nə dəgitah dzəghar ba vakaana, Kwa kiyam ndzəgan nə miyam kwakyarvad iina, Yaazhəgəl ba palla, iin yesu tləkatəga, kwa badəm nə dəgitaha dzəghar tədvd iina, dlaəba kiyam ndzəgan tədvd iina.

⁷ Bakəvakwaha badəm bi nə lii sərgasərg kə kwan biya, adaba gwastan ba dlab nə lii narətnəg kə ɓagarnəs kwatənhər kə ghəllaha ar tlatla taakiya dəgzəgi ar zəg nə iitərna dəga ghəlla. Adaba ɓagara bi kə ndzədndan biya, mar zharg nə iitəra mbadərambəg tədvd zaa dəgzəga.

⁸ Səkiyamnda bi nə dəg zəg hərəz da təvəgh kə Daadamazhəgəl biya, aandzu ziyamuu biya, gulkiyama biya, aandzu ma ziyamuuziga fakiyamarna biya.

⁹ Famfəg kə hyəmiya aa nalbi nə kwara ghəraru kə duula ɓa haip kə lii hətsahətsa nə fadghəraatər biya.

¹⁰ Adaba ma nəghəkak nəghəg nə kyalma uudah kəskəghən agha sərgasərg kə dəgitən agha zaa kaffa ma guda ghəllaha, mbats da fətrabi kə ghəravatər nə wan kə zaa dəgzəg kwa fəvara kə ghəllah, adaba hətsahətsan nə fadghəraatəra biya?

¹¹ Tədvd kwaha, sərgasərgəraghna da nəg kə duula mbədəg kə zaraaba kwa əmtsən nə tləkatəg mbakyarvad iina.

¹² Akwama ɓagamtəraɓag kə haip kə zaraabaharu tədvd fətəra ɓa dəgiti ghwadə, amaa ɓagar haip kə Tləkatəga nə uurama.

¹³ Mbakyarvad kwaha akwama zaa dəgzəg wa da fəgara zəraabagh kə mbədəg tə duula, ən dūgan kə zaa tləu haik kə mbədəg kə zəraabar tə duula.

9

Dəgshiga lii ɓatləra

¹ Ən maay naiy də kwara ghər biya? Nii ən dlakulva gyiia yesu bihi? Nəghəghanabi nai kə Yesu Yaazhəl biya? Nii dəg shıgar ma Yaazhəgəl bihi?

² Akwama ən dlakulva gyiia Yesu bi nai vak uudah biya, ən dlakulva gyiia Yesu nai vakaruwa adaɓa kuuram nə dɛga sɛrga taakiya ɲ dlakulva gyiia Yesu naiya.

³ Ən ngədlɛg ndkwah nai kɛ ghɛrar vak lii arna sɛrra ndzɛganara.

⁴ Mbats kɛm maay dɛ ndzɛd vɛlkɛmnd nə uud kɛ dɛg zhɛga ard yuwa hubɛg biya?

⁵ Kɛm maay dɛ ndzɛda gwiya dɛ ɛmghwassahamɛnd band kwa ɓag nə kyalmaha lii ɓa tlɛri, ard zaraabah ma gata Yaazhɛgɛla, ard kefas biya?

⁶ Nii ba kaiya ard barnabas ha wa nalnɛg kɛ barari kɛskɛmnd ɓa tlɛr gɛlla ghayamɛndi?

⁷ War wa ɓatlɛra tlauija tɛhalakwaha iin wa gɛlla ghɛraani? War wa uusa ghuha inabi, kwal huɓgwibi kɛ yuwan biyi? War wa piiya almana, da pɛlarvan huɓa watli? ?

⁸ Ən taa kwana kwakyarvad dɛgiti naag nə uuda? Taagabi na adzahadzah muus ndkwahiin biya?

⁹ Adabb viindaviindɛn ma adzahadzaha muusa taakiya, “mbusarbi kɛ ghai kɛ tlusɛg ma sarta buga hiya biya,” ba tlah pall wa fɛg nə Daadamazhigɛl kɛ hyɛmi tɛ iitɛra?

¹⁰ Tagav da mbakyarvad kɛmyam nə ɛlbɛgiin biya? Ba jirjiira, viindava mbakyarvad kɛmyamma. Abi kalkalan kɛ daada uusɛga ard dadda bugahiya fadghɛr kɛ tlɛkɛna dɛgshigaan matlra guuha.

¹¹ Akwama riitamɛnd riig kɛlbɛga Daadamazhigɛl ma ɛrvɛdamahudaruwa, aiciya, dɛgit dyak vakamɛnd akwama ghudamɛnda ghudɛg tlɛraru kwa hulfa dɛga duniya biya?

¹² Akwama tlɛkɛnatlɛg nə kyalmah kɛ ndzɛda ɓa kwaha, mbats, jamtɛrubi nɛmnd dɛ ɓa kwahiin biya? Bakɛvawkaha, ɓagamnd bi kɛ tlɛr dɛ ndzɛdɛmɛnd biya, famɛnda fɛg kɛ hudda ɓagamɛndbi kɛ dɛgiti da tsɛgarva taa ɛlbɛg marawa tlɛkatɛga.

¹³ Mbats, am sɛrgai taakiya lii ɓatlɛr ma guda Daadamazhigɛla ar tlɛkɛna ba vakwahiin kɛ dɛgzɛgaatɛr biya? Lii ɓatlɛra tɛ ɓagadiya, ar tlɛkɛna ba dɛga kyuulɛg nə iitɛr kɛ dɛgshigatɛr biya?

¹⁴ Bandkwah dlaɓa, tagadatag nə adzahadzaha Yaazhɛgɛl taakiya lii taa ɛlbɛg marawa ar da tlɛkɛna bavakwahiin kɛ dɛga pɛla puutatɛra

¹⁵ Baganbi nai kɛ tlɛr aandzu dɛ pal ma kwanahaan kɛ kwara ghɛr biya, adaba ən viinda kwanɛn naiya mbakyarvad ɓagwi nə band kwah biya, nggulɛm ən ɛmɛtsan nai tɛghɛr kwa da tsɛkwava nə uud kɛ tsa kuusghɛg dɛ kwanna.

¹⁶ Aandzu ban ɓa tlɛra taa ɛlbɛg marawa , nalbi adabanɛ wan kɛdɛga tsa kushɛg kɛskaui biya, adaba barari kɛskai ɓatlɛra, dɛga zhuwadaal kɛskai akwam ən maay ɓatlɛr taa ɛlbɛg maraw biya.

¹⁷ Akwamana ɓag kwakyarvad naaga ghɛrarra naiya, ma pɛlgwapɛlɛg nəuud kɛ dɛgshigara, adaba ən ɓag kwakyarvad nɛgha gyiia biya, vɛlghwa langyi nə Daadamazhigɛla.

¹⁸ Auci nɛdɛgshigari? Dɛgshigara, iin taa ɛlbɛg marawa, ən tagaan ba gyagyaana. Ən maay ɓa tlɛr dɛ kwara ghɛrɛn tlankɛna naiyin ma tlɛra taa ɛlbɛg maraw biya.

¹⁹ Bakɛvawkana ən Eva aandzu war naiy biya, nandalnɛg kɛ ghɛrar kɛ Eva aandzu ba wara, adaba ən tlɛkɛna kɛ uudah ba dyɛka.

²⁰ Vak yahudaha, nanalnɛg band zhiil yahudah nai kiyava dzahdaan kɛ yahudaha. Kwar ma kwarɛg adzahadzaha musa, iin nɛdal kɛ ghɛrar band daddakwa kwarɛg na adzahadzaha, aandzu ba adzahadzahbi wa kwara kaiy

biya, mbakyarvad ən dzahdaan kə lii kwarəg nadzahadzaha.

²¹ Vak lii ar maay ma kwarəga adzahadzaha muus biya, nanalnəg nai band daddakwa maay ma kwarəga adzahadzaha muus biya, kwakyarvad ən taaki maay na adzahadzaha Daadamazhigəl ɓatlər də kaibiya, ɓndkwah biya, ən mazhangəl kə adzahadzaha tləkatəg naiya, kiyava saa də lii ar maay mazhangəl kə adzahadzaha muus biya.

²² Lii hətsahətsan nə fadghəraatəra, nandalnəg nai kə ghərar band daddakwa hətsahətsan ma fadghəra kiyava saa də iitəra, dlaɓa nanalnəg nai aandzu hulfa kwar kə dəgita vak aandzu hulfa kwar kə uudaha adaba ma ɓagaba ndandara ən kattərt kə kyalmaaha.

²³ ɓaganaɓag nai ɓadəm bandkwana mbakyarvad əlbəg marawa, kiyava tləkənatləg kəkai kə dəgshigar ma barkaana.

²⁴ Mbats am sərgabiya, vaka ɓa dərɔa ɓalla əmndərga, ɓadəm nə lii ɓalla əmndərga arɓa kəlla ndzədaatəra ar jaara kə pallatəra, ɓa pal miitər wada zaa firbiya?

²⁵ Ar ndaigan nə lii ɓa dər kə ghəraatər ma kwar kə dərɔa, ar ɓa kwana kwakyarvad ar tləkəna kə dəgshigaatər kwa da ɓadzəga, adaba dəg shigamnda da maay ɓadzəg biya.

²⁶ Mbakyarvad kwaha ɓalla əmndərgara da nəgalbi gyan biya, tsa dəmbara ən tsəg ma fədbiya.

²⁷ Adaba ən ndaiya vəghara, nandalnəg Evaara, mbakyarvad aa nalbi dlaɓ təhala taa əlbəg maraw kəkai kə kyalmaaha, kai kata ghərarra da tsuwava nə uud kə tləkəna zaa fiira.

10

Ndaig təghər kə ɓagarnəs kwatənəh kə ghəlla

¹ Aiciya, ən naagan am sran zaraabah taakiya, daadijahamiiyamma ɓadəma ndza hədāvtərdu da akumba tə duula dagalla, ɓadəmmatəra daral bama taataka yuwa haiya.

² ɓagavtəra bama akumba ard yuwa haiy nə tsuufəg kə iitər ɓadəm ma gata adzahadzaha musa.

³ ɓadəmmatəra zaruuzəg kə dəgzəg aa shidkwa cacuwana cacuwana,

⁴ ɓadəmmatəra huɓaruu huɓəg kə yuwa shidkwa caccuwanacaccuwana. Adaba huɓaruu yuwa ma akura shidkwa cacuwana, kwa da dagal əmtəd də iitəra, kwahiin kə akura iin tləkətəga.

⁵ ɓakəvakwaha cəngubi nə Daadamazhigəl kəmtakəra kyamahatər biya, cəɓavtəra cəɓəga ma təghaala.

⁶ Ndakwana, nalnəg nə wannahaan kə dəgitah kə garava kəskimyam haik ɓa dəgiyah ghwadə bandkwa ɓag nə iitəa.

⁷ Namalbi kə lii ar ɓargarnəs kwatənəhər kə ghəllah band kwa naral nə kyalmah biya. Adaba viindaviinda makakkada Daadamazhigəl taakiya, “caahwarara caahwarəg nə uudaha ar zəgaana ar huɓgaana, baz shakalga ard gwaragwar biya.

⁸ ɓagiiyambi kə gwaragwar bandkwa ɓag nə kyalmah biya, adaba ɓa daval palla əmtsahara əmtsahəg nə uudah alfu kulbuwa.

⁹ Fishambi kə Yaazhəgəl band kwa ɓagar nə kyalmaaha biya, baz gh-watəraghwag nə għavalaha əmtsahara əmtsahəga.

¹⁰ Zavambi kə għai band kwa ɓag nə kyalmah biya, adaba ciɓatəraciɓəg nə zarha ɓəlga Daadamazhigəla.

¹¹ Dəgitahan dzəghardzəgna də iitər na garava, viindavaviindəgga mbakyavad ɓəlkiyama nə ndaiga, kəskəmyamən tlakiyama nə zamanna.

¹² Mbakyavad kwaha, akwama agha tlatla taaikya baghabaag ku shiga, aiciya, fafæg kə hənkalə mbadabiya.

¹³ Maay nə fəshigi tlakuratlæg kwal dzəgharbi də uudah biya. Adaba Daadamazhigəla uuda jirjir nə iina da dugharbi am dəm damma fəshig kwa juujig kə ndzadaru biya, akwama daməmdæg dat duula fəshiga, da wurkulant wurg nə Daadmazhægəl ngədləga kwam da fəshæg nə uurama.

¹⁴ Mbakyarvad kwaha, kuraməm ən waikur naiyna, aduumarsdug kə ɓagar kwatənəhər kə ghəllaha.

¹⁵ Ən tagkur kwana adaba am də hənkal nə uurama, zharamzharg ba nə uuram kə dəgiti ən tagkur naiya.

¹⁶ Kuwa langyi dəga barka nə iina, kwa kiyam taa uus dəvakiya, mbats ba iin wa fəkiyama ndzəgan pal ma avəza tləkatæg biya? Bruudiin kwa kiyam kalna nə miiyamən wa fəkiyama ndzəgan pal ma vəgha tləkatæg biya?

¹⁷ Adaba bruudiin ba palla, mbats kəmyamən kiyam ba dyək na kiyam ba vəgh palla, adaba badəmma miyama kiyam zaa ba bruudi palla.

¹⁸ Zharamzharg kə uudaha israila. Mbats lii zaa dəga kyuuləga, ar ba pal nə iitər ma zaa dəga kyuulæg wa vələva kə Daadamazhigəl tə bagadiya kyuulæg biya?

¹⁹ Awa ən tlatlæg nai vakwani? Dəgiti hərəvara kə ghəli ci nə dəgit marawa? Nii ghəlla ci nə dəgit marawi?

²⁰ Əndkwah biya, ən tlatla yaakiya, dəga kyuuləgi kwa vələg nə lii ɓagar kwatənəh kə ghəlla, ar vəlga kə sgatanaha, kə Daadamazhigəl biya. Ən naiy am nal band shatanah biya.

²¹ Ba gabi am huɓu ma kuwa langyi tləkatæg biya, dlaɓa am zuu kə dəga shatanah biya.

²² Kiyam pəkya ghaya Yaazəgəl nii? Jiyamujig kə iin də ndzəd hi?

Bag kə dəgita kwakyarvad fəvaran Daadamazhigəla

²³ “Badəm nə dəgita haiyakiyamanthaig nə uuda,” dlaɓa ba dəmbi nə dəgitah məng nə tləran biya, “badəm nə dəgitaha haighwanthaig nə uuda,” badəmbi nə dəgitahi kwa da məng tləran biya.

²⁴ ɓagarbi ba kə ghəragh kə dəgit maraw biya, ɓagarɓag baz zəraabagha.

²⁵ Zamzæg badəm kə hulfa dəgiti valav vaka valla tluwa, bamam ndavna də ndavæg biya, mbakyarvad haik ndzaməgan kəskuuram ma ərvəmahudaru kə vakavaki aa səgal də tluwəna.

²⁶ Adaba tagatag nə əlbəga Daadamazhigəla taakiya, “Duni badəmma baz dəgiti ma vakaita ba dəga Daadamazhigəla,”

²⁷ Akwama dāhakurətdāhæg nə daddakwa maay gata Yesu da za kaffa, ma haiyamanthaig kə dagauwa, zamzæg badəm ku hulfa dəgiti vəkur nə iina, bamam ndavna də ndavæg biya, adaba haik dzaməgan kəskuuram ma ərvədmahudaru kə vakavaki aa səgal də dəgzəgiina.

²⁸ Akwama tagakuuratag nə uud taakiya, “Aa hərəva mbakyarvad ghəlla,” zambiya, mbakyarvad zhara ndzəgana uudəraru də dadda kwa tagkurataga, adaba haik kə haip tə ghəraruwa.

²⁹ Ən tlatla dəgiti da dzamæg nə iin ma ərvədmahudəana, dəgaruu biya. Aiciya, da tagan nə uudaru pal taakiya “Aujibæg kə dzamaghəra uudan da tsəkwava kə kwara ghərari?

³⁰ Akwama taganaratag kə uus kə Daadamazhigəla lakwti ən da zaa dəgzəga, aujibæg da ghudgus əlbæg nə uud təghər kə dəgiti naa zæg naiy tambar taganaratag kə uus kə Daadamazhægəli?

³¹ Aiciya, badəm nə dəgiti am ɓag nə uurama, aandzu am zæg də zəga, aandzu am huɓæg də huɓəga, ɓagamɓag mbakyarvad galla Daadamazhigəla.

³² Namalbi kə duula 6a haip kə yahudah biya, aandzu ma lii ar yahudah biya, ma dlamakəlaaa lii ar gata Daadamazhigəl biya.

³³ Bagamɔag band kwa ən 6ag naiya. Ən 6a kəla ndzədar ma ciinguu aandzu ma ba war kəmtakər dəgitahi ən 6ag naiy badəmma, kwakyarvad ghərar pal wan 6ag naiy biya, ən 6ag kwakyarvad uudah ba dyəkka, adaba maraa tləkəna kə katəgga.

11

¹ Gatamgatəg kə garav də kaiya, bandkwa ən gatəg naiy kə garava tləkətəga.

Tsag təghər kə mbussa ghəra

² Ən galakuuram naiy mbakyarvad am dzamkwadzaməg aandzu ba mauwa, dlaɔa həkyamnahəkyəg kə dəgiti tsagankuru naiy ba vaiyvaiya, ba kalkal də kwa vəlankur naiya.

³ Adaba ən naagan am səran taakiya, Tləkətəg nə maal təghər kukwar kə uuda, Zhiila dlaɔa maal təghər kə uusaana, Daadamazhigəl nə təghər Tləkətəga.

⁴ Badəm nə ghwalvi dzəgwazhəgəl ma 6a dəga jappəra mbuusambuusan ghəraana fəgharabi kə maalan biya.

⁵ Dlaɔa badəm nə uusi dzəgwazhəgəla ma 6a dəga jappər kwal ugwədga dankwaliya, nenghana nennəg kə zhiila, ba kalkal mandki aa uusəvardan ghəra.

⁶ Akwama lawaləg nə uus kə ugwədə ɔankwaliya, aa uusdauusəg kə ghəraana, adaba dəga zhəruu kə uus uusaghəra, aa ugwədəg kə ɔankwaliya.

⁷ Kalkalanbi kə ghwaləv mbuusa kə ghəran biya, adaba garava Daadamazhigəla ard ndanghəraana, dlaɔa uusa mara ndanghəra zhiilaana.

⁸ Savda ma vəgha uusbi nə ghwaləv biya, bamma uus wa savda ma vəgha ghwaləva.

⁹ Bagavabi nə ghwaləv mbakyarvad uus biya, bamma uus wa 6agava mbakyarvad ghwaləva.

¹⁰ Mbakyarvad kwaha barari kə uus ugwədə ɔankwaliya, mardan taakiya də ndzəd nə ghwaləva, mbakyarvad zərbəlgaha Daadamazhigəla.

¹¹ Bakəvakwaha, tagwabi nə uus də ghwaləv ma tləkətəg biya, ghwaləv dlaɔa tagwabi ɔə uus ma tləkətəg biya.

¹² Bandkwa səghal nə uus ma vəgha ghwaləva, uus dlaɔ wa yaa ghwaləva, adaba badəm nə dəgita 6aga ba Daadamazhigəla.

¹³ Zharamzharg ba nə uuram də ghəraruwa, 6agaɔag kə maraw nə uus dzəgwazhəgəl kə Daadamazhigəl kwal həɔəna kə ghəraana?

¹⁴ Tsagakurutsag nə dzəganaru taakiya akwama ɔugharɔug nə ghwaləv kə guuja ghəraan ba fiikəmma, dəga zhəruw nə iina.

¹⁵ Kiyava uusi də guuja ghəran dlaɔɔa, dəga ndanghər vakaana, adaba vəlavarvələg nə guuja kiyava həɔɔa ghəraana.

¹⁶ Akwama məng nə daddakwa haighantbi kə kwa nə iin ya, kəm sərgabi nəmnd kwatlərn kadhahadzah biya, bandkwah dlaɔ nə kyalma zaraabaha lii gatəga.

Dlaɔvaka zaa jibiya Yaazhəgəla

¹⁷ Təghər kə dəgiti tagankur naiya, dləbankurət biya adaba dzahavaruwəna ghwaɔɔa dəga jirjir biya.

¹⁸ Bamma dzahavaru ba zuunga kwa dzahamvət nə uurama, cənganacəng taakiya məng tagwazha tagwaz ma taatakaruwa, haiyananthaig nə də əlbəgiina.

¹⁹ Ba jirjiira tløvkənatløg nə tagwazha tagwazh ma taatakaruwa, adaba nəghəvakan nə uudaha jirjir ma taatakaruwa.

²⁰ Mbats am dzahav kwakyarvad zaa jibiya Yaazhəgəl biya.

²¹ Adaba vaka zaa dəgzəga, ma bawara tsədi kə ghər vaka zaa dəgaana, maay wa ləhuud biya Duuvars nə watlørn mbəsha waiya, kwatlurna huḅuuhuḅəga kə kya tsaatsəga.

²² Am maay də hənyahaaruwa kwam ndzəga nuurama am zəgaana am huḅəgaan biya? Nii amaa nenna dlamakəlaaa lii gata Daadamazhəgəlhi, am vəltər dlad kə lii ar maay də dəgith biya? Auci wan da tagkur naiyi, ən da dləba kuuram mbakyarvad kwan ciya? Bagabiya ən maay dləba kuurami.

Zaa jibiya Yaazhəgəla

²³ Dəgitən caawana naiy vak Yaazhəgəl kwa tagankur naiy taakiya, ma huḅavəda kwa vələvvət nə Yaazhəgəl Yesu, kəssant kə bruudiya,

²⁴ Təhala kwa taghar nə iin kə uus kə Daadamazhigəla, kalna kə iina, aiyama, “Kwanna iin nə vəghaara, kwa vəlavda mbakyarvad kuurama. Ndza ba ḅagamḅag band kwana kiyava dzamkwadzaməga.”

²⁵ Bandkwah dlaḅa təhala zaa jibiya, kəssant kə iin kə zər kuuwa amaa, “Kwannə kə zər kuuwa iin daala langiya avzara, ḅagamḅag bandkwana ba tuuk sarti am huḅəg nə uurama, kiyava dzamkwadzaməg kəskuurama.”

²⁶ Ba tuuk sarti am zəg nə uuram kə bruuiya, dlaḅa am huḅəgan ma zərkuwa, am ḅəla tləghəga əmtsəga Yaazhəgəl, tangw dama sarti da saay nə iina.

Zaa jibiya Yaazhəgəl bad ərvədmahud palla

²⁷ Mbakyarvad kwaha badəm nə daddakwa zəguu bruudiina, ma huḅəguu ma zərkuwa Yaazhəgəl də ərvədmahud pall biya, ḅagharaḅag kə haip kə vəgha Yesu ard avzaana,

²⁸ Ma ba wara aa sərəsərg kə ghəraana, təhalakwaha ka zəgan kə bruudiya ard huḅəgaan ma zərkuwa.

²⁹ Badəm daddakwa zəguu bruudiya, ma huḅəguu ma zərkuwa kwal fəgarafəg kə vəgha Yaazhəgəla, səghardasəg kə dlad kə ghəraan tədvad zəgaana ard huḅəgani ḅaga nə iina.

³⁰ Iin wa dzəghardzəg ma kuuram ba dyək nə lii də maira ndzəd ard yangbiyaha, kyalmah ndakwani əmtsahara əmtsahəga.

³¹ Adaba akwama səryamasərg kə ghəramiiyama ba marawa, da maay nə uud vəlkiyam dlad bia.

³² Akwama Yaazhəgəl wa da təkiam sharia, kiyam ndaiya ghəramiiyama haik vəlkiyam dlad kə uud əmtad də uudaha duniya.

³³ Mbakyarvad kwaha zaraabahara, akwama dzahamvətdzahəg da zaa dəgita, am pakant kə zaraabaharuwa.

³⁴ Akwama məng nə daddakwa njəkən waiy ma kuurama, aa zuuzəg kə dəgit sagal hənyaha, aa nalbi taakiya dzahavaruwənnə da səkurda dlad biya. Təghər kə kyalma dəgitaha, akwama gyanagwig sagauwa ən da tagkurtaga.

12

Vəlgah shah shah vak shədkwa cacuwana

¹ Ndakwan ciya, zaraabahaara, təghər kə vəlga shah shaha vak shədkwa cacuwana cacuwana, ən naiya am ndzan kwal sərgasərg biya.

² Ma sarta kwa ndzam lii gata Daadamazhəgəlbi nuuram biya, sərəmsərg taakiya, valakurda də valəg nə uuda, ndzam ḅagarnəs kwatənəhər ghəllaha kwar maay də shiflug biya.

³ Adabad kwaha ən naagan am nēghakan taakiya, maay nē daddakwa shēdkwa Daadamazhigēl wa batlēr dē iin da taakiya, “Tlafatlafan nē Yesu biya,!” dlaḡa maay nē wada tagdatag taakiya, “Yesu Yaazhēgēl nē iin biya,” bamma daddakwa shēdkwa cacuwana cacuwanan wa ḡa tlēr dē iina.

⁴ Mēng nē vēlgah shah shaha, ba shēdkwa cacuwana cacuwanan pal wa vēlgan badēm̄ma.

⁵ Mēng nē duulah shah shah kē dēga ḡa tlēra, ba Yaazhēgēl pal wa ḡagvara.

⁶ Mēng tlērah shah shaha, ba Daadamazhigēl pal wa vēlga aandzu ma bawar kē ndzēda ḡagan badēm̄ma.

⁷ Vēlghar vēlg nē Daadamazhigēl aandzu ma bawar kē shēdkwa cacuwana cacuwanan kiyava margar dēgit marawa.

⁸ Kwatlērna vēlavar nē dēga tsaga dabariya tēdvad shēdkwa cacuwana cacuwannana, kwatlērn dlaḡa vēlavar nē dēga tsaga sērgasērga tēdvad shēdkwa.

⁹ Kwatlērn dlaḡa vēlavar nē dēga fadghēra tēdvad shēdkwiina, kwatlērna vēlavar nē dēga mbahuuda tēdvad shēdkwa,

¹⁰ Kwatlērna vēlavar nē dēga ḡa tlēraha jappēra, kwatlērna dēga tlayangngēra, kwatlērna dlaḡa dēga tagwaaka ndzēgana shēdkwaha, kwatlērna dēga sērga taa ḡhaiyah shahshaha, kwatlērn dlaḡa dēga ḡwiiya ḡhaiyah shahshaha.

¹¹ Badēm̄ nē wanahaana ba shēdkw pal wa ḡagaana, dlaḡa biin wa tagwan aandzu war band kwa naagant nē iina.

Badēm̄mamiyama kiyam ba uuḡiia vēgh palla

¹² Bandkwa ba pal nē vēgha, dlaḡa uuḡiiah tēvakai ba dyēkka, aandzu ba mēng nē uuḡiiah ba dyēkka, ar ba vēghēg palla. Bandkwah ci kē Tlēkatēga.

¹³ Adaba ḡaggakiyama ḡag nē uud kē tsuufēg badēm̄mamiyam tēdvad shēdkwa palla damma vēghēgha palla, aandzu yahuudaha aandzu kwar yahuudah biya, ma Evva nē iina ma daddakwa kwara ḡhēraana, badēm̄mamiyama huḡḡiiamuhuḡḡag bamma shēdkw palla.

¹⁴ Vēghēgha uuḡii pal bi nē iin biya, uuḡiiah ba dyēk tē vakaiya,

¹⁵ Akwama tagatag nē shēg taaki, “ Adaba ən dēv bi naiyama, ən, maay naiy ma uuḡiia vēghēg biyama,” atar ba tagda kwana tsēgarvabi kē nēg kē uuḡiia vēghēg biya.

¹⁶ Bandkwah dlaḡ nē hyēmiya akwam tagatag taakiya, “ən gyi bi naiy biya, adabad kwaha ən uuḡiia vēgh bi naiyama,” atar ba tagēda ēndkwaha tsēgarvabi kē nēg uuḡiia vēgh biya.

¹⁷ Akwama badēm̄ nē vēgh ba gyiia, ma da ciingav ndandar nē ēlbēgi? Akwama badēm̄ nē vēgh ba hyēmiya, ma da shiyav ndandar nē dēgiti?

¹⁸ Fahafahēg nē Daadamazhigēl kukwar kē uuḡiia vēgh band kwa naag nē iina.

¹⁹ Akwama badēm̄ nē vēgh ba uuḡii palla, ma mēr ha kē kyalma vēghi?

²⁰ Ii wan kwana mēng nē uuḡiiah ba dyakka, ba pal nē vēgha.

²¹ Tagardabi nē gyi kē dēv taakiya, “maay nē lamḡar dē kēgh biyama,” aandzu ma ḡhēr wa tagar kē shigah taakiya, “maay nē lamḡar dē kuuram biya.”

²² ēndkwah biya, uuḡiiahi kwama zharav ar maay dē ndzēd biya, iitēr wa mēng nē tlēraatēra.

²³ Uuḡiia vēghahi kwa kiyam zharag mandki darētbi dat kyalmah dē ndanghēr biya, iin wa kiyam fētēraa nē miiyamma.

²⁴ Dlaḡa uuḡiiaha vēghahamiiyamēn kwa maaraw kē zhargēna, ḡadlēghani ḡadlēg nē Daadamazhigēl kē vēgha fahēt kē uuḡiiah kwa maay ndang kiyava mēng nē tlēraana,

²⁵ Adaba haik tløvkøna tløg tagwazh tagwazh tē vøgha, bamma uu6iiyah war fa kyømiy tē ghøraatøra, kwa ba døgiti palla.

²⁶ Mbakyarvad kwaha akwama tlakønatløg nē uu6ii pal kē vøvvøra, badømmatra ar cøngan kē njiigana, akwama dløbavant dløbøg nē uu6ii palla, badømmatøra ar ba hwaðaga ømtaða.

²⁷ Badømmaruwa am vøgha tløkatøga, ma kwararuwa am uu6iiyana.

²⁸ Ma huda dlamakølaaa lii gatøg Yesu, faaføg nē Daadamazhigøl kē lii ðagar tlør kē Yesu kē døga zuungwa, døga buwa tlayanngaha, døga høkørða lii tsaga døgita, ka lii ða døgaha jappøra, ka lii vølvatør vølga mbahuudaha, ard lii mølgaru kē uudaha, ard lii fakjømi tē tløra lii gatøga, ard lii sørga taa ghaiyah shah shaha.

²⁹ Badøm nē uudah ba dlakulva gyia Yesuni? Ar badøm ba tlayangahhi? Badømma ar ba lii tsaga døgiti hi? Nii ar badøma ar ba lii ða døgaha jappør hi?

³⁰ Badømmatøra ar ba dē vølga mba hē uudahhi? Ar badømma ar sørgasørg kē taa ghaiyah shahshaha? Nii badømmatør ha sørgasørg kē gwiya ghaiyahhi?

³¹ Gatamgatøg kē vølgahi kwa juujig dē ndanghøra, ønda markurmarg kē ðuuli kwa juujig badøm dē marawa.

13

Wayakøva

¹ Aandzu ba mana sørgasørg kē taa ghaiya uudaha shah shaha ard døga zørbølgaha Daadamazhigøla, akwama øn maay dē wayakøvør biya, nanalnøg band talenlenga kwa tlaav ba gyaagyanna, aandzu gangga kwa tlaav ba dyøk dyækka,

² Aandzu ba mana sørgasørg kē taa tlayangøra, øn nøgghaakan kē døgitalh shiðashiðan badømma, dlaða øn mæng dē dyømdyøma badømma, ard fadøghør ba vaivaia, kwan dā gantgøg kē aghwa, akwama øn maay dē wayaikøvør biya, maay nē døgiti øn tuuk vakai naiy biya.

³ Aandzu ma vølandavøløg kē døgiti øn døvakai nai badømma, øn vøldan dlað kē vøghara høvara kaara, akwama ban maay dē wayakøvør biya, øn maay dē døkshiga aandzu ndaw biya.

⁴ Waiyakøvøra føgara fa ørvødmahuda ard taa jir kē uuda, waiyakøvøra maay dē sølg biya, maay føgara tøða fødavgha, ard ðaaga ghør biya.

⁵ Waiyakøvøra Maay dē naa ghør biya, maay dlaða fa dagar ma uudah biya, maay pøkya ghaiy biya maay høkya døgiti ghwað mahud biya.

⁶ Naay nē waiyakøvør kē ða døga kælæðer biya, bamma naa ða døga jirjira,

⁷ Waiyakøvøra føgara fa ørvødmahud kē uud, ard fadghøra aandzu tauwa, ard pakka døgita, ard bøshgaana aandzu ba ndara.

⁸ Maay ghyønng nē waiyakøvøra ba tangw dama zørazør biya, taa tlayanngøra dā dagal zamanana, taa ghayah dlaða zøgga, dyømdyømøra dā ghyønnga.

⁹ Bak jirjira, dyømdyømøra miyyama røgghøt biya, taa tlayanngøra miyyama røgghøt biya.

¹⁰ Akwama dā saahii søg nē daddakwa røggha røgghana, tøhalakwaha daddakwa røgga biya dā nøga.

¹¹ Ma sartøn zarhørra, ndzan taa ba ølbøga zarhørra, ndzan dzamaghør band døga zarha, ndzan vøla farwut band døga zarha. Ghubaranøt ba naiya kal dugarsdug køskai kē høkala zarhørra.

¹² Adaba ndakwana køm zhara garava ma akwatørama band avøðvaavøða, daghuvaliina køm dā zharg ba ghwøm dē gyiia, adaba ndakwana sørgasørgara røgghøt biya, daghuvalaana sørgasørgørra dā røgghøg ba dyøkyøk band kwa fakwi nē Daadamazhigøla.

¹³ Ndakwan ciya, dēgitahaan hēkērdēna mēnga bak jiiira, fadghēra, pakka dēgita, ard waiyakēvērā, badēm miitēra ba waiyakēvēr wa dyēkka.

14

Vēlga sērga ghaiy shahshaha ard taa tlayanngēra

¹ Gatamgatēg kē duula waiyakēva, dlaḅa am gatēgaan kē vēlga sērgasērg vak shēdkwa caccuwanacaccuwana, ndē dēga taa tlayanngēra.

² Adāba daddakwa taa ghaiy shahshaha tag dē uudah biya, tag dē Daadamazhigēla, adāba maay wa nēghēgaka nēghēg kē dēgitahi tag nē iini, mbakyarvad taa dēgitahi shiḅashiḅana tēdvad ndzēda shēdkwa cacuwana.

³ Daddakwa taa tlayanngēra tagtēr kē uudah kē ēlbēga kiyava mēltērumēlga fētērna kē ndzēda, dlaḅa tagtēra kē dzēgwaggha.

⁴ Daddakwa taa ghai shahshaha mēlgaru bak kē ghēraana, adāba daddakwa taa tlayanngēra mēltēru kē dlamakēlaaa lii gatēga.

⁵ Mana naag nai badēmmaruwa mamma taa ghiiy shahshaha, bakēvakwana mat naagara mamma taa tlayanngēra. Daddakwa taa tlayanngēra juujig ku daddakwa taa ghai shahshaha, bama mēng nē daddakwa sērgasērga kē gwiya ghaiyiina kiyava mēlgaru kē dlamakēlwa lii gatēga.

⁶ Aici zaraabaharra, akwama danēvdēg da vakaruwa ēn tagkura kē ēlbēg dē ghaiy shahshaha, auci wana mēlkuru nai dēvakai, akwama danēvbi da vakaru dē ēlbēgaha ard dyēmdyēmār, ard tsaga ēlbēga Daadamazhigēl biyi?

⁷ Bandkwah nē dēgitahan kwa maay dē shifēgi band faakēlla ard kakanghya. Akwama cēngalbi nē tlavātēr ba vaivai biya, da sērga ndandar nē uudan kē dēgiti tsava ard kwa fērtavvi?

⁸ Akwama fērtavantbi nē dērau ba vaivai kwa da cēnngalcēng biya, war wa da ḅadlawa da ghwaavi?

⁹ Bandkwah dlaḅ kēskuurama, akwama tagamatag kē ēlbēg dē ghaiya kwa nēghvaaka biya, da sēr vaaka ndandar nē dēgiti am tag nē uurami? Ttagamatag kē ēlbēg ba gyagyaana.

¹⁰ Mēng nē ghaiyah shahshah ma duniya, ma kwaratēra ba tuuk kē ēlbēga.

¹¹ Akwama ēn cēnngabi kē ghaiyin biya, nanalnēg kē ghulab kē daddakwa ta ēlbēgiina.

¹² Bandkwah dlaḅ kēskuurama, ma bam hwadāaga tlēkēna vēlg shahshah dēga shēdkwa caccuwanacaccuwana, ḅagamḅag kēla ndzēdāruwa am ḅa tlēr dē lii da fēgara zaa vuuka kē dlamakēwa lii gatēga.

¹³ Mbakyarvad kwaha badēm nē daddakwa taa ēlbēg dē kwatlēr kē ghaiya, aa dzug kē zhēgēla vēlvar nē sērgasērga gwiiya ghaiyiina.

¹⁴ Akwama dzēgwanadzug kē zhēgēl ma ghaiyi tlērna, ba kai dē ghērar wa dzēgwazhēgēla, hēnkalarā maay ēmtad dē kaiyi.

¹⁵ Auci, wan da ḅag naiyi? ēn da dzugazhēgēl bad ērvidmahudara, ēn dēgwadzug kē zhēgēl dlaḅ dē nēghēgakanēghēgara. ēn ḅēlgaḅēlg kē ngēssa gala Daadamazhigēl bad ghērarra, dlaḅa ēn ḅēlgaḅēlg baz ma hēnkalarra.

¹⁶ Akwama maay ēndkwah biya, akwama taghartag kē uus kē Daadamazhigēl ba maghēragh kaltiya, da tag ndandar nē daddakwa cēnngabi kē dēgiti agha tag nēng taaki, “Amin” tēghēr kē taa uusi agha tag nēng, akwama sērgabi kē dēgiti agha tag nēng biyi?

¹⁷ Aadzū ba tagharatag kē uus kē Daadamazhigēl ba vaivaiya, mēlgharuubi kē uuda nē iin biya.

¹⁸ ēn tagar uus kē Daadamazhigēl ēn tagatag kē ēlbēg dē ghai shahshah tēghēr kēskuuram badēmma.

¹⁹ Bakəvakwaha ma dzahava dlamakəlaaa lii gatəga, mana naag nai ən tagda kə əlbəg ba dləb də dzamaghərar kiyava tsagturu kə kyalmaaha, təghər kə tagda əlbəgah dəbu kəlawə də kwatlər kə ghaiya.

²⁰ Zaraabahara, dzamambi kə dəgit band zarhah biya, bamma tədvad 6a dēga kəladəra namalnəg band zarhaha, kuurama aa nalnəg nə dzamaghəraru ba kə dēga uudah maamala.

²¹ Viindaviindan ma kakadā Daadamazhigəl taakiya, “Ən da tagan kə əlbəg də uudahah tədvad uudahi kwar taa ghaiy shahshaha, ard ghaiya ghulabaha, bakəvakwaha ar maay cəngwanacəng biya, am nə Yaazhəgəla.”

²² Mbats, sērga taa ghaiy shahshaha mbakyarvad dēga sērg kə yaa dadda gatəg biya, bamma kə lii ar maay gata yesu biya. Taa tlayanngəra mbakyarvad kə lii də fadghəra, kiyava lii maay də fadghər biya.

²³ Mbakyarvad kwaha, akwama dzaharvətdzahəg nə dlamakəlawə lii gatəg badəmma, ma kwarayəra ar taa əlbəg də ghaiy shahshaha, ka sagau kə kyalma uudahi ar sērgabi kə dēgiti ar tag nə iitər biya, ma lii ar maay gata Yesu biya, mbats, ar maay tagan taaki am valagah biya?

²⁴ Akwama taaki badəmmaruwa am taa tlayanngəra, ma tlakuratləg nə daddakwa maay gata Yesu ard kwa sērgai kə dēgiti tagav biya, kaa cənngan kə dēgiti tagava, ngal ba pəlla ghəra.

²⁵ Da kwadā sagal nə dēgiti ma ərvədmahudaana, tədvadkwaha da mbudā dama haaya 6agarnəs kwatənəhər kə Daadamazhigəla, ngal taakiya, “Bak jirjira mēng nə Daadamazhigəl ma kuurama.”

Aa 6agav 6ag nə kwatənəhər band kwa nahavva

²⁶ Wan nə dēgiti ən tagkur naiy zaraabahaara, akwama da dzahamvətdzahəga, kwana 6əla ngsa gala Daadamazhigəla, kwana tsaga dēgita, taa dēgitaha, kwana taa əlbəg də kwatlər ghaiy shaha, kwana gwiiya ghaiya. Bagam6ag badəmma mbakyarvad mēlgaru kə dlamakəlwə lii gatəga.

²⁷ Akwama mēng nə lii taa əlbəg də kwatlər ghaiya, aa juubi ba kə uud buwa ma həkərd biya, aa 6agar6ag ba tədəv tədəva, kwatlərna gwiiya dēgiti tagava.

²⁸ Akwama maay nə dadda gwiigan biya, aa ndzarandzəg ba dəw ma dzahava dlamakəlaaa. Aa tagartag kə əlbəg kə ghəra ard Daadamazhigəla.

²⁹ Lii taa tlayanngəra, aa tagartag ba nə uud buwa ma həkərd kə əlbəga. Kyalmaaha ar tsəgwa hyəmiya dēgiti tagava.

³⁰ Akwama taghartag nə Daadmazhəgəl kə əlbəg kə uudani cəghurga vak-wahiina, daddakwa taa ghaiy ba zuungwna ghacaan kə taa ghaiya.

³¹ Badəmmaruwa am tagatag kə əlbuga Daadamazhigəla, ba da palla palla, kiyava tsagan kə uudaha, dla6a ar tləkəna kə ndzəda.

³² Lii vələvtər nə sērgasērga taa tlayanngura, ba iitər də ghəraatər wa tagaana.

³³ Adaba Daadamazhigəla miiyama Daadamazhigəla ciya hənkal biya, Daadamazhəgəlaaa gabərra. Band kwaha vak dlamakəlaaa lii gatəga.

³⁴ 6aga6ag kə marau ar ndza nəmghwasah ba dəw ma dzahava dlamakəlaaa lii gatəga, adaba vələvtərbi nə duula taa ghaiy biya, bama ar dāba dēgiti tagaa nadzahadzaha muus taaki.

³⁵ Akwama mēng nə dēgiti ar naa sērga nə iitəra, aa ndavarndavəg vak zhiilahatər ma hənyaha. Adaba dēga zhər w kə ənghwasah taa ghaiy ma dlamakəlaaa lii gatəga.

³⁶ Fəgharzha bat kuuram nə əlbəga Daadamazhigəla, nii ba kuurama pal ha wa dal nə əlbugiin da vakaruwi?

³⁷ Akwama mæng nē daddakwa tlatla taaki tlayanng nē iina, aandzu ma vɛlavar nē sɛrgasɛrgɛra, aa nɛghakanɛghɛg taakiya, dɛgitahaan ɛn viindkur-naiyna ɛlbuga Yaazhɛgɛla.

³⁸ Akwama lawalɛg nē uudan kɛ fa hyɛmiya tɛ kwanna, ghɛravan ndakwani da lɛvwalɛg nē uud kɛ fa hyɛmiy tɛ vakaiya.

³⁹ Mbakyarvad kwaha zaraabahaara, nahamnahɛg kɛ taa ɛlbɛga Daadamazhigɛla, tsamarɛvbi dlaɓ kɛ uud kɛ taa ghaiy dɛ kwatlɛr kɛ ghaiyah biya.

⁴⁰ Aa ɓagavɓag nē dɛgit bat duulan ba kalkalla, dlaɓa ɓadlɛvnanna.

15

Ciiga tlakatɛg ma gɛtlaha

¹ Ndakwana, ɛn da dzamkurnɛsdzamɛg kɛ ɛlbug marawɛn kwa tagankur naiyiin zaarabahaara, kwa caawama nē uuramna, dlaɓa kwa famdɛghɛrɛt nē uurama.

² Tɛdvad ɛlbug marawa wa tlakɛna nē uuram kɛ katɛga, akwama hɛkyamnahɛkyɛg kɛ ɛlbugɛn tagankur naiyiin ba matrawa, ma maay ndkwah biya, fadghɛraruwa ba gyagyaana.

³ Dɛgitiin marauwɛn tagankur naiya, iin wa caawana naiy, taakiya, ɛmtsɛmɛtsɛg nē Tlakatɛg mbakyarvad haipahaamiiyama, band kwa viindavi-indan ma kakkada Daadamazhigɛla,

⁴ Taaki hɛɗavahɛɗɛgga, dlaɓa ciyavantciig tɛ hɛng hɛkɛrɗa, band kwa viindaviindan ma kakkada Daadamazhigɛla,

⁵ maradamarg kɛ ghɛran vak kefasa, ard kɛlawar tar buwa.

⁶ Tɛhalakwaha mardan kɛ ghɛraan vak kɛ uudah kwa juujig kɛ dɛrmɛk dlɛɓa ba daval palla, kyalmahaatɛra ar ba dlaɓa bad shifɛga, kyalmah dlaɓa ɛmɛsaharaɛmɛsahɛga.

⁷ Tɛhalakwaha maradamarg kɛ ghɛran vak yakuba, ard dlakulva gyi Yesu badɛmma.

⁸ Tɛhalatɛr badɛma, maradamarg kɛ ghɛran dlaɓ vakara, bakɛvɛkwaha aandzu ba ɛn uudi yaava tɛ duula jirjir biya.

⁹ Adaba kai wa hɛdiikɛn ma dlakulva gyiyaha Yesu, tlanalbi naiy kɛ ɗaakwa nē uud dɛ dlakulva gyiya Yesu biya, mbakyarvad kai wa vɛlantɛr dlaɗ kɛ dlamakɛlaaa lii gata Daadamazhigɛla.

¹⁰ Mbakyarvad herɛrra Daadamazhigɛl wa nanal naiy ɛndkwana, dlaɓa herɛrrɛn ɓagghwi nē iina ba gyagyaan biya, adaba januuwig aandzu kwar kɛ dlakulvaha gyiya Yesu dɛ tlɛrra, bakɛvɛkwaha mbakyarvad sɛrgasɛrgar biya, mbakyarvad herɛrra Daadamazhigɛli kwa ɛmtaɗ dɛ kaiya.

¹¹ Aiciya, ma kaiya, ma iitɛraha, badɛmmamɛnda kɛm taa ba ɛlbɛg marawa, famdɛghɛrt tɛdvad kwan nē uurama.

Ciig ma gɛtlaha

¹² Akwama ba tagav nē ɛlbɛg marawa ciiga Tlakatɛg ma gɛtlaha, aujibɛg ka cii kɛ kyalmaharu ar taakiya maay nē ciig ma gɛtlah biyi?

¹³ Akwama maay nē ciig ma gɛtlah biya, mbats, ciyiit bi nē Tlakatɛg ma gɛtlah bi ciya.

¹⁴ Akwama ciyiit bi nē Tlakatɛg ma gɛtlah biya, mbats, taa ɛlbɛg marawamɛnda ba gyagyaana, fadghɛraru dlaɓa nalnɛg ba gyagyaana.

¹⁵ Nalnɛgtaaki, tagamɛnda fiid tɛghɛr kɛ Daadamazhigɛl ciya, adaba tagamɛnda tag kɛ ɛlbɛg tɛghɛr kɛ Daadamazhigɛl taakiya ciighantciig kɛ Tlakatɛga, akwama ba ciighantbi tsa, bakjirjira maay nē ciig ma gɛtlah biya.

¹⁶ Akwama maay nɛ ciig ma gɛtlah biya, mbats, ciyavatbi ci nɛ tlɛkatɛg biya.

¹⁷ Akwama ba ciyavantbi nɛ tlɛkatɛg biya, mbats, fadghɛraruwa ba gyaagyaana, ba kɛvakwana am ba ndzɛganan ba ma haipaharuwa

¹⁸ Mbats, lii ɛm̄tsaharaɛm̄tsahɛg tɛ duula gata Tlɛkatɛga, zaraazɛg ciya.

¹⁹ Akwama faaghɛra miiyam tɛ Tlɛkatɛga kwakyarvad ba kiyava ndzɛgan kaltiya, mbats jiiyamujiig aandzu ba war kɛ dɛga zhuwadaala.

²⁰ Bakjirjira, ciyavantciig nɛ Tlɛkatɛg ma gɛtlaha. Inn wa tɛghal ba zuungw ma lii ma gɛtlaha. Bakjirjira maradamarg taakiya da ciyav nɛ kyalmaaha lii ɛm̄tsaharaana.

²¹ Aandzu ba sɛghɛv tɛdvad uud nɛ ɛm̄tsɛg, bandkwah dlaɓ nɛ ciig ma gɛtlaha sɛghɛv tɛdvad uuda.

²² Bandkwa ɛm̄tsɛg nɛ uud baɗɛm mbakyarvad Adamu, da ciyav nɛ uud baɗɛm mbakyarvad Tlɛkatɛga.

²³ Da ciyav aandzu ma ba wara ba tɛdɛv tɛdɛvaana, Tlɛkatɛg nɛ tɛghɛga zuungwa, tɛhalakwaha lii ar da dɛgan daghuvali da saay nɛ iina.

²⁴ Kaa da sagau nɛ ghyɛnnga duniya, ma sarta kwa da gwiigarda nɛ Tlɛkatɛg kɛ tlɛksɛran kɛ Daadamazhigɛl Daada, tɛhalakwama da kɛsatɛrva kɛsɛg kɛ ndzɛɗ kɛ lii kwarɛga baz tlɛksɛraatɛr baɗɛmma.

²⁵ Adaba barari kɛ Tlɛkatɛg da kwarɛga, bamma fatɛrdɛmfɛg kɛ tlɛghumahaan baɗɛm da miizhangyɛl kɛ shigahaana.

²⁶ Dadda tlɛghummi kwa dɛga halli da ghyɛhava, iin nɛ ɛm̄tsɛga.

²⁷ Adaba tagaataɗ nɛ ɛlbɛga Daadamazhigɛl taaki, “fadɛmfɛg nɛ Daadamazhigɛl kɛ dɛgitah baɗɛm miizhagyɛl kɛ kwargana.”

²⁸ Akwama da nadalnɛg nɛ Daadamazhigɛl kɛ dɛgitah baɗɛm da miizhagyɛl kwarga tlɛkatɛga, da nal dlaɓ nɛ zɛran da miizhagyɛl kɛ kwarga Daadamazhigɛl kwa nadal dɛgitah baɗɛm da miizha gyɛl kɛ iina, adaba Daadamazhigɛl dɛgit baɗɛm baɗɛmma.

²⁹ Akwama maay ɛndkwah biya, auwa da ɓag nɛ uudahaan, kwa ɓagavtɛra nɛ tsufɛg mbakyarvad lii ma gɛtlahi? Ma ba maay nɛ ciig ma gɛtlah biya, aujibɛg ka cii ɓagavtɛra nɛ tsufɛg kɛ uudah mbakyarvad lii ma gɛtlahi?

³⁰ Aujɛlbɛg dlaɓ kiyam fa ghɛramiiyam ba kɛlahɛng tɛ duula ɛm̄tsɛgi?

³¹ Ɛn nɛghɛganɛghɛg kɛ ɛm̄tsɛg ba kɛlahɛng zaraabahaara, bak jiijiira ɛn tsa kushɛgh dɛ kuuram ma Tlɛkatɛg Yesu Yaazhɛgɛlamiiyama.

³² Akawama tɛ naaga uuda, ma ɓaganaɓag kɛ ghwav dɛ dɛktɛghal ma Afisa, auci nɛ dɛkghigari? Akwama ba da maay nɛ uud ciig ma gɛtlah biya. “Ba kiyam zɛgaana kiiyam huɓɛgana, adaba kiyam da ɛm̄tsɛg dlakadur biya?”

³³ Aa valkurɗai nɛ uud biya, “Adaba ndzɛgan dɛ kɛladaha badzɛgaan kɛ uuda jirjira.”

³⁴ Asamasaas da tɛ duula jirjira, am duuwant kɛ ɓa haipa. Adaba kyalmaharuwa ar sɛrgabi kɛ Daadamazhigɛl biya. Na taakwan naiya mbakyarvad am dɛm dama zhɛrwa.

Ciig ma vɛgha

³⁵ Ar da ndavɛgan nɛ kyalmah yaakiya, “Da ciig ndandar nɛ lii ɛm̄tsahara ɛm̄tsahɛg ma gɛtlahi? Ar da sagal dɛ huulfa kwar kɛ vɛghɛghi?”

³⁶ Kɛgh dlagɛna! dɛgiti aghaa riiga nɛnga da maay sagal biya bamma ɛm̄tsaɛm̄tsɛga.

³⁷ Dɛgiti agha riiga nɛnga, da sagal bandkwahiin biya, ba zɛraana, ma zɛra hiiya ma zɛra dɛgiti tlɛrna shaha.

³⁸ Ba Daadamazhigɛl wa vɛlga dzakɛva vɛgh kɛ zɛra dɛgita band kwa naag nɛ iina, ma kwar kɛ zɛra dɛgita bad dzakɛva vɛghaana.

³⁹ Badēm nē tluwa ba dēgit pall biya. Uudaha bad hulfa dēgahaatēra, almanaha bad hulfa dēgahaatēra, dīikaha bad hulfa dēgahaatēra. Kēlfah dlaḅa bad hulfa dēgahaatra.

⁴⁰ Mēng hulfa ndērga ghērazhigēla, mēng nē hulfa dēga haaya. Ndangēra dēga ghērazhigēla shaha, ndangēra hulfa dēga haaya shaha.

⁴¹ Ndangēra faciya shahha, dēga kyēlla shahha, dēga kwadladlah dlaḅa shahha, mēng dlaḅ nē kwatlēr kē kwadladla shah dē kwatlēr kē kwadlad vaka ndangēra.

⁴² Bandkwah dlaḅ tēghēr kē ciig ma gētlaha, dēgiti aa riivariiga da ērtsēga, dēgiti aa ciivanta da maay ērtsēg biya.

⁴³ Riivariig nē iin bamma dlaḅa, ciivantciig ma ndangēra, riivariig ma maira ndzēḁa ciivantciig dlaḅ ma ndzēḁēra.

⁴⁴ Riivariig ma vēgha uudēra, ciivantciig dlaḅ dē ndzēgana vēgha shēdkwa caccuwanacaccuwana. Adaba mēng nē vēgha uudēra, ba jirjira mēng nē vēgha shēdkwa caccuwanacaccuwana.

⁴⁵ Viindaviindan bandkwah taakiya, “Adamu nē uuda zēnngwa, kwa nal kē uuda dē shifēga.” Adamudēga halla iin shēdkwa kwa vēlla shifēga.

⁴⁶ Dēga zēnngw bi nē shidkw biya, dēga tluwa ard avz nē dēga zēnngw lakwti kē shidkwa.

⁴⁷ Uuda zēnngwa ndērava dē haaya, sal ma haaya. Dēga buwa sahi ma ghērazhigēla.

⁴⁸ Bandkwa dēga haaya nē uuda, ar bandkwah dlaḅ nē lii dēga haaya. Lii ar dēga ghērazhigēla, ar da bandkwa sahii ma ghērazēgēla.

⁴⁹ Bandkwa kiyam garava daddakwa ndērava dē haaya nē miiyama, kiyam da nēg dlaḅ kē garava daddakwa sahi ma ghērazhigēla.

⁵⁰ Dēgiti ēn tagkur naiya wah zaraabaharra, adaba ḁagabi kiyam tlēkēna kē gwiig ma tlēkēsa ghērazhigēl dē vēgha miiyam kwa dēga tluwa ard avz biya, bandkwah dlaḅ nē daddakwa da ērtsēga da maay gwiiya daddakwa maay ērtsēg biya.

⁵¹ Ciinngamciinga, ēn tagkurtag kē dēgiti shiḁashiḁana! kiyam da badēm ēmtsēg biya, aiciya da gwiiyav nē garava miiyam badēmma,

⁵² Ba daval palla, band kēḁēkyēga gyiia, ma ciingavaciing nē vērtā dērava, da ciiyav nē lii ma gētlaha dē vēgh hulfa kwa da maay ērtsēg biya, da gwiiyav nē ndzēgana garava miiyama.

⁵³ Adaba barari nē vēghēn kwa ērtsēgēna da gwiiyav nal kwa maay ērtsēg biya, vēghēghi kwa da ēmtsēga da gwiiyav nal kwa maay ēmtsēg biya.

⁵⁴ Tēhalakwama gwiiyavant gwiig nē vēghēn kwa ērtsēgēn dat kwa maay ērtsēgēn biya, dlaḅa vēghēn kwa dēga ēmtsēgēn nal kwa maay ēmtsēgēn biya, da righēg ma sarakwa nē, ēlbēgēn viindava ma kakkadā Daadamazhigēl taakiya, “Ghyēhavna ghyēhēg nē ēmtsēga, zavuzēg nē fiir tēghēra.

⁵⁵ Kēgh ēmtsēga, mēr nē za fiiraghi? Kēgh ēmtsēga mēr nē guraghi?”

⁵⁶ Abi haip nē gura ēmtsēga, tlakēna tēdvad shari nē ēmtsēg kē ndzēḁa.

⁵⁷ Tagiiyamartag kē uus kē Daadamazhigēl kwa vēl kiyam zaa fiir tēdvad Yaazhēgēl Yesu Tlēkatēga!

⁵⁸ Mbakyarvad kwah zaraabahara kwan waikur naiya, ghacaamaghaciig ba marawa, ba kēlahēnga am ḁagar tlēr kē Tlēkatēga, adaba am sēran taakiya dlaḁēn am huḁēg nē uuram mbakyarvad Yaazhēgēla ba gyagyaan biya.

16

¹ Aiciya, ēlḁēga mēltēru kē yaa daddaha gatēga, ḁagamḁag bandkwa taganter nai kē dlamakēla lii gatēga kwa ma Galatiya taaki aa ḁagarḁaga.

² Ma kwar kɛ laada, am fɛgaan kɛ kwaɓa kalkala dɛgiti tlɛkɛna nɛ uudana, bamma ɛn sɛgɛv naiy lakwti am da dzaha dɛgiti kwa da mɛlvaru kɛ uud biya.

³ Akwama da danɛv dɛga, ɛn da bɛltɛrant kɛ lii haiyamant_haig nɛ uuram dɛ iitɛra, ɛmtad dɛ wakiita mara ghɛraatɛra.

⁴ Akwama ɓagaɓag kɛ maraw ɛn dɛv naiy ndakwani, bar da pughk-wazhana.

Badlava dagalla

⁵ Ɖn da dagau da vakaruwa da tagkur uusaa, tɛhalakwama gwayavagwaiga ma haaya makiduniya, adaba ɛn naagan kɛ dagal damma makiduniya.

⁶ Mbatak ɛn da zɛlmazɛlɛmɛg vakaruwa, ɛn da ghyɛnnɛgɛna kɛ viiyaksa vaksruwa, adaba am da mɛlwad ba kɛla vakavaki ɛn da dagal naiya.

⁷ Dɛ naagarbi akwama nɛghankurnɛghɛg ɛn tsɛkura dɛ fɛt biya, mana naag nai ɛn ɓaga kɛ hɛngah vakaruwa, akwama haighant nɛ Yaazhɛgɛla.

⁸ Ɖn da ghacig ma Afisa ɛn da pakant kɛ sarta fentikus.

⁹ Adaba wurghwantwurg nɛ uud kɛ duul ba banngang kiyava ɓa tlɛr marauwa, aandzu ba mɛng nɛ tlɛghumah ba dɛyɛka.

¹⁰ Akwama sɛghɛvsɛg nɛ timuti da vakaruwa, aa ɓalaɓalɛg nɛ ghɛraana aa gɛdzɛ biya, adaba iin ndakwani ɓa tlɛra Yaazhɛgɛl band kaiya.

¹¹ Mbakyarvad kwaha aa nenne bi aandzu ma war biya, am mɛlaruwa dɛ dɛgita kiyava sagau da vakara, adaba gyiiyar ba tɛ duula kɛ paka ba iina ɛmtad da zarabaha.

¹² Ɖlbɛga zɛrabamiiyam Afullusa, ghalanghalɛg ma sɛv da vakaru ɛmtad dɛ kyalma zarabaha, haighant bi kɛ dagau ndakwan biya, bamma da tlakɛnatlɛg kɛ sarta lakwti da dagauwa.

Ɖlbɛga mbasumbasa

¹³ Badlamvaɓadlɛg ba marawa, am ghacan tɛ fadghɛraruwa ba vaivaiya, am ɓɛlgan kɛ magiya am fɛgab kɛ ndzɛɗa.

¹⁴ Badɛm nɛ dɛgiti am ɓag nɛ uurama, ɓagamɓag ba dɛ waiyakɛvɛra.

¹⁵ Aici, zarabahara, am sɛran taaki uudaha hɛnyaha Istafanus wa fararzhz ba zɛngw kɛ pɛlaghɛr ma haaya Akaya, vɛlardavɛlɛg kɛ ghɛraatɛr kiyava ɓa tlɛr kɛ ya dadda gatɛga.

¹⁶ Ɖn ghalakurama am faara kɛ hulfa kwanahaan kɛ uudaha, ba tsagh-waha ɓa tlɛramnd badɛmma kwa kɛm huɓa dlad dɛ iitɛra.

¹⁷ Cinganucing kɛmtakera sagauwa Istafanusa, Fartunatus, ard Akaikus, kwa nɛgal vakar mandki kuuram wa sɛgɛvsɛga.

¹⁸ Adaba ɓagarwiiɓag kɛ dɛgit maraw tɛrvidara, baz dɛgaruwa. Hulfa kwan kɛ uudaha kalkalan ma fɛfteraarana.

¹⁹ Araa tagkur uus nɛ dlamakɛlaaa lii gatɛg kwama haaya Asiya. Akila ard Biriskila, ɛmtad dɛ dlamakɛlaaa lii gatɛg kwa dzaharvɛt ma hɛnyahaatɛra, ar tagkur uss ba vaivai ma ɗaaga Yaazhɛgɛla.

²⁰ Badɛm nɛ zaraabaha ar tagkur uusa. Tagamartag kɛ uus kɛ kyalma-haruwa ɛmtad dɛ bɛrhuga.

²¹ Ba kai Bulus dɛ ghɛrar wan viinda tagkur uusa.

²² Badɛm nɛ daddakwa maay waiya Yaazhɛgɛl biya tlafatlafana. Aseg, Yaazhɛgɛla!

²³ Herɛrra Yaazhɛgɛla Yesu aa ndzandzɛg ɛmtad dɛ kuurama.

²⁴ Aa ndzandzɛg nɛ wayakɛvar tɛghɛr kɛskuuram ma ɗaag Tlɛkatɛg Yesu. Amin.

2CO

¹ Bulus kwa nal kə dlakulva gyiia Tləkatəg Yesu də naaga Daadamazhigəla, ard zəraabamiiyam Timoti, da vak dlamakəlaaa lii gata Daadmazhəgəl ma Korinti, əmtəd də yaa daddaha gatəg badəm ma larda Akaya.

² Herərra ard gabərər vak Daadamazhigəl Daadamiiyama ard Yaazhəgəl Yesu Tləkatəga aa ndzarandzəg əmtəd də kuurama.

Daadamazhigəla dadda taa dzəgwagha

³ Tagiyamartag kə uus kə Daadamazhigəl Daadamiiyama, kwa iin Daada Yaazhəgəl Yesu Tləkatəga, Daada kwa dadda zhəwadal ba dyək dyəka, Daadamazhigəl kwa tagkiyam aandzu hulfa kwar kə dzəgwagha!

⁴ Takkiyamtag nə Daadamazhigəl kə dzəgwagh ma dlada miiyam badəmna, adaba kəmyam ndakwani kiyam tagtər kə dzəgwagh kə kyalmaha ma dladi kwar huḅəg nə iitəra, də kwanən kə taa dzəgwagha kwa tləyamkəna nə miiyam vak Daadamazhigəla.

⁵ Bandkwa kiyam huḅəg nə miiyam kə dlada huḅu bandkwah nə Tləkatəg də ghəraana kə dlada, kiyam da tləkəna tədvad Tləkatəg kə taa dzəgwagha Daadamazhigəla

⁶ Aandzu ma kiyam huḅa dlada, kiyam huḅəg mbakyarvad nal kə dəga taa dzəgwagh kəskuurama dladə da fəkurna kə ndzəd ma ndzəgana gatəgaruwa. Akwama tagkiyam dzəgwagh nə uuda, ba kuuram ndakwani tlamkənatləg kə taa dzəgwaghiina kwam da tləkəna nə uuram kə ndzəda fa ərvədmahud də dlada kwa kiyam huḅəg nə miiyamna.

⁷ Kəm maay 6a ndaundau də kuuram aandzu ba hədiikən biya, adaba kəm sərgasəreğ taakiya am huḅa dlada band kwa kəm huḅəg nəmnda, kuram ndakwani am da tləkənatləg kə hulfa taa dzəgweaghən 6agəkəmnda nə uuda.

⁸ Kəm naay taaki am dzan kwal sərgasəreğ təghər kə hulfa dladən huḅaməndu nəmnd ma haay Asiya, zaraabahar biya, kwan kə dlada dyəkadyək ba vaivaiya mandki kəm da əmtsaga.

⁹ Baz tlatləgan kəskəmnd taaki manki shariya əmtsəg wa təkəmnda nə uuda. Dzəghardzəg nə wana haik fadghər kəskəmnd tə ghramənda, bamma kəm fadghər tə Daadamazhigəla, kwa iin wa ciya lii əmtsahara əmtsahəga

¹⁰ Sakəməndasəg nə Daadamazhigəl sagal ma əmtsəga dlada, famdəghərtfəg taakiya da katkəməndkatəga, famdəghərət ba tə iina mbakyarvad gwiia katkəməndəta.

¹¹ Məlamkəməndu mələg də dzəgwazhigəla. Tədvad kwah war da tagar nə uudah ba dyəka kə uus kə Daadamazhigəl mbakyarvad kəmnda, mbakyarvad bark badyak kwa kəmnda tləkəna nəmnda tədvad dzəgwazhigəla.

Gwiighant gwiig nə Bulus kə duula taa uusa

¹² Dəgiti fəkiiyama kə tsa kusghəgha, adaba dzamaghəramiiyam wa tagkiyam-tag taakiya 6agiyam6ag kə ndzəgan ba cuwadad ma duniya bad ərvədmahud palla, kyambar ndzəgani kwa ndzamda nəmnd də kuurama. Ən tagan taakiya ndzəmənda bad jiira hulfa dəga Daadamazhigəla, tədvad herərra Daadamazhigəla, kwakyarvad dyəmdyəmər kwan kə duni biya.

¹³ Kəm viindkur dəgiti am da karantəga karantəg nuurama am nəghaakana, Bakəvakwaha nəghamaka nəghəg ənkyəkwanan ndakwana, mandləg naiya am da nəghəgakanəghəg kə dəgitah badəmna,

¹⁴ Adaba sartən da saay nə Yaazhəgəlamiiyam Yesu, am da tsa kushəg də kəmnd, band kwa kəmnda tsa nəmnd kə kushəg də kuurama.

¹⁵ Mbakyarvad haiyananthaig naiy kwana, iin wa nahan naiy kə sagau da vakaru ba zəngwa, adaba am tləkəna kə bark shig buwa.

¹⁶ Badlanvaɓadlɛg kə da vakaruwa akwaman da dagal dama Makidoniya, ɛn da ghacan dlab vakaruwa akwaman da gwiiya saasa, adaba ɛn tlaran kə dɛgiti am da mɛlgwad nɛ uurama kiyava langan kɛskai dama Yahudiya.

¹⁷ Mam zharɛg nɛ uuram tsa na ɓadlawa ba kwal dɛ sɛrgasɛrgar ha kɛskuurama? Nii mam zharg nɛ uuram ɓadlawa dɛ ndzɛgana hɛnkala uudɛrha, adaba ɛn taga taaki, “aana” ɛn gwiiya tagan dlab taaki “ɛndkwah bihi”?

¹⁸ Bandkwa maay nɛ ndaudau biya Daadamazhigɛl iin jiira, bandkwah dlab nɛ ɛlbugɛn kɛm tagkur nɛmndna dɛga taaki “Aana” ard “A'a biya.”

¹⁹ Mbakyarvad Zɛra Daadamazhigɛla Yesu Tlɛkatɛga, wa tagan naiya ard Sila ard Timoti kə ɛlbɛg maraw tɛghɛra, dɛga taaki “Aana” ard “Aa” biya, ba kɛlahɛnga ba “Aana”.

²⁰ Adaba righant tɛdvad Yesu nɛ Daadamazhigɛl kə langyi taa nɛ iin badɛmma. Iin wa kiyam tag nɛ miiyam tɛdvad Yesu Tlɛkatɛg taaki “Aandz bandkwaha” kiyava fɛgaara kə Daadamazhigɛla.

²¹ Ba Daadamazhigɛl pal, wa da vɛlkiyam tləkəna shifɛg ma Tlɛkatɛga, baz kɛmnda baz kuurama, ba iin dlaɓ fakiyamafɛga.

²² Fakiyamɛtfɛg kə dɛga sɛrgan tɛ kɛmyam kwa da mara taaki kiyam dɛgaana, vɛlakiyamvɛlɛg dlab kə gyagyaan shɛkwɛn ma ɛrvidmahudamiiyama mbakyarvad markiyamdadan kə dɛgiti da ɓag nɛ iin tɛvuuka.

²³ Ba Daadamazhigɛl nɛ shidara, akwama fiid wan tag nai taakiya kwa gwiiya na bi nai dagal dama korinti biya, mbakyarvad aa gwiiya fankuraabi kə dlad biya.

²⁴ Kwakyarvad kɛm naa markuura ndzɛɗ tɛghɛr kə fadghɛraru biya, maaya, kiyam ɓaa ba tlɛr ɛmtada, kiyava hwadag kɛskuurama, mbakyarvad am gha-can bad ndzɛɗ ma fadghɛraruwa.

2

¹ Mbakyarvad kwaha fandɛmfɛg ma ghɛrar taaki ɛn madlai da vakaru ɛn badzɛdkurda kə ɛrvɛdmahud biya,

² Aitsa, akwama fankuraafɛg kə badzɛga ɛrvɛdmahudɛ, war wada fɛgwa ciinga ɛmtakɛr kɛskai, akwama maay ban daddakwa ɛn fɛgara naiy kə badzɛga ɛrvɛdmahud biyi?

³ Kwa viindankura nai kə kwah kə wakiita, adaba iin naiya taakiya akwama danɛvdɛga ɛn tlara kə uudahi kwa dlayatɛr kə fɛgwa hwadaga, ar da badzɛwadan kə ɛrvɛdmahud biya. Adaba fandɛghɛrtfɛg naiy taakiya, akwama ɛn da hwadaga naiya, badɛmmaru ndakwani am da hwadaga.

⁴ Viindankura mbakyarvad ɛn ma dladɛ ard badzɛga ɛrvɛdmahud ba dyɛkdyaka, baz kɛla yuwa tuug kɛskai ba vaivaiya, kwakyarvad ɛn fɛkura kə badzɛga ɛrvɛdmahud biya, adaba am sɛran taaki ɛn waikurwaig ba vaivaiya.

Bəshgarna haip kə daddakwa ɓagaa haipa

⁵ Akwama ɓagaɓag nɛ uudan kə dɛga saa dɛ badzɛga ɛrvɛdmahudɛ, aa ɓaggwi kɛskai pal bi nɛ iini, aa ɓagkura baz kuuram badɛmma. Adaba ɛn taa kwana naiya kwakyarvad ɛn mbɛkurs biya.

⁶ Kiiɓa ndaigɛn aa tləkəna nɛ uudanɛn vak dlamakɛlaaa, tlatlan bandkwaha.

⁷ Ndakwan ciya, ɓəshamarna_ɓəshɛga, am farna kə ndzɛɗɛ, haik duugars duug kɛskuuram ma badzɛga ɛrvɛdmahudɛ kwa da juugujɛg kə ndzɛɗaana.

⁸ Mbakyarvad kwaha ɛn ghalakuurama, am marardan taakiya am waigan ba vaivaiya.

⁹ Na viindkura kwan kə wakiita mbakyarvad ən fəsha kuurama, adaba ən səran mbatak am da gatəgaan kə əlbəgi tagankur ba kəlahənga.

¹⁰ Badəm daddakwama bəshgarna nə uurama, ba kai ndakwani bəshanarna bəshəga. Dəgiti na bəshna naiya, akwama ba məng nə dəgiti ənda bəshgarna naiya, bəshəna bəshəg mbakyarvad kuurama, ma barka Tləkatəga,

¹¹ Haik tləkənatləg nə shatanah kə duula valla kəmyama, mbakyarvad kiiyam sərgasərg kə dəga kəladərahan bat bala bala.

Dəgiti njikən kə Bulus ma Toruwasa

¹² Danal ba nai damma toruwasa da taa əlbəga marawa təghər kə Tləkatəga, wurghuntwurəg dla bə nə Yaazhəgəl kə duula bə tlər vaakwana,

¹³ bakəvakwaha ballabi nə ghərar biya, adaba nəghəghanabi kə zəraabar Titus vaakwa nə iin biya. Təhalakwaha kaa duutərasduug kəskai kə uudaha, kaa dagal kəskai damma Makidoniya.

Zaa fiir ma gata Tləkatəga

¹⁴ Aa tagvartag nə uus kə Daadamazhigəla, kwa iin wa ba kəlahəng vəlkiyam zaa fiir tədvd Tləkatəga. Ba tlər də kimyam kiyava langa əlbəg marawa Tləkatəga Aandzu takwara band tərshən bətbəta kwa pəsvapəshəga.

¹⁵ Adaba kiyam band tərshən bətbət nə miyam kwa vəlgar nə Tləkatəg kə Daadamazhigəla, kwa kwazakwazəg dama lii katavtərətəkatəga ard lii tə duula əmtsəga.

¹⁶ Kiyava lii tə duula əmtsəga, bətbətna vaka əmtsəga, kwa saa də əmtsəga, kiyava lii tlarkənatləg kə katəga, bətbətna iin shifəga kwa saa də shifəga. Maay daddakwa dzəgwantduug kə bə kwan kə tlər biya.

¹⁷ Adaba kəmnnda kəm band kyalma uudah biya, kwar taa əlbəg marawa Daadamazhigəl kiyava tləkəna riibatəra. Adaba aa bəlkəmdət nə Daadamazhigəl kəskəmnnda, kəm taa ba jirjir təvuukwana, kwakyarvad kəm lii bə tləra Tləkatəga.

3

Lii batləra daala langiya

¹ Aitsa, kəmnnda fəgarzha gwiya dləba ghəramnd ha nəmnnda? Nii kəm gata wakita shid da vakaruw ha, aandzu ma vakaruwa, band kwa bəg nə kyalmah hi?

² Abi ba kuuram də ghəraru nə wakiti kwa kəm dəvakai nəmnnda, kwa viindava ma ərvidmahudamənda adaba nəghan andzu ba wara dla bə karantana.

³ Maramdamarg nə uuram taaki am wakita Tləkatəg nə uurama, kwa iin nə dəgshəga tləramnda. Kwan kə wakita viindava də dəga viindəg biya, viindava də shədkw cacuwana cacuwana dəga Daadamazhigəl kwa də shifəga. Viindava tə fəfakəlama akur biya, viindava ma ərvidmahud uudaha.

⁴ Kəm taa kwana mbakyarvad kəm də jiir təvuukwa Daadamazhigəl tədvd Tləkatəga.

⁵ Maay nə dəgiti kwa kəm da mardamarg taakiya bəgamnd də sərgasərgamnd kə tləriin biya, Sərgasərgaməda saal vak Daadamazhigəla.

⁶ Iin wa namndal nəmnnd kə lii bə tləra daala langiya kwa viindava tədvd adzahadzah biya, viindava tədvd shədkwa. Adzahadzahən kwa viindavana iin wa saa də əmtsəga, shədkwa cacuwana iin wa vəla shifəga.

⁷ Viindava viindəg na adzahadzaha muus tə fəfakəlama akura, dla bə ndan-ghəra Daadamazhigəla mararmarg ma sarta kwa vəlavdan nə iina. Aandzu ba dəgitən ndza mbiig tə hudvəga Muus da zəlma biya, kaaa mbiig ba caacan

hufvøgaan ba vaivaiya pelatervapeløg kə zarha Isra'ila kə vazgaana. Akwama adzahadzahi kwa saa də əmtsəga səghəvsəg də ndanghər əndkwana,

⁸ Aitsa, da ɓaga ndar ka cii nə dyakəra ndanghəra kwa dɓga ɓaa tləra shədkwa cacuwana- cacuwan kə ndzəgani?

⁹ Akwama ba dɓgiti saa də əmtsəga tlakənatløg kə ndanghəra, ba jirjira dɓgiti saa də tlkəkəna jira Daadamazhigəla juujig kə iin ba dyakdyaka.

¹⁰ Ba jirjira, ndanghəra umghura langiya madlabi də ndanghər ndakwan biya, akwama gəranagərəg də ndanghəra daala langiya.

¹¹ Akwama dɓgiti da ghyənnəg nə zamanana səghəvsəg də ndanghəra, da nəg ndandar ka cii nə dɓgiti kwa da ndzəg ba tangw dama zərəzəri!

¹² Mbakyarvad kiiyam mæng də hulfa kwan kə fantaara, iin wa kiyam mæng də ndzəd ba vaivaiya.

¹³ Kiiyam maay nə miiyam band Muus biya, kwa hədgharduu hufvøgan də sədav biya, haik nəghəganəghəg nə uudaha Israilaha kə ghyənnəga ndanghər kwa da dagal nə zamanana.

¹⁴ Adaba ghəratəra ba dəkdəka, tangw dat hiinanna, mæng nə dɓgiti tsətərva nəghəga jiira akwamar karanta umghura langiya. Təhavdabi nə sədavən ba kəvakwan biya, adaba təhəvdabiya, bamma tədvad Tləkatəg kalti lakwti təhəvdatəhəga.

¹⁵ Tangw dat hiinanna, akwamaar karanta kakada muusa, kaa hədtərduhədəg nə sədavən kə ərvədmahudaatəra.

¹⁶ Təhvədatəhəga nə sədaviina akwama gwiiyagwiig nə uudan da vak Tləkatəga.

¹⁷ Aiciiya, Yaazhəgəla iin nə sədkwa cacuwana-cacuwanna. Vakavaki də sədkwa Yaazhəgəla mæng nə kwaraghər vakwahiina.

¹⁸ Kəmyamən hədavarduubi nə hufvøgamiiyamən biya, kiiyam mara paraka ndanghəra Yaazhəgəl band akwatərama, dlaɓa gwiikiyamant gwiig nə uud kiyam nal band Yaazhəgəla. Kwan kə gwiiya vəghən ɓaga kiiyama nə uudəna fəgara bad fəga ma ndanghəra kwa sal vak Yaazhəgəla, kwa iin sədkwa cacuwanacacuwana.

4

Hyahər ma dəfuwa luuwa

¹ Mbakyarvad kwaha, kiiyam mæng tsuu də kwan kə tləra kwakyarvad zhəwadaala Daadamazhigəla, aa ngadlavbi nə ərvədmahudamiiyam biya.

² Maay lambamnd də shəɓa hulfa dɓga muuniya kwa saa də dɓga tsa zhəru biya. Maay lambamnd də valuuda ma taa fiid də əlbəga Daadamazhigəl biya. Kəm taa ba jiir nəmnda bat ɓalaɓala. Da ɓag əndkwah nə uudah kə shiida jiirjir kwa ɓagamnda nəmnd tə vuuka Daadamazhigəl ma ərvədmaudaana.

³ Akwama əlbəg marawən kwa kəm tag nəmnd kə əlbəg təghərən shəɓashəɓanna, shəɓashəɓan bak lii tə duula əmtsəga.

⁴ Ar lii maay də fadghər nə iitər biya, adaba shatanaha duniya gul-fatərətəgulfəg kə ərvədmahudaatəra. Tsatərvatsəg kə nəghəga paraka kwa ba caacan təghər kə iitəra, parakən kwa səghal ma əlbəg marawa aa ndanghəra Tləkatəga, kwa iin nə garava Daadamazhigəla.

⁵ Mbakyarvad kəm taa əlbəg marawa ghəramnd biya, bamma dɓga Yesu Tləkatəga, taakiya iin Yaazhəgəla, kəm band kwatənaharu nəmnd mbakyarvad Yesu.

⁶ Daadamazhəgələn kwa tagaa taaki, “Aa ndzadzəg nə parak ba parakrak ma gurtla,” iin wa fafəg kə parakan kwa ba parakrak ma ərvədmahudamiiyamma, kiyava ba parakrak kə uudaha mara sərən kə ndanghəra Daadamazhigəl təvuukwa Tləkatəga.

⁷ Bakəvakwaha, kəmyamən kiiyam də kwan kə hyahəra ma gatəga, kiiyam band təfuwa luuwa. Niiyamalməg band əndkwaha, adaba marvədan taakiya ndzədi kwa juujig badəmma sal vak Daadamazhigəla, sal vakamnd biya.

⁸ Vəlkəmənd vələg nə uud kə dlad nə uud aandzu ta kwar kə duula, bakəvakwaha fakəmnda bi nə uud kə kudəg də tləriin biya. Davalitlənə kəm bəgan kə ndaundauwa, adaba gəndzəmdət biya.

⁹ Vəlkəmənd vələg nə uud kə mbahəlla, bakəvakwaha duuwa kəməndarsbi nə Daadamazhigəl biya. Daghuvaliitlən dladə tsəkəməndtsəg nə uud də zaada, bakəvakaha ciibakəməndabi nə uudya.

¹⁰ Ba kəlahənga kəm ba tə duula əmtsəga band kwa bəgavara kə Yesu, mbakyarvad marvədan nə ndzəgana Yesu tə vəgha miiyam kwa dəga əmtsəga.

¹¹ Ma ba kiiyam ndzəga bad shifəg ma duniya, kiiyam ba tə duula əmtsəg mbakyarvad Yesu, adaba nəghəvan nə ndzəgana Yesu tə vəghamiiyam kwa dəga əmtsəga.

¹² Iin wa ba kəlahənga kəm ba tə duula əmtsəga, mbakyarvad am tləkəna nə uuram kə shifəga.

¹³ Viindaviindan ma kakadə Daadamazhigəl taakiya, “Fəndəghərətəfəga, mbakyarvad kwaha taganataga.” Aandzu ba kiiyam də fadghər hulfa dəgit palla, ba kəmənd ndakwani fəndəghərətəfəga, kəm tag mbakyarvad kwan nəmənd kə ghaiya.

¹⁴ Kəm sərgasərg taakiya Daadamazhigəl kwa ciighant Yaazhəgəl Yesu ma gətlaha, da ciikiyamciig əmtad də Yesu, da səkiyamnda da təvuukwana baz kə uurama.

¹⁵ Badəm nə wana mbakyarvad da məlkuuru kəskuurama, adaba herrəra Daadamazhigəla da fəgarabədfəg da təghər kə uudaha ba dyəkka, da nəg kə dəghəga gwiiya fəgara taa uus kə uudah kə Daadamazhigəla, kiyava vəlva nə ndangəra.

Ndzəgan tədvd fadghəra

¹⁶ Mbakyarvad kwaha gədzəmdət biya, aandzu ba vəghamnda dəga uuda duniya da badzəga, bakəvakwaha kəm nəg bak daal ma gatəg ba kəlahənga.

¹⁷ Adaba kwan kə zər dladən kəm huḅəg nəmənda da zəlmabiya, kəm da tləkənatləg kə ndanghər ba dyəkka, kwa juujig kə taga, da ndzəg ba tangw damma zərəzərra.

¹⁸ Kwakyarvad dəgitahi zharəg nə gyiwa wa kəm fəg nəmənd kə taad tə vakai biya, bamma dəgitahi kwa nəghvabiya. Adaba dəgitahi kwa nəghəvanəghəga da zəlmabi nə zamanan kə dagal biya, dəgitahi kwa nəghəvabiya dəga tangw damma zərəzərra.

5

¹ Səryamasərg taakiya akwama dlagavnadlag nə tsakwamən kwa kiiyam ndzəga nə miiyama mavakaina, kwa iin nə vəghəghamiiyama dəga kwan kə duniya, bəgakiymabəg nə Daadamazhigəl bad ghəran kə hənyah ma ghərazhigəla. Kwan kə hənyaha ndəra nə uud biya, da ndzəg nə iin ba tangw dama zərəzərra.

² Ndakwana, kiiyam fəgaan kə ərvədmahudə, kiiyam hwaḁag ba vaivaiya kiiyam da tləkəna kə sədav da tə vəgha ma ghərazhigəla.

³ Akwama da vəlyakiiyam vələg nə uud kə sədava, da tləkiiyamabi nə uud də suuh biya.

⁴ Ma sarta kwa kiiyam ndzəgan nə miiyam də vəgha kwan kə duniya, kiiyam ngiiga mbakyarvad dladə kwa kiiyam huḅəg nə miiyama. Kwakyarvad kiiyam na tagguva də vəgha kwan kə duni biya, ma naaga miiyama ma

kiiyama tləkəna kə sədav kwa dəga ghərazhigəla, adaba dəgit də shifəga tangw dama zərzzərra gwiighantgwiig kə dəga əmtsəga badəmma.

⁵ Ba Daadamazhigəl də ghəraan wa badləghani kwan kə gwiiya vəgha, vələkiiyamvələg dlaḅ kə shədkwan kiyava markiiyamndan kə dəgiti da ḅagkiiyam nə iin təvuukwa.

⁶ Mbakyarvad kwaha iin wa bakələhəng kiiyam tsa ərvədmahuda miiyama, kiiyam sərgasərg dlaḅ taakiya akwama ba kiiyam də vəgha kwan kə duniya, kiiyam ba bəkyə də hənyaha miiyam kwa əmtad də Yaazhəgəla.

⁷ Adaba kiiyam ndzəgan ma fadghəra , dəga nəgha gyi biya.

⁸ Bak jiiira ghacamnda ghacig tsau ba tankara, maa tə naagamnda makəma tagguva də kwan kə vəgha, kəm ndzan əmtad də Yaazhəgəl ma ghərazhigəla.

⁹ Mbakyarvad kwaha, aandzu kəm ma kwan kə duniya aandzu kəm maghərazhəgəla ma tə naagamnd ma ciingu kə əmtakəramnda .

¹⁰ Adaba barari kəkəmyam kiyam ghachaan təvuukwa Tləkatəga badəmma, kiyava təkita kə shariya. Ma bawara da caawa dəgshəga tləraani ḅagaa nə iin də vəgha kwan kə duniya, aandzu marawa aandzu marau biya

Badla ndzəgan uudah də Daadamazhigəla

¹¹ Kiiyam sərgasərg tsau kə dəgiti tagav də gədza Daadamazhigəla, iin wa kəm ḅa kələa ndzədamnda ma kəma sədaa kə kyalmaha. Sərgasərg nə Daadamazhigəl kə ndzəgana miiyan badəmma, mandləg naiya am sərgasərg kə kwan ma ərvədmahudarua.

¹² Kwakyarvad kəm dləba ghəramnd təvuukwaru biya, kəm ḅa kələa ndzədamnda kəm tagkur kə ḅuuli am da ciinggu nə uuram kəmtakəramnd ba vaivaiya, kiyava ngutərangug kəskuuram kə lii naa ghəraatər mbakyarvad ar uudah dyəkdyəka, dlakulva hənkalatəra.

¹³ Kəm valaagah nəmnd band nkwa taag nə kyalmaha? Aandzun kəm ba valaaga, kəm valaag mbakyarvad ndangəra Daadamazhigəla. Akwama kəm valaag bi nəmnd biya, ba kwa vakaru ci waha.

¹⁴ Badəm nə dəgiti ḅagamnda nəmnda, ḅagamnd kiyava tləkəna dəgshəg kə ghəramnd biya, ḅagamnd mbakyarvad waiyakəva Tləkatəga kwa ḅa tlər də kəmnda. Fəyamdəghərətəfəg tsau taakiya əmtsaəmtsəg nə Tləkatəg mbakyarvad uudah badəmma, mbakyarvad kwaha badəm əmtsahara əmtsahəg əmtad də iina.

¹⁵ Əmtsaəmtsəg nə iina mbakyarvad uudah badəmma, adaba haik ḅa dəgiti naag nə ghəratər kə lii də shifəga, bamma ar ḅa ndzəgan mbakyarvad dadakwa əmtsa kwakyarvad iitəra, ciyavantciig dlaḅ mbakyarvad iitəra.

¹⁶ Mbakyarvad kwaha kəm madlabi zhara ndzəgana uud də hənkala duni biya, aandzu ba tapamndəna tapəg kə dzamaghər təghər kə ndzəgana Tləkatəg band ndzəgana uudəra, ndakwana kəm madlabi ndzamgan əndkwah biya.

¹⁷ Mbakyarvad kwaha akwama nzdəgan ma Tləkatəg nə uudana, nalnəg kə daala vərdəga, badəm nə ənghura dəgitaha daal zamanana, aandzu ba auwa, nalnəg kə daala.

¹⁸ Badəm nə wana ba vak Daadamazhigəla, kwa badləghani ndzəgana taataka miiyam əmtad də iin tədvd Tləkatəga, vələkəməndvələg dlaḅ kə tləra ḅadla ndzəgana taataka uudah də Daadamazhigəla.

¹⁹ Əlbəgamnda iin taakiya badləghaniḅadləg nə Daadamazhigəl kə ndzəgana taataka uuda dəgshiga ard iin tədvd Tləkatəga, maay dlaḅ kədla haipahatər təghər kə iitər biya. Vələkəməndvələg nə Daadamazhigəl kə dəgshiga ḅa tləra ḅadla ndzəgana uudaha ard iina.

²⁰ Mbakyarvadkwaha kəm dlakulva gyiia tləkatəg nəmnda, mandki ba Daadamazhigəl də ghəraan wa taaghai tədvd kəmnda. Ma daaga Tləkatəga, kəm ghaala kuurama badlamvaadlög də Daadamazhigəla am nal kə tsagh-wahaana, lii ba tləghum də iin biya.

²¹ Tapghanabi nə Tləkatəg kə ba haip biya, mbakyarvad kəmyamma nadalnəg nə Daadamazhigəl kə Tləkatəg band dadda haipa. Tədvd kwan kə duul, wa kiiyam da tləkəna kə jiira ma daaga Tləkatəg vak Daadamazhigəla.

6

¹ Ma huḍa tləri bagamnd nəmnd əmtəd də Daadamazhigəla, kəm ghalakuramən tlamkənatlög kə hererra Daadamazhəgəlna, duuwamarsbi nal ba gyagyan biya.

² Cinngamcing kə dēgiti aa taag nə, Daadamazhigəla, amaa, “Səghəv ban sarta kwa bagankur nai kə hererra, cinngankurana cinnga. Səghəv ba sarta katəga, məlankurumələga.” Cinngamcinnga! kwan sarta kwam da caaug nə uuram kə hererra Daadamazhigəla, hiinan nə faciia katəga!

³ Nəyamalbi kə duula mbədəg aandzu kə war biya, adaba haika tləkəna duula ghudəkiiyamas əlbəg təghər kə tlamiiyama.

⁴ Dlakulvakwaha, badəm nə dēgiti kiiym bag nə miiyama, bagyamḍaga mbakyarvad kiiyam mardan takiya kiiym lii ba tləra Daadamazhigəla. Kiiyam bagan də fa ərvədmahudə, ard huḍa dlada, mbahəlla, ard dlada ndzəgana.

⁵ Kalakəmdakakaləg nə uuda, ar bəlkəmdəm dama guda bərfina, dlaḍa ar fakəmdət nə uud kə vavərra ma sarta ciiga hənkalə, bagamndaḍag kə tlər kwa juujig kə ndzədamnda, hənamndu bi kə haar biya dlaḍa famndu bi kə kaff biya.

⁶ Tədvd hənkalamnd kwa cacuwana, ard sərgasərgamnda, ard fa ərvədmahudamnda ard taa jiira, maramnda marəg taakiya kəm lii ba tləra Daadamazhigəl tədvd shədkwa cacuwana cacuwana, ard waiyakəvamnda ba jiijiira,

⁷ Ard əlbəgamnda kwa ba jiijiira, ard ndzəda Daadamazhigəla. Kəm məng də jiira kwa iin wa band dēgdəva kwa kiiyam həkyəg nə miiyam ma dəva kaffa ard dəva ghyəḍa.

⁸ Fakəmdarafəg nə uuda, dlaḍa vələkəmd vələg nə uud kə dlada, dləbakəmdət dləbəg nə uuda, dlaḍa bazdakəmda badzəg nə uud kə daaga. Nakəmdadalnəg nə uud kə lii taa fiida, bakəvakwaha kəm taa ba jiir nəmnda.

⁹ Mandki sərəkəmd bi nə uud biya, tambar sərəkəmdsərag nə uuda ba vaivaiya, Mandki kəm ba tə duula əmtsəga, iin wan kwana kəm bad shifəga. Ar vələkəmd dlada, bakəvakwaha ciiḍakəmdabi nə uudi,

¹⁰ Ma huḍa dladən vələkəmd nə uudna, fakəmda ba hwaḍaaga. Aandzu ba kəm maay də dēgit biya, bakəvakwaha tləkənatlög nə uudah badyək kə hyahər tədvd kəmnda. Mandki kəm maay aandzu ndau biya, mbats badəm nə dēgita ba dəgamnda.

¹¹ Kuuram uudaha Korintiyaha, shəbamndkurvabi aandzu ndauw biya, dlaḍa maramndadamarəg nəmnd taakiya kəm waikurwaiga ba vaivaiya.

¹² Au kəmd wa duuwamndkurars duuga, abi kuuram wa haiyamanbibi də kəmd ma ərvədmahudaru biya.

¹³ Ən taagkur kwan naiya band kwa taagtər nə Daad kə əlbəg kə zarhaana, kuuram ndakwani am markəmdadan kə waiyakəvaruwa.

Hadambi kə ghər də lii maay gatəg biya

¹⁴ Hadambi kə ghər də uudahi kwar maay gata Yaazhəgəl biya. Əndəgəndzəg nə uuda jiirjir ba lapi də dadda 6a kələndərra? Nii auwa dzətərəm paraka ard gurtli?

¹⁵ Tsaghwa shatanah nə Tləkatəga? Nii auwa dzətərəm lii gata Yesu ard lii maay gata Yesu biyi?

¹⁶ Auwa dzətərəm vəgya Daadamazhigəla ard hənyaha 6a ghəlli? Kəm vəgya Daadamazhigəl nəmd kwa də shifəga. Band kwa tagaa nə Daadamazhigəl taaki, “Ən da ndzəgan əmtəd də iitəra, ən gwaiva miitəra. Ən nal dla6a kə Daadamazhəgəlatərra, ar nal dla6 nə iitər kə uudahara.

¹⁷ Mbakyarvad kwaha asamasagal ma lii ar maay gata Yesu biya, wahamzhawahəg kə ghəraru də iitəra, am nə Yaazhəgəla. Hadambi kə ghəraru dəgiti kwa maay cacuwana cacuwan biya, ən da haikurət tədvd kwan naiya am nə Daadamazhigəla.

¹⁸ Ən da nəg kə Daadaruwa, kuuram dla6 am nal kə zarhahar ghwalvaha ard ənghwasaha. Am nə Yaazhəgəl kwad ndzəd badəmma.”

7

¹ Takiiyamətəg tsau nə uud kə langyiya dəgitahan badəm zaraabahara, mbakyarvad kwaha aandz ba cuwadəd nə vəghamiiyama ard ərvidmahudəmiiyam haik 6a haip kəskəmyama. Kiiyam nal dla6 ba caccuwanacaccuwana ma gədza Daadamazhigəla.

Hwadag nə Bulus mbakyarvad pəlapələg nə Korintiyah kə ghəra

² Haiyamanthaig də kəmənd ma ərvədmahudarəwa. Bagamndarabi kə haip aandzu kə war biya, badzamdarabi dla6 kə ərvidmahud aandzu kə war biya, dla6a zamndubi aandzu dəga war biya.

³ Na fəkura haip naiya kwakyarvad na tagda kwah biya, band kwa taggankurda naiy taakiya, maay nə dəgiti da tagkuratagw də waiyakəvəmənd biya, aandzu kəm əmtsaəmtsana aandzu kəm də shifəga.

⁴ Haiyankurəthaig ba vaivaiya, ən tsa kushəgh dla6 də kuurama. Ərvidmahudara ba panahnah ba vaivaiya. Aandzu ba kəm hu6a dla6a, ərvədmahudara ba dzaiya.

⁵ Aandzu ba sarti damdaghan nəmənd damma haaya Makidoniya, diiyamndubi kə kudəgg biya. Aandzu kəm takwara ba dla6a, tə 6ala6ala ndakwani pəkya ghaiyamnd nə uuda, ma huda kəssa gəgzətəgdzəg nə ərvədmahudamnda.

⁶ Daadamazhəgəli kwa fəgara ndzəd kə daddakwa gədzəga, fakəməndafəg kə nzdəd də sagauwa Titusa.

⁷ Kwakyarvad sagauwa Titus kalti bi wa fakəmənda hwadag biya, əlbəgahi tagakəmənd nə iin kə duula kwa famarna nə uuram kə ndzədə. Tagakəməndtag dla6 kə duuli am na nəghəkwa nə uurama ba vaivaiya, ard duuli badzam-dadda nə uuram təghər kə dəgiti dzəghardzəga, ard kwa 6agam nə uuram kə kəla ndzədaru kə tlahəgus əlga. Kwan wa fəghwa kə cinnga əmtakər ba vaivaiya.

⁸ Aandzu ba badzakurdabadzəg nə wakiitar kə ərvədmahudə, njikwa biya. Ndza badzanda badzəg kə ərvədmahudə ma sartakwa ndza wura adaba səranasəreğ taaki ndza tapghant tapəg nə wakiitar kə ərvədmahudarəwa, aandzu ba dəga sart ənkyəkwa.

⁹ Ndakwana ən hwadaaga, aandzu ba cənnaganubi kəmtakəra kwa badzankurdanai kə ərvədmahudə biya, adaba badzəga ərvədmahudarəwa wa fakura pəlla ghəra am 6adlənə kə hənkaləruwa. Badzəga ərvədmahudarəwa hulfa kwa naag nə Daadamazhigəla, mbakyarvad kwaha 6agamndkurabi kə haip təghər kə dəgiti 6agamndkura nəmənd biya.

¹⁰ Adaba badzëga ərvidmahudī kwa hulfa dëga Daadamazhigëla wa fëgaraa pëlaghër kë uuda, gwiiyan davak Daadamazhigëla, da tlëkëna ëndkwah kë katëga. Dlaëa maay në taaki“ma sëranasërg” mavakai biya. Adaba badzëga ərvidmahudī sëgarda në uudan kë ghëraana , saa dë ëmtsëga.

¹¹ Zharamzharëg kë dëgiti aa sëkurda në badzëga ərvidmahud hulfa kwa naag Daadamazhigël dama kuurama. Fakuraafëg kë panahnaha ëagana, ard mara taaki ëagama bi kë dëgit kalkal biya. Fakuurafëg kë ngudë ərvidmahudë, dlaëa gëdzamët gëdzëga. Fakurafëg kë ëa fantara, dlaëa ëagamaëag kë tlëra. Fakurafëg am ëadlëvan da caauwa kiïëa ndaiga kwa kalkalana. Ælbëg tëghër kë kwan kë dëgita, bak jiijiira aandzu të kwar kë duula maramdamarg në uuram taakiya am maay dë haip biya.

¹² Ma sarta kwa viindananai kë kwah kë wakita, ndza maay lambar dë uudi kwa ëaga haip biya, aandzu ma daddakwa ëagëvara në haipa. Dlakulvan wana viindkuranai kiyava markurdan ba da palla pal taaakiya sërgasërg në Daadamazhigël haiyamanthaig dë këmnda ba vaivaiya.

¹³ Kwakyarvad kwan wa tlamkëna nëmnd kë ndzëd ma ərvidmahudämnda. Maay ba në tlëkëna ndzëd ma ərvidmahudämnd biya, bakëvakwaha këm fëgara ba hwadag ba vaivaiya adaba hulfa hwadagën mavakai në Titus na, mbakyarvad badëmmaruwa mëlamarumëlëg dë tlëkëna ndzëd ma ëlbëgaha.

¹⁴ Aandzu ba taganartag nai taakiya ën tsa kushëg dë kuurama, da nëmbi damma zhëru biya. Band kwa tagamndkurnëmnd kë dëgitah badëm bak jiijiira, bandkwah dlaë tsa kushëghamnd dë kuurama nalnëg bak jiiirjiir tëvuukwa Titusa.

¹⁵ Waiyakëvën kwa ëagkur në Titus na, fëgara bad fëg ba vaivaiya akwama dzamghanadzamëg kwa famaara në uuram në uuram badëmma, ard hulf hënkali maramarda në uuram ma sarta kwa caawama në uurama.

¹⁶ Æn hwadag ndakwana mbakyarvad haiyananthaig dë kuurama bak jiiirjiira.

8

Dëgiti vëlar da në yaa daddaha gatëga

¹ Ndakwan ci Zaraabaharra, këm naagan am sëran kë dëgiti ëagaa në herërë Daadamazhigël ma dlamakëlaaa lii gatëga kwar ma makidoniya.

² Adaba huëaruuhuëg kë dlad ba vaivai mbakyarvad dladën darëm në iitër da mavakaina, bakëvakwaha dyëkëra hwadaagatëra fatërafëg kë ëa tlëra herërë kë mëltëru kë kyalmaha, aandzu ar bamma talagëraatëra.

³ Fandëghërtfëg nai taakiya araa vëlda ba kalkala ndzëdaatëra juujig kwa nahava. Vëlardavëlëg bad haiga ghëratëra, favtëra dë ndzëd biya.

⁴ Ghalarkëmnd ghalëga ma këma vëltër kë duula ëa tlëra mëltëru kë uudaha, adaba iitër ndakwani mara dëm damma lii mëltëru kë lii gatëga kwar ghyëba Yahuda.

⁵ Vëlardavëlëg juujig ba kë dëgiti tlatlamnd nëmnda. Adaba vëlardavëlëg kë ghëratër ba ma zungwër kë Yaazhëgëla, ar vëldan dlaë kë ghëraatër këskëmnda, band kwa naag në Daadamazhigëla.

⁶ Nëghamnda ba nëmnd ëndkwaha, kaa ghala Titus këskëmnd ma zaavuuk dë tlëra dzaha dëgitahi ndzahavanta, adaba iin wa fëghazhafëga.

⁷ Aandzu bamma kwar kë dëgita, ba kuuram wa tëvuukwa, aandzu të fadghër ma Tlëkatëga, aandzu ba të taa ëlbëga, ma sërga dëga jiiirjiira, ma të na ëa tlëra, ard waiyakëvëri am ëagkëmnd në uurama. Mbakyarvad kwaha zamzëg kë vuuk dë ëa tlëra vëlëg naaga ghëra.

⁸ Na fëkuraa barari bi naiya, ën markur duuli ëagar në kyalmah kë tlëra mëlagaru kë uudaha. Kwan wa da marda waiyakëvi am dë vakai në uurama.

⁹ Adaba am sɛrgasɛrɛg kɛ herɛrra Yaazhɛgɛl Yesu Tlɛkatɛga. Aandzu ba dadda hyahɛr nɛ iina, bakɛvɛkwaha nadalnɛg kɛ ghɛraan kɛ talaga mbakyarvad kɛ uurama, adaba tɛdvad talagɛrana, am da tlɛkɛnatlɛg nɛ uuram kɛ dɛgit badɛm tɛvuukwa Daadamazhigɛla.

¹⁰ Sawariyi ɛn vɛlkurnaiya, ɛn taaakiya, ɛagaɛag kɛ maraw am ghyɛnnɛgna kɛ dɛgiti famarzha nɛ uuram ma viigɛn kwa daal na, kwakyarvad vɛlamndavɛlɛg kalti biya, ɛndkwah biya, adaba am naagan kɛ ɛagana.

¹¹ Ghyɛnnɛgamna ghyɛnnɛg ci kɛ tlɛrɛn famarzha nɛ uuram bad ɛrvɛdmahud pallna, ɛagamɛag ba kɛla ndzɛɛaarua.

¹² Akwamam dɛ ɛrvɛdmahuda vɛlgaana, da ciingan nɛ Daadamazhigɛl kɛmtakɛra valgaanaruwa, akwama vɛlamndavɛlɛg kalkala ndzɛɛaarua. Naa bi nɛ Daadamazhigɛl kɛ ɛa dɛgiti kwa dɛtbi nɛ ndzɛɛaarua dat vakaiyi biya.

¹³ Kwakyarvad ɛn vɛltɛr kɛ dɛgit tsaftsaf kɛ kyalmaha, tɛhalakwaha ɛn fɛkura kɛ dɛgit dɛmdɛm biya.

¹⁴ Kwakyarvad taguvnan nɛ tlɛriin ba kalkal band kwa nahava, mɛlamtɛrumɛlɛg ba ndkwana adaba am dɛ duula mɛltɛrumɛlɛga. Kuuram dlaɛa ar da mɛlkurumɛlɛg ma sarta kwa da maay nɛ dɛgit vakaru biya, iitɛr dlaɛa ar da mɛlkuru, sarti ma da mɛng nɛ dɛgit vakatɛra. Tɛdvad kwah wa da ba kalkal nɛ ndzɛgana.

¹⁵ Bandkwa viindaviindan ma kakadɛ Daadamazhigɛl taaki, “Daadakwa dzagant ba dyɛka, da jɛguubi kɛ ndzɛɛa biya, Daadakwa dzagant ba ɛnkyɛkwaha, hɛtsal bi kɛ iin biya.”

Titusa ard tsaghwahaana

¹⁶ Kɛm tagar uus kɛ Daadamazhigɛl kwa fɛghara kɛ Titus kɛ ɛa tlɛra mɛlgaru kɛ uudaha, bandkwa naag naiya.

¹⁷ Kwakyarvad ghalgamnd bi wa fɛghara kɛ dagau da vakaru biya, adaba naha ba wur nɛ iin kɛ da vakaruwa.

¹⁸ Wa ɛɛlamndantɛlɛg baz zɛraabamiiyam ɛmtad dɛ iina, kwa daal nɛ daagan vaka taa ɛlbɛg maraw kɛ dlamakɛlaaa lii gatɛg badɛmma.

¹⁹ Maay waha ndakwani, kɛsghakakɛsɛg nɛ dlamakɛlaaa lii gata kɛ iina ma dahadagal ɛmtad dɛ kɛmnda da vaka ɛatlɛra herɛrra kwa kɛm ɛag nɛmnd mbakyarvad galla Yaazhɛgɛla, dlaɛa kiyava mardamarɛg taakiya kɛm mɛng dɛ ɛrvɛdmahuda mɛltɛru kɛ uudaha.

²⁰ Kɛm gɛdza dɛgiti da tagav tɛ kɛmnd tɛghɛr kɛ duuli kɛmnda tagw nɛmnd dɛ dɛgitahi dzahavant dɛ haiga ghɛra.

²¹ Naagamnda kɛm ɛaga kɛ dɛgit marawa, kwakyarvad tɛvuukwa Yaazhɛgɛl pall biya, baz tɛvuukwa uudaha.

²² ɛɛlamndantɛlɛg kɛ zɛrabamiiyam ɛmtad dɛ iitɛra, kwa shɛg ba dyɛk kɛm ba fishɛgaana dlaɛa famndɛghɛrtfɛg dɛ iin tɛghɛr kɛ dɛgitah shah-shaha. Ndawana gwiiya fɛgharafɛg kɛ mɛlkurumɛlɛg mbakyarvad haiyakurɛrhaig dɛ kuurama.

²³ Dzamamnadzamɛg taakiya Titusa tsagwa ɛa tlɛarra, baz iina baz kaiya kɛm ɛa tlɛr mbakyarvad kuurama. Kyalma zaraabahamiiyami kwar ɛmtad dɛ iina, ɛɛlatɛrɛt nɛ dlamakɛlaaa lii gata Yesu, tlɛraatɛra fɛgara ba galaa Tlɛkatɛga.

²⁴ Maramtɛrdamarɛg kɛ uudaha kɛ hulfa waiyakɛvɛn ɛagamtɛra nɛ uura-mana. Ar da cinngacinng nɛ dlamakɛlaaa lii gata Yesu kwa ɛɛlatɛrɛrɛlɛg kɛ dɛgiti ɛagamtɛra nɛ uurama, kwan wa da martɛrdamarɛg taakiya tsa kushɛghamnd dɛ kuurama mbats bak jiiirjiira.

9

Məltəru kə lii gata Yesu

¹ Maay nə tləra viindkur wakit kəskai təghər kə məltəru kə yaa dadda gatəg biya.

² Adaba ən sərgasərəg nai am naagan kə məlgaru kə uuda, baz tsa kushəgh kəskai vak kə uudaha makidoniya təghər kwana. Ən tagtərtəg taakiya kə uuram uudaha Akaya bədləvabədləg bamma viigən kwa dalna. Hulfa fa ndzədən maramnda nə uurama iin wa fatərafəg kə ghəravatlər kə fa ndzəda.

³ Ndakwan ciya, wan bəlğan kə uudahaan zaraabaharra, adaba haik kə nəg nə tsa kushəghamənd də kuuram kə dəga bandza. Ən naagan an ndzan ba bədləbədlana, band kwa tagankur nai wurra taaki am ndzana.

⁴ Mbakyarvad kwaha akwama da sarəvsəg əmtəd də kyalma lii gatəga kwar ma Makidoniya, ən naay ar tləkuuran ba kwal dzahgant dəgit biya. Akwama dzəghardzəg əndkwana, əm da ciinga zhəruwa mbakyarvad dyakəra tsa kushəghən ən tsəg nai də kuurama, ba kai pal bi wam da tsəgwi nə uuram kə zhəru biya, baz kə uurama.

⁵ Mbakyarvad kwaha, maa bəgabəg kə maraw ən ghalu kə Zaraabahən mara səv saa vakaru lakwti ən da dagau naiya, mbakyarvad mara dzahant kə dəgitahaan tama nə uuram kə langyi vəlgaana, adaba ma tləvaran dzahadzahana. Kwan wa da mardamarəg taakiya vələmnda bad naaga ghəraruwa, faakuura də ndzəd nə uud biya.

⁶ Dzamam-nadzaməga, daddakwa riiga hulf ənkyəkwaha, da tləkəna ba ənkyəkwah kə dəgita ma guuha, kiyava daddakwa riiga hulf ba dyəkka, da tləkənatləg kə dəgit ma guuh ba dyəkka.

⁷ Ma bawara aa vəldəvələg band kwa haigant nə iina, də badzəga ərvədmahud biya də barari biya, adaba naa daddakwa vəlda bad hud pal nə Daadamazhigəla.

⁸ Da vəlkurvələg nə Daadamazhigəl kə bark ba kwa juujig kə dəgiti am naag nə uurama, adaba aandzu ba həra am tləkəna kə dəgiti am naad nə uuram bədəmma, baz kwa juujig kwaha, kiyava bə dəga herərr kəskuurama.

⁹ Bandkwa viindaviindan ma kakada Daadamazhigəl taakiya, “Vəltərvələg kə dəgit kə talagaha. Jirjiira aandz ba tangw damma Zərazəra.”

¹⁰ Ba Daadamazhigəl wa vəlga hulfa riig kə dadda riiga, vələr dlab kə dəg zəga. Mbakyarvad kwaha da vəlkurvələg nə Daadamazhigəl kə hulfa riiga, iin dlaə wa da fəgara hulf kə ghubarga. Tədvad kwah wa da fəgara nə iin kə bark təghər kə dəgiti amaa vəlda nə uurama də haiga ghəra kiyav bə dəga herərra.

¹¹ Aandzu ba hərra da fəkurafəg kə bark ma dəgiti am da bəg nə uuram kiyava vəlğan kəskurama də haiga ghəra ba kəlahənga. Ar da tagar əndkwah nə uudah ba dyək kə uus kə Daadamazhigəl mbakyarvad gyagyaan kwam da vəltər nə uuram tədvad kəmənda.

¹² Adaba tləra herərrən am bəg nə uuram kiyava pəlla puuta yaa dadda gatəg kalti biya, gwiiya ba fəgaraa tagar uus bədyak dyak kə Daadamazhigəla.

¹³ Mbakyarvad tlərahi kwam bəg nə uurama, ar da galgan nə uudah ba dyəka kə Daadamazhigəl mbakyarvad fəgarafəgaruwa kwa gwiiya təhala kwa caawamanuuram kə əlbəg marawa Tləkatəga, dlaəba mbakyarvad kwa mələmtəru nə uuram kə iitəra ard kyalma uudaha bədəmma.

¹⁴ Ar da dzəkurdzug nə iitər kə zhəgəla, dlaəba ar da dzamkurdzaməməg ma ərvədmahudaatər mbakyarvad herərr kwa juujig kə taga kwa bəgakura nə Daadamazhigəla.

¹⁵ Tagiiyamartag kə uus kə Daadamazhigəl mbakyarvad gyagyanən vəla kiiyam nə iin, gyagyan kwa juujig kə taga.

10

Ngädla ghëran nê Bulus tëghër kè tlërana

¹ Ba kai Bulus dë ghëra , ën ghalakurama, kwa ðaakwa nê uud, “Dad-dakwa dë hënkala” akwaman ëmtad dë kuurama, akwama ën maay ëmtad dë kuuram biya “Ën daddakwa mbëgar kè uuda” ma barka kalaliya ard hënkala Tlëkatëga,

² Ën ghalakuurama, famwabi ën mbukurës akwama da danëvdëg da vakaru biya, adaba ën sërgasërgë ën da mbëtërasmbëg kè lii taaki dëgiti këm bëg nëmnda, ba dëga duniya.

³ Aandzu ba këm bë ndzëgan ma duniya, ghwavi këm bëg nëmnda dëga duni biya.

⁴ Adaba kadlanga ghwavamnda dëga duniya biya, dëga ndzëda Daadamazhigëla. Këm dlag tëdvad iitër nëmnd kè vakavakahi dë ndzëda kwa ndzamëg nê tlëghumaha kè dëga fiidfiida.

⁵ Këm zaafir tëghër kè lii bëla gajauwa, këm dlagan aandzu kwar kè dëgiti da tsëgarva sërga Daadamazhigëla, këm gwiidan dlaë aandzu hulfa kwar kè dzamaghër da të bë kwatënahëra ard fëgara kè Tlëkatëga.

⁶ Badlamvabädlëg nëmnd këm vëla kè kiiëa ndaig kè daddakwa lawalëg kè fëgaara kè Tlëkatëga, akwama ba am fëgarafëga.

⁷ Zharamzharëg kè dëgit bat bëlabëla! akwama tagaatag nê uudan taaki dëga tlëkatëg nê iina, aa gwiiya dzamëg nê uudanën kè ghëra, da nëghëgakanëghëg nê iin taakiya ba këmnd ndakwani këm dëga tlëkatëga.

⁸ Aandzu ba mana tsa kushëgh dë ndzëdën kwa vëlakëmnd nê Yaazhëgël kiyava fëkura ndzëda, kwakyarvad gulkura nê uud biya, ën da dëgëmbi dama zhëru mbakyarvad tlërar biya.

⁹ Tlatlambi taaki ën na vëlkur tlatlau nai ma wakiitahar biya.

¹⁰ Adaba tagav taakiya, “Wakiitaha Bulusa ba dladladana ard ndzëda, akwama ba iin dë ghëran wa vakamiiyama, maay nê iin taaghai dë ndzëd biya, dlaëa ëlbëgahaana tlalbi kè dëgiti biya.”

¹¹ Barari hulfa kwan kè uudaha ar sëran taakiya maay nê gërgër ma taataka dëgiti viindamnda nëmnd ma wakiitamnda akwama këm maay vakwani, ar dë dëgiti këm da bëg nëmnd akwama këm ëmtad dë kuurama.

¹² Këm war nëmndi! tlamdalbi nëmnd kè gëra ghëramnd dë uudahi kwa ma zharg nê iitëra jarujig aandzu ma bawara. Kwan kè uudaha ar kura ghëraatër dë zaraabahatëra, ar na sëraakan kè gërgër mataatakatëra, ar dlagaha nitëra!

¹³ Këm maay tsa kushëgh kwa juujig kè ndzëd biya, bamma këm ghachan bat ghala dëgiti aa ghutëkëmnda nê Daadamazhigëla, kwa ndzakiiyamët baz kuurama.

¹⁴ Abi baz kuuram ndakwani am ba ma ghaali kwa ghudgwi nê Daadamazhigëla, mbakyarvad kwaha dzëvanai kè ghala guh kwakyarvad na dëgal da vakaru da taa ëlbëg marawa Tlëkatëg biya.

¹⁵ Tsa kushëghamnda juubi kwa nahav biya, tapghantbi dlaë kè tlëra kyalmah biya. Adaba këm dë fantar taakiya fadghëraruwa da fëgara bad fëga, tëdvad kwah nê vaka bë tlëramnd ma kè uurama fëgara bad fëg ba vaivaiya,

¹⁶ Këm da taagan kè ëlbëg maraw ma kwatlërn kè kësah kwa tëvuukwaruwa, ba kwal gata daag vaka bë tlëri bëga nê uudan të vakavaki favan nê iin biya.

¹⁷ Bandkwa viindaviindan ma kakadä Daadamazhigël taakiya, “Badëm nê daddakwa tsa kushëgha, aa tsatsëg kè kushëgh dë Yaazhëgëla.”

¹⁸ Daddakwa dlëba ghëran bi wa haivanthaig dë iin biya, bamma daddakwa dlëbgant nê Yaazhëgëla.

11

Bulusa ard lii taa əlbəg fidfida

¹ Am da fa ba ərvədmahud də kaiya, aandzu ba mæng zər dlaghər vakara. Famafeğ kə ərvidmahud də kaiya!

² Ən səlgə mbakyarvad kuurama, də hulfa səlgə waiyakəva kwa ɓag nə Daadamzhəgəl təghər kəskuurama. Am band ghuul cacuwanacacuwan kwa tavarə langyi kəsgan kə zhiila ba pal ba nə iina, iin Tləkatəga.

³ Ən gədzəg naiya aa nalbi band kwa dzəghaar də Hauwa, da dzaar də kuuram biya. Valadavaləg nə ghavala bad dyəmdyəməraana ɓagaɓag kə haipa. Am band kwah nə uurama, nəgalnəg nə dzamaghəraru kə dəga jiiirər biya, tədvdə kwahə, am vəldabi kə ghəraru bak jiiirjiiir kə Tləkatəg biya.

⁴ Adaba am haigant ba wats də lii səgəv da vakaruwa. Haiyamanthaig də əlbəgahi ar tagkur nə iitər təghər kə Yesu, aandzu ba shah də kwa tsagamndkuuru nəmnda kə əlbəg marawana. Haiyamanthaig dlaɓ də hulfa shədkwi tagarkur nə iitəra, bakəvakwaha kwan kə shədkwa shidkwa cacuwanacacuwan bi wa caawama nə uur biya. Haiyamanthaig dlaɓ də hulfa əlbəg marawatəra, aandzu ba shah də kwa caawama nə uuram vakamnda.

⁵ Manzhərg naiya jarkwarabi nə lii am tagtər nə uuram taaki “Ar dlakulva gyiyah Yesu” də dəgit biya.

⁶ Aandzu ba tsaghwad bi nə uud kə taaghəi biya, bakəvakwah ən sərgasəreğ kə dəgita. Maramndkurdamərg nəmd kwan aandzu tə kwar kə ɗuula.

⁷ Tagankuratag nai kə əlbəg marawa Daadamazhigəl ba gyagyana. Nane-nanenəg nai kə ghərarra, kiyava fəkuraaran nə uuda. Baganaɓag kə haip ciya?

⁸ Nalnəg mandki na pərdəgu kwaɓ vak kyalma dlamakələaa lii gatəga kwakyarvad ən ɓakura kə tləra.

⁹ Ma sartən ndzan ba əmtad də kuurama, nahanahəg nai kə kwaɓa, bakəvakwaha ndavankur biya, adaba sarwadəvsəg nə zaraabahamiyam kwa sarəv ma Makidunkiya kə dəgiti ən naag nai badəmma. Fankuraabi nai ma sartaqwahiin biya, dlaɓa ən da zaa ba vuukw bandkwana.

¹⁰ Kwakarvad jiira Tləkatəga kwa ma kaiya, maay wa tsəkwavatsəg badəm ma haaya Akaya kə taaki ɗuuwardug kə tsa kushəgh biya.

¹¹ Aujibəg kəskai ən taa kwani? Mbakyarvad ən maay waiyakurami ciya? Sərgasərg nə Daadamazhigəl taaaki ən waikurwaiga.

¹² Ən zaa ba vuuk nai də ɗuuwa kwaɓi kwam da məlgwad nə uurama, mbakyarvad ən tsətərva kə “Dlakulvaha gyiyi Yesu kwa dyəkdyəkən” kə ɗuula tsa kushəgh taakiya, ar ɓa tlər ba kalkal də kəmda.

¹³ Hulfa kwan kə uudaha ar dlakulva gyiya Yesu aa jiiirjiiir biya, lii ɓa tləra fiida. Ar na ghəraatər band dlakulva gyiya Tləkatəga.

¹⁴ Dəga jappər biya, adaba shatanah də ghəraan ndakwani naa ghəraan band zərbələg paraka.

¹⁵ Mbakyarvad kwahə, dəga jappər bi akwama nardalnəg nə lii ɓagar tlər kə Shtanah kə ghəraatər band lii ɓa tləra jiiirjiira. Təhala ghyənnga duniya ar da cauwa dəghəgatər ba kalkal də tləraatəra.

Dladī hubuu nə Bulus ma ɓa Tləraana

¹⁶ Ən gwiiya ba tagan naiya, aa tlatl bi nə uudan taakiya ən dlag biya. Akwmam tlatləgan band kwahə, aciya, haiyamanthaig də kai band dadda dlaga, adaba kai ndakwani ən tləkəna kəda tsa kusəgha.

¹⁷ Hulfa tsakushəghən ən tsəg naiyna, kwakyarvad tagaa nə Yaazhigəl əndkwah biya. A'a, ma kwanən kə əlbəga ən tsakushəgh band dlaaga.

¹⁸ Adaba mæng nē lii tsakushēgh band kwa ḡag nē uudaha duniya, ba kai ndakwani ʼn ḡagan band kwaha.

¹⁹ Am ba dyēmdyēm nē uuram ba vaivaiya, baz hwaḡag kēskuurama am ḡesha dēgiti ḡagkur nē dlaagaha!

²⁰ Adaba ma fakuraafēg nē uud kē ḡa kwatēnahēra, am ba ḡeshēgana, aandzu pērkurva dēga ruuwa, ma markura ndzēḡa, ma ḡalkura mahēpēngw ma hudvēga.

²¹ ʼn cinnga zhēruw nai kē taaki mbakyarvad maira ndzēḡamnd wa ḡagamnda bi kē kwanahaan kē dēgitaḡ biya! Akwama mæng nē daddakwa fa ndzēḡa tsa kushēgh dē dēgiti tlērna, ba kai ndakwana ʼn fēgaan kē ndzēḡ bandkwaha. ʼn tag band dlag naiy kē ḡhaiya vakwana!

²² Akwamaa Ibraniyah nē iitēra, kai ndakwani bandkwaha. Akwamar kuḡēga Ibrahim nē iitēra, ba kai ndalwani bandkwaha. Akwamar Isra ilah nē iitēra, ba kai ndakwani bandkwaha.

²³ Akwama ar lii ḡatlēra Tlēkatēg nē iitēra, jantērarajig naiya! ʼn taa ḡhaiya mandki nanalnēg kē valaaga! abi jantērarajig naiy dē tlēr ba vaivaiya, danaghadēg damma guda bērfina, huḡanuhuḡēg kē tsēgga ba dyēkdyēka, shēg badyēk kēskai kē ngēdlēga tē duula ʼmtsēga.

²⁴ Shēg dlēḡa kē Yahudah kalkwakalēg dē kiiḡ kulhākērd taar vaslambada.

²⁵ Shēg hākērd kalkwakalēg nē Rumaha dē kiiḡa. Tapavnatapēg dlēḡ ḡawalkwadawalēg nē uud da akura shēg palla. Shēg hākērd kē pērayuwa caaḡēg ʼn bama vakaiya. Tapannatapēg dlēḡ kē hēnnga baz vanng bama dēlva, lakwti sēkwadasēg nē uuda.

²⁶ Ma dahadagali ḡagan naiya fērtanafērtēg kēmtsēg ma zaagha, dlēḡa fērtanatērtēg kēmtsēg ma dēva gwardaaha. Fērtanafērtēg kēmtsēg ma dēva zaraabahar Yahudaha, dlēḡa fērtanafērtēg ma dēva lii kwar yahudah biya. Fērtanafērtēg kēmtsēg ma kēssah dyēka, fērtanafērtēg kēmtsēg ma tēghala, fērtanafērtēg kēmtsēg ma dēlva, fērtanafērtēg dlēḡ kēmtsēg ma dēva zaraabah fiidfiida.

²⁷ ḡaganaḡag kē tlēra, tlakwatlēg dlēḡa, hēnnanubi kē haar maraw biya, ḡeshanuḡeshēg kē waiya ard andēla. Shēg ba dyēkka ʼn tlēkēnabi kē kaff biya, tlakwatlēg nē akwēhya, pēlghwavapēlēg nē sēḡav ʼn da fēg nai biya.

²⁸ Maay ba nē kyalma dēgitaḡ shah shah biya, ba kēlahēnnga ʼn kēsa dlēḡa faahyēmi tē yaa daddaha ḡatēg baḡēmma.

²⁹ Akwama mæng nē daddakwa hētsalhētsēga, mandki kai wa hētsēgalhētsēga, akwama mæng nē daddakwa dēgēm damma haipa, fēgwafēg kē badza ʼrvēdmahud ba vaivaiya.

³⁰ Akwama nalnēg ba jiiḡjir kēskai tsakushēgha, ʼn tsakushēgh dē dēgitaḡ kwa mara hētsēgalhētsēgara.

³¹ Sērgasērēg nē Daadamazhigēl taaki fiidbi wan tag naiya, kwa iin Daadamazhigēla, dlēḡa Daada Yaazhēgēl Yesu Tlēkatēga. Aa ndzandzēg bark tēghēr kē iina ba tangw damma zērazēra!

³² Ma sarta kwa ndzan ma Dimashku naiya, faafēg nē gwammna kwa mi-izhangil kē tlēkēsa Aretas kē uuda tuuk kē ḡhaiya guda kēs dyēkka Dimashku kiyava viiya kaiya.

³³ Sarkwada nē tsaghwahar ma alghwa tē ḡhēra dēlga kēssiina, ngēdlanarva ʼndkwaha.

12

Dēgitaḡ margharda Yesu kē Bulus ma sēnga

¹ Aandzu ba da maay nɛ tlɛran biya, barari kɛskai tsakushɛgha. Band-kwannɛn, ɛn zaavuuk dɛ taa taa ɛlbɛgah tɛghɛr kɛ dɛgitahi marghwada nɛ Yaazhɛgɛl Yesu Tlɛkatɛg ma sɛnnga ard ba ghwɛm dɛ gyiya.

² Ɖn sɛrgasɛrg kɛ uuda nɛ iina kwa viigan kɛlawatar uufad hiinanna, kɛsavantkɛsɛg dagat damma ghɛrazhigɛla dɛga hɛkɛrdɛ tɛdvad ndzɛda Tlɛkatɛga, mbatak ma ndzɛgana vɛgha, mbatak ma ndzɛgana vɛgh biya, ɛn sɛrga biya, sɛrga ba nɛ Daadamazhigɛl palla.

³ Ɖn ba sɛrgasɛrɛg dlaɓ kɛ uuda nɛ iina, kwa kɛsavantkɛsɛg dagat damma ghɛrazhigɛla dɛga hɛkɛrdɛna, mbatak ba maa ndzɛgana vɛgh nɛ iina, mbatak ma ndzɛgana vɛgh biya, ɛn sɛrga biya, sɛrga ba nɛ Daadamazhigɛl palla.

⁴ Cinnghacinng kɛ kyalma dɛgitahi vakwah kwa da tagɛvda biya, hulfa kwa tagdabi nɛ uuda dɛgshɛg kɛ ɛlbɛg tɛghɛr biya.

⁵ Ɖn tsɛgan nai kɛ kushɛgh dɛ uudana, ɛn tsɛgabi kɛ kushɛgh dɛ ghɛrar biya, bamma tɛghɛr kɛ dɛgitahi kwa mara hɛtsɛgalhɛtsɛgara.

⁶ Akwaman naagan kɛ tsakushɛgha, ɛn nɛgalbi kɛ dlaagi, adaba ɛn da taa ba jiira. Ɖn maay da tsakushɛgh biya, mbakyarvad aa dzambi nɛ uudan mandki ɛn shah dɛ kwa sɛrkwa nɛ iin biya, ard kwa cinngha nɛ iin vakara.

⁷ Adaba haik tsakushɛgh kɛskai dɛ kwanahaan dɛ sɛnnga kwa juujig kɛ dɛga jappɛra, ngal ba ɓɛlgusɓɛlɛg nɛ uud kɛ kuzza kwa nal kɛ tak ma vɛghara. Nalnɛg wan kɛ zɛrɓɛlga shatanah kiyava vɛlgwa dlaɓ tsɛkwavan dlaɓ kɛ tɛda fɛdavgha.

⁸ Shɛg hɛkɛrd kɛskai ɛn ba ghaala Yaazhɛgɛl mana tagwzha dɛ kwan kɛ dɛgita,

⁹ Aiyama kɛskaiya, “Tlakaratlɛg nɛ herɛrra, adaba tɛdvad hɛtsɛgalhɛtsɛgah wa da nɛghɛvanɛghɛg nɛ ndzɛdaara.” Mbakyarvad kwaha ɛn da fɛgara bad hwadag nai kɛ tsakushɛgha hɛtsɛgalhɛtsɛgar kiyava ndzɛg nɛ ndzɛda Tlɛkatɛg ɛmtad dɛ kaiya.

¹⁰ Mbakyarvad kwaha nɛghɛghanakanɛghɛg dɛ hɛtsɛgalhɛtsɛgara, ard zaa hɛtɛr ma vɛga kwa ɓaghwi nɛ uuda, ard huɓa dlaɓa, ard mbahɛlla, ard dɛgitahi dzaghardzag mbakyarvad Tlɛkatɛga. Adaba akwma hɛtsanalhɛtsɛga, ɛn da tlɛkɛna ma sartakwah nai kɛ ndzɛda.

Dɛgiti njɛkɛn kɛ Bulus tɛghɛr kɛ yaa daddaha gatɛg ma kurinti

¹¹ Baganabag kɛ dlagɛra, famwaba nɛ uurama. Ma kuuram wa kalkalan kɛ dlaɓa kaiya. Aandzu ba tlanal ndau biya, nal bi taaki “mallaha dlakulva gyiya Yesu ruwa” jarkwaraa biya.

¹² Baganabag nɛ Daadamazhigɛl kɛ dɛga sɛrga ard tlɛraha jappɛr tɛdvad kai makuurama, kwa ɓagana nai kɛ tlɛrar dɛ fa ɛrvɛdmahuda. Kwanahan kɛ dɛgaha jappɛra maradamarɛg taakiya ɛn dlakulva gyiya Yesu ba jiijira.

¹³ Ta kwar kɛ duul wa marandanai taakiya namalbi kalkal dɛ kyalma dlamakɛlaaa lii gatɛg biyi? Nii mbakyarvad tsankɛrvatsɛg kɛ mɛlgwad dɛ kwaɓhi? Bɛshamwanaɓɛshɛg ci kwan kɛ haipa!

¹⁴ Badlamvaɓadlɛg kɛ dɛga hɛkɛrd da nɛghakuuram ndakwana. Ɖn fɛkuraabi kɛ ɓa dɛgit biya, adaba kuuram wan naag naiya, kwaɓaruu biya. Adaba kalkalnabi kɛ zarh kɛ dlaɓa ɓa dɛgit kɛ Daddaatɛrta ard Babbaatɛr biya, bamma Daddaatɛra ard Babbaatɛr wa kɛsa dlaɓa zarhahatɛra.

¹⁵ Ɖn cɛnngan ɛmtakɛr akwama tsanatsɛg kɛ dɛgit vakar badɛmma, baz ghɛrarra kwakyarvad ɛn mɛlkuruwa. Akwamma ɛn zaa ba vuukw dɛ waiya kɛ uurama, mbats am da gulgan kɛ waiyakɛvaru mbakyarvad kaiya?

¹⁶ Am da haiganthaig dɛ kai taakiya nanaibi naiy kɛ dɛgit kɛskuuram biya. Adaba mɛng wa da tagan taaki na markura dyɛmdyɛmɛra, na patkuru bad fiida.

¹⁷ Zankuruzæg nai tædvad kwatlær kə uud ma lii bəlantər nai da vaakarua?

¹⁸ Ghalanghalæg kə Titus ma dəvakaruwa, bəlanantbəlæg kə zəraab kwa dadda gatæg əmtaɖ də iina. Am tagan taakiya zakuruzæg nə Titusa? Mbats kaiya ard iina ba dəgit pall nəmnd biya? Dlaɓa kəm taa ba ɖuul pal biya?

¹⁹ Mbats tlatlam ba wur nə uuranm taakiya kəm ɓa kəla ndzədamnd kə ngəɖla ghəramnd vakaruwa. Ba Daadamazhigəl nə shiidamnda, kəm taa ba jiiir ma Tləkatəga. Aandzu kəm ɓa bau nəmnda, kuuramən ən waikur naiya, ɓagamnd kwakyarvad am tləkəna kə ndzəɖa.

²⁰ Ən gəɖzəga, mbatak sarti ən da sagau naiya, ən tləkuuran band kwan naag nai biya, dlaɓa am tləkwa nə uuram band kwam naag nə uuram biya. Ən gəɖza aa tlanarai kə ushava, ard səlga, ghwada hənkalə, ard naa ghəra ard badza ɖaaga, ard amaaha, ard dəkɖəka ghəra, ard ciya hənkalə.

²¹ Ən gəɖza taakiya akwama da gwiiyanagwiig da vakaruwa, da fəgwafəg nə Daadamazhigəlar kə cinnga zhəruwa tə vuukwaruwa. Ən gəɖza haik badza ərvədmahud kəskai mbakyarvad uudah ba dyəkka kwa ndzar ɓa ba haip wura, lii pəlarabi kə ghər vaka ɓa gwaragwar biya, ard ɓa fədəra ard gata duula cənga əmtakəra dəga tsa zhəruwa.

13

Bəla magiya Bulus dəga mbasuumbasa

¹ Dəga həkərd nə wan kəskai ən ba sagau da nəghkuranəghəga. “Ba jiiira da sərvaka tə shidah buwa ma həkərd nə jiira əlbəga” band kwa viindava ma kakada Daadamazhigəla.

² Dagawar da vakaru kə dəga buwa, bəlanaɓəlæg kə magiya kə lii ɓagara haipa ard kyalma uudah bəɖəmma mara duuwars kə ɓa haipa. Aandzu ban maay əmtaɖ də kuuram biya, ən gwiiya gwaigarsgwaig kə hulfa kiiɓa ndaigən tagankur nai na, aɖaba akwama gwiiyanagwiig da vakaruwa maay nə daddakwa da ngəɖləgarwangəɖləg kə kiiɓa ndaig biya.

³ Akwama ba am na sərən kə jiira taakiya taaghai nə Tləkatæg tædvad kaiya, wayam ci nə jiiirana, hətsalbi nə tləkətæg ma kuuram biya, dlakulvakwaha mara ndzəɖən ma kuurama.

⁴ Aandzu ba hərtavəthərtæg nə Yesu tædvad mara ndzəɖa, bəkəvakwaha də shifæg nə iin tædvad ndzəɖa Daadamazhigəla. Aandzu ba kiyam maira ndzəɖ nə miiyam ma Yesu, bəkəvakwaha kiyam də shifæg ma Yesu tædvad ndzəɖa Daadamazhigəla mbakyarvad tlərən ɓagamnd nəmnd ma kuurama.

⁵ Səramakasəreg ndan kə ghərarua mbakyarvad am sərakan taakiya am gatəgaan kə Yesu bək jiiira. Səramakasəreg kə kə ndzəgana ruuwa. Mbats am sərgai taakiya Tləkatæg ba ma kuuram biya? Akwama am sərgabiya, nalnəg mbəɖamambəɖæg tə duula fəshiga.

⁶ Mantlæg naiya am da sərgaakasəreg taakiya hətsamndalbi nəmnd biya.

⁷ Kəm dzəgwazhəgəl kə Daadamazhigəl taakiya ɓagam bi kə dəgiti kwa kalkal biya. Kwayarvad kəm ɓa dabariya nədal ghəramnd mandki kənd wa zamndu fiir biya, mbakyarvad am ɓagan nə uuram kə dəgiti kalkala, aandzu ar ba da tlatlėgan nə uudah taaki mandki hətsamndalhətsəga.

⁸ Aɖaba kəm naiy kə dəgiti maay nə jiiir mavakai biya, kəm naa ba dəga jiira.

⁹ Kəm hwadag nəmnda akwama hətsamndalhətsəga, aɖaba am tləkəna nə uuram kə ndzəɖa. Dlaɓa kəm dzəgwazhəgəl am nal ba kə uudah jiiirjiira.

¹⁰ Iin wa viindankura nai kə kwana aandzu ban maay əmtaɖ də kə uuram biya, aɖaba akwama sanəvsəga, aa da nal bi kə barari kəskai ən da vəkur kə dlad də mara ndzəɖən kwa vəlghwa nə Yaazhəgəla, ndzəɖa fəgaraadəfəga, dəga badzæg də badzæg biya.

Əlbəğa mbasuumbasa

¹¹ Dəga mbasuumbas ci zaraabahara, da ba daghuvalitlörn. Bagamɓag kə kəla ndzədaaru am nal kə uudah jiirjiira, cəngamcəng kə ghalgara, haiyamanthaig də zaraabaharuwa am ndzan ba lapiya. Tədvaɗ kwah wa da ndzəg nə Daadamazhigəl kwa waiyuuda ard gabərɾa əmtaɗ də kə uurama.

¹² Tagamartag kə uus kə zaraabaharuwa də taa uus bərhuga kwa cac-cuwanacaccuwana.

¹³ Ar tagkur uus nə yaa daddaha gatəg baɗəmma.

¹⁴ Aa ndzandzəg nə herərɾa Yaazhəgəlamiiyam Yesu Tləkatəga, ard waiyakəva Daadamazhigəla, ard ndzəgan shəɗkwa cac-cuwanacaccuwana əmtaɗ də kuuram baɗəmma. Amin.

GAL

Taa uusa

¹ Bulus zərbəlög Yesu. Dahakwant nə uudah ma səv vak kə uud biya. Dahakwant nə Yesu Kristi ard Daadamazhigəl Daada kwa ciighant Yesu ma gətlaha.

² Badəm nə zaraabah kwar əmtad də kai vakwana, ghəravatər ndakwani ar taa uus kə dlamakəlaaa lii gatəg badəm kwar ma Galatiya.

³ Aa dzadzəg nə herərra ard gabəra Daadamazhigəl Daadamiyama ard Yaazhigəl Yesu Kristi da təghər kəskuurama.

⁴ Vəladavələg nə Yesu Kristi kə shifəgan mbakyarvad haipahamiyma, kiyava katkiyamkatəg makwan kə zamana kəladəra. Kwana kwakyarvad naaga Daadamazhigəl Daadamiyama.

⁵ Ndanghər kə Daadamazhigəl ba tangw damma zərazəra .Amin.

Maay nə watlär kə əlbəg maraw shah biya

⁶ Vəlghwavələg nə dəgiti am ɓag nə uuram kə dəga jappər ba vaivaiya. Bamma sart hədiikən am naa ɗuwa daddakwa ɗahakurət tədvad herərra Kristi, am gwiya damma kwatlərən kə daala əlbəg shah də əlbəg maraw kwa samndkurdəv nəmnda.

⁷ Maay nə watlərən kə əlbəg maraw shah biya. Adaba mənɡ kyalma uudaha ar na ciikurant hənkaluruwa, dlaɓa ar ɓa dabariya gwiya jiira əlbəg marawa Kristi.

⁸ Ən tagkurtag ciya, akwama sakurdəvsəg nə uudan kə əlbəg shah də əlbəg maraw kwa samndkurdəv nəmnda, aandzu zərbəlög sii ma ghərazhigəla, aandzu ma kəmnda, tlafatlafan vak Daadamazhigəla!

⁹ Bandkwa tagamndkur nəmnd ba wurwura, ən gwiya tagkurtag bakəvakwana taakiya, badəm nə daddakwa tagkura əlbəg maraw shah də əlbəg maraw kwa cawama nə uuram vakamnda, tlafatlafana!

¹⁰ Magha tag nənɡ ən ɓa dabariya fətəra uudah mara haiyant də kaiya? əndkwah biya. dəgiti ən naag naiya, aa haiyanthaig nə Daadamazhigəl də dəgiti ən ɓag naiya. Mam tləg nə uuram ən ɓa dabariya ɓa dəgiti naag nə uudah naiya? əndkwah biya. Akwama manaa ɓa dəgiti naag nə uudah naiya, ma nanal bi kə kwatənah Kristi biya.

Duuli nal nə Bulus kə zərbəlög Yesu

¹¹ Ən naagan am səran zaraabahar taakiya, əlbəg marawən ən tag nai kə əlbəg təghərna, sal vak uud nə iin biya.

¹² Caawana vak uud bi naiy biya. dlaɓa maay wa tsaghwad tsag biya. Caawana vak Yesu Kristi tədvad mara ghəran vakara.

¹³ Cinngamacinng kə hulfa ndzəgani ɓagan nai wur ma gatəga Yahudaha, ard ɗuuli vəlantər nai kə dlad kə dlamakəlaaa lii gata Daadamazhigəl ba vaivaiya, ɓaganaɓag kə kəla ndzədar mana ghəhnan na.

¹⁴ Am sərgasərəg dlaɓ taakiya januuɓəg kə kyaləm uudah ma gatəga Yahudah kwa ghubaramnd nəmnd əmtad də iitəra. Jantəruuɓəg də naa dəga daadijahamnd ba vaivaiya.

¹⁵ Daadamazhigəl kwa fakwi mahuda baabara, kəsakutkəsəga dlaɓa ɗahakutɗahəg tədvad herərraana, cinngucinng kə əmtakərarra

¹⁶ Marghwadamarəg kə Zəran Yesu, kiyava taa əlbəg maraw kə lii ar Yahudah biya. ɓagaa ba nə iin əndkwana gatan bi kə sawari vak kə uud biya,

¹⁷ danal bi dla6 damma wurshalim da vak lii jarkwarajæg kə nɛg kə zərbəlɛgah biya. Dɛgiti ɓagan naiya, batwatswatsɛra ka dagal kɛskai damma haaya Arabiya, tɛhalakwaha ka gwiya saas kɛskai damma Dimasku.

¹⁸ Danal tɛhala viig hɛkɛrɛd damma wurshalima da nɛgha Kefas kwa dɛhav dɛ Siman Bitrusa. Ɛn ɓaga kə hɛngah kɛlawar tar dlɔ6 ɛmtad dɛ iina.

¹⁹ Nɛghana bi nai aandzu ba pall ma zərbəlɛgah biya, ba Yakub zɛra babba Yaazhigɛla.

²⁰ Dɛgiti ɛn viindkurnai na bak jiiira tɛ vuukwa Daadamazhigɛla, fiid bi wan tagkur nai biya.

²¹ Tɛhalakwaha, kaa dagal kɛskai damma haaya Suriya ard Kilikiya.

²² Ma sarta kwahiina, dlamakɛlaaa lii gata Kristi kwar ma Yahudiya, sɛrarkwaka biya.

²³ Cinngara bad cinng taakiya, “Daddakwa ndza vɛlakiyam dlaɖ ba wurwur na, ɛn wan ndakwan taa ɛlbɛga fadghɛrɛn kwa ndza badza da nɛ iin wur na!”

²⁴ Kaa gala Daadamazhigɛl kə iitɛr mbakyarvad dɛgiti ɓaga nɛ iin tɛdvad kaiya.

2

Haiyaranthaig nɛ kyalɛma zərbəlɛgah dɛ Bulusa

¹ Tɛhala viig kɛlawar tar uufada kaa gwiya dagal kɛskai damma wurshalima. ma sarta kwahiina, danal ɛmtad dɛ Barnabasa ard Titusa.

² Marghwada ma sɛng nɛ Daadamazhigɛl taakiya dɛgama. danal ba nai da vaakwahiina, kaa fɛgaafɛg kɛskai kə dzaghɛr dɛ kyalɛma maalaha dlamakɛlaaa lii gatɛga, kaa tagtɛrtag kɛskai kə ɖuuli ɛn tagtɛr nai kə ɛlbɛg marawa kə uudahi kwar Yahudah biya. ba iitɛr pall wa tagantɛr nai kə ɛlbɛga, adaba aa nal bi nɛ fa ndzɛɖar ma tlɛr kə gyaagyan biya.

³ Titus tsahgwa dagalara, wa ba zhiila Hellas nɛ iina, maay wa fɛghara barari kə ɓagara aguvac biya.

⁴ Ɛlbɛga kwa ciyɛt tɛghɛr kə ɓa aguvaca, ciyɛr mbakyarvad zaraabaha fiidfiida kwa saraghan siɓasiɓana, saraghan kwakyarvad ar badzɛdan kə kwara ghɛrɛn kwa kiyam dɛ vakai nɛ miyam tɛdvad Kristi Yesu. ar naa nɛkiyamɖadal kə ɛvaha.

⁵ Kɛm haitɛrant bi aandzu ba hɛɖiikɛn biya, kɛm na tsufant kə jiira ɛlbɛg maraw kiyavaruwa.

⁶ Uudahan kwa tagav taaiya ar mamaalahna, fararaa bi nɛ iitɛr aandzu ndau tɛghɛr kə dɛgiti kwan tsag nai biya, man zharɛg naiya aandzu ar hulfa kwar kə uudah nɛ iitɛra ba dɛgit pall vakara, adaba maay nɛ Daadamazhigɛl fa dagar ma uudah biya.

⁷ Dlakulvakwaha, nɛgharanɛghɛg kə ɖuuli fɛghwadɛm nɛ Dadamazhigɛl kə tlɛra taa ɛlbɛg maraw kə lii ɓagavtɛra bi na aguvac biya, bandkwa favɖɛm ma dɛv kə Bitrus nɛ taa ɛlbɛg maraw kə Yahudah kwa ɓagavtɛraɖag nɛ aguvaca.

⁸ Ba Daadamazhigɛl kwa ɓagaa tlɛr ma ɛrvidmahuda Bitrus kiyava nɛg kə zərbəlɛga Yesu da vak Yahudaha, ba iin dla6 wa ɓagaa tlɛr ma ɛrvidmahudɛr kiyava nɛg kɛskai kə zərbəlɛg Yesu da vak lii ar Yahudah biya

⁹ Marghwada ba nɛ Daadamazhigɛl kə herɛraana, az Yakuba, Bitrusa, ard Yuhwana, lii favtɛra nɛ ɓa tlɛra maalɛr tɛghɛr kə dlamakɛlaaa lii gatɛga, kaa caukɛmndacaug kə iitɛr baz kaiya baz Barnaba bad ɛrvidmahud palla. Haiyamndanthaig dɛ ghɛramnd taakiya kɛm dagal da vak lii ar Yahudah biya, iitɛr dla6a ar da vak Yahudaha.

¹⁰ Ar dzamkɛmdant taakiya aa viya bi mɛlgaru kə talagah biya, adaba kaiya ba dɛgiti ndzan kɛmɛg nai ba wurwur wana.

Taghartag nē Bulus kē əlbəg kē Bitrus bamma gyi ma gyi

¹¹ Ma sarta kwa sahi nē Bitrus damma Antakiya, kaa tagartag kəskai kē əlbəg bamma gyi ma gyi kwakyarvad haipan bat ɓalaɓala.

¹² Ma zəngwəra, ndza zəgan kē kaf əmtad də yaa daddaha gatəga kwar Yahudah biya. təhalakwa ɓəlatərət ba nē Yakub kē kyaləmah damma Antakiya, kaa həzhahəg kē Bitrus daghuvana. Bagaɓag nē iin kwana mbakyarvad gəɗza lii na ɓagəvtəra nē aguvac kē lii ar Yahudahən biya.

¹³ Bagara bandkwah dlaɓ nē kyaləma lii gata Yesu ma Yahudah kē muuniya band Bitrusa, viyardəmvig baz ghəra Barnaba damma muuniyəra.

¹⁴ Nəghanaka ba nai ar maay ɓa dəgatər tē ɗuula jiira əlbəg maraw biya, aiyamai kē Bitrus təvuukwa uudah baɗəma, “Kəgha agha zhila Yahudaha, agha ɓa ndzəgan bandkwa ɓag nē lii ar Yahudah biya, maay əndkwa ɓa nē yaa Yahudahi. Aujiibəg agha fətəra barari kē lii ar Yahudah bi kē gata də Daadiija Yahudahi?”

Katavtərətəg nē Yahudah ard lii Yahudah ba tē ɗuul palla

¹⁵ Bak jiijiira kiyam Yahudah nē miyam təɗvad yiiga, kiyam lii ar Yahudah biya ma yaa dadda haipah biya,

¹⁶ kiyam sərgasərəg taakiya tləkəna bi nē uud kē ndzəgan kwal haip təvuukwa Daadamazhigəl təɗvad gata tsaga adzahadzaha Muus biya, bamma fəɗghərətəg nē uudan tē Yesu Kristiya. mbakyarvad kwaha famdəghərətəg ghəravamnd tē Kristi Yesu. ɓagamndaɓag kwana kwakyarvad kəm tləkəna kē ndzəgan kwal haip tē vuukwa Daadamazhigəl təɗvad fadəghər tē Kristiya təɗvad tləraha tsaga adzahadzah Muus biya. Aɗaba maay wa tləkəna ndzəgana kwal haip tē vuukwa Daadamazhigə təɗvad tsaga adzahadzaha Muus biya.

¹⁷ Akwama nalnəg taakiya kiyam na tləkəna kē ndzəgana kwal haip təvuukwa Daadamazhigəl təɗvad fadəghər tē Kristiya, kaa tləkiyamatləg nē uud kē ghəravamiyama də haipa, aitsa, maradamarəg wan taakiya tləra Kristi haighanthaig də haipa? əndkwah biya!

¹⁸ Akwama gwiya ndəranantndərəg kē dəgiti dlagana nai wura nanalnəg kē dadda kəla adzahadzaha.

¹⁹ Təɗvad tsaga adzahadzaha Muusa əmtsanaəmtsəg kwakyaevad adzahadzaha, kiyava ndzəgan kəkai kē Daadamazhigəja.

²⁰ Hərtakuthərtəg nē uud əmtad də Kristiya. ndakwana kai bi wa ndzəgan də ghərar biya, Kristi wa ɓa ndzəgan ma kaiya. Kwan kē ndzəganən ɓa naiyna, ndzəgan təɗvad fadəghər tē Zəra Daadamazhigəla, kwa waiyakut-waiga vələdavələg kē shifəgan mbakyarvad kaiya.

²¹ Ən vinabi kē herərra Daadamazhigəl biya. Akwama tləkənatləg nē uud kē ndzəgana kwal haip təvuukwa Daadamazhigəl təɗvad gata nadzahadzaha Muusa, maradamarəg wan taakiya əmtsəga Kristiya mbats nalnəg bak gyagyaana.

3

Gata Adzahadzaha Musa ma fadghər tē Kəristiya

¹ Kuram Galantiyaha, am dlagaha? Aa da nau kē hənkalaruwi? Tangankur bat ɓalaɓal naiy kē əlbəg təghər kē Yesu Kəristi kwa əmtsaa tē tlaɓa hərtəga.

² Ən naa ndavkuru ndavəg palla. Cauwama mbakyarvad am gataa adzahadzaha Muus nē uuram kē Shidkwa Daadamazhigəl nii, cauwama mbakyarvad famdghərətəg tē əlbəgi cinngama nē uuram hi?

³ Hulfa kwar kē dlagər wam də vakai nē uuramni? Famarzha də Shidkwa Daadamazhigəla, iin wan kwan ndakwana am naa ghyəng də dəgiti naag nē ghəraru kē ɓagaana!

⁴ Mbats dladahan huɓamuu nə uuram shahshahən nalnəg ba gyagyaana?

⁵ Ən gwiiya ndavkurundavəga, mam tlatləg nə uuram vəlakurvələg nə Daadamazhigəl kə Shidkwan ma kuuram kiyava 6a dəgaha jappər kwak-yarvad am gata tləri tsag na adzahadzaha Muus nii, mbakyarvad cinngamacinng kə əlbəg Kəristi am fədghərət tə iin hii?

⁶ Bandkwah nə Ibrahim “fədghərətfəg tə Daadamazhigəla, kədləgharnakədləg nə Daadamazhigəl kə iin kə kwan uuda jiirjiira.”

⁷ Nəghamakanəghəg kwan, taakiya, lii də fadghəra iitər nə zarha Ibrahima.

⁸ Vinndavinndan ma kakada Daadamazhigəl ba wur taakiya, lii ar Yahudah biya ar datləkənatləg kə nəg kə uudah jiirjiir tə vuukwa Daadamazhigəl tədvdad fadghəra. Adaba tagavar ba wur nə əlbəg maraw kə Ibrahim taakiya, “Ar da tləkəna tədvdad kəgh nə lii ar Yahudah bi kə barka.”

⁹ Mbakyarvad kwaha, lii də fadghəra da vəlvətərvələg nə bark əmtad də Ibrahim dadda fadghəra.

¹⁰ Adaba badəm nə lii tlatla taaki da cautərcaug nə Daadamazhigəl kwak-yarvad ar gata adzahadzaha Muusa. Ar tlafatlatana. Adaba vinndavinndan ma kakada Daadamazhigəl taakiya, “Badəm daddakwa ɓagaa bi kə dəgitahi vinndavinndan ma kakada adzahadzaha Muus biya, tlafatlafan nə iina.

¹¹ Salsəg ba dat ɓalaɓal, taakiya, maay wa nəgalnəg kə uuda jiijiir tə vuukwa Daadamazhigəl tədvdad gata tsaga adzahadzaha Muus biya, adaba vinndavinndan taakiya, “Uuda jiirjiira, da tləkənatləg kə shifəg tədvdad fadghəra.”

¹² Adzahadzaha Muusa shah nə iin də fadghəra, bandkwa vinndavinndan taakiya, “Daddakwa ɓagaɓag badəm kə dəgitahi tagava ma adzahadzaha Muusa, da tləkənatləg kə shifəg tədvdad iina.

¹³ ngədlakiyamangədləg nə nə Kəristi sagal ma tlafəga adzahadzaha Muusa, navdalnəg tsau kə dəga tlafəg kəskəmyama. Adaba vinndavinndan ma kakad taakiya, “Badəm nə daddakwa hərtəvət tə gugyamba dakara, tlafatlafan nə iina.”

¹⁴ Varakiyamndavarəg nə Kəristi mbakyarvad barkən vəlavar kə Ibrahim, iin wa tləkəna kə lii ar Yahudahən bi tədvdad Kəristi Yesu. Bandkwah ghərava miyama, kiyam da tləkəna tədvdad fadghər kə Shidkwa Daadamazhigəl kwa takiyama nə iin kə langyiyaana.

Shahshaha ndzəgana adzahadzaha Muusa ard Langyiya

¹⁵ Zaraabaha ard ənghwasaha, ən vəlkurvələg kə garava dəgiti namətnəg nə uuram kə ɓagaana. Akwama ngudarantngudəg nə uudah bu kə langyiya dlaɓa ar fədəm kə dəva kiyava fədghərətfəg tə vakaiya, maay nə daddakwa masdamasəg biya dlaɓa maay daddakwa fəgarnafəg kə dəgit təghər biya.

¹⁶ Təgharatəg nə Daadamazhigəl kə langyi kə Ibrahim ard hulfaana. Vinndabi taakiya, “də hulfah biya” kwa maradamarəg mandki ar ba dyak biya, əndkwah biya, “hulfagha” am nə uud taa kə iina, ba uud palla, kwa iin nə Kəristiya.

¹⁷ Dəgiti ən tlatləg naiya iin wana, təgharatəg nə Daadamazhigəl kə langyi kə Ibrahim dlaɓa maradamarəga. Adzahadzaha Muus savda təhala viig dərək uufad də kulhəkərda, nədalbi kə langyi kwa taa nə Daadamazhigəl ba wur kə maay nə tləran biya.

¹⁸ Akwama tləkəna tədvdad gata adzahadzaha Muus nə uud kə gwiiga barka vak Daadamazhigəla, mbats ma tləvkəna bi tədvdad langyi biya. Adaba tləkəna tədvdad langyi nə Ibrahim kə bark vak Daadamazhigəla.

¹⁹ Akwama bandkwah ci tsaa, savdagha kwakyarva dau nə adzahadzaha Muusi? Favarna kiyava 6a tlər kə uud də adzahadzaha Muus tangw damma sarta kwa da sii nə hulfa Ibrahim kwa tavara nə langyi mbakyarvad iina.

Vəlavda tədvad Zərβəlgah nə adzahadzaha Muus kiyava daddakwa ghaciga mataataka Daadamazhigəla ard uuda.

²⁰ Maay nə tləra ghacig mataataka akwama ba uud pal biya, adaba Daadamazhigəl ba palla.

Dəgiti tuuk vakai nə Adzahadzaha Muusa

²¹ Mbats Adzahadzaha Muus 6a tləghum də langyiya Dadamazhigəli ciya? Maay əndkwah biya! Akwama məng nə kwatlərn kə Adzahadzah kwa da vəlkiyam daala shifəga, ma tləvkənatləg nə jiira Daadamazhigəl tədvad gata Adzahadzaha Muusa.

²² Adaba vinndavinndan ma kakada Daadamazhigəl taakiya, badəm nə duniya mazhangyil kə kwarga haipa. Kwakyarva cauyamacaug kə langyiya Dadamazhigəl tədvad fadghər tə Yesu Kəristi, da vələvtərvələg kə lii fardəghərətəfəga.

²³ Lakwti sagau nə fadghəra, ndza kiyam ngangan band εv mazhagil kə kwarəg adzahadzaha, da 6aga ba sarta marazha fadghəra.

²⁴ Mbats ndza adzahadzaha Muus wa ndza markiyam duula, da sahi ba nə Kəristi wa tləyamkəna nə miyam kə ndzəga kwal haip təvuukwa Daadamazhigəl tədvad fadghəra.

²⁵ Səv ba nə fadghər ndakwana, kiyam madlabi mizhadəva adzahadzaha Muus biya.

²⁶ Adaba badəmaru am zarha Daadamazhigəl tədvad fadghər ma Kəristi Yesu.

²⁷ Bagakura6ag nə uud kə tsuufəg badəmaru ma Kəristi, dla6a fəkurəm nə uud kə sədava Kəristi

²⁸ Mbakyarvad kwaha, madlabi taakiya Yahud waha Kərdi wah biya, ma zəra hənyaha ma εv biya, ma uus waha ma ghwaləv biya, badəm am ba dəgit pall ma Kəristiya.

²⁹ Akwama am dəga Kəristi nə uurama, namalnəg kə kudəga Ibrahima, lii da caawa dəga gwiiga tədvad langyiya.

4

Fadəghər tə Kristi ma adzahadzaha Muusa

¹ Ma sarta kwa ba zarh nə dadda gwiiga, ba kalkal nə iin da εva, aanzdu ba dəgan nə dəgit hənyah badəma.

² Dadda gwiigən ba miizhadəva lii həkyəgana tangw damma sarti fa nə daddaana.

³ Bandkwah nə miyama lakwti sagau nə duula Kristiya. ndza kiyam band εvah vak ndzəda tləksəra duniya.

⁴ Bagaa ba nə righəga sarta kwa fa nə Daadamazhigəla, kaa 6əldi6ələg nə Daadamazhigəl kə Zəraana, sahi tədvad uusa. Favdəm mazhagyil kə adzahadzaha Muus bamma sarta yiigaana,

⁵ mbakyarvad vartərdan kə lii miizhagyil kə adzahadzaha Muusa, natərdalnəg kə zarha Daadamazhigəla.

⁶ Adaba am zarhaana, 6ələdi6ələg nə Daadamazhigəl kə shədkwa zəran damma ərvīdmahudarūwa, Daadamazhigəl taakiya, “Abba! Daada!”

⁷ Agha madla bi nəng εv biya, agha zəra Daadamazhigəla. Nəghalnəg tsau kə zəra, nakadalnəg nə Daadamazhigəl kə dadda gwiiga.

Ta ngyahwa Bulus tə Galatiyaha

⁸ Ndzam sərgai kə Daadamazhigəl wurwur biya, ndzam 6agar kwatənəhər kə ghəllaha kwa 6agaa nə uuda.

⁹ Adaba ndakwana am sɛrgasɛrɛg kɛ Daadamazhigɛla, dlaɓa sɛrkwursɛrɛg nɛ Daadamazhigɛla, am gwiya da mɛr dlaɓ miizhagyil kɛ kwarɛg ndzɛda duni kwa maay nɛ tlɛran biyi? Aujiɓɛg dlaɓ am gwiya na nɛg kɛ ɛvaha tɛri?

¹⁰ Am vɛldavɛlɛg kɛ ghɛraru kɛ tsuufa kyalma hɛngaha ard kyilaha, ard sartaha, ard viigaha.

¹¹ Ən gɛdzɛkurgɛdzɛga, adaba mandki badɛm nɛ dladi ɛn huɓɛg nai tɛghɛr kɛskuuramna nalnaɛg ba gyaagyaana!

¹² Ən ghalakuuram zaraabahara, namalnɛg band kaiya. Adaba kai ndakwani mana nal band kuurama. Bagamwi bi nɛ uuram kɛ haip biya.

¹³ Am sɛrgasɛrɛg taakiya yang biyin ɓagana naina, iin wa wurghwant duua lankur ɛlbɛg maraw ba zɛngwa.

¹⁴ Aandzu ba sakurdaasɛg kɛ damuw nɛ yangbiyin ɓaga na naina, bakɛvakhaha nenɛmkwi biya dlaɓa lamwabi kɛ fa hyɛmi tɛ kai biya. Caawamkwicaug band zɛrɓɛlgah ma ghɛrazhigɛla, band kwa caawama nɛ uuram kɛ Kristi Yesu dɛ ghɛraana.

¹⁵ Ndzam dlaiga ba vaivaiy ma sartiina! Ən hwaɗag nai ndkwana mbakyarvad cinngamwanacinga? Ən sɛrgasɛrɛg nai ma sartakwahiina aandzu ba zɛra gyiyaharu ndkwani ma tadamdataɗɛg am vɛlwana!

¹⁶ Mbats nanalnɛg nai kɛ tlɛghumaru ndakwan kwakyarvad tagankurtag kɛ jiira?

¹⁷ Kwanahan kɛ uudaha ar kɛma ndzɛgan dɛ kuurama, dɛgiti ar tlatlɛg nɛ iitɛra ba ghawɗa. Ar naa tagkwiyamtagwa ɛmtaɗa, mbakyarvad ar viyɛt kɛ hɛnkalaru baɓɛm da vakatɛra.

¹⁸ Maraw nɛ kɛma hulfa ndzɛgan ɛndkwana. Aa ɓagarɓag ba kɛlahɛng bandkwana, ba mar nɛgha kai vakaru nɛ iitɛr biya.

¹⁹ Kuuram zaraabahara, ɛn gwiya huɓa dlada ya kuurama. dlaɓa ɛn za ba vuuk dɛ kwanɛn kɛ dlada bamma ndzandzɛg nɛ hɛnkala Kristi ma ɛrvidmahudarawa.

²⁰ Akwamana ba ɛmtaɗ dɛ kuurama ndakwana, ma mbɛdanambɛdɛg kɛ kunghyara. Adaba ɛn dzama ghɛr ba vaivai mbakyarvad kuurama.

Garav tɛghɛr kɛ Hagar ard Saratu

²¹ Tagamwataga, kuuramɛn am gata ba adzahadzaha Muusa, nɛghamakanɛghɛg dɛ dɛgiti tsag na adzahadzaha?

²² Adaba vinndavinndan taakiya Ibrahim ndza dɛ zarh buwa ghwalvaha, palla yava tɛdvad uusa kwa ɛva, pall dlaɓa tɛdvad uusa kwa kwara ghɛraana.

²³ Zɛran kwa yava dɛ uusa ɛva, tlakɛna band kwa tlɛkɛna nɛ zarha. Kiyava zɛran kwa yava dɛ uusa kwa kwara ghɛraana yava tɛdvad langyi kwa tɛghara nɛ Daadamazhigɛla.

²⁴ Kwan kɛ garava ɛmghwasahaana, iin nɛ langyi buwa. Hagar iin wa yaa ɛva.

²⁵ Hagar wa nalnɛg kɛ garava Aghwa Sinai kwa ma haaya Arabiya. Iin nɛ garava kɛsa Wurshalima ndakwana, adaba iina ard zarhaana ar ba ɛvah badɛma.

²⁶ Adaba Wurshalima kwa ma ghɛazhigɛla dɛ kwara ghɛra, dlaɓa iin baabamiyama.

²⁷ Vinndavidan taakiya, “Bag kɛ hwaɗaga kɛgh uusa kwa yigha bi kɛ zɛr biya, Agha tlɛgha hwaɗaga mbakyarvad tapghanabi kɛ dlada yaa zɛr biya, adaba zarha uusa kwa duughars nɛ zhiilana ɓagaraɓag ba dyeka. Jaruujiɓ kɛ zarha uusii dɛ zhiilaana.”

²⁸ Aiciya, zaraabahara, niyamalnɛg ghɛravamiyam kɛ zarha Daadamazhigɛl tɛdvad langyiya band Ishaku.

²⁹ Ma sartakwahiina zərən yava band kwa yahav nə zarha vəlgharvələg kə dlad kə zərən kwa yava tədvdad ndzədə Shidkwa Daadamazhigəla. Bandkwah dla6 tangw dat hiinana.

³⁰ Vinndavinndan ma kakkada Daadamazhigəl taakiya, “Lagwdalagw kə uusən evana ard zəraana, adaba zərən yava də evana da maay tagwa dəga gwiig əmtad də zəra uusən kwa kwara ghərən biya.”

³¹ Mbakyarvad kwaha zaraabahara, kiyam zarha uusiin kwa eva biya, kiyam zarha uusən kwa də kwarəga ghəra.

5

Kwara ghər ma Kristi

¹ Kwakyarvad ndzəgana kwara ghəra iin wa ngədlakiyam nə Kristi. mbakyarvad kwaha ghacamaghacəg bad ndzədə, gwiya vələmbi dla6 kə ghəraru da mazhagiyil kə zuukiya eva biya.

² Aiciya, cinngamcinnga, kai Bulus wa tagkur kwana, akwama haiyamanthaig ɓagkuraa nə uud kə aguvaca, mbats maay nə tləra Kristi vakaru biya.

³ Ən gwiya ba tagkurtag taakiya, badəm daddakwa haiganthaig gata adzahadzaha ɓa aguvaca, nalnəg barari gatəgaan kə adzahadzaha muus badəma.

⁴ Kuuramən am ɓa kələndzədaru kə tləkəna nəg kwal haip təvuukwa Daadamazhigəl tədvdad gata adzahadzaha Muusa, samdalsəg kə ghəraru ma gata Kistiya. Tərdamatərdəg tə herəra Daadamazhigəla.

⁵ Adaba tədvdad Shidkwa Daadamazhigəla ard fadghəra, nə wa kiyam pakkəg nə miyam də fantaar kə tləkəna jiijjira.

⁶ Adaba ma kiiyam də Kristi Yesu nə miiyama, aandzu ɓagakaɓag nə uud kə aguvaca, aandzu ɓagakaabi nə uud biya, maay tləran vakamnd biya. Dəgiti maraw vakamnda, iinfadghəra kwa mara ghəran tədvdad waiyakəvəra.

⁷ Ba zəngw am za vuuk ba vaivaiya. War wa tsakurva kə gata dəga jiijjii?

⁸ Hulfa kwan kə valla uuda sahi vak Daadamazhigəl kwa ɗahakurətdahəg biya.

⁹ Bandkwa tagavdan taakiya, “Zər yisti ba hədīkən wa fəgara ciig kə bəruudiya.”

¹⁰ Mbakyarvad hwedə miyam ma Kristiya, fandghərfəg naiy taakiya am maay gata kwatlərn kə əlbəg shah də dəgar biya. Daddakwa na ciya hənkaluruwa da vəlvarvələg nə dladə, aandzu ba war nə iina.

¹¹ Zaraabahara, akwama gwastaan ən taa ba əlbəg marawa təghər kə ɓa aguvac naiya, aujilɓəg kaci kə uudaha gwastaan ar vəlɡwa ba dladī? Akwama bandkwaha, əlɓəgar təghər kə əmtsəga Kristi tə tlaɓa hərtəga nalbi kə dəga mɓəda uud tə duul biya!

¹² Lii ar ciya hənkalaruwa, nguləm mara datlant kə ghəratəra!

¹³ Zaraabaha, ɗahakurantɗahəg nə uud kiyava kwaraghəra. Famfəg kə kyəmiya analbi nə kwaraghəraru kə dəga ɓa dəgiti naag nə vəgh biya. Dlakul-vakwaha ɓagamɓag kə tlər də kwaraghəraru am waigan kə zaraabaharuwa.

¹⁴ Adaba badəm tsagaana adzahadzaha Muusa ghaca bad dəgit palla kwa taakiya, “Waiga kə zəraabagha band ghəragha.”

¹⁵ Akwama am zavəghad zaraabaharuwa dlaɓa am hadzakava, famfəg kə hənkala, badzamɗabi kə ghəraru biya.

Sahsa Shidkwa Daadamazhigəla ard ndzəgana vəgha

¹⁶ Naagara, ɓagamɓag kə ndzəgani naag nə Shidkwa Daadamazhigəla. Akwama ɓagamaɓag əndkwana, am maay gata ndzəgana vəgh biya.

¹⁷ Adaba ndzəna vəgha haigant bi də Shidkwa Daadamazhigəl biya, shidkwa Daadamazhigəl dlaɓa haigant bi də ndzəgana vəgha biya. Kwanaham kə

hənkəl buwaəna ar 6a tləghum də ghərahətəra. Iin wam 6agənabi nə uuram kə dəgiti am naag nə uuram kə 6agan biya.

¹⁸ Akwama Shidkwa Daadamazhigəl wa 6a tlər də kə uurama, am mazhagil kə tsaga adzahadzaha Muus biya.

¹⁹ Tlərahi kwa 6ag nə ndzəgana vəgha maradamarəg ba tə 6ala6ala. Iitər nə 6a kuuya, 6a gwaragwara, ard gata cinnga əmtakəra kwa dəga tsa zhiruwa,

²⁰ ard 6a kwatənəhər kə ghəlla, ard uukya, ard naabi kə zəraaba, uushava, səlga kə zəraaba, nguda ərvidmahudə, naa ghəra, ard tlakwatsiga,

²¹ ard səlga ard tsəg nə kya, ard hulfa tər badəma. Ən 6əlkur kə kii6a ndaiga, band kwa tangankur nai ba wurwur taakiya lii 6a hulfa kwanahan kə dēgita ar da tləkənabi kə dēga gwiig ma tləksəra Daadamazhigəl biya.

²² Dēgiti vələg nə Shidkwa Daadamazhigəla iin nə waiyakəva, ard panah-naha ərvidmahudə, ard gabərəra, ard fa ərvidmahudə, ard jiira,

²³ ard kalaliya ard agha dūuwant kə dēgiti naag nə vəgha. Lii 6a hulfa kwan kə dēgitaha da maay təvtər nə shari biya.

²⁴ Badəm nə lii dēga Kristi Yesu hərtarəthərtəg kə tləra vəgha ard dēgitah shahshah kwa naag nə vəgha.

²⁵ Vələkiyamvəlg tsau ba nə Shidkwa Daadamazhigəl kə shifəga, aa 6a nə Shidkwa kə tlər də kəmyam ma ndzəgana miyam badəmma.

²⁶ Niyamalbi kə lii də dəkdəka ghər biya, bi lii ciya hənkala zaraabah biya, bi lii naabi kə zaraabah biya.

6

Ba dēgit marawa kə uudaha

¹ Zaraabahara, akwama nəghamanəghəg kə uuda ma haipa, kuuramən am ndzəga ma Shidkwa Daadamazhigəlna, am gwidan kə uuda nə iin dat dūula. Famfəg kə hənkala, anabi dla6 dlakulva saa də zarab dat dūula agha dəm damma fishəg biya.

² Mələmarumələg kə zaraabaharu tədvad kəsa dlada kyalmaha. Am da righəg əndkwan kə adzahadzaha Kristi.

³ Akwama tlatləgan nə uudan taakiya mənəg nə dēgit tuuk vakai nə iina, mbats maay nə dēgiti tuuk vakai nə iin biya, valaba ghəraana.

⁴ Aa zharnazharəg nə uudan kə tlərani 6ag nə iin ndana. Akwama ba marawa, lakwti da tidə fidavəgh də dēgiti 6agaa nə iin də ghərana, bamma gəra ghəran də uudi tlərn biya.

⁵ Adaba 6aga6ag kə maraw aandzu bawara akəsəg kə kadlanga ghəraana.

⁶ Badəm nə daddakwa tsagəvaru nə əlbəga Kristiya aa tagwnatagw kə dēgaha harər badəm də daddakwa tsagarutsaga.

⁷ Valamndabi kə ghəraru biya, 6agabi marvara nə d̄yəmd̄yəmər kə Daadamazhigəl biya. Badəm nə dēgiti aa riiga nə uuda, iin wa da ghudəg nə iina.

⁸ Adaba ma riyarig nə uudan də naaga ərvidmahudəana, da ghudəgan kə əmtsəga. Akwama aa riiga də naaga shidkwa Daadamazhigəla, da ghudəgan kə shifəga tangwa damma zərazəra.

⁹ Mbakyarvad kwaha kudəyamalbi də 6a dēgit maraw biya. Adaba akwama kudəyamalbi, kə 6agan biya, da sagau nə sarta kwa kiyam da ghudəg nə miyam kwa də barka.

¹⁰ Mbakyarvad kwaha, ba kəla sarti kiyam tləkəna nə miyam kə dūula 6agaana, mələmarumələg kə uudah badəma, kyambar zaraabahamiyami kwama Krəstiya.

Əlbəga mbasuumbasa

¹¹ Zharamzharæg kə hulfa vindəgahan dyakdyakən vindankura nai də dəvara.

¹² Aiciya uudahanən ar na ba ma cingaba dəgatər nə uudna, iitər wana fəkura barari ɓakura nu uud kə aguvaca. Ar ɓakur kwana adaba ar gəɗza dladən ar da huɓəg nə iitər mbakyarvad hərtəga Kəristiya.

¹³ Aandzu ba lii ɓagavtəraɓag nə aguvac ndakwani ar maay tsuufa adza-hadzaha Muus biya. Ar naa ba ma ɓakura nə uud kə aguvaca kiyava taakiya iitər wa fakura ɓakura nə uud kə aguvaca.

¹⁴ Kiyava kaiya ən maay tɔɗa fəɗavəgh biya, bamma təghər kə hərtəga Yaazhigəl Yesu Kəristiya, Adaba tɔɗvad əmtsəgan tɔ tlaɓa hərtəga nə wa ɗuuwanars nai kə ndzəgana duniya, dlaɓa əmtsanaətsəg kwakyarvad dəga duniya.

¹⁵ ɓagaɓagan nə aguvaca ɓagabi na aguvac biya maay nə dɛgiti tuuk vakai nə iini, dɛgit marawa kə uuda, aa nalnəg kə daala vɔɗdɛgga.

¹⁶ Gagəra ard zhuwadaala aa dzadzəg təghər kə lii gata kwan kə ɗuul baɗɛmma, kwa yaa izraila ba jiijiira.

¹⁷ Cigət ndakwana da tɔvuuk zaraabahara, aa gwiya bi nə uudan kə gagyakai də dɛgiti tlər biya, adaba vavərahan tɔ vəgharna maradamarəg taakiya ən eva Yesu naiya.

¹⁸ Aa ndzandzəg nə harərra Yaazhigəl Yesu Kəristi əmtaɗ də Shidkwaru zaraabahara. Amin.

COL

¹ Wakita Bulus, kwa nal kə zər ɓɛlga kərɪsti Yesu tɛɗvad naaga Daadamazhigɛl, ɛmtaɗ dɛ Timuti, zɛraabamiyama,

² Da vak lii gata Daadamazhigɛl kwar ndzɛga ma Kolosiya. Aa ndzandzɛg nɛ Herɛra ard gabɛrɛr Daadamazhigɛl Daadamiyam tɛghɛr kɛskurama.

³ Ba kɛlahɛnga, kɛm tagar uus kɛ Daadamazhigɛla, Daad Yaazhigɛlamiyam Yesu Kərɪstiya, ma sartɛn kɛm dzug nɛmnd kɛ zhigɛl kwakyarvad kuurama

⁴ Adaba cinngamndacinng kɛ fadghɛraru tɛ Kərɪsti Yesu, ard waiyakɛvi am martɛr nɛ uuram kɛ lii gata Daadamazhigɛl baɗɛmma.

⁵ Kwam ɓagɛr nɛ uuram ɛndkwaha, adaba am dɛ fantaar tɛghɛr kɛ dɛgitahi marau kwa fakura nɛ uud ma ghɛrazhigɛla. Kwan nɛ ɛlbɛga jiijiiri cinngama nɛ uuram ba zɛngw ma ɛlbɛg marawa.

⁶ ɛlbɛg marawɛn sa dɛ barka, dlaɓa cinngalciing ma duni baɗɛmma, band-kwa ɓagaa nɛ iin makuuram bamma sarta kwa famarzha cinnga ɛlbɛg tɛghɛr herɛra Daadamazhigɛla, ard duuli nɛghamaaka nɛ uurama.

⁷ Fɛgharzha nɛ Abafaras tsaghwa tlɛramnda kwa kɛm waig nɛmnd kɛ lankur ɛlbɛga hɛrɛra Daadamazhigɛla. Uuda jiijiir nɛ iin ma ɓa tlɛra Kərɪstiya, dlaɓa iin wa ɓa tlɛr vakaru dlakulvamnda.

⁸ Iin dlaɓ wa tagkɛmnd ɛlbɛg tɛghɛr kɛ waiyakɛvi am ɓag nɛ uuram ma Shidkwa.

⁹ Cinngamnda ba nɛmnd kɛ ɛlbɛgna, ghacamnda bi kɛ dzɛgwazhigɛl mbak-yarvad kɛ uuram biya, kɛm ba ghala Daadamazhigɛl ma righkurɛt dɛ sɛrgasɛrg ma dabariya ard nɛghakanɛghɛga.

¹⁰ Tɛɗvad kwah wam da ɓag nɛ uuram kɛ ndzɛgan maraw tɛvuukwa Yaazhigɛla, am hɛnarna kɛ ɛrvidmahudɛ, am ɓagan kɛ ndzɛgan maraw aanji ma hulfa kwar kɛ tlɛra, dlaɓa am gwiya fɛgara bad fɛg ma sɛrga Daadamazhigɛla

¹¹ Aa fɛkuraafɛg nɛ Daadamazhigɛl kɛ ndzɛɗ dɛ ndzɛɗan baɗɛmma, kiyava ɓishgan kɛskuuram aanji bau wa dzɛgardzɛga, am fɛgan kɛ ɛrvidmahudɛ dɛ dlaiga.

¹² Am tagar uus kɛ Daad ba kɛla hɛnga, adaba iin wa fakiyama tlɛkɛna dɛgshiga gwiigɛn kwa faa nɛ iin kiyava uudahan kwar ma tlɛksɛra paraka.

¹³ Adaba iin wa ngɛdlakiyama sagal ma tlɛksɛra gurtla, sɛkiyamdaan damma tlɛksɛra Zɛraan kwa waig nɛ iina.

¹⁴ Kwa varakiyamnda tɛɗvad iin nɛ uuda, kwa iin nɛ ɓisha haipaha miyama.

Juujig nɛ Yesu kɛ dɛgit baɗɛmma

¹⁵ Kərɪsti nɛ dzakɛva Daadamazhigɛl kwa nɛghva biya, iin Zɛra zɛnngw tɛvuukwa dɛgitahi vɛɗɗyava baɗɛmma.

¹⁶ Adaba ɓagava tɛɗvad iin nɛ dɛgitah baɗɛmma, dɛgitahi ma ghɛrazhigɛla ard ma duuniya, ard dɛgitahi nɛghvanɛghɛga ard dɛgitahi kwa nɛghva biya, aanji avda kwarga, aaji kwarga, aanji lii ndzɛɗa. Baɗɛm nɛ dɛgitahi vɛɗɗavana, vɛɗɗavɛtɛra tɛɗvad iina, dlaɓa mbakyarvad iina.

¹⁷ Kərɪsti wa tɛvuukwa dɛgitah baɗɛmma, dlaɓa baɗɛm nɛ dɛgitahi vɛɗɗavana matlavant tɛɗvad iina.

¹⁸ Iin nɛ ghɛr tɛ vɛgha, kwa iin dlamakɛlawɛ lii gatɛga. Iin nɛ dɛga zɛnngwa, iin dlaɓ nɛ dɛga zɛnngw ma lii ciig ma gɛtlaha, dlaɓa aanji ma kwar kɛ dɛgita nalnɛg nɛ iin kɛ dɛga zɛnngwa.

¹⁹ Adaba cinngucinng nɛ Daadamazhigɛl kɛmtakɛra righɛga dɛgitah badɛm ma iina,

²⁰ tɛdvad Kɛristi dlaɓ wa nadal nɛ iin kɛ dɛgitahi vɛrdya nɛ iin badɛm da vakaana. Aanji dɛgitahi ma duuniya ma dɛgitahi ma ghɛrazhigɛla, sadaasɛg kɛ gabar saa mataataka kwanahaan badɛm tɛdvad diida avzaan tɛ tlaɓa hɛrtɛga

²¹ Ndzam ba bɛkya dɛ Daadamazhigɛl wurwura, ndzam ɓa tlɛghum dɛ iin ma ɛrvɛdmahudaru am ɓa dɛgitah ghwadghwada.

²² Adaba ndakwana, faafɛg nɛ Daadamazhigɛl kɛ gabɛr mataatakaru dɛ iin ma avza Kɛristi kwa dɛga tluwa ard avza tɛdvad ɛmtsɛgaana. Nakurdalnɛg nɛ Kɛristi ndakwan ba cuwadaf lii maay dɛ haip tɛvuukwa Daadamazhigɛl biya,

²³ Akwama am zaa ba vuuk dɛ fadghɛraruwa, am ghaca ba tɛ vakaiya, duuwamar bi kɛ fantara kwam dɛvakai nɛ uuram kwa cinngam ma ɛlbɛg marawɛn biya. Kwan kɛ ɛlbɛga maraw kwa tagavtɛr aanji kwar kɛ dɛgitahi vɛrdyava ma miizhangɛl kɛ ghɛrazhigɛla, kai Bulus wa nanal kɛ dadda ɓa tlɛra.

²⁴ Ɛn dlaig nai ndakwan mbakyarvad dladɛn ɛn huɓɛg nai kwakyarvad kuramna, adaba ɛn da righgant tɛdvad dladɛn kɛ dɛgiti tɛmaa kɛ dlada Kɛristi huɓuu nɛ iin kwakyarvad vɛghaana, kwa iin nɛ dlamakɛlawe lii gatɛgaana.

²⁵ Nanalnɛg kɛ dadda taa ɛlbɛg marawa tɛdvad hɛkya langyiya kwa vɛlghwa nɛ Daadamazhigɛl mbakyarvad kɛ uurama, kiyava tagkur ɛlbɛg Gaadamazhigɛl ba marawa.

²⁶ Kwan kɛ ɛlbɛgɛn ɛn tagkur naiy na, dɛgit shiɓashiɓan ba sagalan ma zɛrazɛra, adaba ndakwana maravtɛrdamarɛg kɛ yaa dadda gata yaazhigɛla.

²⁷ Naaga Daadamazhigɛl mara sɛran nɛ uudahan kɛ dyaka hyahɛrɛn ma dɛgan shiɓashiɓan kwa ndanga, kwa fa nɛ iin kiyava lii ar Yahudahɛn biya, dɛgitɛn shiɓashiɓanna, iin Kɛristi kwa dɛ shifɛg ma kɛ uurama, am dɛ fantar ndzɛga ɛmtaf dɛ iin ma ndangɛraana.

²⁸ Iin wa kɛm tagar nɛmnd aanji war kɛ dɛgit tɛghɛr kɛ Yesu Kɛristiya, kɛm tɛdkur hyɛmya dlaɓa kɛm tsakur kɛ dɛgitah badɛm dɛ dabariya kiyava nal aanji ba war kɛ dadda gata Kɛristiya.

²⁹ Mbakyarvad kwah wan ghulvanai kɛ ɓa tlɛr bad halavuwuwa ndzɛdar kwa vɛlghwa nɛ Kɛrisri ma kaiya.

2

¹ Ɛn naagan am sɛran kɛ hulfa dladɛn ɛn hɛɓɛg nai kwakyarvad kɛ uurama ard uudahi ar ma lawudikiya, ard uudah badɛm kwa taparnabi kɛ nɛghkwanɛghɛg biya.

² Maa tɛ naagara maraa ndzan ma waiyakɛva, dlaɓa ar tlɛkɛna kɛ ndzɛd ma ɛrvɛdmahudaatɛra, kiyava tlɛkɛnatlɛg kɛ iitɛr kɛ sɛrgasɛrɛg ba maraw, ar sɛran kɛ dɛga Daadamazhigɛl shiɓashiɓana, kwa iin Kɛristi bad ghɛraana.

³ Shiɓavna ma iin nɛ ndangɛra dabariya ard sɛrgasɛrgɛr badɛmma.

⁴ Ɛn tagkur kwa nai haik valkurdaɓalɛg nɛ uudanna dɛ ɛlbɛga, ɓala gajawa.

⁵ Aanji ban maay ɛmtaf dɛ kuuram ma ndzɛgana vɛgh biya, adaba ma shidkwa ɛn ba ɛmtaf dɛ kuurama. Ɛn dlaig nai ba vaivai mbakyarvad ndzɛga ba kalkala, dlaɓa am dɛ fadghɛr ma Kɛristiya.

Sadaasɛg nɛ gata Kɛristi kɛ daala shifɛga

⁶ Haiyamanthaig tsau taakiya Yesu Kɛristi nɛ Yaazhigɛlaruwa, zamzɛg kɛ vuuk dɛ gatɛgaana.

⁷ Am ndzan ba maraw ma iina, am faraa kɛ ndzɛd kɛ ghɛraruwa, dlaɓa am ghacan ma fadghɛraru bandkwa tsagamndkuru nɛmnda, am tagar uus kɛ Daadamazhigɛl ba kɛlahɛnga.

⁸ Famfæg kə hyəmiya, aa viiyət bi nə uudan kə ghəraru tədvađ dyamdyama duuni kwa dəga valuud biya, kwa tag nə dəga daadija uudah tədvađ ndzəda shidkwa duuniya, kwa dəga Kərist biya.

⁹ Adaba righant ma Kəristi nə Daadamazhigəl kə dəgahan badəm ma vəghaana.

¹⁰ Bandkwah dlaḅ nə uurama, am righarighan ma Kəristiya, kwa iin maal təghər ndzəda ard kwarga

¹¹ Bagakura ma iin dlaḅ nə uud kə aguvaca, hulfa aguvacən ḅag nə uud də dāv biya. Sakurdasəg nə uud sagal ma haipaharu kwa naag nə vəgh badəmm, ma sarta kwa ḅagakura nə Kəristi kə aguvaca.

¹² Adaba həḁakurahəḁəg nə uud əmtađ də Kəristi ma sarta kwa ḅagakura nə uud kə tsuufəga. Ciyakurətciig dlaḅ nə uud əmtađ də Kəristi ma tsuufəg tədvađ fadghəraru ma ndzəda Daadamazhigəla, kwa ciighant nə iin ma gətlaha.

¹³ Ndzam əmtsaməmtsən wur mbakyarvad haipaharuwa ard maara ḅa aguvaca kwa dəga ḁuwa hənkalı naag nə vəgha, ciyakurətciig nə Daadamazhigəl də shifəg əmtađ də Kəristiya, ḁishakıyamnaḁishəg kə haipahamıyam badəmma.

¹⁴ Ghudadaghudəg kə shariya kwa nguḁa kiyama nə adzahadzahəna, kəsakıyamara kəsəga nə Daadamazhigəla, tsahəttisahəg kə kus tə tlaḅa hərtəga Kəristiya.

¹⁵ Kəsətərvakəsəg kadlanga ghwava lii kwarəga ard ndzədaatəra, tsatəratsəg kə zhirwa bat ḅalaḅala tədvađ zaa fiir tt iitər tə tlaḅa hərtəga.

Tləkəna kwara ghər vak Adzahagdzaha

¹⁶ Mbakyarvad kwaha, aa fəkuraabi nə uud kə haipa təghər kə dəgiti am zəg nə uurama, bi təghər kə dəgiti am huḅəg nə uurama, bi am maay tsuufa hwaḁaga haarakəsə, bi Hwaḁaga Daala Kyila, bi ngiiya faciya səvd biya.

¹⁷ Kwanahaan kə dəgitaha band shidkwa dəgiti da sagauwa, Kəristi nə gyigyıya dəginiina.

¹⁸ Mbakyarvad kwaha, haiyamant bi aanji ba war kə dadda naa ghər nenna kə uuram taakiya, tlaltləg nə iin kə ghwalvəra ḅagan kə sənga. Hulfa kwan kə uuda naa ghəran ba ghyana , baz taaki ḅagar kwatənəh kə zərha ḅəlga Daadamazhigəla, mbats ndakwani vala ba ghəraana, ərvıḁmahudana dəga hənkalı uuda digshiga.

¹⁹ Hulfa kwan kə uuda, əmtsavət bi tə Kəristi kwa iin nə ghər tə vəgh biya. Adaba iin wa həkya vəgh badəma kwa matlamatlan də pərdəha, ghubarəg dlab bandkwa faa nə Daadamazhigəla kiyava ghubarəga.

²⁰ Əmtsamaəmtsəg tsau əmtađ də Kəristiya, dlaḅa sakurdasəg sagal mazhagyıl kə ndzəda kwan kə duuniya. Aujılḅəg am ḅa ndzəgan band lii gwastan ar ba dəga duuniyi? aujılḅəg am haiganthaig də adzahadzah kwa tsag nə uud duuni,

²¹ adzahadzah kwa taakiya, “Bag bi kə tlər də kwan biya, tap biya, vii biya”?

²² Hulfa kwan kə adzahadzaha tag təghər kə dəgitahi da zəlma biya, adaba adzahadzahiina kwa tsag nə uudaha.

²³ Hulfa kwan kə adzahadzaha məng nə ndzəgana dabariya vaka faa ndzəd ma gatəga kwa naag nə uudaha, ar tsəgarva ghəratər kə cinnga əmtakər mbakyarvad gata digshiga, ar vəlga dlaḁ kə ghəratəra. Bak jıirjiira, hulfa kwan kə adzahadzaha maay də ndzəd vaka tsəgarva dəgiti naag nə vəgh biya

3

Ndzəgana Daala Shiifəga

¹ Ciyakurətciig tsau nə Daadamazhigəl də shiifəg əmtəd də Kərisiya, gatam-gatəg kə dəgitahi kwa maghərzhiḡəla, vakavaki də Kəristiya, kwa cihurgan tē dəva kafa Daadamazhigəla.

² Dzamamdzaməg ba kə dəgitahi kwa ma ḡhərazhiḡəla, ndavambi kə dəgitahi kwa ma duuni biya.

³ Adaba əmtsamaəmtsəga, shiḡashiḡan nə shifəgaru əmtəd də Kəristi ma Daadamazhigəla.

⁴ Ma sartən da marazh nə kəristi kwa iin nə shifəgaruwa, ḡhəravaru ndakwani am da marazh əmtəd də iin ma ndangəraana.

⁵ Mbakyarvad kwanha, duwamarsduug kəma dəga duuni ma ərvīdmahudaruwa, kwa iin tləra ḡwardzərra, ard ḡwaragwara, ard ḡa kəladəra, ard shiḡəlga, kwa iin ndakwani ba ḡagar kwatənəh kə ḡhəlaha.

⁶ Mbakyarvad kwan kə haipah wa badzəg nə Daadamazhigəl kə ərvīdmahud dē lii ḡa kwana.

⁷ Ndzam za vuuk dē kwanahan kə hənkal nə uuram wura, ndza nalnəg kə vəḡh kəskurama.

⁸ Adaba ndakwana, barari kəskuram am duwar kə hulfa kwanahan badəmma. Duwamardug kə nguda ərvīdmahuda, ciya jaaga, ard naa bi kə uuda, ard badza daaga, ard əlbəḡ ḡhwəd kwa sagal ma ḡhaayaruwa.

⁹ Tagam bi kə fiid ma taatakaru biya, duwamardug tsau kə hənkalaruwi kwa ndza wura ard tlərahaana,

¹⁰ baz kəsa daala hənkal kəakurama, kwa navdal kə daal tədvd sərgasərg ma dzakəva daddakwa vərḡyavərḡyəga.

¹¹ Tləmkənətləḡ tsau kə daala hənkala, madla bi nə ndzəḡan ḡərgər ma taatakaru biya, aanji Yahudaha ma lii ar Yahudah biya, ard daddakwa ḡagaḡag ka aguvaca ard daddakwa ḡagabi ka aguvac biya, ard dadda təmaruwa, ard zərndzəga, ard erva, ard daddakwa kwara ḡhəra, badəm ba dəḡit palla, adaba Kəristi nə dəḡit badəmma, iin dlab wa ma kəmyam badəmma.

¹² Kəsakurakəkəsəḡ nə Daadamazhigəl kiyava nəḡ kə uudahana lii cacuwanan kwa waitər nə iin ba vaivaia. Mbakyarvad kwaha, am zhutərdaala kə zarabaharuwa, am ḡagtər herərra, am nal kə kalaliyah ard ḡa dəga jiira ard ḡishgaana,

¹³ am fagan kə ərvīdmahud dē zaraabaharuwa. Akwama ḡagaḡag nə uud pal ma kuuram kə haipa, am ḡisharnana bandkwa ḡishkurna nə Yaazhiḡəl kə haipaharuwa, ḡishamarnaḡishəḡ dlab nə uuram kə pallaruwa.

¹⁴ Təḡhər kwanahaan badəmma, ḡagamḡag kə waiyakəva, adaba waiyakəv wa matləḡant kwanahan badəm tē dəḡit palla.

¹⁵ Aa ḡag nə ḡabəra Kəristi kə kwarəḡ ma ərvīdmahudaruwa, adaba mbakyarvad ḡabərən wa daḡakurər nə uud kə ndzəga kə vəḡh palla, dlaḡa am nal kə lii tagar uus kə Daadamazhigəla.

¹⁶ Aa ndzandzəḡ nə əlbəga Kəristi ma ərvīdmahudaru ba dyakdyaka, am tsagtərtsag kə zarabaharuwa, am ḡəlḡan kə magi dē dabari badəmma, am ḡəlḡan kə əḡḡsa zabura ard dē dəga galla Daadamazhigəla, am ḡəlḡan kə əḡḡsa kwa tagkur nə Shidkwa, am ḡəlḡan da taa uus ma ərvīdmahudaruwa.

¹⁷ Aanji ba kwar kə dəḡiti am ḡag nə uurama, ma taa əlbəga ma tləra, ḡagamḡag ma daaga Yaazhiḡəl Yesu, am tagar uus kə Daadamazhigəl Daada tədvd iina.

Ndzəḡan kwa marau kə yaa dadda gatəga

¹⁸ Kuuram əḡḡwasaha, ḡagamḡag kə ndzəḡan dē zhiilaharu band kwa kalkalan dē lii gata Yaazhiḡəla.

¹⁹ Kuuram ghulvaha, waiyamtərwaig kə əngwasaharuwa, maramtərbi kə hənkal ghwad biya.

²⁰ Kuuram zarha, famarafəg kə daadaharuwa ard baabaharu aanji ma kwar kə dəgita, adaba kwan wa naag nə Yaazhigəla.

²¹ Kuuram daadaha, vəlamtərbi kə dlad kə zərharu biya, haik kə gədzəg kə iitəra.

²² Kuuram əvaha, famtəraraafəg kə dadda hənyaharu maa duuni aanji bamma auwa. Bagambi kə dəga nəgha gyi band kwa ɓag lii gata daag vak kə uudah biya, dlakulva kwaha, ɓagamɓa kə tlər bad ərvɪdmahud palla, am gədzəgan kə Yaazhigəla.

²³ Badəm nə dəgiti am ɓag nə uurama, ɓagamɓag bad ərvɪdmahudaru badəmma, mandki am ɓagar kə Yaazhigəla, am ɓagar kə uud biya,

²⁴ am sərgasərg tsau taakiya da vəkurvələg nə Yaazhigəl kə dəga gwiig kwa iin nə dəgshigaruwa. Adaba am ɓagar kə Yaazhigəl Kəristi nə uuram kə kwatənəhəra!

²⁵ Daddakwa ɓa tləra kələdəra, da tləkənətləg kə dəgshiga kələdərana, adaba maay nə Daadamazhigəl fa dagar ma uud biya.

4

¹ Kuuram dadda hənyahaha, həkyamnahəkyəg kə əvaharu bak jiijiira am gədzəgan kə Yaazhigəla, adaba am sərgasərgəg ghəravaru taakiya am də Yaazhigəl nə ghəravaru ma ghərazhigəla.

² Ghulamvaghuləg kə dzəgwazhigəla, am uufəgaana am tagar uusa kə Daadamazhigəla.

³ Am dzəgwan kə zhigəl dlab kəskəmnda, kwa da wurkəmdant nə Daadamazhigəl kə ɗuul kiyava taa əlbəgaana, kəm tagtər kə uudah kə əlbəga Kəristi shiɓashiɓana. Mbakyarvad dəgiti shiɓashiɓanən wa ɓəlakwadəm nə uud ma guda bərfəga.

⁴ Dzəgwamwədzəgw kə zhigəla kiyava taa əlbəgən shiɓashiɓanən ba marawa, kwa kalkalana kəskai tagana.

⁵ Dzamədzəg də dabari ma lii ar maay gata Yesu biya, am ɓa tləra aanji də kwar kə sartaruwa.

⁶ Aanji ba həra, tagamtag ba kə əlbəga herərra dlaɓa kwa əmtak kə cinnga, kiyava sərgasərgəg kəskuuram kə ɗuuli am da ngutər nə uuram aanji ba wara.

Ghala taa uusa Bulusa

⁷ Da takurtag nə Tikikus kə dəgit təghər kəskai badəmma. Zəraabamiyam nə iin kwa kiyam waig nə miyam ba vaivaiya, dlaɓa uuda jiijiir nə iin ma ɓa tləra Yaazhigəl əmtad də kəmyamma.

⁸ Bəlanantɓələg da vakaruwa adaba am sərən kə ndzəgana lapiyamnda, dlaɓa fəkurna kə ndzəda.

⁹ Dagal əmtad də Onisimusa, zərabamiyam uuda jiijiir kwa kiyam waig nə miyama, kwa ghəran ndakwi ba uuda kəsaruwa. Ar da tagkurtag nə iitər kə dəgita badəm kwa dzagardzaag də kəmənd vakwanna.

¹⁰ Aristarkus kwa ma guda bərfəg əmtad də kai vakwana, tagkur uusa, band kwah dlaɓ nə Markus kwa daadijatər pal də Barnabasa. Iin wa tagankur naiy kə əlbəg təghər kə iin taakiya, akwama səvsəg sa vakaruwa, cawamacaug bad dəya buwa.

¹¹ Yesu kwa dāhav də Yustus, ghəran ndakwi tagkur uusa. Ba uudahan həkərdən kalti ma yaa Yahudah kwa ɓa tləra tləksəra Daadamazhigəl əmtad də kaiya, nararnəg kə dəga taa ndzəgwagh vakara.

¹² Abafaras kwa pal ghəran ma kuurama, iin ndakwani ba kwatənəha Yesu Kəristiya, tagkur uusa. Ba kələhəng ba dzəgwazhigəl ghala Daadamazhigəl

kwakyarvad am ghacan bad ndzɔɔa, am ndzan ba righarighana, am fɛdghɛrɛt taakiya am lii gata Daadamazhigɛla.

¹³ Nanalnɛg nai kɛ shid kɛ Abafaras tɛghɛr kɛ tlɛri kwa ghulava nɛ iin kwakyarvad mɛlkuru kɛskurama, ard uudaha Lawudikiya ard uudaha Hirafolis.

¹⁴ Luka, doctar kwa kiyam waig nɛ miyama, ard Demas, ar tagkur uusa.

¹⁵ Tagamtɛrtag kɛ uus kɛ zaraabahamiyam badɛm kwar ma Lawudikiya, ard Nimfa ɛmtaɔ dɛ dlamakɛlawɛ lii gata Yesu kwar dzahav ma vɛgyaana.

¹⁶ Akwama ghyɛnnɛgava ghyɛnnɛg karanta wakitɛn tɛvakwaruwa, am vɛltɛr kɛ dlamakɛlawɛ lii gata Yesu kwar ma Lawudikiya, kiyava karantɛgan ghɛravatɛra. Am karantan ghɛravaru kɛ wakitɛn kwar da vɛlkur nɛ uudah Lawudikiya.

¹⁷ Am tagar kɛ Arkibus aa fafɛg kɛ hɛnkɛl ghyɛnnɛgna kɛ tlɛrɛn vɛlghar nɛ Yaazhigɛlna.

¹⁸ Ba kai Bulus dɛ ghɛrar wa vɛndkur kwan kɛ taa uusa. Viyamnabi taakiya ɛn ngudangudan biya. Aa ndzandzɛg nɛ Herɛra Daadamazhigɛl ɛmtaɔ dɛ kuurama. Amin.